

Četrtek, 8. julija 2004, št. 28, leto IX., ISSN 1408-0494, vsak četrtek, cena 550 SIT • 2,35 EUR • 36 HRK

DEMOKRACIJA

Bavčarjev imperij

**Bo slovenski
narod izumrl?**

**Intervju
z dr.
Dimitrijem
Ruplom**

Koalicija Demos ni nikogar izključevala

9 771408 049069

POLITIKA
Notranje
čiščenje
v LDS

TUJINA
Kako
voditi
Evropo?

SLOVENIJA
Keber
je padel
na izpitu

Doživite več, kličite ceneje!

Tudi v druga mobilna omrežja - za 22 SIT/min!

- Vsi klici v omrežju Si.mobil - Vodafone samo 5 SIT/min!
- Klici v omrežju Mobitel in Debitel za 22 SIT/min z Opcijo mobilni!
- Znižajte si mesečno naročnino do 30 % s Partner bonusom!
- Nova doživetja z Vodafone live! telefoni!

 vodafone live!

SHARP GX20
20.000 SIT

- tipka za direkten dostop Vodafone live!
- vgrajen digitalni fotoaparats (VGA 480x640)
- vgrajena video kamera
- visoko resolucijski ekran s 65k barvami
- infrardeči vmesnik
- polifonična zvonjenja

**BREZPLAČNI MMS-I
VSE POLETJE**

 vodafone live!

MOTOROLA V525
15.000 SIT

- tipka za direkten dostop Vodafone live!
- vgrajen digitalni fotoaparats (VGA 480x640)
- Bluetooth, USB
- modem
- odjemalec elektronske pošte
- sinhronizacija s PC-jem
- diktafon
- brskalnik XHTML
- deluje na 5 kontinentih

SONY ERICSSON T610
25.000 SIT

- vgrajen digitalni fotoaparats
- Bluetooth
- infrardeči vmesnik
- deluje na 5 kontinentih
- polifonična zvonjenja

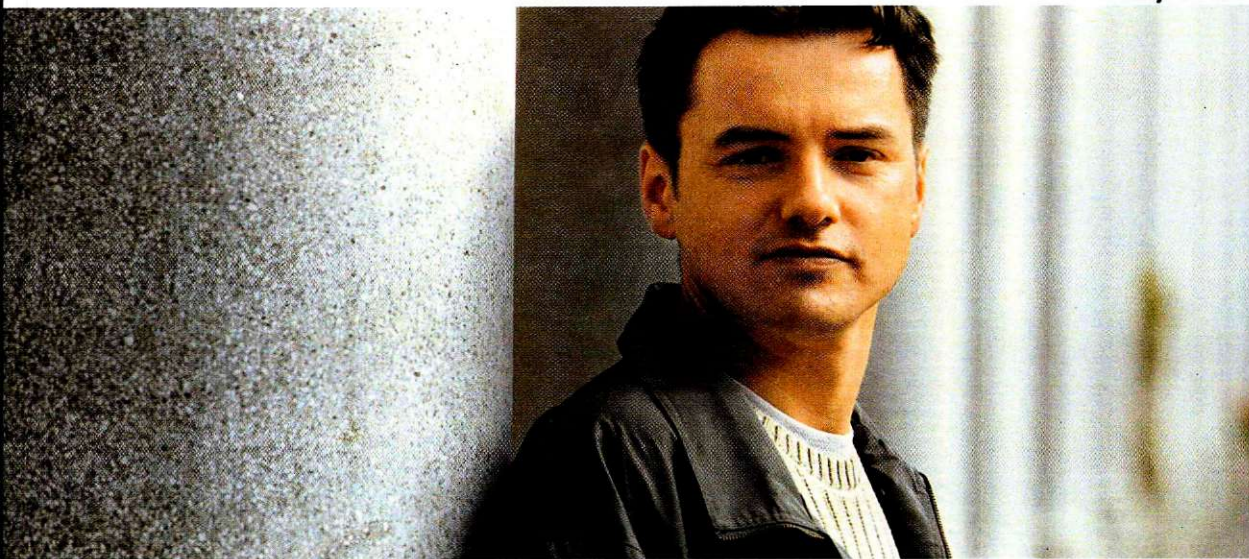
SIEMENS MC60
9.000 SIT

- vgrajen digitalni fotoaparats
- barvni zaslon
- deluje na 5 kontinentih
- polifonična zvonjenja

Nova tarifa 5 SIT/min velja za vse nove naročnike paketov Smart I, Smart II in Smart III, velja 24 ur na dan, za vse klice v omrežju Si.mobil - Vodafone.
Brezplačne MMS-e lahko do 31. 8. 2004 pošiljajo kupci telefonov Sharp GX20 in Motorola V525 tudi iz tujine, če gostujejo v omrežjih operaterjev, s katerimi ima Si.mobil - Vodafone sklenjeno pogodbo o GPRS gostovanju. Brezplačnih je 200 MMS-ov mesečno.
Cene telefonov veljajo do 31. 8. 2004 oz. do prodaje zaloga za nove naročnike paketov Smart II in III, če bo naročniško razmerje trajalo še najmanj 24 mesecev od dneva nakupa telefona. Sharp GX20 je na voljo le z angleškim menijem. Vse cene so v SIT in vključujejo DDV. Si.mobil si pridržuje pravico do spremembe cen. Dodatne informacije o cenah in ponudbi, tudi za naročnike drugih paketov, so na voljo na www.simobil.si ali brezplačni številki **080 40 40 40**.

Partijski obračun

V ponedeljek je slovenski parlament v poznih večernih urah z glasovi vladajoče koalicije in nekaterih satelitskih strank odstavil zunanjega ministra Dimitrija Rupla. Proti razrešitvi so glasovali poslanci Slovenske demokratske stranke, Nove Slovenije in Slovenske ljudske stranke.

Razrešitev ministra Rupla je bila glede na dosedanje prakso zelo nenavadna. Predsednik vlade Anton Rop zamenjave ministra ni predlagal zato, ker bi ta slabo delal, ampak zaradi domnevno "zmanjšane zaupanja" in zaradi potrebe, da se "zagotovi enotnost delovanja vlade". Predstavniki vladajoče koalicije so Ruplu večinoma priznavali, da je dobro opravljal delo, saj je Slovenija v letošnjem letu postala polnopravna članica Nata in Evropske unije. Skratka, ni šlo za razrešitev ministra zaradi njegovega slabega dela, ampak zaradi pomanjkanja strankarske poslušnosti, za znotrajstrankarski obračun torej, ki pa se je prenesel v državni zbor. Praktično je bil to partijski obračun, kakršnim smo bili priče v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Kot je priznal v svoji obrazložitvi v parlamentu predsednik vlade Rop, je že pred tem večkrat razmišljal o Ruplovi razrešitvi, zanj pa se je odločil "še le po vse bolj aktivnem notranjepolitičnem angažmaju ministra Rupla v zadnjih mesecih". V tem je verjetno zrno resnice, nedvomno pa se je Rop z Ruplom ukvarjal že vse od prevzema Drnovškove vlade. Takrat se Ruplu kljub željam številnih prišepetavalcev preprosto ni mogel odpovedati, saj je bil sam na mednarodnem parketu popoln novinec, poleg tega pa bi bil to kaj čuden signal tujini, saj so Slovenijo čakali še zadnji naporni koraki do vstopa v EU in Nato. Razpoka med Ropom in Ruplom je začela nastajati ob vprašanju Nata. Medtem ko se je slednji odločno zavzemal za vstop Slovenije v Nato, je imel Rop tako kot večina v LDS do Severnoatlantskega zavezništva precej zadržano stališče, saj ga je imel za orodje ameriške "imperialistične politike". Rupel se je pri Natu in z njim povezanemu referendumu ujel s koalicijo Slovenija (in Janezom Janšo), ki je brezpogojno podpisala vstop Slovenije v Nato in je s pomočjo predsednika republike Janeza Drnovška dosegla, da sta bila

referenduma o Natu in EU zavezujoča. In uspešna. Kasneje je sledila znamenita vilniška deklaracija, h kateri je Slovenija morala pristopiti, če je želela ameriško soglasje za vstop v Nato. Za zagrizene slovenske "levičarje" in nasprotnike sedanje ameriške administracije je bilo to nekaj najhujšega, kar je storil Rupel, pa čeprav s tihim soglasjem premierja Ropa in predsednika države Drnovška. Odnosi med Ropom in Ruplom so se tako postopoma slabšali tudi zaradi politike liberalne demokracije, ki je pod Ropom postajala vse manj zmerna in čedalje bolj "levičarska". LDS se je začela približevati retoriki, kakršno je imela v času ZSMS in slovenskega osamosvajanja, ko je le-tega zavirala. Namesto da bi v soglasju z opozicijo uredila problematiko tako imenovanih izbrisanih, se je postavila na stališče, ki je kazalo, kot da bi bilo s slovensko osamosvojitvijo nekaj narobe. Kot da bi mlada slovenska država prizadejala številne krivice priseljencem, čeprav je bila pri dodeljevanju državljanstev na moč širokogrudna. In Rupel se s takimi stališči svoje stranke ni strinjal. Zato je pisal predsednik stranke Ropu pisma, v katerih ga je opozarjal na nesprejemljiva in skrajna stališča, ki jih zastopa stranka. Rop se je na to seveda odzval v svojem značilnem slogu. Letos zgodaj spomladi je nahrulil Rupla in mu zapovedal, naj mu ne piše več. No, Rupel je še pisal, vendar poslancem državnega zbora in jim je svetoval, naj ne podprejo Ropovega predloga imenovanja Zdenke Cerar za pravosodno ministrico. Po volitvah v evropski parlament je kot eden vodilnih članov LDS odkrito priznal, da je bila stranka poražena, pri čemer je bil kritičen do njene politične usmeritve. Seveda je nastal ogenj v strehi. Sledil je Zbor za republiko, na katerega je bil povabljen tudi predsednik vlade Anton Rop. In namesto da bi se Rop na kratko udeležil zbora, pozdravil razmišljanja o slovenski prihodnosti in s tem pokazal svojo širino in strpnost do drugače mislečih, tudi svojih političnih nasprotnikov (tako kot Pahor), je Ruplu prepovedal udeležbo na zboru.

V LDS tako poteka proces, ki se bo verjetno za stranko in njenega predsednika slabo končal. Namesto da bi stranka gradila na zmernosti in strpnosti do drugače mislečih kot v času Drnovška, je zapadla vojaški disciplini in strankarski čistosti. Kdor je vsaj malo kritičen, se mu lahko hitro zgodi, da dobi "brco". Poleg tega stranka vodi katastrofalno kadrovsko politiko. Pred volitvami želi s svojimi kadri zapolniti še vsa razpoložljiva mesta v državni upravi, hkrati pa postavlja za zunanjega ministra človeka, ki mu slovenska osamosvojitve ni bila blizu, za generalnega državnega tožilca pa človeka, ki je v zadnjih letih prejšnjega režima zavzeto dušil komaj nastajajočo svobodo tiska. Kot da bi želeli kolo zgodovine zvrtni nazaj ...

Metod Berlec

V primeru Rupla ni šlo za razrešitev ministra zaradi njegovega slabega dela, ampak zaradi pomanjkanja strankarske poslušnosti, za znotrajstrankarski obračun torej, ki se je prenesel v državni zbor. Praktično je šlo za partijski obračun.

9 Prisivajalci in podjetniki

Namen tranzicije je bil in je še, da se rešimo zaostajanja za Zahodno Evropo, ki ga je povzročil komunizem.

11 Ropov javnomnenjski polom

12 Notranje čiščenje partije

Vodstvo liberalne demokracije skuša po drastičnem padcu podpore stranki na nedavnih evropskih volitvah narediti vse, da bi s stranke spralo madež skorumpirane in z najrazličnejšimi aferami povezane stranke. Tako v LDS v zadnjih dneh zamenjujejo vse, ki so ali pa bi lahko bili vpleteni v kakršne koli nečedne in nezakonite posle. Žal v LDS pri predvolilnem čiščenju niso dosledni.

15 Slaščičar iz Beograda

16 Bomo Slovenci izumrli?

Majhni smo, in kar je skrb zbujujoče, čedalje manj nas je. Z vsako novo raziskavo pridejo na dan bolj zaskrbljivi podatki o demografskih trendih. Če smo bili še pred dvajsetimi, tridesetimi leti ponosni na številko 30.000 rojenih otrok letno, se danes lahko le še zamislimo nad skromno številko 17.000 rojenih otrok letno.

18 Keber padel na izpitu

22 Bavčarjev imperij

32 Kako voditi Evropo?

Polletja, ko je Evropski zvezi predsedovala Irska, si ne bomo zapomnili le po zgodovinski širitvi z desetimi novimi članicami, ampak tudi po izjemnih sposobnostih irskega predsedstva pri iskanju soglasja med pogosto močno razdeljenimi članicami. Zdaj so si te soglasne v ugotovitvi, da se je irski premier Bertie Ahern v zadnjega pol leta resnično izkazal.

34 Koalicija Demos ni nikogar izključevala

Pogovor z dr. Dimitrijem Ruplom

Ta država je nastala na predpostavkah sodelovanja med različnimi opcijami. Takrat smo začeli delati državo tako, da je Demos sklenil premirje s Partijo. Mi nismo nikogar izključevali, nismo imeli lustracije. Temelj te države je bil dejansko povezan vsaj z nekim začetkom sprave, s plemenitim sožitjem vseh. Sedaj pa imam občutek, kot da se na to pozablja. Ne smemo sektašiti.

42 Prezrta obletnica aretacij

56 Odvzeli so jim pravico do igre

Zmaga Grkov je prvovrstna senzacija, ki je močno odjeknila. Tokrat je zmagal en sam Nemeč – Otto Rehhagel, selektor Grčije.

Demokracija, p.p. 4315, SI - 1001 Ljubljana, obzorja@siol.net; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), 01-434-54-63 (tajništvo); faks: 01-434-54-62
 Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Mihaela Praprotnik, Monika Maljevič, Barbara Kavtičnik, Gašper Blažič, Aleš Kocjan, Gjyle Vishaj, Mitja Volčanšek; kolumnisti: dr. Janez Juhant, dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Sirc, mag. Klemen Jaklič, Esad Babačić; stalni zunanji sodelavci: Esad Babačić, Igor Gošče, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic; Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joža Gruden; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; fotografija: Dane Kostrič (urednik), Reuters; tisk: Florjančič tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Božo Predalič; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Krekova banka d. d. Maribor, poštnina plačana pri pošti 1102. Fotografija na naslovnici: Dane Kostrič
 Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo.
 Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.
 Naročniški oddelek: obzorja.narocnine@siol.net; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Objave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Vlada oškodovala upokoјence

Pogovarjali smo se z Ivanom Bizjakom, predsednikom neodvisnega društva upokoјencev – Društva seniorjev Slovenije, ki nasprotuje manipuliranju z upokoјenci.

Ste predsednik novega neodvisnega društva upokoјencev, ki združuje upokoјence in upokoјenke iz različnih političnih strank in nestranskih vrst. Kritični ste do obstoječega združenja upokoјencev. Kaj mu očitata?

V četrtek, 1. julija, smo imeli ustanovno konferenco novega neodvisnega društva upokoјencev. Ustanovili smo Društvo seniorjev Slovenije. Alternativa sedanjemu združenju upokoјencev je bila nujno potrebna, zaželena in pričakovana s strani številnih upokoјenk in upokoјencev. Obstoječemu združenju upokoјencev ničesar ne očitamo, temveč mu le izrekamo kritiko zaradi premajhnega zavzemanja za problematiko upokoјenskega vprašanja. Oprekamo mu neodzivanje na poteze te vlade, s katerimi je oškodovala upokoјence, ko se upokoјencem pokojnine znižujejo, namesto da bi se zviševale. Združenje upokoјencev in njihova stranka, vladna DeSUS, sta bila ob takih dogodkih nema opazovalca in prikimovalca vladnim ukrepom in odločitvam. Upokoјenci danes potrebujemo društvo, ki bo bedelo nad našimi iz dela pridobljenimi pravicami in bo znalo zaznati kršitve pravic upokoјencev ter odgovoriti na take pojave. Ob tem se prav dobro zavedamo, da se moramo hkrati zavzemati tudi za pravice vseh socialnih partnerjev. Predvsem mladih.

Predsednik Zveze društev upokoјencev Slovenije Vinko Gobec je na evropskih volitvah kandidiral za poslanca v evropski parlament. Kako ste v vašem društvu to sprejeli oziroma kako gledate na to, da je kandidiral na listi vladnih strank LDS in DeSUS?

Gospod Vinko Gobec, predsednik zveze upokoјencev, je po našem mnenju dobil nagrado vlade oz. vladne LDS za svojo držo pri obravnavi upokoјenskih vprašanj. Ker se predsednik ni odzval na vladne ukrepe, ki so prizadeli upokoјensko generacijo, in s tem ni povzro-

čal težav vladni koaliciji, je za to dobil nagrado in je bil postavljen na kandidatno listo za evropske volitve. A kot veste, se ta nagrada ni materializirala. Postavitev gospoda Gobca na kandidatno listo za evropske volitve je le jasen dokaz, kako tesna je povezava med združenjem upokoјencev in vladno koalicijo.

Pri Zavarovalnici Vzajemna napovedujejo podražitev dodatnega zdravstvenega zavarovanja za zavarovance, starejše od 60 let. Predvidevam, da se vam takšna poteza ne zdi primerna in pravična ...

Da. Zavarovalnica Vzajemna se je odločila za podražitev dodatnega zavarovanja za zavarovance, starejše od 60 let. Verjamem in vem, da ima vsaka zavarovalnica večje izdatke z zavarovanci nad 60 let. Verjamem, da obstajajo regulatorji, ki takšno stanje lahko tudi omilijo in rešijo na ustrežnejši način. Vem, da so bili takšni predlogi že pred leti poslani ustreznemu ministrstvu in da bi bilo to vprašanje lahko že zadovoljivo rešeno.

Reakcija DeSUS skupaj z zvezo upokoјencev na to odločitev Vzajemne je bila na videz zelo odločna. Vendar je sedaj groznja DeSUS z izstopom iz vladne koalicije kar nekoliko smešna. Vsi vemo, da s 1. avgustom, ko naj bi DeSUS izstopila iz vladne koalicije, parlament zaradi počitnic ne bo deloval. Že konec septembra pa naj bi izvolili nov parlament in novo vlado. Zato menim, da je taka poteza le predvolilna poteza stranke, ki naj bi bila stranka upokoјencev. V obstoječih društvih upokoјencev in DeSUS so imeli veliko možnosti že prej, da bi vladi postavili radikalne zahteve, a žal niso imeli ne dovolj moči in še posebno ne dovolj želje. Vsekakor bomo upokoјenke in upokoјenci Slovenije na jesenskih volitvah odločno povedali, kaj si mislimo o taki upokoјenski politiki. Poteza Vzajemne ni samo nepravilna in neprimerna, ampak je tudi žaljiva za upokoјence v starosti nad 60 let. Mi smo namreč v svojih najproduktivnejših letih vplačevali v sklad za zdravstveno zavarovanje in pokojnine s prepričanjem, da si bomo s takim plačevanjem zagotovili kolikor toliko varno in prijazno starost.

M. P.

Predvolilna poteza
(Stran 8)

Nerešene ljubljanske afere
(Stran 14)

Neverodostojna samohvala
(Stran 21)

Prihodnost zdravstva
(Stran 24)

Trebanjski avtocestni mrk
(Stran 26)

Kava brez kofeina
(Stran 28)

Ubijalski virus
(Stran 30)

Berlusconijeve težave
(Stran 32)

Aritas-satira
(Stran 38)

Kovacičeve Otriske stvari
(Stran 40)

"Psom pasjo smrt"
(Stran 42)

Dekleta zgoraj (brez) 2
(Stran 44)

Upanje majhnih
(Stran 55)

Skrivnostna Atlantida
(Stran 62)

Eldeesov geto
(Stran 65)

Vodstvo v Dolomitih
(Stran 66)

Gliha vkup štriha!

Glede na to, da je LDS zadnje čase zaradi slabih izidov na evropskih volitvah pa tudi na splošno zaradi svojih polomij v čedalje večji krizi, lahko v času pred volitvami pričakujemo močan medijski agitprop. Le-ta se rima na besedo Rop. Verjetno ne čisto po naključju.

Komu zvoní

Poslanci državnega zbora so bili na ponedeljkovi izredni seji, na kateri so razreševali zunanjega ministra, zelo hamingwayevsko razpoloženi. Razpravo je pravzaprav sprožil Dimitrij Rupel, ki se je v uvodu svojega zagovora vprašal, komu zvoní. Na to se je oglašil Jelko Kacin in mu dogovoril, da zvoní njemu. Proti temu je protestiral Janez Podobnik, ki je dejal, da Ruplu ne more zvoniti, ker v resnici zvoní Ropu. Oglašil se je tudi Rop in dejal, da njemu ne more zvoniti, ker zagotovo zvoní Dimitriju Ruplu. Čisto na koncu se je oglašila Marija Pozsonec in dejala, da zvoní njej – mobilnik namreč.

Kdo je klical Pozsončevo, ni znano, zagotovo pa to ni mogel biti veleposlanik v Nemčiji Ivo Vajgl. On je namreč ravno takrat pakiral kovčke za novo funkcijo, ki jo bo prevzel na slovenskem ministrstvu za zunanje zadeve. Glede na to, kako je vodil tiskovne konference v času, ko je bil tiskovni predstavnik vlade nekdanje Jugoslavije, in je še takšno godljo, kot je bil razpad Jugoslavije, prikazal kot najbolj idilično stvar na svetu, je dal v kovček zagotovo dva kilograma sladkorja, kilogram peska in priročnik Kako iz fička naredite BMW.

Prihod diplomata svetovnega formata, kot je Vajgl, zagotovo pomeni, da se bosta od zdaj v naši zunanji politiki cedila med in mleko in da bo v odnosih z našimi sosedomi od zdaj vse lepo in prav. Ko nam bodo Hrvatje v Piranskem zalivu postavili nekaj dodatnih vrst školjčič, bo Vajgl zagotovo znal pojasniti, da ni potrebe za paniko, saj menda Hrvatje samo preizkušajo, ali školjke v našem morju morebiti bolje rastejo kot v njihovem. Enako prepričljiv bo znal biti, ko bodo Hrvatje zavzeli Trdinov vrh in ko bodo razglasili polno veljavnost izključnega gospodarskega pasu na Jadranu. Takrat bo pojasnil, da se Hrvatje samo hecajo, saj so drugače naši veliki prijatelji. Tako zelo veliki, da jim naši politiki v zadnjih mesecih vsi po vrsti prijazno in tolažljivo obljublajo, da bodo podprli njihov vstop v Evropsko zvezo. Brez njih nam menda ni živeti, pravijo, in jih vedno, kadar obišejo Slovenijo, vsekozi trepljajo, stiskajo in otipavajo. Streznejo so šele takrat, ko Hrvatje odidejo domov in na slovenskem ozemlju postavijo nekaj novih hiš in ko na hrvaški obali spet prebutajo kakšnega slovenskega turista.

Se glede na vse to sploh kdaj vprašate, komu zvoní? Zvoní nam vsem ...

Aleš Kocjan

Z DEMOKRACIJO NA MORJE

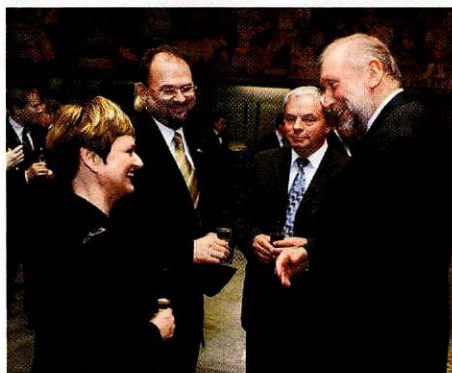
Demokracija tudi v hrvaških turističnih krajih

Spoštovane bralke in bralci, obveščamo vas, da boste v času poletnih počitnic **DEMOKRACIJO** lahko kupovali tudi v hrvaških obmorskih krajih (Istra, Kvarner in Dalmacija).

Uredništvo revije vam želi prijetno branje in lepe počitnice.

h-umor

diktafon

“On je skrbno naštudiral vsak svoj korak.”
(Poslanec LDS Jelko Kacin je prepričan, da je zunanji minister Dimitrij Rupel sam zasnoval scenarij svoje razrešitve, vanj pa je privolil predsednik vlade Anton Rop.)

“Samo enkrat v življenju sem poskusil LSD, pa ne bom nikoli več, ker je bilo preveč lepo.”
(Varuh človekovih pravic Matjaž Hanžek je na podlagi svojih izkušenj prepričan, da so lepi trenutki enkratni.)

“Če bo uresničena večina načrtov, bodo v Triglavu ob službo samo tisti, ki ne želijo delati.”
(Predsednik uprave Zavarovalnice Triglav Jože Lenič je prepričan, da se duh “črnogorske lady” Nadežde Klemencić še vedno zadržuje v Triglavu, zato napoveduje ukrepe.)

“Do vseh političnih opcij poskušam imeti neko razdaljo.”
(Predsednik države Janez Drnovšek išče geometrijsko sredino med levico in desnico.)

“Če zaupanja ni, potej je razumljivo, da se predsednik vlade s tistimi, ki jim ne zaupa več, razide.”
(Milan Kučan, siva eminenca Foruma 21, znova deli državniške nasvete.)

“Jaz v teorije zarote ne verjamem pretirano.”
(Politolog dr. Bogomir Ferfila ni čisto prepričan, ali je bil teroristični napad 11. septembra 2001 plod dogovora med Američani in Al Kaido.)

“Drugače pa sem, kar se politike tiče, kot navijač: berem in berem, a ne razumem trenerja, ker nisem bil v slačilnici.”
(Nogometaš Zlatko Zahovič nima težav le na nogometnih zelenicah.)

“V politiki sem kot novorojenček. Potrebujem podporo in pomoč predsednika.”
(Minister za gospodarstvo Matej Lahovnik se v politiki počuti kot nedonošenček, zato ne more zdržati brez podpore “očka” Antona Ropa.)

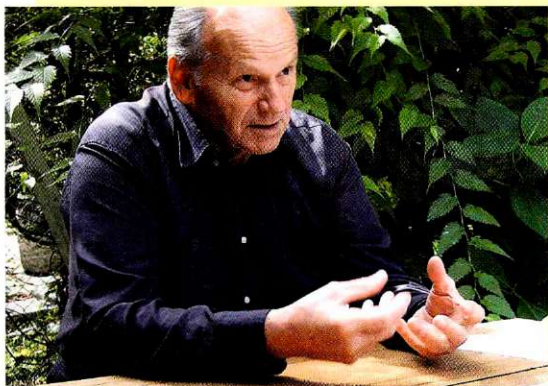
“Slaba stran tega je tudi, da ljudje ponavadi vidijo samo kratko kiklo, meni pa se zdi pomemben človek po duši.”
(Pevka Špela Budau se zaveda, da obleka ni dovolj za osvojitev glasbene publike.)

“Styria mi vliva zaupanje, da imam opravka s profesionalci. Pri Slovencih nimam tega občutka. Nasprotno! Zanesljivo lahko domnevam, da imajo tudi politične interese.”
(Marko Crnkovič za svoje medijske projekte ne zaupa slovenskim “amaterjem” in upa, da se ga bodo usmili vsaj Avstrijci.)

Pučnik bo posmrtno odlikovan

V uradu predsednika države Janeza Drnovška so nam pretekli teden potrdili govorice, naj bi predsednik države podelil posmrtno odlikovanje dr. Jožetu Pučniku. Kdaj naj bi se to zgodilo, nam začasna namestnica Drnovškove predstavnice za stike z javnostjo Kristina Bole pretekli teden ni mogla povedati, saj postopek, kot je dejala, za podelitev posmrtnega odlikovanja še poteka, v tem času pa nam podrobnosti zaradi 17. člena zakona o odlikovanjih RS, ki določa, da se javnost s podrobnostmi postopka ne seznanja, dokler postopek ni končan, ne more povedati. Iz istega razloga tudi ni znano, katero odlikovanje bo Pučnik (v primeru posmrtnega odlikovanja to po zakonu prevzamejo odlikovančevi svojci) prejel. Glede na to, da gre za eno osrednjih osebnosti slovenskega osamosvajanja, bo to verjetno zlati častni znak svobode. Kot je znano, je bil Pučnik, ki je umrl januarja lani, ena osrednjih osebnosti slovenskega osamosvajanja. Ko se je po dolgoletnem emigrantskem življenju v Nemčiji konec osemdesetih let prejšnjega stoletja vrnil v Slovenijo, se je takoj aktivno vključil v proces slovenske demokratizacije. V znameniti 57. številki Nove revije je objavil članek Politični sistem civilne družbe, v katerem je skupaj z drugimi pisci odkrito pozval k suverenosti Slove-

Pokojni dr. Jože Pučnik je bil kot predsednik Demosa eden najbolj zaslužnih za slovensko osamosvojitve.

nije in ustanavljanju političnih strank. S somišljeniki je ustanovil tudi Socialdemokratsko zvezo Slovenije (današnja SDS) in ji ostal zvest (do leta 1993 kot predsednik, nato pa kot njen častni predsednik) vse do smrti. V vmesnem času je bil poslanec državnega zbora, podpredsednik vlade, kandidat za predsednika države (le malo je manjkalo, da bi v drugem krogu premagal Milana Kučana) in predsednik znamenite parlamentarne komisije, ki je raziskovala poveljne poboje. Zaradi njegove pokončne in moralne drže so ga cenili tako njegovi prijatelji kot politični nasprotniki. **A. K.**

modrosti tedna

“Vedno – celo po tako problematizirani vilniuski izjavi, ko je dobilo nekoliko nižje ocene – so anketiranci ocenili Ruplovo (zunanje, op. ur.) ministristvo višje od povprečja vseh ministristev. Tudi nasprotniki ZDA in Nata bodo težko razumeli, zakaj je premier laže sprejel podporo iraški vojni kakor strankarsko nedisciplino. Privržencem evro-atlantskih organizacij pa ne bo jasno, zakaj je Rupel po uspešnem vstopu v EU in Nato nagrajen z razrešitvijo.”

(Sociolog dr. Matej Makarovič)

“Franc Mazi, tožilec, ki se je nekoč tresel pred politiki, tožilec, ki je vztrajno zaplenjal časopise, da bi vladajoče politike obvaroval pred kritičnim pisanjem medijev, naj bo na čelu neodvisnih tožilcev? Ta predlog je čisti absurd. Tako kot načela premiera Antona Ropa, ki je v začetku aprila, ko je predstavljal gospodo Mateja Lahovnika, Milana Cvikla, Marka Pavliho, poudaril njihovo moč v tem, da gre za kredibilne in nestrankarske kandidate. Še preden je petelin trikrat zapel – po dobrih dveh mesecih – jih je na strankinem shodu v Zajčji dobrih pozdravil kot nove člane LDS!”

(Sociolog dr. Bernard Nežmah)

Cernjak ostaja predsednik

V soboto je bil v Novi Gorici prvi kongres Stranke mladih Slovenije (SMS). Največja pozornost je bila namenjena volitvam novega vodstva. Pred kongresom se je veliko ugibalo, kdo bo v prihodnje vodil stranko, bo to še naprej Dominik S. Černjak ali mogoče kdo, ki se s sedanjim vodenjem in delovanjem stranke ne strinja. V soboto smo dobili odgovor na to vprašanje: Černjak ostaja na vrhu. Lahko bi rekli, da se v stranki razen tega, da je iz nje izstopilo nekaj njenih vidnejših članov, ki jih je motilo Černjakovo nedemokratsko vodenje stranke, ni spremenilo nič bistvenega. Z “uporniki” znotraj stranke se mu tako ne bo več treba ukvarjati in se bo lahko pripravil na državnozbornske volitve. Če bo želel, da izid ne bo tako katastrofalen, kot je bil na evropskih volitvah, in da bodo dosegli 4-odstotni volilni prag za vstop v državni zbor, se bodo morali v stranki zelo potruditi (Černjak je optimistično napovedal, da pričakuje 8-odstotno podporo, kar pa ni realno). Ena od novosti, sprejetih na sobotnem kongresu stranke, je ta, da bo stranka imela štiri podpredsednike. Med njimi pa ne bo Alenke Paulin, nosilke liste za evropske volitve. Na dan so prišle informacije, naj Černjak ne bi bil v najboljših odnosih s Paulinovo, ker naj bi le-ta preveč silila v spreminjanje stranke mladih v t. i. zeleno stranko, vendar je te govorice Černjak zanikal. Zakaj potem Paulinova ni ena od podpredsednic stranke, pa Černjak odgovarja, da se je sama tako odločila, ker naj bi jo zanimalo predvsem delo in vsebina in ne funkcija v stranki. Pričakujejo, da bo

Černjak se je otrsel vseh “upornikov” v SMS, ki so ogrozili njegovo vodilno vlogo.

Paulinova kandidirala na državnozbornskih volitvah, kjer ima nekaj več možnosti za izvolitev, kot jih je imela na evropskih. **M. P.**

Miranu Lipovcu spet grozijo

Zapletom v družbi Casino Portorož, ki je v večinski državni lasti, ni videti konca. Ne samo da vladajoča elita v igralnici nastavlja kadre po političnih merilih, družba se v zadnjih nekaj letih sooča tudi z velikimi izgubami. Zaradi teh želi vodstvo znižati osebne prejemke zaposlenih, med zaposlenimi – nekaterim grozi odpust – pa vlada veliko nezadovoljstvo. Prepričani so namreč, da je bistven vzrok za slabo poslovanje podjetja politično nastavljanje vodilnih kadrov. Miran Lipovec, ki je zaposlen v igralnici, je prepričan, da je igralnica talka nekdanjih in sedanjih oblastnikov, ki v njej vidijo izredne možnosti za okoriščenje na tisoč in en način, hkrati pa je poligon za izživljanje. “Dokler bodo politiki vodili podjetje, se bodo tudi dobički in izgube prikazovali po potrebi in po interesih dnevne politike,” je javno že večkrat dejal Lipovec. Za vsem skupaj je tudi želja po skorajšnjem lastninjenju. Po Lipovčevem mnenju naj bi se to zgodilo še pred jesen-

Vodstvo Casinoja Portorož grozi zaposlenim, ki opozarjajo na nepravilnosti v igralnici.

skimi volitvami, bilo pa naj bi le pripravljala faza na največji trofejni zalogaj, to je igralnica HIT. O vsem tem je Lipovec obvestil javnost, poslance državnega zbora, nekatera ministristva, vodstva političnih strank. Zaradi tega mu v zadnjem času grozi vnovična odpoved pogodbe o zaposlitvi. Vzrok naj bi bile po mnenju vodstva Lipovčeve neresnične in neutemeljene izjave o dogajanju v igralnici. Lipovec sam pravi, da se ponavlja vzorec izpred desetih let, ko ga je zaradi nekaterih navedb v tisku nekdanji direktor Ernest Dobravc pognal na cesto. Nato je bil Dobravc pravnomočno obsojen zaradi zlorabe položaja, Lipovca pa so morali v igralnici znova zaposliti. **V. K.**

Komunofašizem

Predsednik države Janez Drnovšek je z zadnjo podelitvijo državnih odlikovanj svojega predhodnika Milana Kučana spravil v veliko zadrego. Pa ne le zato, ker je šef države izročil odlikovanje poslancu Nove Slovenije, nekdanjemu predsedniku Svetovnega slovenskega kongresa in – gorje! – nekdanjemu domobrancu dr. Jožefu Berniku, ki je za Kučana persona non grata že zaradi tega, ker pripada napačni politični opciji, poleg tega je bil na predsedniških volitvah njegov neposredni tekmelec, da o njegovi "belogardistični" preteklosti raje ne govorimo. Za Kučana je bolj kot dejstvo, da je državno odlikovanje pristalo v napačnih rokah, zaskrbljivo to, da njegov naslednik Drnovšek odlikovanj ne podeljuje samo pripadnikom svojega ozkega kroga. Kučan je počel prav to, saj so odlikovanja večinoma prejeli njegovi prijatelji, ki so zdaj svojo vdanost nekdanjemu predsedniku Zveze komunistov Slovenije manifestirali z včlanitvijo v Forum 21 – na primer dr. Niku Tošu in dr. Zdenku Roterju. Bolj problematično pa je, da so odlikova-

Obsodbi revolucije se izogibajo tako borčevska organizacija kot stranke "levice".

nja dostikrat pristala v rokah tistih, ki so nasprotovali osamosvojitvi Slovenije ali pa ji niso bili najbolj naklonjeni. Sem je treba šteti nekdanje in sedanje aktivne "stare mačke" iz osrednje borčevske organizacije, kot sta na primer Kučanova odlikovanca Ivan Dolničar in Janez Stanovnik (prvi je nekoč tožil Demokracijo zaradi trditve, da je ZZB nasprotovala osamosvojitvi, in tožbo izgubil).

Prav Janez Stanovnik pa je poleg Kučana eden tistih, ki se je ob podelitvi odlikovanja dr. Berniku očitno čutil najbolj ponižanega, sicer prvo

julijsko soboto na srečanju veteranov dveh generacij ne bi omenil, da je predsednik države Janez Drnovšek "podelil odlikovanje domobrancem". Zadeva bi bila banalna, če ne bi Stanovnik povrh vsega pripomnil, da je "spravo mogoče doseči le na ta način, da se jasno obsodi to, kar se je dogajalo v drugi svetovni vojni". Tu

lahko Stanovniku na teoretični ravni celo pritrldimo, toda če bi hotel preiti od besed k dejanjem, bi moral takoj obsoditi tudi komunistično revolucijo, ki ji je bil resnici na ljubo boj proti okupatorju podrejen. Še vedno pa se dogaja obratno, saj se obsodbi revolucije izogibajo tako borčevska organizacija kot stranke t. i. levice. Še več, revolucijo zdaj tajijo, da bi laže upravičili mit o NOB, s pomočjo katerega so dolga leta "zaustavljali desnico". Toda to ni bilo ustavljanje desnice, temveč predvsem ustavljanje resnice, ki jo "marksomani", če uporabim izraz filozofa dr. Tineta Hribarja, še vedno pačijo, hkrati pa pačenje zgodovine in nestrpnost očitajo dru-

gim. Toda kdo je najbolj poteptal zgodovinsko resnico in etična načela, ko je bil skoraj pred letom dni sprejet sporni zakon o vojnih grobiščih? Zagotovo ne "desnica"!

Skratka, Stanovnikova reakcija na Drnovškovo podelitev odlikovanja "domobrancem" (jih je bilo več?) dokazuje, da čas ideoloških delitev oz. "komunofašizma", kot je ta pojav poimenoval primorski publicist Pavel Ferluga, očitno še ni mimo. Je ob vsem tem sploh mogoče trditi, da stanje duha v Sloveniji ni skrb zbujajoče?

Gašper Blažič

Predvolilna poteza

Zadnji zapletli okrog povišanja premij dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja Zavarovalnice Vzajemna kažejo predvsem na predvolilno potezo vladajočih strank. DeSUS, ki je na zadnjih volitvah za evropske poslance skupaj z LDS povsem pogorel, si želi na takšen način tik pred jesenskimi državnozborski-

Dejstvo, da so upokojenci vsako leto prikrajšani za polovico pokojnine, Desusa ne gane.

mi volitvami povrniti ugled med upokojenci. Da upokojenska stranka v tej vladi nikakor ne zastopa interesov upokojencev, ampak je njeno vodstvo le privesek vladajoče tranzicijske elite, je spregledala že množica skoraj pol milijona upokojenih državljanov. Zdaj si prav ta elita želi izboljšati volilni izid za vsako ceno, pri tem pa je uporabila celo zdravstveno zavarovanje. Kako naj si drugače razlagamo, da je prav ta vladajoča elita v zadnjih štirih letih upokojence zaradi spremenjene metodologije izračuna rasti pokojnin v primerjavi z rastjo plač opeharila kar za dve mesečni pokojnini? Pri tem ni DeSUS niti trenil. Tudi zdaj v nad-

zornem svetu Zavarovalnice Vzajemna sedita dva, ki bi zahtevo po več kot 13-odstotnem povišanju zavarovalnih premij za starejše od 60 let lahko že v kali zatrla. Bojan Petan kot predsednik nadzornega sveta je tesen prijatelj Gregorja Golobiča, predsednika sveta LDS, in pomemben član LDS. Vinko Gobec, predsednik Zveze društev upokojencev Slovenije, je član nadzornega sveta Vzajemne in zato med najodgovornejšimi za dogajanje v zavarovalnici. Spomnimo, da si je ob kandidiranju za člana nadzornega sveta prav Gobec priza-

deval za to, da bo v Vzajemni zastopal interese upokojencev. Zdaj pa je ta nadzorni svet skupaj s Petanom in Gobcem potrdil neznosno povišanje premij. Ob tem spomnimo, da je Vzajemna nastala kot paradržavna institucija na predlog, ki se je rodil na državni ravni. Danes je očitno, da se vlada ni dovolj zavzela, da bi uresni-

čila dolgoročno partnerstvo med zasebnim in javnim sektorjem na tem področju. Spreneveda se tudi Dušan Keber, minister za zdravje. Stroka je namreč že več let opozarjala na nujno uvedbo izravnalnih shem, s katerimi bi med zavarovalnicami prerazporedili medgeneracijska bremena. LDS je pred štirimi leti v koalicijsko pogodbo celo zapisala, da bo v prvih šestih mesecih po podpisu uvedla izravnalne sheme, česar pa nato vladajoča koalicija ni storila. V strokovnih krogih je nastal predlog zakona, ki bi uvedel izravnalno shemo. Vlada ga je poslala na ministrstvo za zdravje, to pa se je obrnilo na agencijo za zavarovalniški nadzor in po nekaj sestankih na strokovni ravni projekt opustilo. Vladajoča koalicija se je zdaj odločila za iskanje krivcev tam, kjer jih očitno ni. Voditelji koalicije Slovenija pa so pretekli teden vnovič opozorili, da se vladajoča elita noče soočiti s svojimi lastnimi napakami in noče priznati, da je bila to politična odločitev, ki so jo zavestno sprejeli. Namesto izravnalne sheme se v zavarovalništvu dogaja to, da podatki o "mladih in zdravih" zavarovancih odtekajo v druge zavarovalnice, ki bi rade na ta račun kovale visoke dobičke. Za plačilo seveda, kar močno diši po korupciji tudi na tem področju.

Vida Kocjan

Dr. Ljubo Sirc

Prisvajalci in podjetniki

Namen tranzicije je bil in še je, da se rešimo zaostajanje za Zahodno Evropo, ki ga je povzročil komunizem, in tudi proletarcem, ne samo komunističnim voditeljem omogočimo zložno življenje. In pa zaposlitev. Recept za tak korak naprej je po splošnem mnenju privatizacija.

Ob takem receptu bi mislil, da se bodo komunisti po petdesetih letih gospodarskega blodenja umaknili, vendar ne, še vedno hočejo prvo in edino besedo. Zelo preprosto: če je zasebno gospodarstvo toliko boljše, bomo zasebni gospodarji mi, komunisti. Tako je znani madžarski komunistični ekonomist Kornai napisal: "Celo če je bil sedanjí lastnik tovarne doslej partijski sekretar, se bo odslej trudil delati z dobičkom in večati vrednost obrata, namesto da bi mu šlo za pohvalo okrajnega in okrožnega sekretarja." Ob taki naivnosti si človek ne more kaj, da ne bi grobo vzdiknil: Ne se hecat!

Šaliti se res ni primerno, toda naš vrhovni poveljnik Milan Kučan si niti najmanj ne misli, da je šaljivo imeti partijske birokrate za najboljše podjetnike. Kdo med njimi je še za kakšno rabo, toda splošno ozračje komunistične domišljavosti ga ne silo ravno k naporom. Konkurence tako ali drugače ni. Povrh se vrhovni uravnavalec Kučan še medlo spomni Stalinovih metod industrializacije, saj priporoča nekakšne vlečne konje kot ključ za razvoj. Nesmislov se tako res ne moremo znebiti.

Če partijski sekretarji "podjetniki" že ne zmorejo večje produktivnosti in višjih plač za proletariat, so pa zelo sposobni zase s prekupčevanjem ali prisvajanjem zbrati "kapital", ki bo prinesel malo razširje-

ne reprodukcije, bo pa dober za osebno občutje razkošja in moči. Tudi med nekomunisti je kar nekaj dobronamernih ljudi, ki so mnenja, da se je podjetništva in upravljanja mogoče hitro mehanično naučiti. Po poročilu londonskega Economista pravi znan kanadski profesor: "Običajni programi MBA učijo napačno izbrane študente napačnih prijemov z napačnimi rezultati." Economist navaja: "Ne menijo se za to, da je podjetniško upravljanje spretnost, ki v večji meri zahteva zavzetost in navdih kot pa suhoparno analizo in sklepe."

Za podjetništvo in uspešno vodenje podjetij je treba omogočiti, da ljudje, ki imajo zamisli o tem, kaj izdelovati in kako, da bo poceni, pridejo do poteze. Biti morajo vtopljeni v svoje delo in načrte in stalno jih mora skrbeti, da se bodo njihovi ukrepi tudi finančno dobro iztekli. Ker kapitalska vlaganja trajajo po deset let in več, mora podjetnik do-

ko se je razvila slovenska industrija v prvi Jugoslaviji in tako sta se zgodila nemški in italijanski gospodarski čudež po drugi svetovni vojni.

V Titovi Jugoslaviji so take uspešne gospodarstvenike imeli za zločince (kar kaže, kako nor je komunizem). Pregarjali so jih in zapirali, tudi pobijali in morili. Spomnimo se Malavašičev, Pšeničnikov in Benkov. Ideologija, v imenu katere so jih komunisti pobijali, je kriva, da danes toliko ljudi živi mizerno.

Kapital si je v gospodarstvu, ki naj služi blaginji prebivalstva, treba prigospodariti, ne pa prisvojiti z zavrnjenimi insajderskimi posli. Borza lahko igra koristno vlogo šele v nadaljnjem razvoju, ko gre za usmerjanje velikih podjetij. V vseh gospodarstvih z visokim standardom majhna podjetja z do 250 delavci izdelajo vsaj pol narodnega proizvoda, če ne kar 70 odstotkov kot v Švici. Pri nas je majhnih nasprotno

Razumljivo bi Slovenci hoteli v Evropo ne samo po besedah, temveč tudi po plačah navadnih ljudi. Kot norčevanje se sliši, ko vsi hvalijo, kako gospodarsko uspešna je Slovenija, v resnici pa navadni Zemljani dobijo na roko komaj kaj več, kot so dobivali leta 1940. In brezposelnih je kar precej.

Kapital si je v gospodarstvu, ki naj služi blaginji prebivalstva, treba prigospodariti, ne pa prisvojiti z zavrnjenimi insajderskimi posli. Borza lahko igra koristno vlogo šele v nadaljnjem razvoju, ko gre za usmerjanje velikih podjetij.

volj dobro poznati svoje lastno podjetje in trg, za katerega dela, da bo odločen tvegati, ugibati vnaprej, kako bodo stvari tekle, ker bo sicer vse izgubil. Pri vsem tem si mora nabrati lastni kapital z dobički, ki si jih bo prislužil, če bo boljši kot konkurenca. Če bo, se bo podjetje širilo in plačevalo višje mezde, ker bo moralo pritegniti nove delavce. Nastati mora ozračje, v katerem vedno novi ljudje poskušajo svoje znanje, spretnost in srečo in začenjajo z malega. Če je, kar prigospodarijo, pravno varno, bo razcvet očiten. Ta-

čedalje manj, ker se komunistični oblastniki bojijo, da neodvisnih proizvajalcev ne bi imeli gospodarsko in politično pod nadzorom.

Tuja konkurenca in tuja podjetja so nujna, toda Slovenci bi morali biti – in so pred komunizmom bili – sposobni, da z njimi tekmujejo. Če se ne bi komunisti na vse načine trudili, da preprečijo drugim gospodarsko udejstvovanje, bi bili tujci pri nas dobrodošel kvas, ne pa edini rešniki za podjetja, ki jih privilegirani komunisti ne znajo voditi na odprtem trgu.

11. tabor Slovencev po svetu

V soboto je v Zavodu svetega Stanislava potekal 11. tabor Slovencev po svetu. Gre za osrednjo prireditev Izseljenskega društva Slovenija v svetu, kjer predstavniki slovenskih organizacij po svetu, predstavniki vlade in civilnih ter cerkvenih družb v Sloveniji obravnavajo aktualne teme izseljenstva z namenom, da bi ozaveščali slovensko javnost in državne oblasti o izseljenški problematiki in o izseljenčih kot delu narodnega telesa.

Letošnji tabor, ki je bil številčno dobro obiskan, je potekal pod geslom Slovenci danes – jutri. Predsednik Izseljenskega društva Slovenija v svetu Boštjan Kocmur je v uvodnem govoru dejal, da je Slovenija vstopila v širši izbor evropskih držav kot enakopravna partnerica in se s tem po dolgih desetletjih vrača v krog razvitih in demokratičnih evropskih držav. Pri tem pa je opozoril, da Slovenci ne bi smeli do-

pusčiti, da bi vstop Slovenije v Evropsko unijo zasenčil njihov narodni ponos. Vse politične predstavnike je pozval, naj v evropskem prostoru poskrbijo za dobro Slovencev, in to ne le v Sloveniji, temveč tudi drugod po svetu.

Na samem taboru sta dr. Marina Lukšič Hacin in mag. Jernej Mlekuž predstavila raziskovalno študijo o problematiki vračanja Slovencev v domovino, ki jo izvaja Inštitut za slovensko izseljenstvo pri ZRC SAZU. Raziskava je temeljila predvsem na povrat-

nikih iz Argentine. Slednji so se v Slovenijo vračali v dveh valih, prvi je bil na začetku 90. let, ko so se za vrnitev odločili predvsem zaradi političnih sprememb v Sloveniji, drugi pa je bil v letih 2000/2001, ko je Argentino prizadela gospodarska kriza. Pri integraciji v slovensko družbo si je večina pomagala sama ali pa so jim pomagali svojci in prijatelji, medtem ko država ni naredila kaj dosti, čeprav bi bila dolžna poskrbeti zanje. Ob vrnitvi v Slovenijo so pogrešali predvsem fi-

nančno pomoč in pomoč pri iskanju informacij, urejanju dokumentacije, med glavnimi težavami, s katerimi so se srečevali, pa je bilo pridobivanje vizumov in državljanstev za družinske člane, iskanje bivališča, zaposlitve itd. Na srečanju je navzoče nagovoril tudi Evgen Bavčar, ugleden filozof in kritik iz Pariza, rojen v Sloveniji. Dejal je, da Slovenci nismo dovolj narodno zavedni, čeprav bi morali prav ob vstopu naše države v EU poudariti svojo identiteto in se ravnati po lastnih načelih. Glede problematike izseljencev je menil, da bi morali ti imeti svoje predstavnike v parlamentu, kot je to urejeno v nekaterih drugih državah.

Poleg uradnega dela je na srečanju potekal bogat kulturni in družabni program. Na ogled je bila razstava izseljenskih knjižic in glasbenih del, v programu folklornih plesov so nastopili maturantje iz Argentine in Kanade, nastopila sta tudi pianist Ivan Vombergar in baritonist Ivan Arnshek. Bilo je prijetno druženje mladih in malo manj mladih iz izseljenstva in iz Slovenije. **M. P.**

Predsednik Izseljenskega društva Slovenija v svetu Boštjan Kocmur je pozval politični vrh, naj poskrbi za dobro Slovencev v zamejstvu in po svetu.

Srečanje Slovencev v Terski dolini

Svetovni slovenski kongres (SSK) – Konferenca za Italijo je v sodelovanju z Zvezo slovenskih izseljencev Slovenci po svetu in Goriškim krožkom Antona Gregorčiča za družbeno vprašanja, v vasi Bardo v Terski dolini organiziral srečanje Slovencev iz Italije.

Navzoče so po maši in kulturnem programu pozdravili tudi politični predstavniki Furlanije-Juljske krajine (FJK) in Slovenije ter Slovenske skupnosti iz Italije. Srečanje se je začelo z mašo v cerkvi sv. Jurija Mučenca. Člani SSK iz vseh delov sveta in domačini si bodo zapomnili predvsem dvoje: zlahtno slovensko petje Mešanege pevskega zbora Podgora, ki ga je vodil slovenski odbornik v goriškem mestnem svetu dr. Mirko Špazzapan, in Tržaškega kvarteta ter dvojezične maše v slovenskem terskem narečju in italijanščini. Daroval jo je domači župnik dr. Renzo Caligaro, Furlan, ki se je naučil slovensko tersko narečje in še pogovorno slovenščino. Za dob-

ro organizacijo in kosilo z domačimi dobrotami si je pohvale prislužil predsednik Zveze izseljencev Terskih dolin Dante Del Medico. Glavni del srečanja je potekal pod šotorom. Povezoval ga je predsednik italijanske konference SSK Marjan Trpin. Udeležence je najprej pozdravil Alessandro Tesini, predsednik deželnege sveta FJK, in pri tem omenil pomembnost poli-

tičnih sprememb. Poudaril je, da je slovenska manjšina v Italiji dragocenost za FJK. Lojze Peterle, poslanec v evropskem parlamentu in član SSK, je v sproščenem ozračju izrazil prepričanje, da so v združeni Evropi manjšine deležne velikega spoštovanja. Odpravnik poslov na slovenskem konzulatu v Trstu Zorko Pelikan je formalno neorganiziranim rojakom po svetu sve-

toval, naj ustanovijo organizacijo, da bodo laže v stikih z matico in njenimi predstavništvom v tujini. Del Medico pa je menil, da tisti, ki so že organizirani, potrebujejo več moralne podpore in stikov s slovensko kulturo in gospodarstvom, saj lahko le tako ohranijo in obnovijo slovensko istovetnost.

Dr. Viljem Černo iz Barda, ki je družbeno dejaven med rojaki v Italiji, je označil ta dan "kot srečanje Slovencev iz sveta, ki imajo visoko vero in kulturo". "Dan je pomemben tudi po tem, da je župnik prvič v tem kraju maševal dvojezično. On, ki je rojen Furlan in se je naučil našega narečja in slovenščine, je lahko zgled marsikomu. Želim si, da bi naše narečje oživili in obogatili in da bi postali na vse to ponosni. Slovenski jezik je dediščina, ki je ne smemo izgubiti. S slovensko kulturo prinaša Slovenija v Evropo obogatitev. Evropi želimo dati prav to in hkrati ostati to, kar smo."

V popoldanskih urah so si udeleženci ogledali vaški muzej in se udeležili prikaza starodavnih volitev, kot so potekale v teh krajih v okviru samouprave pod Beneško republiko. **M. M.**

Z leve: dr. Mirko Špazzapan (deželni poslanec), Marjan Trpin (predsednik SSK – Konference za Italijo), Alessandro Tesini (predsednik deželnege sveta FJK), Lojze Peterle in Zorko Pelikan (deželni svetovalec) na srečanju v Bardu

Ropov mnenjski polom

Potem ko je predsednik vlade Tone Rop napovedal razrešitev zunanjega ministra Dimitrija Rupla, se Ropovi vladi in LDS očitno obeta javnomnenjski polom. Omenjena Ropova poteza je namreč samo potrdila besede, ki jih je izrekel Rupel na dan volitev v evropski parlament – da je LDS zapustila sredinski prostor in se premaknila na levo stran političnega prostora. Premik LDS na (dogmatično) levico (kjer pa je pravzaprav vedno bila!) je bil pričakovan glede na Ropovo politiko znotraj LDS. Znano je namreč, da se Rop rad udeležuje borčevskih proslav, udeležil se je tudi ustanovnega sestanka Foruma 21, kar se ni zdelo nikomur problematično, veliko pozornosti pa vzbuja tudi njegovo politično kadrovanje v gospodarstvu in pravosodju. Pri njegovi javnomnenjski podobi je največjo vlogo prav gotovo odigrala njegova arogantna politična drža in izključevanje drugačnih, s čimer je ubral povsem nasprotno politiko kot njegov predhodnik Janez Drnovšek; medtem ko je slednji predvsem povezoval in vabil v vlado tudi pomladne stranke (SLS), je Rop iz koalicije izgnal SLS in kmalu zatem odslovil še Dimitrija Rupla.

Nove Toševe manipulacije

Da je podpora LDS znova močno upadla, je v petek, 2. julija, na tiskovni konferenci potrdil tudi predstojnik Centra za raziskovanje javnega mnenja in množičnih komunikacij pri Fakulteti za družbene vede dr. Niko Toš. Po podatkih Politbarometra je v mesecu juniju podporo LDS izrazilo samo 19 odstotkov anketirancev, torej še štiri odstotke manj kot v mesecu maju. Sledi SDS s 14 odstotki, na tretje mesto pa se je prebila Bajukova NSi z desetimi odstotki podpore (mesec prej 4 odstotki) in na četrto mesto potisnila združeno listo. Ob tej priložnosti je dr. Toš znova podal zelo drzno oceno, da podpora NSi "ne gre na račun levosredinskih strank" in da lahko pojasnilo za to iščemo predvsem v značilnostih podpornega telesa NSi, kjer po njegovo prevladujejo ženske najstarejše starostne kategorije in s predvsem osnovnošolsko izobrazbo ali manj, ki se opredeljujejo za verne. Toševa definicija volilnega telesa NSi ni seveda nič novega, saj smo takega načina opravičevanja naraščanje podpore pomladnim strankam že vajeni, iz nje pa bi lahko sklepali, da so volivci teh strank manj izobraženi in nasploh manjvredni. Podobno se je zgodilo spomladi, ko je dr. Toš pojasnjeval, da je največ nasprotnikov izbrisanih in graditve džamije med volivci pomladnih strank in vernimi. Zanimivo bi bilo, kakšen profil imajo po mnenju dr. Toša, enega vidnejših članov Foruma 21, povprečni volivci LDS.

Dimitrij Rupel (na sliki v parlamentu ob razpravi o njegovi razrešitvi) od vseh članov sedanje vlade očitno uživa največji ugled med volivci.

Rupel še vedno priljubljen

Kljub medijski gonji zoper Rupla volivci očitno njegovo delo ocenjujejo dobro. Raziskava javnega mnenja, ki jo je izvedlo Delo Stik (izsledki so bili objavljeni v Delu v soboto, 3. julija), je pokazala, da več kot polovica anketirancev ne podpira Ropovega predloga za razrešitev sedanjega zunanjega ministra, realni delež nasprotnikov te odločitve pa je verjetno še višji in se giblje okrog 60 odstotkov. To je še en dokaz, da omenjene odločitve verjetno ne podpirajo niti vsi volivci LDS. Po mnenju sociologa dr. Mateja Makaroviča bo LDS v nerodnem položaju, ko bo iskala take razloge za zamenjavo, ki ne bodo prepričljivi samo za že prepričane poslance vladajočih strank, ampak tudi za povprečnega volivca, saj bodo nasprotniki ZDA in Nata težko razumeli, zakaj je premier lažje sprejel podporo iraški vojni kot pa strankarsko nedisciplino, privržencem evroatlanstkih organizacij pa ne bo jasno, zakaj je Rupel po uspešni vključitvi v Evropsko unijo in Nato razrešen. Vsekakor bo za veliko večino volivcev težko razumljivo že samo dejstvo, zakaj je treba zunanjega ministra zamenjati tako rekoč tri mesece pred volitvami in s tem nakopati državi dodatne stroške.

Vajgl član Socialdemokratske unije

Seveda obstaja tudi možnost, da je javnomnenjska nenaklonjenost omenjeni Ropovi odločitvi tudi posledica dejstva, da je Rop že omenil Ruplovega naslednika, to pa je Ivo Vajgl, ki je bil nekdanj, kot je dejal Rupel v intervjuju za Sobotno prilogo Dela, član razvpite Socialdemokratske unije (oz. slovenske podružnice Markovičeve stranke), katere člana sta bila tudi sedanji notranji minister Rado Bohinc in znani antiglobalist sociolog dr. Rastko Močnik. Omenjena stranka je združevala predvsem nasprotnike slovenske osamosvojitve, leta 1992 pa se je skupaj s Stranko demokratične prenovne (naslednico Zveze komunistov Slovenije), Delavsko stranko in stranko upokojencev združila v današnje Združeno listo socialnih demokratov. Glede na Vajglovo vlogo ob osamosvajanju (bil je med drugim tiskovni predstavnik jugoslovanskega zunanjega ministrstva, ki ga je tedaj vodil Budimir Lončar) je utopično pričakovati, da bodo volivci podprli Ropovo kadrovske politiko. Zanimiva pa je tudi anketa, ki primerjalno ugotavlja javnomnenjsko podporo Zboru za republiko in Forumu 21, pri čemer ima Zbor za republiko nekoliko več podpore (33,3 odstotka) kot Forum 21 (30,9 odstotka). Vse to kaže, da se pred jesenskimi volitvami obetajo velike spremembe tudi na področju javnega mnenja.

Gašper Blažič

Glede na Vajglovo vlogo ob osamosvajanju (bil je med drugim tiskovni predstavnik jugoslovanskega zunanjega ministrstva, ki ga je vodil Budimir Lončar) je utopično pričakovati, da bodo volivci podprli Ropovo kadrovske politiko.

Vodstvo Liberalne demokracije Slovenije skuša po drastičnem padcu podpore stranki na nedavnih evropskih volitvah narediti vse, da bi s stranke spralo madež skorumpirane in z najrazličnejšimi aferami povezane stranke. Tako v LDS v zadnjih dneh zamenjuje vse, ki so ali bi lahko bili vpleteni v kakršne koli nečedne in nezakonite posle. Žal v LDS pri predvolilnem čiščenju niso dosledni.

Izid na nedavnih evropskih volitvah, ki se je od zadnjih državnoborskih skoraj prepolovil, je največjo vladno stranko pripe-

Fotografije: Janez Komarac

Notranje čiščenje partije

ljal do spoznanja, da mora stranka, če noče izgubiti jesenskih volitev, nujno nekaj storiti. Predsednik vlade Anton Rop je tako na nedavnem strankinem pikniku v Zajčji dobri napovedal strnjenje vrst, njegovi podaniki pa so začeli predvsem po občinah "odstranjovati" kadre, ki so ali bi lahko slabo vplivali na precej načet ugled stranke v javnosti.

Bo Kovačič vrnil ugled "partiji" v Novem mestu?

Najtemeljitejša kadrovska zamenjava, ki jo je LDS v zadnjem času izvedla v svojih vrstah, je bila

tri dni pred letošnjim dnevom državnosti, ko so člani mestnega odbora LDS Novo mesto na burni in za javnost zaprti seji z mesta predsednika mestnega odbora stranke razrešili Adolfa Zupana in na njegovo mesto imenovali direktorja novomeške Krke Miloša Kovačiča. Kot je za enega izmed regionalnih mesečnikov dejal Kovačič, je bila zamenjava potrebna zato, ker so raziskave javnega mnenja pokazale, da sta njihovi "partiji" (tako Kovačič imenuje svojo stranko) precej padla podpora in ugled, on pa naj bi ju na prošnjo Antona Ropa poma-

gal vrniti. Slednje je bil seveda samo eden od posrednih razlogov, saj je pravi razlog za zamenjavo Zupana in članov izvršilnega odbora (slednje so zamenjali na isti seji) v več ovadbah novomeških kriminalistov, ki so jih v zadnjem času na državnem tožilstvu vložili zoper novomeškega župana Boštjana Kovačiča. Kriminalisti in tožilci Kovačiču očitajo, da je bil vpleten v nezakonite posle novomeške Komunale in da je sklepal fiktivne najemne pogodbe za rezidenco v Zagrebu. Vodstvo LDS je očitno ocenilo, da je vodstvo novomeškega mestnega

odbora v preveliki meri vpleteno v nečedne posle, da bi lahko še naprej predstavljalo stranko.

Zamenjava se obeta tudi Deržiču

Dan pozneje kot v Novem mestu je bilo vroče v Murski Soboti, kjer je eldeesov župan Anton Slavic napovedal, da bo s 15. julijem odstopil z mesta župana. Slavic naj bi uradno s funkcije odstopil iz osebnih razlogov, neuradno pa naj bi bil pravi razlog za odstop spor z matično LDS. Slavic naj bi se bil sprl s centralo zato, ker ga menda ni uvrstila na seznam kandidatov za jesenske dr-

V liberalni demokraciji se skušajo tri mesece pred volitvami znebiti koruptivnih posameznikov, ki mažejo zunanjo podobo stranke. Žal so se do zdaj lotili samo majhnih rib.

Če bodo hoteli v LDS dokazati, da s predvolilnim čiščenjem koruptivnih posameznikov mislijo resno, se bodo morali odreči tudi nekdanji ljubljanski županji Viki Potočnik.

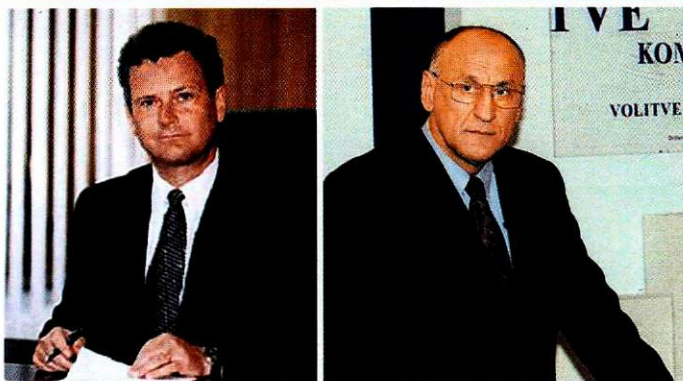
žavnozborske volitve in zaradi padanja priljubljenosti LDS v Murski Soboti. Stranka je na zadnjih državnozborskih volitvah v Murski Soboti dosegla nekaj več kot 36 odstotkov glasov, na evropskih volitvah prejšnji mesec pa le 24 odstotkov, pa še to skupaj z DeSUS.

Medtem ko podpora LDS v Murski Soboti drastično pada, pa se ji nič boljšega ne obeta niti v Brežicah. Konec lanskega leta so namreč revizorji računskega sodišča o poslovanju občine v času, ko jo je vodil Vladislav Deržič, podpredsednik eldeesovega odbora v Brežicah, izrekli negativno mnenje, letos poleti pa so s skoraj dveletno zamudo kriminalisti začeli brskati po listinah, s katerimi je zasebna družba Terme Čatež postala lastnica zelo donosnega kompleksa Mokrice. Kot je znano do zdaj, naj bi bile Terme kompleks kupile za desetino vrednosti, nekdanji župan Vladislav Deržič pri prodaji ni upošteval zakonskih določil, ignoriral pa je tudi vsa opozorila nekaterih občinskih svetnikov in celo dveh ministrstev. Brežičani naj bi bili tako oškodovani za več kot milijardo tolarjev.

Te domnevne nepravilnosti naj bi bile razlog, zakaj v centrali LDS in njenem lokalnem odboru v Brežicah razmišljajo o Deržičevi zamenjavi.

Bogataj raje odšel sam

Podobno kot v Novem mestu, Murski Soboti in Brežicah je vroče tudi v Kranju, kjer je iz LDS, še preden so ga utegnili vre-

Eldeesovemu županu v Kranju Mohorju Bogataju (levo) se je LDS praktično že odrekla. Enako velja za novomeskega župana Boštjana Kovaciča. Oba sta izstopila iz stranke.

či iz stranke, izstopil član izvršilnega odbora kranjske LDS Mohor Bogataj. Bogataj, ki je hkrati župan Kranja, se je za izstop odločil, ko je prišlo na dan, da je novembra 2003 z nezakonitim javnim razpisom skupini petih podjetnikov iz Kranja prodal pet elitnih občinskih lokalov za vsega 86 milijonov tolarjev, čeprav naj bi bili vredni veliko več, in za to ni imel soglasja občinskega sveta. Proti njemu so se obrnili prav svetniki LDS. Čeprav so očitki hudi in verjetno upravičeni, pa poznavalci razmer v Kranju pravijo, da je pravi razlog, zakaj so se v LDS odločili odstavit svojega člana, v dejstvu, da podpora LDS v Kranju čedalje bolj pada. Da to drži, kažejo tudi volilni izidi evropskih volitev, ki jih je v Kranju dosegla LDS. Na državnozborskih volitvah pred štirimi leti je LDS v Kranju dobila skoraj 32 odstotkov glasov, na lokalnih volitvah leta 2002 25,75 odstotka glasov, na evropskih volitvah pred mesecem dni pa le nekaj več kot 20 odstotkov glasov.

Problematični Kodrič

Podobno kot Bogataju se slabo piše tudi predsedniku sveta lokalnega odbora LDS v Kopru in podžupanu Koprja Branku Kodriču. Kodriča (najbolj je znan po nedavni odločitvi državnega sveta, da mu prizna svetniško imuniteto) so koprski kriminalisti že pred časom ovadili državnemu tožilstvu. Očitajo mu, da je kot predsednik koprškega Sklada stavbnih zemljišč podjetniku Toniju Božiču leta 1998 izdal sporno potrdilo, ki je Božiču omogočilo, da se je izognil plačilu odškodnine za spremembo namembnosti zemljišča iz kmetijskega v stavbno. Ker naj bi bil Kodrič pri tem zlorabil položaj, se je leta 2000 znašel celo v priporu, iz njega pa so ga izpustili šele po dvajsetih dneh. Ker je bil celoten primer v javnosti preveč odmeven in ker si LDS pred očitnimi poneverbami ni mogla več zatiskati oči (obtožnica zoper Kodriča je postala pravnomočna), naj bi v centrali LDS od Kodriča zahtevali, da odstopi z mesta

predsednika sveta lokalnega odbora LDS. Kodrič je to storil, še naprej pa ostaja član LDS.

Doslednost, doslednost ...

Čeprav v LDS torej pospešeno odstranjujejo kadre, ki v javnosti črnijo že tako dovolj očrnjeno stranko ali niso storili dovolj, da bi ustavili upadanje njene priljubljenosti, pa njihova odločnost ni tako trdna, ko gre za vprašanje zamenjave članov ožjega vodstva stranke. Takšen primer je denimo visoka predstavnica stranke in nekdanja županja v Ljubljani Vika Potočnik. Potočnikove kljub njeni vpletenosti v milijardno oškodovanje banke SIB niso doletele nikakršne sankcije s strani LDS. Nasprotno, zdi se, da jo skušajo v stranki počasi celo rehabilitirati. Tako se je na pikniku ob dnevu državnosti, ki ga je LDS že tradicionalno proslavila na pregrešno dragi turistični kmetiji v Zajčji dobri, pojavila skupaj z drugimi najvišjimi člani stranke in se ves čas brezskrbno nastavljala fotografom.

Podoben primer je predsednik sveta LDS Gregor Golobič, ki se je zapletel v afero s podjetjem Ultra, v katerem je zaposlen. Čeprav je dokumentacija, ki jo je ob nedavni izredni seji v državnem zboru predložila opozicija, pokazala, da je Ultra od države res dobila nenavadno veliko državne pomoči in da ima podjetje, v katerem je zaposlen Golobič, nenavadno veliko število pogodb z različnimi državnimi podjetji, Golobič še vedno ostaja predsednik sveta LDS.

Slednje torej kaže, da LDS pri svojem predvolilnem čiščenju, ki je posledica tega, da se je LDS v zadnjih letih oprijel vzdevek skorpumpirane in v umazane posle vpletene stranke in posledično nagle padanja podpore (celo Tošev Politbarometer ji je izmeril velik padec priljubljenosti), ni iskrena. Zato je težko verjeti, da bi ji lahko to prineslo vidnejše rezultate na jesenskih volitvah.

Aleš Kocjan, Vida Kocjan

Anton Slavic s 15. julijem odstopa z mesta župana Murske Sobotice; uradno iz osebnih razlogov, neuradno pa zaradi slabih izidov LDS v njegovi občini.

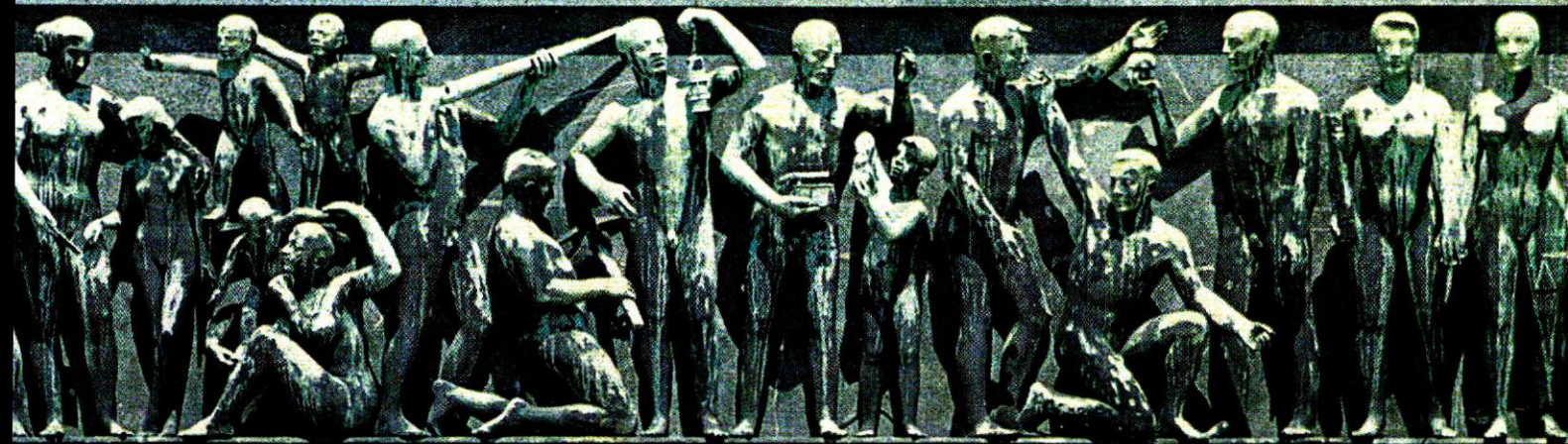

Branko Kodrič (tretji z desne) je raje sam odstopil z mesta predsednika izvršilnega odbora LDS v Kopru, kot da bi čakal, da ga odstavijo. Še naprej pa ostaja član Liberalne demokracije Slovenije.

V LDS bi se radi znebili tudi podpredsednika svojega lokalnega odbora v Brežicah Vladislava Deržiča. Razlog: prodaja gradu Mokrice.

Nerešene ljubljanske afere

Od odkritja ene najodmevnejših afer, ki so se zgodile v mestni občini Ljubljana, afere SIB, je minilo že približno dve leti in pol. V vsem tem času se omenjena afera – tako kot nekatere druge afere v Ljubljani – še vedno ni rešila.

V zvezi s tem se je oglasil vodja svetniškega kluba Slovenske demokratske stranke (SDS) Dimitrij Kovačič. V izjavi za javnost je zapisal, da je bila januarja 2002 na pobudo in zahtevo mestnih svetnikov SDS sklicana prva izredna seja o nakupu banke SIB, na kateri so zahtevali natančne podatke, preiskavo in odgovornost vpletenih v ta za Ljubljano škodljivi posel. Vse našete zahteve pa je vladajoča koalicija LDS in ZL s svojo večino v mestnem svetu gladko zavrnila.

Kovačič v izjavi za javnost pojasnjuje, da so po sklicu prve izredne seje prišle na dan nove razsežnosti afere SIB z ugotovitvijo večmilijardne premoženjske škode. Zato so bile sklicane nove izredne seje, kjer pa je ista koalicija, čeprav že v novem mandatu in pod vodstvom nove županje Danice Simšič, vse opozicijske predloge in zahteve za ukrepanje tako na kazenskem kot tudi na odškodninskem področju zoper vpletene osebe gladko zavrnila. In kaj se je zgodilo? Epilog vsega sta bili le dve kazenski ovadbi, ki pa ne zajemata vseh vpletenih. Nadalje Kovačič ugo-

taavlja, da zoper vpletene ni bilo podanih niti odškodninski tožb, nadzorni svet javnega podjetja Energetika, ki je izpeljalo celoten nakup banke SIB in kasneje tudi njeno prodajo ter s tem pridelalo najmanj štirimilijardno škodo, še vedno zaseda v isti sestavi, kot da se ni zgodilo nič. "Niti razrešitve in zamenjave posameznih članov ni bilo, kaj šele kazenskega ali odškodninskega ukrepanja zoper njih," je kritičen Kovačič.

Podobne epiloge so doživele tudi druge razkrite afere, tudi tiste, povezane z nakupovanjem in prodajanjem različnih nepremičnin, kar je ugotovila tudi revizijska hiša Deloitte & Touche v svojem revizijskem poročilu o poslovanju mestne občine Ljubljana za leto 2002. Kovačič opozarja, da kljub evidentnim škodljivim poslom ni nihče od odgovornih odgovarjal ne kazensko ne odškodninsko in ne disciplinsko.

Kovačič meni, da je vse to mogoče le zato, ker tako želita politični stranki LDS in ZL, ki sta na oblasti tako v Ljubljani kot tudi na državni ravni. Kar nekaj vidnih predstavnikov obeh strank je globoko vpletenih v afere in premoženjsko oškodovanje in jasno je, da se brez podpore obeh oblastnih strank svoje odgovornosti ne bi mogli izogniti. "Zato ni dvoma o tem, da v obravnavanih aferah ne gre za nepravilnosti, ki bi jih grešili posamezniki, pač pa za načrtovane aktivnosti, ki so jih vnaprej pripravili ali vsaj dopustili v vodstvih političnih strank LDS in

ZL," meni Kovačič. Kritičen je tudi do županje Danice Simšič. Kot pravi, je sedaj že jasno, da so bile vse javno izrečene besede Simšičeve, kako bo storila vse, da se afere razčistijo, in zoper odgovorne ukrepala, sporočene le v veter, da se čim prej porazgubijo in pozabijo. Ena takšnih pozab je, kot pravi Kovačič, zagotovilo Simšičeve, da bo prišlo do zamenjave vseh nadzornih svetov javnih podjetij in do sorazmerne vključitve opozicije v nove sestave. "Dejansko je storila vse, da se nobena afera ne razčisti in nihče ne odgovarja, saj je s tem vestno izpolnjevala nalogo, ki sta ji jo naložili obe vladajoči stranki, LDS in ZL, katere članica je tudi sama," končuje Kovačič.

NSi kritična do podražitev

Kritiko na račun dela vladajoče mestne koalicije so izrazili tudi v NSi. V njenem svetniškem klubu in mestnem odboru Ljubljana ostro nasprotujejo nameri vladajoče koalicije, da se znova podraži preskrba s plinom in toploto v Ljubljani.

Kot so zapisali v posebni izjavi za javnost, so iz letnega poročila JP Energetika za leto 2003 razvidni visoki presežki sredstev iz naslova ogrevanja in preskrbe s plinom. Presežki iz tega naslova se v Ljubljani zbirajo, odkar se je mesto začelo ogrevati z indonezijskim premogom. NSi moti, da tako kot vedno vladajoča koalicija LDS in ZL svoje posle z denarjem prikriva ljubljanskim občanom.

"Iz dela teh presekov sedaj župa-

nja želi pokrivati izgube, ki se kažejo pri poslovanju Ljubljanskega potniškega prometa," menijo v NSi in dodajajo, da tisti, ki imajo plin in plačujejo daljinsko ogrevanje, financirajo tudi mestni potniški prevoz.

Anarhija v zdravstvenem zavarovanju

Ob napovedani podražitvi dodatnega zdravstvenega zavarovanja za osebe, starejše od 60 let, SDS znova opozarja na nedopustno neučinkovitost vladne politike, ki v veliko škodo državljanov dopušča čedalje večjo anarhijo tudi na področju dodatnega zdravstvenega zavarovanja. Po besedah vodje poslanske skupine France Cukjatija je SDS že lani, ko je minister za zdravje objavil svojo zdravstveno reformo, nasprotovala uvedbi novega davka na pokojnine in opozorila, da bi že davno morali zmanjšati doplačila za potrebne zdravstvene storitve, socialno ogrožene bolnike pa povsem oprostiti doplačil. Takoj bi tudi morali sprejeti zakon o izravnalnih shemah, po katerih bi se sredstva iz zavarovanja mladih in zdravih solidarnostno prelivala v podporo zavarovanja starih in bolnih. Hkrati bi morala država, če želi biti socialna in pravična, od vseh zdravstvenih zavarovalnic zahtevati dosmrtno starostno rezervacijo, s katero bi zagotovili, da zavarovalna premija s starostjo ne bi naraščala. Po besedah Cukjatija pa je aktualna vladna politika še vedno arogantno gluha za vse predloge in zahteve SDS. **M. P.**

Slovenija je dobila novega zunanjega ministra. To je postal dosedanji slovenski veleposlanik v Nemčiji Ivo Vajgl. V političnih in diplomatskih krogih velja za preverjen kader kontinuitete, ki se je tako kot njegovi soimšljeniki v svoji karieri ob pravem času znal postaviti na pravo stran.

Vajgl se je rodil 3. marca 1943. Še kot študent Biotehniške fakultete v Ljubljani je sprva zajadral v novinarske, pozneje pa se je preusmeril v diplomatske vode. Tako je bil kot novinar od leta 1963 do leta 1965 glavni urednik studentskega tednika Tribuna, nato pa dopisnik RTV Ljubljana iz Trsta in dopisnik tiskovne agen-

Fotografija: Gregor Puhlevič

svoje svetovalca in tiskovnega predstavnika zunanjega ministrstva. Popustila je šele potem, ko je Rupel trdno vztrajal v svoji nameri in ko je očitno ocenila, da odnosov z Ruplom ni smiselno zaostroovati. Od leta 1991 do danes sta tako Vajglovo delo in osebna kariera predvsem po Ruplovi zaslugi (kako ironično, če pomislimo, da Vajgl zdaj zamenjuje prav Rupla, ki mu je najbolj pomagal k diplomatski karieri v novi državi) potekala na ministrstvu za zunanje zadeve in na veleposlaniških funkcijah po Evropi. Tako je do leta 1992 delal kot svetovalec ministra za zunanje zadeve in tiskovni predstavnik ministrstva. Nato je odšel za ve-

Slaščičar iz Beograda

cije Tanjug v Bonnu. Leta 1984 je začutil, da mu bolj leži diplomacija, zato je odšel v Cleveland, kjer je postal generalni konzul tedanje SFRJ. Po štirih letih bivanja v ZDA je leta 1988 odšel v Beograd, kjer je prevzel vode-

toval, kot jo podpiral. Tako je bil leta 1991 skupaj s takratnim podpredsednikom zvezne vlade Živkom Preglom in sociologom Rastkom Močnikom med soustanovitelji Socialdemokratske unije, ki je odkrito nasprotovala

takratna Školčeva Liberalno-demokratska stranka, obsodil slovensko odločitev o osamosvojitvi, Slovenijo pa posredno označil za kalimerovskega rušilca Jugoslavije. "Medtem se problemi v Jugoslavijo zaostrojujejo, Slove-

leposlanika na Švedsko (akreditiran je bil v osmih nordijskih in baltskih državah), leta 1996 pa se je vrnil na ministrstvo, kjer je prevzel delo državnega sekretarja za multilateralo in bilateralo. Leta 1998 je odšel za ve-

Vse najlepše o Jugoslaviji

Novinar Vinko Vasle je za enega izmed slovenskih medijev Vajglovo delo tiskovega predstavnika zunanjega ministrstva nekdanje vlade SFRJ opisal takole: "On je moral v tistih napetih časih Miloševića, Kosova, delitve Jugoslavije in podobnega večkrat nastopiti na tiskovnih konferencah, ki so se jih udeleževali tudi tuji novinarji, in takrat smo pravzaprav precenili, da Vajgl iz Jugoslavije dela eno sladkorno tovarno, ki je bila na robu propada in državljanske vojne."

nje tedanjega sektorja za kulturo in tisk ter tiskovno predstavništvo ministrstva za zunanje zadeve SFRJ. Prav slednja funkcija je tista, ki jo v svojih pomislekih ob njegovi kandidaturi za zunanjega ministra navajajo njegovi politični nasprotniki. Pravijo namreč, da bo z njegovim prihodom na položaj zunanjega ministra sedanja vlada sestavljena izključno iz ljudi, ki se niso bojevali za samostojno Slovenijo. Vsaj v tem delu so kritike opozicije upravičene, saj Vajglu ni mogoče pripisati kakšne posebne vloge pri slovenskem osamosvojitvi. Čeprav je tiskovno predstavništvo v takratni zvezni vladi zapustil dobrega pol leta pred osamosvojitvijo (kot razlog je navedel nezdržljivost funkcije z vestjo in političnim prepričanjem), je dejstvo, da je osamosvojitvi prej naspro-

slovenski osamosvojitvi. Živko Pregl je denimo v eni od javnih razprav o razpadu Jugoslavije, ki jo je dva meseca pred osamosvojitvijo pripravila

Novi slovenski zunanji minister Ivo Vajgl je preverjen kader kontinuitete in človek, ki je bil v času osamosvojitve na drugi strani.

Uglajenost in kompromitiranost

Zamenita, danes ne več toliko aktualna Hobotnica, ki jo napisal neznan, a s slovenskim političnim podzemljem dobro seznanjen avtor, Vajgla v tako imenovani kontinuiteti označuje kot enega izmed izvajalcev njene zakulisne politike, zadolženega predvsem za stike z Beogradom in diplomatskim podzemljem v tujini. Kot njegovo prednost avtor navaja uglajen nastop, kot pomanjkljivost pa kompromitiranost, ne preveliko zavzetost za delo in vsiljivost.

nija pa ni več spodbujevalec demokratskih sprememb, ampak le še eden tistih, ki ne znajo najti načinov za sosedsko dogovarjanje po evropskih normah ... Urejena Jugoslavija je namreč edina varianta za kakršno koli slovensko odločitev, kajti v vlogi Kalimera, ki ga nihče ne razume, je Slovenija zašla v konflikt z razvitimi evropskimi državami," je dejal Pregl.

Ko se prijatelji spremenijo v "sovražnike"

Prav omenjeno Vajglovo družetje z ljudmi, ki so bili proti slovenski osamosvojitvi, je bilo najverjetneje razlog, da je Demosova vlada leta 1991 nasprotovala odločitvi takratnega zunanjega ministra Dimitrija Rupla, da Vajgla, potem ko se je leta 1991 vrnil iz Beograda, imenuje za

poslanika na Dunaj, leta 2002 pa v Nemčijo. Značilnost njegovega dela je bila, da v svoji veleposlaniški funkciji ni nikoli posebej izstopal, razen ob podpisu vilniuške izjave, pri kateri sta se z Ruplom prvič sprla. Rupel je namreč zagovarjal njen podpis, Vajgl pa mu je nasprotoval.

Glede na to, da Vajgl v političnih in diplomatskih krogih velja za levičar, zelo naklonjenega in lojalnega diplomata, lahko pričakujemo, da Rop pri sporazumevanju z njim ne bo imel večjih težav in da se bo zunanja politika v prihodnje od proevropske Ruplove pomaknila k nekoliko manj proevropski Ropovi zunanji politiki. Vprašanje je le, koliko bo to glede na to, da se bo Vajglovo ministromenjanje končalo, še preden se bo dobro začelo, na koncu sploh opazno.

Aleš Kocjan

Majhni smo, in kar je skrb zbu-
jajoče, čedalje manj nas je.

Z vsako novo raziskavo pridejo
na dan bolj zaskrbljivi podatki o
demografskih trendih. Če smo
bili še pred dvajsetimi, trideseti-
mi leti ponosni na številko 30.000
rojjenih otrok letno, se danes lah-
ko le še zamislimo nad skromno
številko 17.000 rojenih otrok letno.

Te številke so dokaz, da je ne-
kaj hudo narobe in da je že skraj-
ni čas, da država naredi kakšen ko-
rak za ohranjanje slovenskega na-
roda in ne nazadnje v smislu ohra-

Fotografije: Tjaša Kostar

Bomo Slovenci izumrli?

njanja slovenske države. Za začetek bi bilo dovolj, če bi si slovenska oblast priznala, da ima Slovenija zelo nizko rodnost in da je to problem, ki se ga je treba lotiti resno, kajti z vsakim letom postaja večji. Kaj se bo zgodilo s Slovenci čez tristo let, če se bo rodnost še naprej zmanjševala, kot se to dogaja zadnja desetletja? Sodeč po poročilu o svetovnem prebivalstvu Urada Združenih narodov za ekonomska in socialna vprašanja bi imela Slovenija ob predpostavki, da bo stopnja rodnosti ostala na sedanji ravni, ki znaša 1,2 otroka na žensko, leta 2300 le 24.000 prebivalcev. Prav ste prebrali. Tako rekoč nas ne bi bilo več.

Slovenija na repu lestvice rodnosti

Vrnimo se v leto 2004. Tako radi se primerjamo z Evropo in njenimi državami članicami. A primerjava rodnosti Slovenije z državami Evropske unije ni nič kaj pohvalna. Slovenija je glede na celotno rodnost (ne le po številu živorojenih otrok, kjer smo na predzadnjem mestu) na repu lestvice. Za nami sta samo še Slovaška in Češka. Zadnji pa le nisimo, bi kdo rekel. A to je slaba tolažba, s katero se dvomilijonski narod ne bi smel tolažiti. Čim prej si je treba odgovoriti na vprašanje, kje

je razlog za to, da se v Sloveniji iz leta v leto rodi manj otrok, da imamo negativni naravni prirastek, ker je umrljivost večja od rodnosti. Ali če se vprašamo drugače: kaj je narobe, da je Slovencev čedalje manj?

Enega od odgovorov na to vprašanje podaja Tine Hribar, ki kritično opozarja, da je slovenski rod (tako kot tudi slovenska zemlja in slovenski jezik) ogrožen. Razloge za takšno ogroženost vidi v dogajanju v šestdesetih, sedemdesetih in osemdesetih letih. Kritičen je do politike takratne zveze komunistov, ki je, kot pravi, bila z vidika slovenskega naroda popolnoma zgrešena, tako rekoč protinarodna. In posledica takšne politike je bilo po Hribarjevem mnenju veliko izseljevanje. V šestdesetih letih se je vsako leto iz Slovenije izselilo skoraj deset tisoč Slovencev, kar zneso v desetih letih okoli sto tisoč. Prav tako se je v dveh desetletjih v Slovenijo z juga vsako leto priselilo deset tisoč tujcev, kar zneso dvesto tisoč ljudi

tujega izvora. In kaj to pomeni za slovenski narod? To, da smo v vseh teh letih padli na nizek delež Slovencev. V Sloveniji smo padli na približno 80 odstotkov Slovencev, kar je za skoraj 10 odstotkov manj kot v drugih državah Evropske unije, saj jih ima večina več kot devetdeset odstotkov svojega naroda. Med državami, ki so še posebej pozorne na razmerja med tujci in svojim narodom, je Nemčija, ki ima le 8 odstotkov tujcev, pa vendar s tako nizko številko niso najbolj zadovoljni in živijo v prepričanju, da jih imajo veliko. In če smo bili v osemdesetih letih na robu skrajne ogroženosti slovenstva, kot meni Tine Hribar, potem smo tudi danes. Partijska demografska politika je pustila svoj pečat, ki ga slovenska oblast v zadnjem desetletju "uspešno" nadaljuje. Kritiki ji očitajo, da ne naredi veliko, da ne naredi nič, kar bi pripomoglo k večji rodnosti v Sloveniji. Dejstvo je, da slovenska družina, tako tista v nastajanju kot že

ustvarjena, potrebuje pomoč države, ki pa je od nikoder ni.

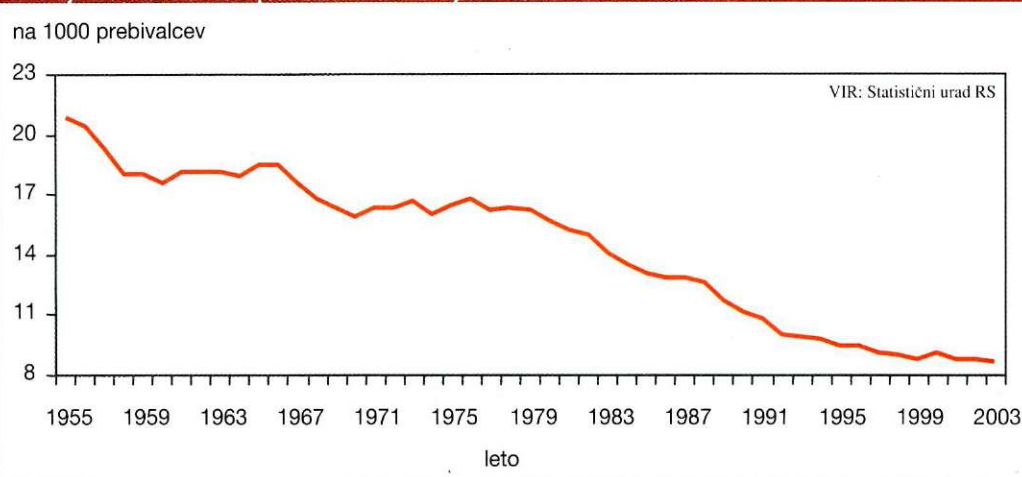
Na svojevrsten način se je problema rodnosti lotila oblast v sosednji Hrvaški. Tudi za Hrvate lahko rečemo, da izumirajo, saj jih umre več, kot se jih rodi. Nizko rodnost so vzeli precej resno, celo tako, da so si t. i. demografsko obnovo zadali kot strateški cilj vlade. Ena od poti, kako povečati rodnost, je ponudba hrvaškega predsednika vlade Iva Sanaderja, ki obljublja, da bo boter vsakemu šestemu otroku v družini (takšno taktiko je ubral tudi pokojni predsednik Franjo Tuđman). Tudi s strani Katoliške cerkve so prišli številni pritiski. Predvsem je znano njeno zavzemanje za prepoved nedeljskega dela trgovin, kar bi družine bolj povezovalo in pripeljalo k njihovem povečanju. Ne nazadnje so se hrvaški škofje odločili, da bodo učencem razlagali, kako naj se zavarujejo pred kugo naših časov (aids) brez kondoma. Kaj pa je za večjo rodnost naredila slovenska oblast? Dejstvo je, da je treba vzroke za nizko rodnost iskati predvsem v ekonomskih razmerah, eksistenčni negotovosti, stanovanjski problematiki, velikih stroških, povezanih z otroki, in ne nazadnje v za rojevanje otrok nenaklonjenem ozračju.

Zivorojeni otroci

LETO	1980	1991	1997	2002	2003
SKUPAJ	29.902	21.583	18.165	17.501	17321
Dečki	15.276	11.116	9.323	9.025	8.930
Deklice	14.626	10.467	8.842	8.476	8391

Zivorjeni otroci na 1.000 prebivalcev v Sloveniji od leta 1955 do 2003

Zakaj se bojimo velikih družin?

Redki očetje in matere so, ki si upajo načrtovati velike družine, na primer z več kot dvema otrokoma, kajti kmalu se pojavi vprašanje, kako jih preskrbeti, da odrastejo in postanejo samostojni. Otrok v današnjem času veliko stane in na žalost je večina stroškov na plečih staršev. V Sloveniji imamo visoke stroške v vrcih, osnovo šolstvo postaja iz leto v leto dražje, srednje šole prav tako, še posebej za tiste otroke, ki so iz bolj oddaljenih krajev, da o dodiplomskem izobraževanju mladih sploh ne govorimo. Mnogi med njimi si morajo plačevati visoke šolnine, k temu je treba pristeti še visoke stroške bivanja v univerzitetnih mestih, kjer morajo poleg hrane in učbenikov plačevati visoke najemnine za stanovanja. Vse, kar država naredi za šolajočo se mladino, je skromna štipendija, ki ne zadostuje niti za mesečno preživetje, pa še to dobijo redki izbranci, zato se ne smemo čuditi, da mladi vse pogosteje iščejo delo prek študentskih servisov, kar posledično pomeni, da jim delo jemlje potreben čas za učenje. Vse skupaj je kot začaran krog, ki mu ni videti konca.

Okolje ni prijazno do družin

Država bi se morala zavedati, da bodo posledice upadanja rojstev dolgoročne in usodne, zato bi morala postati Slovenija za družine prijaznejše okolje. Na žalost pa smo se pred kratkim lahko prepričali, da oblastna struktura ne gradi politike spodbujanja rojstev in ustvarjanja družin. Tipičen dokaz za to je davčna politika v Sloveniji. Če pogledamo zakon o dohodnini v tistem delu, ki govori o olajšavah za otroke, je vladna stran zagovarjala, da bodo spremembe pomembno povečale olajšave za otroke, vendar po mnenju nekaterih te spremembe pomenijo le olajšavo za prvega otroka, za vse naslednje pa se olajšava zniža, in to progresivno glede na število otrok v družini. Kako naj se potem ljudje odločajo za večje število otrok? Za primerjavo naj navedemo, da je bilo leta 1991 36,9 odstotka družin z enim otrokom, 34 odstotkov družin z dvema in 6,2 odstotka družin s tremi otroki. V letu 2002 so se

razmerja med družinami z enim in družinami z dvema ali več otroki spremenila, in sicer se je povečal delež družin z enim otrokom, na 37,4 odstotka, medtem ko se je delež družin z dvema otrokoma znižal na 32,7 odstotka, s tremi otroki pa na 5,8 odstotka.

Ne samo da se pari ne odločajo za večje število otrok, opazen je tudi trend, da se za otroke odločajo v poznejših letih, ko recimo že imajo izobrazbo, službo, mogoče stanovanje itd. Povprečna starost matere pri rojstvu prvorojenca se je v zadnjih enajstih letih povečala za 2,7 leta in lani dosegla najvišjo vrednost 27,3 leta. Leta 1971 je ženska v tej starosti rodila že drugega otroka.

Veliko priseljevanje škodi slovenskemu narodu

Velikokrat se država izgovarja na večje priseljevanje v Slovenijo. Ob tem pa pozablja, da Slovenija kot kulturna, narodna in civilizacijska enota ne bo zmožna prenesti večjega priseljevanja, če želi ohraniti slovenski narod. Zato je manjšo rodnost nadomestiti s priseljevanjem slaba tolažba.

Treba se je zavedati, da je za reševanje vseh vprašanj, o katerih je govoril v članku, potrebna celovita vladna politika, ki bo vključevala vsa področja – od davkov prek šolstva, zdravstva do stanovanjske graditve. Če smo konkretni, bi to pomenilo ustrežnejšo davčno politiko, ki bi bila naklo-

njena družini, ustrezno stanovanjsko politiko, ki bi vključevala morebitno subvencioniranje nakupa stanovanja mladim družinam, na sploh večjo pomoč mladim, ki bi si radi ustvarili družino, in mladim družinam, večjo pomoč materam študentkam, celovitejšo skrb za socialno varnost žensk in po drugi strani strožje ukrepe proti delodajalcem, ki kršijo pravice pri zaposlovanju in zahtevajo, da ženske ne zanosijo. Ne smemo pa pri tem pozabiti še na pomembno stvar, to je večja skrb za zdravje mladih v rodni dobi, preventiva, spodbujanje in načrtovanje rojstev, večja skrb za zdravljenje ženske in moške neplodnosti itd.

M. P.

V Sloveniji se povečuje število zunajzakonskih otrok in število mater samohraniilk.

Pred tridesetimi leti se je v Sloveniji rodilo 30.000 otrok letno, danes se jih rodi le 17.000.

Če bo stopnja rodnosti še naprej tako nizka, bo Slovenija postala država starčkov, kar potrjuje višja starostna meja.

Več kot 20 odstotkov parov se odloči, da sploh ne bodo imeli otrok, ta delež pa z leti še narašča.

Keber padel na izpitu

Če bi bolnišnice smotrneje nabavljale zdravila in druge medicinske pripomočke, bi lahko veliko prihranile. Tudi do 10 odstotkov, kar pomeni prihranek najmanj v višini 5 milijard tolarjev letno.

Da tega niso delale, sta prvenstveno krivi ministrstvo za zdravje in ministrstvo za finance, saj imajo bolnišnice navodila, po katerih jim pri gospodarjenju s sredstvi ni treba ravnati v duhu skrbnega gospodarja. Zdravila in drugi material po nenadzorovanih cenah in brez javnih razpisov večinoma nabavljajo pri dveh monopolnih podjetjih.

Primerjava rasti vseh kategorij v obdobju od leta 1999 do konca leta 2002 kaže, da so celotni odhodki Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) v preteklih letih naraščali hitreje kot bruto domači proizvod (BDP), prav tako so naraščali hitreje tudi odhodki za celotne zdravstvene storitve in v tem odhodki za

bolnišnično zdravljenje (povprečno po 10 odstotkov za vsako leto). Vse bolnišnice v državi so za poslovanje v letu 2002 porabile skupaj 171,7 milijarde tolarjev, celotni stroški materiala (zdravil in drugih zdravstvenih pripomočkov) pa so v tem znesku predstavljali v povprečju 40 odstotkov ali 55 milijard tolarjev. Revizorji računskega sodišča so zato temeljito pregledali poslovanje nekaterih bolnišnic predvsem na področju zdravil in drugih zdravstvenih pripomoč-

kov in ugotovili veliko nepravilnosti. Stroški zdravil in medicinskega potrošnega materiala v zdravstvu namreč predstavljajo poleg stroškov dela največji delež v odhodkih. Delež stroškov zdravil in medicinskega potrošnega materiala je v letu 2002 v povprečju znašal slabih 58 odstotkov vseh stroškov blaga, materiala in storitev ter 22 odstotkov vseh odhodkov bolnišnic. Revizorji računskega sodišča ugotavljajo, da so med bolnišnicami velike razlike, ki jih je mo-

goče delno pripisati spremembam v delovnih programih, delno pa tudi različnim varčevalnim ukrepom na področju porabe materiala, ki so jih začele uvajati posamične bolnišnice. Revizorji so pregledali predvsem nabavo zdravil in medicinskega potrošnega materiala, pri tem pa so izhajali iz podatkov, ki so jih bolnišnice evidentirale v materialnih evidencah za te skupine materiala. Ugotovili so, da so bolnišnice nabavile v povprečju 4.551 različnih artiklov pri 92 različ-

Dušan Keber, minister za zdravje, bi moral že zdavnaj poskrbeti, da bi v bolnišnicah vzpostavili ustrezen sistem naročanja zdravil, pa tega ne stori.

Anton Rop v vlogi nekdanjega ministra za finance in zdajšnjega premiera nosi levič delež, da so zdravila v državi tako draga, zdravstvo pa se utaplja v izgubah.

Ministrstvo za finance je najprej leta 1997, nato pa leta 2001 izdalo navodilo, da pravila tržnega mehanizma za zdravila ne veljajo.

Če bi predstavniki vladajoče LDS ustrezno uredili področje zdravstva, bi bil tudi zavod za zdravstveno zavarovanje v manjših težavah.

nih dobaviteljih. Analiza je pokazala na veliko razpršenost nabav, saj je delež posameznega artikla v celotni letni vrednosti nabav le izjemoma (povprečno v petih primerih od 150 zajetih v vzorec za preveritev v posamični bolnišnici) presegal en odstotek.

Za zdravila tržne zakonitosti ne veljajo

Tri od revidiranih bolnišnic so se oprle na mnenje ministrstva za finance iz leta 1997 in nato ponovljenega marca leta 2001, da pri nabavi zdravil ni treba izvajati postopkov za oddajo javnih naročil, ki so predpisani z zakonom, saj naj zaradi državnega uravnavanja cen za zdravila ne bi veljale tržne zakonitosti. Na podlagi tega mnenja so bolnišnice zdravila nabavljale neposredno od dobaviteljev, ne da bi izvajale postopke za izbiro najugodnejšega dobavitelja. Revizorji menijo, da bi bolnišnice pri nabavi zdravil morale upoštevati določila zakona o javnih naročilih in notranjih aktov in dobavitelje izbrati na podlagi ustreznih postopkov javnega naročanja. Zakon namreč med izjemami, ki niso predmet javnega naročanja, zdravil ne omenja. Oblikovanje cen zdravil res opredeljuje pravilnik iz leta 2001, vendar je država na ta način določila le zgornjo raven cene, po kateri je posamično zdravilo mogoče prodajati. Število ponudnikov zdravil je sicer omejeno, vendar pa še vedno dovolj veliko, da tudi na tem področju lahko govorimo o vzpostavljenem trgu. Da je dobavitelje zdravil mogoče izbrati v predpisanih postopkih, dokazuje tudi edina izjema med revidiranimi bolnišnicami. Splošna bolnišnica Maribor je v letu 2002 naročila za ve-

čino nabavljenih zdravil oddala dobaviteljem, ki jih je izbrala v omejenem postopku oddaje javnega naročila. Poleg tega, da bolnišnice niso izbirale dobaviteljev po predpisanih postopkih, za nabavo zdravil z njimi tudi niso sklepale pogodb. Izjema je spet mariborska bolnišnica, ki je za nabavo zdravil v letu 2002 sklenila 45 pogodb s 14 dobavitelji. V dveh bolnišnicah je večina nabav temeljila na sklenjenih dogovorih o poslovnem sodelovanju, v eni od bolnišnic pa nabave niso imele nikakršne podlage.

Cene jih ne zanimajo

Vsem bolnišnicam je skupno, da imajo bolnišnične lekarne opraviti z velikim številom artiklov, šifranti temeljijo na lastnih imenih zdravil in pogosto niso ažurirani, prav tako pa niso zasnovani tako, da bi omogočali preprosto združevanje zdravil po zdravilnih učinkovinah in farmakodinamskih skupinah. Med vsemi je le ena izvedla javni razpis za nabavo zdravil, zasnovan na lastnih imenih zdravil z možnostjo ponudbe ustrezne zamenjave, kar je predstavljalo svojevrstno raziskavo trga, saj je bolnišnica na ta način poleg informacij o cenah pri-

dobivala tudi informacije o obstoju istovrstnih oziroma zamenljivih in novih zdravil. Pri odločitvi za nabavo posameznega zdravila pa je bila skoraj vedno prevladujoča strokovna in ne stroškovna utemeljitev odločitve. Vse bolnišnice imajo tudi interne sezname zdravil in bolj ali manj predpisan postopek uvrstitve zdravil na te sezname, ki navadno vključuje tudi primerjalno študijo cen obstoječe terapije in predvidene nove terapije. Vendar je v posamičnih bolnišnicah omenjeni postopek zelo dolgotrajen, do nabav pa pogosto pride že pred formalno končanim postopkom. Revizorji ugotavljajo, da bi bolnišnice lahko dosegle bistveno nižje nabavne cene.

Nakupi pri monopolistih

Ponudniki zdravil se med seboj razlikujejo predvsem po obsegu ponudbe tako vsebinsko kot količinsko. Večina bolnišnic dobaviteljev zdravil ni izbirala po katerem od obveznih postopkov, ki jih določa zakon o javnih naročilih. Zdravila so večinoma naročale pri znanih dobaviteljih in niso izvajale aktivnosti, s katerimi bi zagotovile ustrezno konkurenco med njimi. Sicer pa je bolnišnicam v letu

2002 zdravila v povprečju dobavljalo 5,5 dobavitelja. Dva največja sta glede na izbrane vzorce imela povprečno 86,6-odstotni delež v nabavi bolnišnic. Mariborska bolnišnica, ki je edina od pregledanih dobaviteljev zdravil izbrala v skladu s predpisi, precej odstopa od drugih. Med devetimi največjimi dobavitelji sta imela dva največja le 66-odstotni delež v nabavah bolnišnice. Novomeška bolnišnica je na primer vsa zdravila nabavila pri dveh dobaviteljih, Splošna bolnišnica Celje pa 90 odstotkov vseh.

Boljši od povprečja le v Mariboru

Postopek izbire dobaviteljev je bil kot učinkovit ocenjen samo v mariborski bolnišnici, z izjemo zamujanja rokov za izvedbo nekaterih dejanj v postopku. V nobeni pregledani bolnišnici revizorji niso našli sledi poprejšnjega preverjanja cen, da bi s tem zagotovile najnižjo nabavno ceno nekega zdravila. V vseh so odkrili primere nabav pri dobaviteljih, ki v času nabave niso ponujali najnižjih cen za neko zdravilo. V eni je bil delež pregledanih nabav po cenah, ki v danem trenutku niso bile najnižje, precejšen. Pri tem revizorji opozarjajo, da so v bolnišnicah v vseh primerih nabavljali zdravila po ceni, ki jo je v celoti določil dobavitelj sam oziroma v dogovoru z drugimi dobavitelji. Po zakonu je treba javna sredstva porabiti pregledno. Tako je ravnala le mariborska bolnišnica. Preostale pa za nabavo zdravil v letu 2002 sploh niso sklenile pogodb po zakonu. Predmet pogodb je bil določen samo splošno, sestavni deli cene niso bili določeni, prav tako niso bili vselej določeni dobavni roki, poročstvo za dobro izvedbo posla in »

Izdatki za zdravstvo

Skupni izdatki za zdravstvo v državi so v letu 2002 presegali 464 milijard tolarjev, kar je predstavljalo približno 9,1 odstotka bruto domačega proizvoda (BDP) v tem letu. Javni izdatki, kamor štejemo obvezno zdravstveno zavarovanje ter proračunska sredstva države in občin, so v tem znesku predstavljali 364,2 milijarde tolarjev, kar je pomenilo 78,5 odstotka vsega zneska. Za bolnišnično zdravljenje je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) v letu 2002 namenil 152,5 milijarde tolarjev, kar je bilo 43,7 odstotka celotnih odhodkov zavoda in 63,4 odstotka odhodkov vseh zdravstvenih storitev, ki so zajete v obveznem zdravstvenem zavarovanju. Sredstva za zagotavljanje bolnišničnega zdravljenja so v letu 2002 predstavljala 2,9 odstotka BDP in so ostala na isti ravni kot v prejšnjem letu.

» pogodbene kazni, kar kaže na to, da interesi bolnišnic niso bili ustrezno zavarovani. Tudi proces izbire dobavitelja je bil neučinkovit. Ni bilo pogodb in ne naročilnic, dobavni rok ni bil dogovorjen, bolnišnice ne vodijo podatkov v obliki, da bi se stvari lahko preverjale in primerjale.

Cene na zgornji meji

Analiza za 22 izbranih zdravil kaže, da se je cena teh zdravil v obdobju med januarjem in decembrom 2002 v posamičnih bolnišnicah povečevala različno, različen pa je bil tudi povprečni indeks rasti cen. Najbolj so se cene zdravil povečale v novomeški bolnišnici (za 11,2 odstotka), sledi Splošna bolnišnica Celje (za 4,6 odstotka) in Splošna bolnišnica Jesenice (za 3,4 odstotka), najmanj pa so se cene povečale v mariborski splošnici bolnišnici (za 3,2 odstotka). Največ primerov nižjih doseženih nabavnih cen glede na najvišje dovoljene je dosegla mariborska bolnišnica (95 odstotkov vzorca), sledi pa ji celjska bolnišnica z 86 odstotki. Jeseniška bolnišnica je nižjo nabavno ceno dosegla le v 27 odstotkih, novomeška pa v 23 odstotkih. V nekaterih bolnišnicah je bila nabavna cena večine zdravil večinoma enaka najvišji dovoljeni ceni. V povprečju je mariborska dosegla za 4,25 odstotka, celjska za 3,14 in jeseniška za 0,89 odstotka nižje cene od dovoljenih, povprečna cena zdravil za novomeško pa je bila za 1,11 odstotka višja od dovoljenih cen, veljavnih v decembru 2002. Nobena bolnišnica tudi nima določenega postopka spremljanja izvajanja pogodb in nabav nasploh. Za izvajanje nadzorstvenih postopkov je

Pri nabavi medicinskih pripomočkov v bolnišnicah vlada precejšnja zmeda. Bolnišnice nimajo sklenjenih pogodb. Blaga ne naročajo na podlagi javnih razpisov.

najpogosteje zadolžena nabavna služba skupaj z bolnišnično lekarno. Formalni skrbniki pogodb niso določeni. Cene se pogosto preverjajo le ustno, evidence so ročne, sledi nadzora je malo oziroma so pomanjkljive in nezanesljive. Pogosto ne izvajajo sprotne nadzora zaračunanih cen, saj bolnišnice nimajo na voljo veljavnih cenikov ali pa je nadzor preveč zapleten in dolgotrajen, ker delovni procesi niso podprti z ustreznimi računalniškimi rešitvami.

Pol materiala nabavljenega nezakonito

Podobno kot z zdravili se je dogajalo z medicinskim potrošnim materialom. Tudi tega je bilo največ izbranega prav z neposrednimi nabavami. Največje nepravilnosti so bile v tem, da pri petini vseh nabav niso bili izvedeni nikakršni postopki za izbiro dobavitelja. V 18,3 odstotka nabav je potekla veljavnost pogodbe, na kateri so temeljile nabave. V povprečju so revizorji ugotovili nepravilnosti kar v 46,8 odstotka pregledanih nabav, če pa so že izbrale ustrezen postopek za izbiro dobavitelja, so v sami izvedbi postopkov kršile predpise

o javnem naročanju. Pogajanj sploh ni bilo, merila niso bila uporabljena v skladu z razpisno dokumentacijo in podobno. Večkrat so bolnišnice isti material nabavljale pri različnih dobaviteljih, kjer je cena presežala pogodbeno dogovorjeno ceno.

Krivo ministrstvo za zdravje

Nobena od bolnišnic nima opredeljenih standardov za posamezne skupine materiala. Za to bi moralo poskrbeti ministrstvo za zdravje na sistemski ravni. Uvedba standardov bi bila nujno potrebna za preprečevanje uporabe različnih artiklov za enake namene in za zmanjšanje možnosti samovoljnega odločanja uporabnikov o posameznih nabavah. Z zmanjševanjem števila različic bi bolnišnicam omogočila večjo preglednost nabav in omogočila lažjo poznejšo presojo upravičenosti in smotrnosti nabav.

Naročajo posamezniki

Bolnišnice nimajo določenega niti postopka o načinu utemeljitve potrebe po posamezni vrsti blaga in navadno tudi ne zahtevajo posebne utemeljitve upravičenosti nabavnih potreb. Ta pogosto temelji na indivi-

dualnem mnenju uporabnika. Nabavne službe se pogosto soočajo s pomanjkljivo utemeljenimi zahtevami po nabavi natančno določenih artiklov, pogosto tudi natančno določenih dobaviteljev in jim ne morejo oporekati. Nobena izmed bolnišnic nima določenega postopka, kako mora dokumentacija krožiti v postopku. Različni akti bolnišnic večinoma vsebujejo splošne določbe, odgovornost za ustrezno izvedbo nalog pa ni določena, v več kot 26 odstotkih nabav je bil izbran dražji artikel. Pomanjkljiv je tudi nadzor nad izvajanjem pogodbenih določil. Ugotovili so primere, ko so bile zaračunane cene višje od ponudbenih, primere nezadostno utemeljenih povišanj cen, sočasne nabave pri dveh dobaviteljih po različnih cenah, cene, višje od veljavne pogodbe, neupoštevanje dogovorjenih dobavnih rokov in podobno, česar bolnišnice niso sankcionirale. Pri cenah so ugotovili, da so se, čeprav so se pri posamičnih artiklih pojavljali celo isti dobavitelji, med bolnišnicami precej razlikovale. Če bi bolnišnice upoštevale zakone, bi prav vse na področju nabave zdravil in drugih medicinskih pripomočkov dosegle bistvene prihranke. Največji prihranek bi bil v jeseniški bolnišnici, kjer bi bolnišnica za te namene lahko plačala za več kot 7 odstotkov manj, v celjski na primer bi bil ta prihranek okrog 5 odstotkov vsega. To pa je že veliko denarja; zdravstvene storitve bi bile lahko cenejše ali pa bi bila "luknja" v zdravstveni blagajni za toliko manjša. Ne nazadnje bi imela tudi Zdravstvena zavarovalnica Vzajemna bistveno manjšo izgubo, kot jo ima zdaj.

Vida Kocjan

ELEKTROPROM

EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.
Loke 22
1412 KISOVEC
tel.: 03 56 57 150
fax: 03 56 71 488
www.elektroprom.si

- ♦ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ♦ bar sedmica
- ♦ lokalna televizija ETV
- ♦ trgovina EVJ Center
- ♦ elektroinstalacije
- ♦ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ♦ kabelsko komunikacijski sistemi
- ♦ grafitne ščetke
- ♦ tiskana vezja
- ♦ delovni stroji in nizke gradnje

50 let
Štajerski val
1952. in 2002.

Z VAMI PREŽIVLJAMO SONCE
Z VAMI PREŽIVLJAMO ZVEŠTO

RADIO ŠTAJERSKI VAL, D.O.O., ŠMARJE PRI JELŠAH
ASKERČEV TRG 21, 3240 ŠMARJE PRI JELŠAH
UPRAVA: (03) 817 12 10, STUDIO: (03) 81 71 230
WWW.RADIO-SHAJERSKI-VAL.SI

Vstop v mehanizem menjalnih tečajev je nevarna poteza, saj stabilnost gospodarstva še ni zagotovljena. Na najslabšem bodo izvozniki, ki jim guverner priporoča kar znižanje plač, na najboljšem pa bodo uvozniki, kar je narobe svet, ki se lahko zgodi le pri nas.

Bineta Kordeža, predsednika uprave kranjskega Merkurja, ki je prepričan, da je bila odločitev za vstop v ERM 2 "odločitev ob pravem času". Sam celo meni, da bi Slovenija lahko že danes prevzela evro, če bi bila le Evropa pripravljena na to. Delniška družba Merkur sodi med družbe, ki večino prihodka ustvarijo na domačem trgu (od dobrih 86 milijard tolarjev prihodka v letu 2001 je z izvozom ustvarila le 1,4 milijarde) in je tudi večja uvoznica blaga, zato je upoštevanje razmišljanja predsednika uprave, ki je tudi član Foruma 21, za Slovenijo verjetno škodljivo.

Neverodostojna samohvala

V začetku julija je Slovenija skupaj z Estonijo, Litvo in Dansko, kot smo že poročali, vstopila v tako imenovano čakalnico za prevzem evra – skupne evropske valute in s tem v evropski mehanizem deviznih tečajev, imenovan ERM 2. Po uradnih podatkih naj bi bili v tej čakalnici približno dve leti, v tem času pa mora država izpolniti tudi vse pogoje, ki jih za t. i. sodelovanje v skupni evropski denarni politiki zahteva osrednja evropska banka. Sam vstop v ERM 2 pomeni vezavo nacionalne valute na evro, vendar je razpon lahko od minus do plus 15 odstotkov. Po mnenju posameznikov se bo ta čas raztegnil precej dlje od dveh let, po prepričanju tujih ekonomistov pa naj bi vezava lastne valute na evro privabila v državo tudi več neposrednih tujih naložb. Sicer pa bo morala Slovenija v naslednjih letih dokazati, da je pripravljena za prevzem evra, za kar mora izpolniti posebne konvergenčne kriterije, prihodnje leto pa naj bi bile cene v državi obvezno prikazane tako v tolarjih kot v evrih. Največja vrzel, ki pretresa Slovenijo, je inflacija, kar je kriterij, ki ga naša država ne izpolnjuje. Nekateri vladni ekonomisti pričakujejo, da bo zaradi vstopa v čakalnico inflacija nižja od napovedane. Med temi je Mojmir Mrak z Ekonomske fakultete v Ljubljani, ki meni, da je to povsem mogoče, saj ima fiksiranje deviznega tečaja pro-

infilacijski učinek. Nasprotno temu Franci Križanič z Ekonomskega inštituta Prave fakultete meni, da je težko verjeti, da bi se inflacija zaradi samega vstopa v ERM 2 znižala. Mičo Mrkaič s Fakultete za organizacijske vede v Kranju pa pravi, da je predvsem veliko neznanj, zato je inflacijo težko napovedovati, razpona tečaja glede na dosedanje politiko Banke Slovenije pa tako ali tako ne bi presegli. Profesor Mrkaič meni, da je slovenska vlada nekoliko pohitela s koncem pogajanj, in sicer zato, ker se najbrž zaveda, da mora v zdajšnjih političnih pretresih javnosti predstaviti tudi kakšno dobro novico. Od samega vstopa v ERM 2 Mrkaič ne pričakuje posebnosti. Prepričan je, da je Banka Slovenije, ki bo morala odslej svojo denarno politiko usklajevati s politiko evropske osrednje banke, že doslej

uravnavala drseči tečaj tolarja, zato bistvenih sprememb na tem področju ne bo. Mitja Gaspari, guverner Banke Slovenije, je prepričan, da bo inflacija v naslednjem letu zaradi tega nižja in na letni ravni ne bo presegla treh odstotkov. Meni tudi, da bodo v gospodarstvu s fiksnim deviznim tečajem šele postali nezadovoljni, saj bodo uvozniki bisteno več pridobili od izvoznikov, na dolgi rok pa naj bi s fiksnim tečajem vsi pridobili. Za izvozne družbe meni, da bodo morale znižati rast plač in občutno povečati produktivnost. Pri tem ni čudno, da je med gospodarstveniki po vstopu v ERM 2 zavladala večja nervoza. Fiksni tečaj tolarja (doslej smo imeli drsečega) zmanjšuje mednarodno konkurenčnost slovenskih netoizvoznikov, to pa posledično vpliva na nižjo gospodarsko rast. Temu na rob dodajmo mnenje

Slovenija se je preneglila

Medtem ko so bili vladni predstavniki navdušeni "nad dobro novico", da mnenja Kordeža sploh ne omenjamo, pa je bil do tega hitenja precej kritičen Andrej Bajuk, ki dobro pozna mednarodne finance. Prepričan je, da se je Slovenija z vstopom v mehanizem menjalnih tečajev preneglila. "To je nevarna poteza, ker stabilnost gospodarstva še ni zagotovljena, kolikor ni del pričakovanih vseh akterjev slovenskega gospodarstva," je prepričan Bajuk. Dodaja, da vlada še ni objavila bistvenih podatkov zaključnega računa za leto 2003, dejansko stanje naših javnih financ pa bo preglednejše v prihodnjih tednih, ko bo vlada morala poslati v državni zbor poročilo o izvrševanju proračuna v prvih šestih mesecih tekočega leta. Na podlagi izjav nekaterih novih ministrov ob nastopu funkcije so predvidena sredstva za leto 2004 bila praktično že porabljena, v letu 2004 pa je šlo veliko sredstev za poravnavo neplačanih izdatkov leta 2003. Andrej Bajuk izraža veliko zaskrbljenost nad prelaganjem izplačil v prihodnost in nad plačilno nedisciplino, ki se že daljše obdobje kaže kot stalnica v delovanju javnih financ. "Obrazložitev s strani vlade glede vstopa Slovenije v ERM 2 niso bile zadostne in prepričljive – bile so bolj samohvala, ki pa ni verodostojna in smo nanjo že navajeni," še meni Bajuk. **Vida Kocjan**

Dušan Mramor, finančni minister, sodeluje v neverodostojni politiki vladajoče elite.

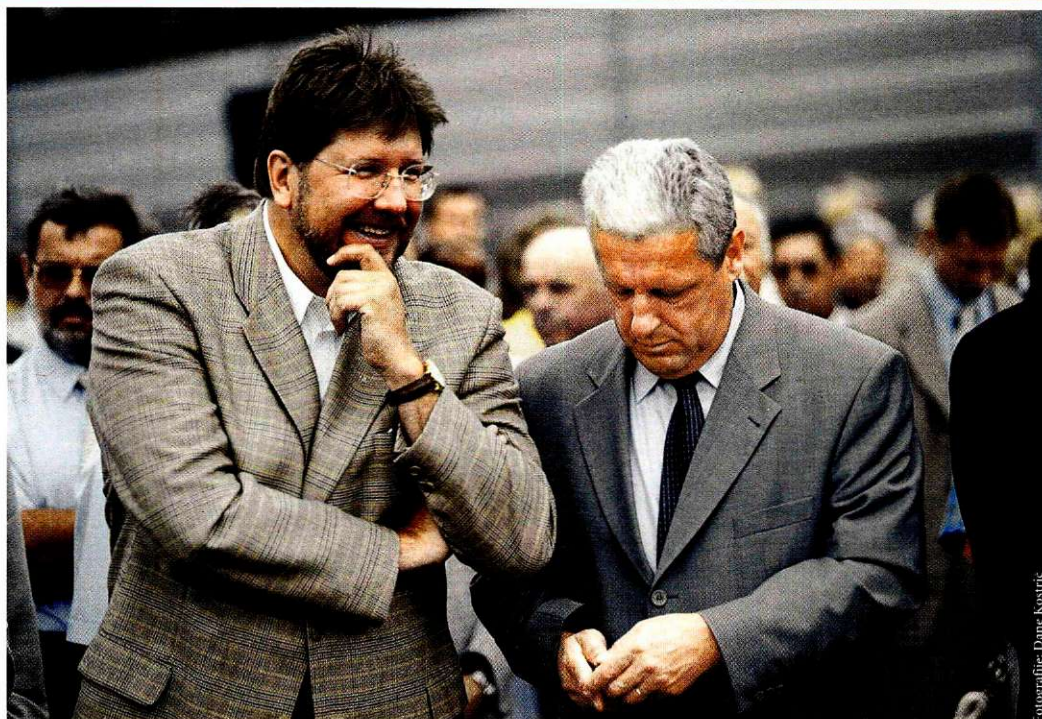
Andrej Bajuk, dober poznavalec mednarodnih denarnih procesov, je vladne obrazložitve o vstopu Slovenije v ERM 2 ocenil kot neverodostojno in neprepričljivo samohvalo vladajočih politikov.

Istrabenz je prodal svoj delež v naftni dejavnosti.

Četrtno Istrabenza pa je odkupil krog prijateljskih podjetij. Bavčarjev imperij je tako še trdnejši kot doslej.

Čeprav se je javnost tega začela zavedati šele v zadnjem obdobju, je Istrabenz že dolgo vse kaj drugega kot samo naftno podjetje. Pravzaprav gre za holding oziroma krovno družbo, ki se ukvarja z naložbami v druga podjetja. Naftna družba OMV Istrabenz, kjer sta bila do nedavnega Istrabenz in OMV vsak polovična lastnika, je bila le ena od naložb. Že dolgo delujejo tudi plinsko podjetje Istrabenz plini v solastništvu z italijan-

Fotografije: Dane Kostrič

Bavčarjev imperij

skim partnerjem, Plinarna Maribor in podjetje Instalacija za skladiščenje in pretovor naftnih derivatov (v solastništvu s Petrolom). Odkar je prišel v Istrabenz nekdanji državni sekretar za energetiko Robert Golob, je Energetika postala ena izmed treh temeljnih stebrov oziroma divizij Istrabenza, ki se je podjetje loteva z zelo drznimi načrti (množica projektov na tem področju: trgovanje z elektriko, dobava indonezijskega premoga Toplarni, male hidroelektrarne v Bosni, izdelava lesnih peletov, oplinjevanje naselij, nakup avstrijskega distributerja elektrike ...)

Zelo pomembna, doslej celo najpomembnejša divizija je steber Naložbe, ki upravlja množico Istrabenzovih naložb v najrazličnejših podjetjih, v njenem okviru pa postaja čedalje pomembnejša nova dejavnost nepremičnin. Doslej je Istrabenz največje dobičke dosegal prav s preprodajanjem naložb. Spomnimo se samo Simobila, Banke Koper in sedaj še OMV Istrabenza.

Zavoljo velikih iztržkov od prodaje nekaterih naložb so se v Istrabenzu soočili s težavo, kam vnovič donosno naložiti vsa pridobljena sredstva. Kot eno novih osrednjih dejavnosti so izbrali turizem, ki za zdaj

združuje portoroške hotele Morje in Palace, Postonjsko Jamo, reški Grand hotel Adriatic z igralnico, začenja pa se tudi obnova starega Hotela Palace. Podjetje Actual, ki ga vodi Igor Kosmina, sin nekdanjega dolgoletnega predsednika Istrabenzove uprave Janka Kosmine, pa se ukvarja s poslovno informatiko (in se je do nedavnega zanimal tudi za prevzem nekoč blestečega, zdaj pa že skoraj propadlega slovenskega programskega velikana Hermesa Softlaba). Istrabenz ima glavno besedo tudi v Drogi in Kolinski.

Prodaja naftne dejavnosti

Prodaja Istrabenzovega deleža v

OMV Istrabenzu je bila napovedovana že kar nekaj časa. Uradni razlog zanj je bilo slabo poslovanje družbe, pol uradno pa tudi ne najboljši odnos med partnerjema. Ti so verjetno delno izviral iz dejstva, da si je OMV že dolgo želel pridobiti glavno besedo v podjetju, Istrabenz pa je temu kar nekaj časa kljuboval. Glavni razlog za prodajo pa bi utegnil biti dejstvo, da dunajski OMV ni imel v lasti le polovičnega deleža v skupni družbi, temveč tudi četrtinskega, t. i. kontrolni delež, tudi v samem Istrabenzu.

To je bilo za Istrabenz oziroma njegovo vodstvo verjetno neprijetno iz več razlogov. OMV je imel vpo-

gled in nadzor nad poslovanjem celotnega razvejenega poslovanja družbe in ne le nad poslovanjem naftne dejavnosti. Njegov delež oziroma predstavniki v nadzornem svetu pa so mu verjetno omogočali tudi izvajanje pritiskov, predvsem v smeri zelenega popolnega nadzora nad naftno dejavnostjo. Toda najbolj je Istrabenzovo vodstvo verjetno skrbela lastniška struktura podjetja. OMV bi lahko svoj delež načeloma prodal komur koli, tudi kakšnemu zelo nezazelenu kupcu. Toda še pomembnejšo vlogo igra ta delež v povezavi s preostalo lastniško strukturo Istrabenza.

Bavčar in Rop

Najpomembnejši lastniki Istrabenza so družbe (KAD, SOD, Zavarovalnica Triglav), ki so pod neposrednim nadzorom vlade. Tone Rop ima torej "načeloma" neposredni nadzor nad Igorjem Bavčarjem. Pri tem se moramo zavedati, da odnosi med zdajšnjim vrhom LDS, zbranim okoli Ropa, in Igorjem Bavčarjem niso najtoplejši. Zamere menda izhajajo predvsem iz časa ob sestopu Janeza Drnovška z mesta predsednika vlade in predsednika LDS. Takrat menda Rop ni bil edini, ki si je pozelel premierskega stolčka in vodenja

Istrabenz se le lotil množice energetskih projektov.

stranke, temveč je bil med pretenidenti tudi Bavčar (pa tudi Gregor Golobič in Slavko Gaber). Zadeva se je potem končala s kolikor toliko sporazumnim dogovorom o razdelitvi teritorijev, vendar stare napetosti pod preprogo tlijo naprej. Prav tako je treba upoštevati, da je Igor Bavčar eden izmed maloštevilnih pripadnikov LDS, ki so med osamosvojitveno vojno delovali v "prvih vrstah" na pravi strani (in v stranki niso najbolj

tu omenimo, da je Igor Bavčar pred nedavnim javno izjavil, da je Avstrijecem v pogajanjih jasno povedal, da po prodaji deleža v OMV Istrabenzu ni več nobenega razloga, da bi še naprej ostali lastniki tudi v krovni družbi Istrabenz. Nekateri borzniki so vedeli povedati tudi, da je bilo na borznem trgu že dlje časa ob vsakršnih večjih povišanjih Istrabenzove delnice čutiti nervozno tega podjetja. Povsem logično je

ce so od OMV odkupili banka LHB iz Frankfurta, Holding Maksima, Pivovarna Laško, Aktiva Invest, Gorenje in Factor banka Investments. Poglejmo njihove povezave z Istrabenzom. V Holdingu Maksima ima Istrabenz uradno približno desetinski lastniški delež, neformalno pa ima v njem glavno besedo. Z Gorenjem je Istrabenz pred nedavnim ustanovil skupno družbo Energetski sistemi za energetske posle (ne bi pa bilo nič

ko precej povezana tudi Aktiva. Prav Aktiva vsaj na prvi pogled najmanj sodi v družino kupcev Istrabenzovih delnic. Zanj in za njenega vrhovnega šefa Darka Horvata je namreč značilno, da se ne zanimata za domače mrežne povezave in "nacionalne interese", temveč ju zanima predvsem in samo dobiček. Zato lahko špekuliramo, da so delnice v lastništvu Aktive morda samo parkirane za Istrabenzovo upravo.

Za polovični delež v OMV Istrabenzu je Bavčarjevo podjetje iztržilo skoraj 23 milijard tolarjev.

Igor Bavčar ima glavno besedo tudi v Drogi in Kolinski.

Turizem je ena temeljnih Istrabenzovih dejavnosti.

priljubljeni). Izmed Bavčarjevih kolegov iz osamosvojitvenega obdobja je vidnejši položaj v vladi do nedavnega, dokler niso zamenjali še njega, zasedal le še Dimitrij Rupel.

Igor Bavčar že dolgo velja za človeka, ki je zanesljivo najmočnejši na ozemlju "južno in zahodno od Postojne". Njegov vpliv je velik tudi marsikje drugje v Sloveniji. Vendar bi se glede na paradžavno lastniško sestavo kaj lahko zgodilo, da mu to ne bi pomagalo in da bi ga (recimo po volitvah) razresili z mesta predsednika uprave. Vrh LDS namreč Bavčarja še vedno šteje za nevarnega potencialnega tekmeca, saj ne verjame njegovim pogosto izrečenim javnim trditvam, da se je za vselej umaknil v gospodarstvo in da se ne namerava več vrniti v politiko. Vrh LDS se boji, da se bo Bavčar izjemno finančno in mrežno okrepil in z velikim zamahom vrnil nazaj v politiko. Zato se njegova odstavitve ne zdi tako malo verjetna.

In to bi utegnil biti poglobljen razlog, zakaj se je Istrabenz odločil za posel z OMV. Dogovor namreč ni zajemal le popolne odprodaje črpalke, temveč je šlo tudi za to, da so se Avstrijci hkrati obvezali prodati svoj delež v Istrabenzu. Na tem mes-

bilo, da so si želeli nižje cene, da bi bil tako tudi nakup četrtrinskega svežnja od Avstrijcev cenejši.

Bavčarjeva mreža

Ta sveženj so že odkupila Istrabenzu prijateljska podjetja. Čeprav Istrabenz in drugi vpleteni to zanjajo, je skoraj zagotovo šlo za z Istrabenzom vnaprej dogovorjen odkup njegovih delnic. Da je bilo resnično tako, potrjuje dejstvo, da so vsi kupci delnice kupili po enaki ceni (če bi se pogajali vsak zase, bi bile tudi cene verjetno različne) in da je večina teh podjetij z Istrabenzom sodelovala že poprej. Istrabenzove delni-

presenrtljivega, če bi Istrabenz vrnil uslugo Gorenju in odkupil od SOD del njenih Gorenjevih delnic, ko jih bo ta prisiljena prodati). S Pivovarno Laško je Istrabenz povezan lastniško, še bolj pa prek Bavčarjevega prijatelja Gorazda Čuka, ki je član nadzornega sveta Pivovarne, bil pa je tudi predsednik Istrabenzovega nadzornega sveta. Frankfurtško banko LHB vodi Bavčarjev prijatelj Boris Zakrajšek, Istrabenz pa se je v preteklosti omenjal kot potencialni kupec te banke (še posebej naj bi si tega želel Zakrajšek). Istrabenz je tudi med pomembnejšimi lastniki Factor banke, hkrati pa je s to ban-

V začetku članka smo že našli nekaj izmed množice Istrabenzovih razvejenih dejavnosti oziroma konglomerata podjetij, ki jih obvladuje. Dejansko je Istrabenz lastniško navzoč že v toliko podjetjih, da bi jih bilo preveč naštetih vse na enem mestu. Toda kljub temu v Kopru vseskozi snujejo načrte za nadaljnjo širitev poslovanja in nove prevzeme (morebiten nakup Toplarnе Ljubljana, prevzemi elektrodistribucijskih podjetij, odkup ruskega klirinškega dolga, ogromen nepremičninski projekt Levji Grad v Kopru). Gospodarska mreža Igorja Bavčarja je že zdaj izjemno močna, saj poleg podjetij, kjer je odločujoči lastnik, zajema še številna prijateljska podjetja (Gorenje, Pivovarna Laško z Infondom, Elektro Primorska ...). Kolikor bo še nekaj časa rasla s takšnim tempom kot doslej, bo Bavčar kmalu postal človek, mimo katerega bodo lahko šle redke za Slovenijo resnično pomembne odločitve. Seveda to nekaterim ni najbolj všeč in zanimivo bo opazovati, ali ga bo kdo poskusil vreči z njegovega prestola. Igor Bavčar je s prenosom četrtrine Istrabeza na prijateljska podjetja dobil pomembno bitko, toda vojne še ni konec, saj je delež paradžavnih lastnikov v Istrabenzu še večji.

Denis Vengust

Istrabenz naj bi financiral ogromen nepremičninski projekt Levji Grad v Kopru.

Foto: Gregor Poličev

Stanje na področju zdravstva v Sloveniji dobiva v zadnjih letih kritične razsežnosti. Če je res, da so se spremenili zunanji dejavniki, nad katerimi pač ni nadzora (staraenje prebivalstva), pa velja tudi, da so zadnja leta prinesla daljše čakalne dobe, pomanjkljivo osnovno zdravstveno mrežo in dotrajanost opreme.

Prihodnost zdravstva

Primeri neurejenega ravnanja, finančno nevezdržne izgube posameznih centrov, odpravljanje pediatričnih in drugih oddelkov v posameznih bolnišnicah, zviševanje premij za zdravstveno zavarovanje so problemi, ki kličejo po novih konceptih, s katerimi bi sanirali ekonomsko stanje in dvignili kakovost zdravstvenih storitev. Da bi govorili o pomanjkljivostih sistema in predlagali primerne rešitve, je odbor za zdravstvo pri strokovnem svetu Slovenske demokratske stranke (SDS) v sredo, 30. junija, v hotelu Lev v Ljubljani pripravil javno tribuno s pomenljivim naslovom Slovensko zdravstvo danes in jutri.

Kebrove reforme brez konsenza

Predsednik odbora za zdravstvo dr. Andrej Bručan je med poglavitne vzroke za slabo stanje zdravstva v minulih štirih letih navedel krizo vodenja, saj je odbor mnenja, da se je zdravstvena politika v zadnjih letih ukvarjala z iskanjem nepravilnosti v smislu lova na čarovnice, manjkala pa je vizija razvoja. Nabrani kumulativni primanjkljaj v višini 50 milijard tolarjev je nevzdržen, poleg tega pa minister Keber, sodeč po anketah, ne uživa podpore med za-

poslenimi v zdravstvu, brez tovrstnega širšega konsenza pa nima možnosti za uspešno vodenje tega sektorja. Bela knjiga naj bi bila polna populističnih rešitev, predvidene reforme pa bi vodile v uničenje zasebnega dela zdravstvenega zavarovanja.

Prednostna področja, ki jih namerava pri tem obravnavati SDS, so onkologija, kardiovaskularne bolezni, skrb za lastno zdravje, skrb za posebne skupine in organizacija urgentne službe. Prednost nameravajo dati zdravstvenemu varstvu starostnikov, pri čemer ostro nasprotujejo zviševanju premij s strani Vzajemne. Prav nedavno povišanje premij za zavarovance, starejše od 60 let, je diskriminatorno in skregano z logiko vzajemnosti, proti takemu zvišanju pa so bili praktično vsi sodelujoči v razpravi. Med drugim so v odboru za zdravstvo prepričani, da je treba zagotoviti vnovični priliv sredstev, ki odtekaajo v proračun prek davka na dodano vrednost (DDV), spodbujati dejavnosti svobodnega zdravnikarstva in v zvezi s tem urediti razmerja med javnim in zasebnim deležem v zdravstvu, predvsem na primarni ravni.

Rezervacije namesto sprotnega plačila

Dejstvo je, da se nam obeta pospešeno staranje prebivalstva, saj naj bi se do leta 2030 delež prebivalcev, starejših od 65 let, s 14 odstotkov povzpela na 25 odstotkov vsega prebivalstva. Hkrati to pomeni zmanjšanje števila aktivnega prebivalstva, zaradi česar bi se po ocenah gospodarstvenikov ob sedanjem načinu financiranja, t. j. ob sistemu sprotnih plačil, prispevna stopnja povzpela na 20 odstotkov oz. bi znašala 50 odstotkov več kot sedaj. In že zdajšnja prispevna stopnja je med najvišjimi v Evropi. Pro-

blem je predstavil dr. Mičo Mrkaić, ki je za rešitev predlagal oblikovanje dolgoročnih rezervacij, nekakšen dodatni steber torej, s čimer bi zagotovili, da zavarovalna premija s starostjo ne bi naraščala.

Nujna decentralizacija

Bolnišnično zdravstvo se v Sloveniji sooča s sistemom, ki ne sledi sodobnim tehnologijam, ustvarja dolge čakalne vrste in nezadovoljstvo uporabnikov, z okostenelim upravljanjem in anarhijo v plačnem sistemu direktorjev. Darko Žiberna, vodja novogoriške bolnišnice, je predstavil cilje, ki bi si jih zato moralo postaviti naše zdravstvo: uve-

Zavarovalnica Vzajemna je z zvišanjem premije dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja za starejše od 60 let sprožila precejšnje negodovanje in postavila prihodnost zdravstvenega varstva pod vprašaj.

ljavljanje ureditve razvitih in socialno usmerjenih držav, postavitev bolnika na osrednje mesto, uvajanje izboljšav na podlagi najširšega soglasja pacientov in medicinskega osebja (ob tem je pomembna ugotovitev, da zdravstvo ni last ene politične opcije, ampak je treba z njim upravljati na podlagi najširšega soglasja), prizadevanje za decentralizacijo oz. regionalizacijo upravljanja in lastništva bolnišnic (kot je praksa v mnogih evropskih državah), reorganizacija Kliničnega centra, ustvarjanje razmer za razvoj zdravstva, predvsem za strokovni, znanstveni in pedagoški razvoj zdravnikov, uvedba sprememb v upravljanju bolnišnic v smislu omogočanja zasebnih (profitnih ali neprofitnih) bolnišnic.

Proti odvajanju sredstev

O primerih strahotne dotrajanosti aparatur (nazadnje na onkološkem oddelku Kliničnega centra), ki kažejo na zgrešeno investicijsko politiko, je govoril Miran Strah. Še posebej zaskrbljivo je dejstvo, da ministrstvu za zdravje ni uspelo v celoti porabiti odobrenih proračunskih sredstev. Vzroki za to so neizdelani normativi in standardi, slaba investicijska dokumentacija in prešibka strokovna usposobljenost uradnikov. Šokantna je ugotovitev, da ministrstvo letos za nabavo opreme predvideva skromnih 890 milijonov tolarjev oz. 10 odstotkov vseh načrtovanih sredstev za investicije v zdravstvu, za leto 2006 pa za nabavo opreme sploh ni predvidenih nobenih sredstev. Rešitve, ki jih je po naštetih ugotovitvah predstavil Strah, vključujejo revizijo investicijskih programov, sprejetje standardov tako za objekte kot za opremo, odpravo centralnega naročanja opreme in odpravo obveznega odvajanja amortizacijskih sredstev bolnišnic v državni proračun.

Pomanjkanje in neenakomerna porazdelitev kadrov

France Cukjati je govoril o skrb zbujajočem stanju zdravniških kadrov, saj je Slovenija po številu zdravnikov na prebivalca na repu evropskih držav, poleg tega je priliv mladih kadrov izredno majhen (sloven-

ski zdravniki so povprečno najstarejši v Evropi), ne nazadnje pa velik problem predstavlja neenakomerna porazdelitev zdravniških kadrov po državah. Tako obljubljen širok seznam pravic v Beli knjigi ni v skladu z realnimi zmogljivostmi in sredstvi. Glavna pomanjkljivost, ki jo bo treba po Cukjatijevem mnenju odpraviti, je pomanjkanje natančne analize stanja, na podlagi katere bi lahko začrtali kadrovsko mrežo javne zdravstvene službe in sprejeli dolgoročni program. Kratkoročno bi bilo treba ugotoviti "ozka grla" kadrovske zmogljivosti in nato omogočiti dodatne obremenitve deficitarnega kadra, tako da bi posamezni zdravniki pogodbeno prevzeli več kot en program.

Pomanjkanje analiz in dolgoročnih načrtov je tudi vzrok za največji problem slovenskega zdravstva, to so čakalne dobe. Slovenci sicer prepogosto hodimo k zdravniku tudi za "prazen nič", tako da je pri tem potrebna tudi vzgoja uporabnikov storitev, veliko bi k temu pripomogla uvedba doplačil, s čimer bi racionalizirali obiske pri zdravniku. Raci-

onalizacijo bi pomenila tudi uporaba elektronske komunikacije med izvajalci primarnega (osebni zdravnik) in sekundarnega zdravstva (regijske bolnišnice), s čimer bi racionalizirali napotitve k specialistom.

Ne nazadnje so pomembni tudi finančni ukrepi, ki naj razbremenijo paciente in sanirajo proračune posameznih bolnišnic. Treba bi bilo vzpodbujati zasebno prakso in vzpostaviti razmere, da bodo zasebniki delali v prostorih zdravstvenih domov z obstoječimi zaposlenimi in z obstoječo medicinsko opremo. Stabilnost finančnega poslovanja oz. rešitev primanjkljaja bi lahko rešili s povečanjem prispevne stopnje, kar bi razbremenilo zdravstveno blagajno (odprava ali vsaj precejšnje zmanjšanje stopnje DDV v zdravstvu).

Vključitev koncesionarjev

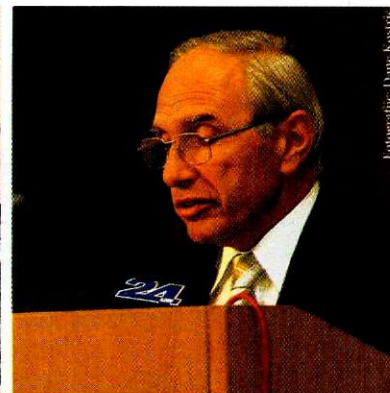
Ekonomist dr. Marko Kranjec je priznal, da je zdravstvo specifična dejavnost, vendar se le-ta ne more umikati privatizaciji. Dosedanje izmikanje temu, v Evropi splošnemu pojavu se kaže v finančnem breznu. Se-

danjih 1.100 slovenskih koncesionarjev v zdravstvu dobi komaj 3 odstotke celotnega zdravstvenega "kolača", kar je bistveno premalo. Za resnično pluralizacijo zdravstva bi moral ta delež doseči vsaj 40 odstotkov, pri tem pa bi bilo nujno v privatizacijo vključiti poleg primarne tudi sekundarno zdravstveno raven. Seveda privatizacija ne pomeni anarhije; z zakonom bi država zlahka tudi zasebne zdravnike vključila v opravljanje dela javne službe, npr. dežurstva. Zasebni zdravniki bi morali postati nujni spremljevalci javnega sektorja.

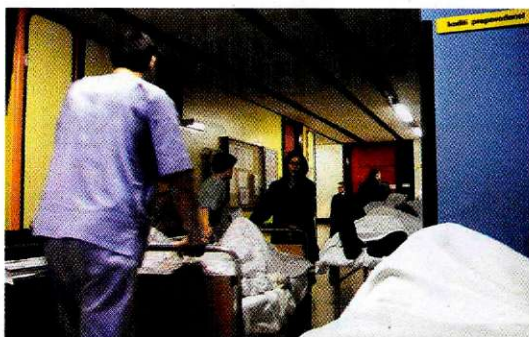
Privatizacija pomeni, da se bodo koncesionarji odločali za vzpostavitev centrov tam, kjer je večje povpraševanje oz. večja potreba, s tem pa bodo izboljšali zdravstveno mrežo, saj bodo hkrati izvajali tudi javno funkcijo. Po njegovem mnenju mora splošna dostopnost do zdravstvenih storitev ostati, vsekakor pa bo treba opredeliti seznam temeljnih pravic državljanov. To sicer ne bo prijetno, je pa nujno, in katera koli politična opcija bo na vladi, bo morala ugrizniti v to jabolko. **Mitja Volčansek**

V strokovnem svetu SDS so predlagali vrsto rešitev kritičnega stanja v zdravstvu: sodelovanje javnega in zasebnega sektorja, decentralizacijo, odpravo oz. zmanjšanje DDV za zdravstvo, oblikovanje dolgoročnih rezervacij.

Dr. Andrej Bručan je t. i. Kebrovo reformo označil za skupek populističnih ukrepov, ki so se še poslabšali stanje slovenskega zdravstva.

Čakalne vrste pred zdravniškimi ordinacijami so eden izmed poglavitnih simptomov krize slovenskega zdravstva, še bolj skrb zbujajoče pa so večmesečne čakalne dobe.

Minister za zdravje Dušan Keber pri strokovni javnosti (zdravniških in drugih zdravstvenih delavcih) ne uživa podpore, kljub temu se je lotil tveganih in vprašljivih reform.

Trebanjski avtocestni mrk

Po sedanjem načrtu graditve slovenskih avtocest naj bi promet po vsej dolnji avtocesti Ljubljana-Obrežje stekel do leta 2007, pri tem pa še vedno ni jasno, kje bo potekala trasa mimo Trebnjega. Mnenja v občini Trebnje so deljena, končno besedo pa bo kot vedno do zdaj imela vlada.

Mnenja o tem, kje mimo Trebnjega naj bi potekala prihodnja avtocesta, so med občinskimi možmi, različnimi pobudami in samimi Trebanjci deljena. Tako po anketi Mediane okoli 95 odstotkov Trebanjcev meni, da je avtocesta mimo Trebnjega potrebna, vendar si niso enotni, kje naj poteka. Po nedavno izvedeni anketi Darsa (ki pa je glede na to, da bi Dars in vlada cesto rada gradila namesto sedanje hitre ceste H1 Ljubljana-Obrežje, nekoliko vprašljiva) naj bi se 42 odstotkov Trebanjcev zavzemalo, da bi avtocesto gradili po trasi sedanje hitre ceste H1, 35 odstotkov pa naj bi jih bilo za to, da se avtocesta gradi po pobočju bližnjega Bukovja. Podobno kot Trebanjci so razdeljeni tudi v dveh civilnih pobudah, ki sta nastali prav za to priložnost. Tako si v prvi prizadevajo za umestitev avtoceste na pobočju Bukovja, v drugi pa za izpeljavo ceste po dolini, kjer poteka hitra cesta H1.

Dobre in slabe lastnosti obeh različic

Dejstvo, da so mnenja med Trebanjci pa tudi v strokovni javnosti o tem, kje naj poteka prihodnja avtocesta, deljena, je vlado spodbudilo, da je Darsu že pred časom naročila, naj pripravi primerjalno strokovno analizo, na podlagi katere bi se bilo mogoče odločiti, katera različica je boljša. Analiza ni posebej izpostavila nobene od različic, pokazala pa je, da imata obe tako slabe kot dobre lastnosti. Naj jih na kratko povzamemo: če bi avtocesta potekala po tako imenovani dolinski različici, to je po sedanji hitri cesti H1, bi bil dostop do nje za Trebanjce lažji in hitrejši. Pri graditvi bi se po ugotovitvah pripravljavcev analize izognili večjim posegom v prostor in gozd, hkrati pa obvarovali arheološko območje Benečijo. Po drugi strani pa bi bil po ugotovit-

vah pripravljavcev analize v času graditve promet po sedanji hitri cesti H1 zelo otežen, potrebna bi bila temeljita regulacija potoka Temenica, sama cesta pa bi tudi močno posegla v arheološko območje Trebnje.

Svoje prednosti in slabosti ima tudi druga, tako imenovana pobočna različica. Po mnenju pripravljavcev analize so njene največje prednosti, da bi v času graditve promet po hitri cesti H1 potekal nemoteno, da bi se avtocesta v celoti izognila arheološkima območjema Benečiji in Trebnjemu in da njeni spremljajoči objekti ne bi posegli v porečje Temenice. Slaba stran pa je, da bi bili v tem primeru potrebni večji posegi v prostor in gozd, da bi Trebnje postalo manj turistično zanimi-

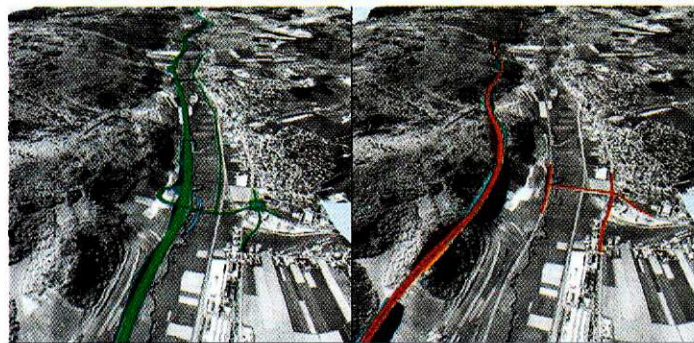

Sedanja hitra cesta H1, po kateri si želi avtocesto predvsem zaradi cene graditi vlada.

V Trebnjem si glede poteka avtoceste niso enotni. Eni zagovarjajo t. i. dolinsko, eni pa t. i. pobočno varianto poteka avtoceste.

Grafični prikaz obeh različic. Levo je prikazan potek avtoceste po sedanji hitri cesti H1, desno pa potek po pobočju Bukovja.

vo in da bi bila graditev zaradi večjega števila spremljajočih objektov (viaduktov, predorov ...) skoraj za četrtrino dražja (tako imenovana dolinska različica bi stala 11 milijard tolarjev, pobočna pa dobre 2,7 milijarde več), kot če bi avtocesto gradili po trasi sedanje hitre ceste.

Končno besedo bo imela vlada

Prav finančna konstrukcija pa je najverjetneje razlog, da se v vladi in Darsu v zadnjem času zavzemajo za graditev avtoceste po trasi sedanje hitre ceste. Takšno zavzemanje vlade pa je vsaj nenavadno, če že ne neodgovorno, če vemo, da so se tako v vladi kot na ministrstvu še pred leti zavzemali za traso, ki bi potekala po pobočju Bukovja. Takrat sta ministrstvo za promet in ministrstvo za kmetijstvo občini Trebnje izdala vsa soglasja, občina Trebnje pa si je pridobila tudi dovoljenja vseh krajevnih skupnosti, čez katere bi tekla avtocesta. Zakaj zdaj takšen preobrat v

Kaj podpira občina Trebnje

Mestni svet občine Trebnje je na izredni seji oktobra lani sprejel sklep, da podpira pobočno različico avtocestne trase, ki jo je še pred leti zagovarjala tudi vlada. Pozneje je ta svoje mnenje spremenila. Očitno je dejstvo, da za graditev avtocest primanjkuje denarja, naredilo svoje.

vladnih stališč, ni jasno nikomur, očitno pa je tudi tokrat ob dejstvu, da denarja za avtoceste primanjkuje, prevladal ekonomski interes.

To pa kljub vsemu še ne pomeni, da bo avtocesta dejansko potekala po trasi, za katero se zavzema vlada. Končna odločitev o tem, kje bo tekla, naj bi bila sprejeta konec tega meseca. Tako so na nedavnem sestanku, ki je bil posledica napovedi ene izmed civilnih pobud, da bo, če vlada pri graditvi ne bo upoštevala njihovega mnenja, 13. junija protestno zaprla sedanjo cesto, zagotovili predstavniki ministrstva za promet. Kot smo lahko brali v dnevnem tisku, so slednji predstavniki obeh civilnih pobud in občin seznanili s primerjalno študijo Darsa (slednji je primerjal razloge za posamezno različico in proti njej) in jih pozvali, naj nanjo podajo svoje pripombe in predloge. Šele ko bo študija z njihovimi predlogi in pripombami ustrezno popravljena in dopolnjena, tako so jim zagotovili, jo bo Dars poslal vladi, ta pa naj bi nato dokončno odločila, katero izmed omenjenih različic bo izbrala.

O tem, kje bo potekala avtocesta mimo Trebnjega, bo imela zadnjo besedo vlada. Glede na to, da si v Trebnjem niso enotni, katera različica bi bila primernejša, pa lahko ne glede na njeno izbiro pričakujemo, da z njo v nobenem primeru ne bodo zadovoljni vsi. **Ales Kocjan**

Barje pri Zasipu oziroma Brje se je znašlo pred izbrisom (tako naj bi bilo po širitvi HE Moste in zalitju 30 hektarjev zemljišča).

Zdraha ob tisočletnici

Barje pri Zasipu oziroma Brje se je znašlo pred izbrisom zaradi višjih političnih in ekonomskih interesov.

Strokovni delavci so zaradi političnih pritiskov znotraj ministrstva za okolje, prostor in energijo izbrisali omenjeno območje kot posebno varstveno območje, opredeljeno s tremi habitatnimi tipi in vrstami, iz predloga omrežja Natura 2000. Po habitatni direktivi so namreč edino merilo, ki vpliva na izbor območij, strokovni biološki kriteriji; v primeru Brij pa so prevladali politično-ekonomski, ki želijo na nedemokratski način degradirati tamkajšnji kulturni prostor (širitev HE Moste in zalitje 30 hektarjev zemljišča). Po besedah Odbora za rešitev Save Dolinke je obravnavani primer eden ključnih v razkritju prav vseh problemov slovenske industrije, klientelizma, korupcije. Vse to po besedah predsednika odbora Janka Rožiča izhaja že iz strukturno napačno organiziranega sistema vladne politike. "Ministrstvo za energijo, ki naj bi bilo tudi okoljevarstveno, se je namreč v sami strukturi organiziralo izključno kot ministrstvo za energijo in ne samo omogoča, predvsem tudi pospešuje izpeljavo zastarelih konceptov, ki nikakor niso uglaseni s sodobno stroko." To se je potrdilo tudi na nedavni izredni seji občine Bled, kjer je zdajšnja koalicija na pri-tajen način mimo javnosti in strokovnih podlag dobesedno izsilila spremembo odloka o razglasitvi povirij, močvirij in rastišč redkih rastlin v občini Bled. Dvanajst podpisanih blejskih svetnikov (večina jih je

iz stranke s pomenljivim imenom Ekološko-podjetniška stranka) je svojo odločitev o izbrisu iz Nature 2000 obrazložila med drugim takole: "Z novimi definicijami so se spremenile tudi podlage za določitev dela povirja Brje in Piškovica, saj so se razmere tekom časa na določenih delih parcel teh povirij spremenile tako, da določena območja ne sodijo več med naravne spomenike." V ozadju pa si medtem manejo roke številni lastniki parcel, ki bodo dobili precejšnje subvencije, blejski veljaki, ki bodo na rovaš doinstalacije skušali zakrpati precejšen občinski dolg (nastal zaradi šahovske olimpijade), grabežljivi podjetniki in Savske elektrarne pa zato ker bi prek izravnalnega bazena imele možnost prečrpavanja "cenejše energije". Vsa ta birokratska naglica pa se opravlja točno v času tisočletnice Bleda... **L. K.**

FM 102.1
99.5
stereo
RDS

Radio VIVA

M.Sobota tel:02/537-1949

Slave Klavora 1
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
e-mail: viva@radio-viva.com

"Islamski" telefon

V številnih azijskih muslimanskih državah bodo v bližnji prihodnosti začeli prodajati t. i. islamske mobilne telefone, ki bodo svoje lastnike opozarjali na čas molitve, na njih pa bodo posneti deli Korana. Telefoni bodo imeli tudi islamski koledar, iz 5.000 mest po svetu pa bodo kazali smer Meke. Tiskovni predstavnik podjetja iz Dubaja, ki bo telefon dalo na trg, je dejal, da bo njihov model i-800, ki se je na trgu prvič pojavil spomladi v Libanonu, kmalu na voljo tudi v Bangladešu, po številu prebivalcev tretji največji muslimanski državi na svetu. Do konca leta naj bi ga začeli prodajati še v Indoneziji, kjer živi okoli 200 milijonov muslimanov, ter v Maleziji in Indiji. Telefon prodajajo že v Jordaniji, Siriji, Sudanu in Alžiriji.

Visoke odškodnine

Svoji 28 ruskih otrok, ki so umrli v letalski nesreči nad Bodenskim jezerom leta 2002, so s švicarsko družbo za nadzor letenja Skyguide dosegli dogovor o izplačilu odškodnine v višini več milijonov ameriških dolarjev. Predstavniki družbe Skyguide Rosemarie Rotzetter so sporočili, da

so dosegli sporazum, višine odškodnine pa niso hoteli razkriti. Odvetnik svojcev Michael Witt je dejal, da bo vsaka družina prejela šestmestno vsoto v ameriških dolarjih, kar pomeni, da bo vsaka dobila najmanj 100.000 dolarjev. Švicarski časniki so medtem poročali, naj bi se ta vsota gibala okrog 150.000 dolarjev. Do nesreče je prišlo 1. julija 2002, ko se

je letalo vrste tupoljev 154 ruske družbe Bashkirian Airlines enajst kilometrov visoko zaletelo v tovorno letalo boeing 757 podjetja DHL. Letalske nesreče ni preživel nihče od skupno 71 potnikov in članov posadke obeh letal, medtem ko na tleh ni bilo žrtev. Med smrtnimi žrtvami je bilo 52 otrok. Vzrokov za omenjeno nesrečo je bilo več, povezani pa so bili tako s švicarskim varnostnim sistemom Skyguide kot tudi z ruskim potniškim letalom družbe Bashkirian Airlines, kot je v svojem končnem poročilu, objavljenem maja letos, zapisal nemški Zvezni urad za preiskavo letalskih nesreč (BFU). Skyguide se je takrat opravičil za svoje napake pri nesreči in prevzel odgovornost zanje.

Slabi obeti

Kljub slabi turistični predsezoni in veliki verjetnosti, da bo po dolgih letih zaslužek od turizma celo junija precej manjši od običajnega, predsednik hrvaške turistične skupnosti Niko Bulić upa, da bodo na koncu sezone uresničeni načrtovani cilji. Število prenočitev naj bi povečali za tri odstotke, prihodke pa za sedem odstotkov glede na leto 2003. Lanski prihodek od turizma je znašal 6,2 milijarde evrov, prenočitev pa je bilo 46,635.139. Težava naj bi bila predvsem v neugodnem tečaju evra do dolarja, kar gre v korist turističnim državam, kjer se cene oblikovane na podlagi dolarja, to pa so med drugim Turčija, Egipt in Tunizija. Med drugimi razlogi naj bi bilo še razmeroma slabo vreme pa tudi na primer kampanja v Nemčiji, s katero državljane pozivajo, naj počitnice preživijo v svoji državi. Po drugi strani pa turistični delavci pričakujejo več ameriških turistov, saj so televizijski mreži CNN za objavo plačanih spotov o Hrvaški plačali pol milijona evrov. Lani je Hrvaško obiskalo skoraj 36.000 Američanov, letos pa jih pričakujejo okoli 48.000.

Razkošna ladja

Doslej največja in najdražja potniška ladja Queen Mary 2 ni v skla-

du s predpisi o požarni varnosti. Ob rednem pregledu ladje so namreč ugotovili, da materiali, iz katerih so narejena stranišča in kopalne kadi, gorijo hitreje kot les. Lastnik ladje, podjetje Cunard Line, bo moral zato zamenjati kopalnice v 900 od 1.300 kabin, kolikor jih ima to razkošno plovilo. Hotel na vodi je iz

New Yorka odplul nazaj v matično pristanišče Southampton na jugu Velike Britanije, kjer go bodo preuredili tako, da bo ustrezal požarnim predpisom. Poleg zamenjave panelnih plošč v kopalnicah in straniščih bodo napeljali dodatne vodne cevi in dodatne detektorje dima.

Da Vincijevi stroji

Muzej Leonarda da Vincija je dobil tri nove eksponate – šivalne stroje, ki jih je oblikoval ta renesančni genij, vendar so bili zamišljeni preveč moderno, da bi lahko delovali v njegovem času. Razstavo so odprli v novem poslopu muzeja v Leonardovem rojstnem kraju blizu Firenc. Šivalni stroji, ki so jih nedavno proizvedli florentinski inženirji na podlagi da Vincijevih skic, v 15. in 16. stoletju ne bi mogli delovati, četudi bi jih takrat izdelali, saj tedaj ni bilo ustreznih materialov za njihovo proizvodnjo. Sicer pa je v muzeju veliko strojev, izdelanih po da Vincijevih zamislih, vključno z lesenim avtomobilom.

Ponarejena zdravila

V svetu je na deset zdravil eno zdravilo ponarejeno, v revnih afriških državah pa je ponarejena kar četrtnina zdravil, predvsem tistih, ki jih

prodajajo na ulici. V nekaterih afriških in azijskih državah so otroci celo umirali, ker so pili sirup, ki je vseboval sredstvo proti zmrzovanju. V Nigeru je leta 1995 umrlo okoli 2.500 otrok zato, ker jim je Nigerija prodala lažna cepiva proti meningitisu. Če bi bila zdravila proti malariji izvirna, ne pa ponarejena, bi na leto umrlo 200.000 ljudi manj. Največje ponarejevalce zdravil so Nigerija, Kitajska, Rusija in Ukrajina. Kot zatrjujejo poznavalci, prinaša proizvodnja ponarejenih in mnogokrat zelo nevarnih zdravil letno 26 milijard evrov dobička.

Kava brez kofeina

V Etiopiji so odkrili samoniklo vrsto kave brez kofeina. Rastlino so odkrili brazilski znanstveniki pod vodstvom Paula Mazzaferre, ki je poudaril, da gre za naravno brezkofeinsko vrsto coffee arabice, znano po izredno kakovostnem zrnu. Hkrati je to tudi enkratni proizvod za vse nasprotnike genetsko spremenjenih organizmov, ki imajo radi okus kave. Ni prvič, da so našli naravno kavovo brez

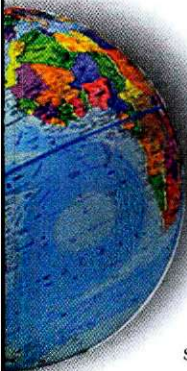
kofeina, vendar je bila doslej manj kakovostna in ni bila primerna za komercialno pridelavo. Coffea arabica je vrsta, ki jo na svetu najpogosteje pridelujejo. Približno deset odstotkov kave na svetu obdelajo tako, da odstranijo kofein, snov, ki povzroča močno bitje srca, zvišuje krvni tlak, povzroča tesnobo, drhtenje, prebavne motnje in slabo spanje. Z odstranjevanjem kofeina pa se uničijo naravne sestavine, ki dajejo kavi okus in vonj.

Enajst žena

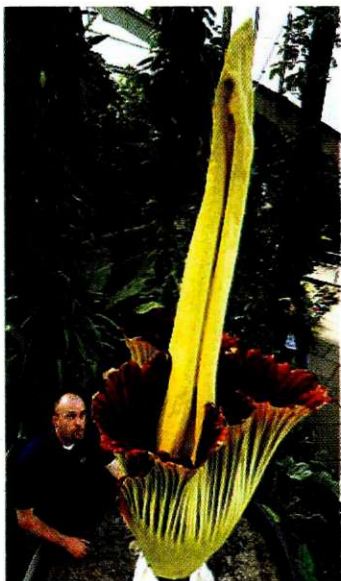
Svazijski kralj, 36-letni Msvati III., zadnji absolutistični monarh v Afriki, je dobil enajsto soprogo in dve zaročenki. Mati 20-letne soproge Ze-

ne Malangu je sicer poskušala preprečiti poroko z lažjo, da so hčerko na poti iz šole ugrabili kraljevi ljudje in jo odpeljali v Msvatijevo spalnico. Poroko je poskušala preprečiti tudi pred sodiščem, vendar je hitro ugotovila, da bi jo to preveč stalo, saj so sodni procesi draga zadeva in da nikakor ne more pričakovati pravične odločitve kraljevih sodnikov. Sicer pa je v tej planinski državi na jugu Afrike okoli milijon Msvatijevih podanikov pozdravilo pripravljenost kralja, da spoštuje tradicijo. Njegov oče Sobhuza II. je imel prek 60 žena, njegov sin pa ne skriva

cveta. Videti je kot nekaj mrtvega. Smrdi kot nekaj mrtvega. Ima tudi nekaj enakih kemičnih spojin, ki se sproščajo ob razpadanju mesa. Rastlina prihaja z indonezijskega otoka Sumatra, njena semena pa so na univerzi posadili že pred desetimi leti. Že v naravi cveti zelo poredko, v neavtohtonem okolju pa še redkeje. Pravzaprav običajno cveti vsakih 40 do 60 let. Na univerzi pričakujejo, da se bo cvet razprl v naslednjih nekaj dneh. Stebilo je visoko dober meter, po pričakovanjih pa naj bi doseglo vsaj slaba dva metra višine, preden se bo cvet

zaskrbljenosti glede svoje prihodnosti. Za graditev novih palač za soproge in zaročenke je namreč pregloboko segel v državno blagajno, ki ima že tako ali tako 145 milijonov dolarjev primanjkljaja. V Svaziju namreč vladajo velika brezposelnost, lakota in aids – to bolezen naj bi imelo skoraj 40 odstotkov odraslih prebivalcev.

Smrdeča roža

Gigantska eksotična rastlina, ki na severovzhodu ZDA ni cvetela že 60 let, je v rastlinjaku Univerze v Connecticutu pripravljena, da bo znova pokazala svoje čudo. Žal pa ima cvet "mrtvaške rože" (*Amorphophallus titanum*) dokaj nenavaden vonj – smrdi po nekaj dni stari crkovini. Ko se cvet enkrat razpre, celo po obliki spominja na razpadajoče meso, na katerega se kar lepijo žuželke – predvsem muhe in mrhovinarski hrošči – in tako pomagajo pri oprasevanju

nih navedbah dosedanje določbe v številnih točkah tega področja prestroke. Tako bodo lahko kmalu tudi

neporočni pari izbrali skupni priimek, posvojeni otroci bodo lahko izbrali priimek bioloških staršev, vsi državljani pa bodo lahko za svoje priimke prevzeli rojstna imena staršev, starih staršev ali zakonskih partnerjev. Olajšan naj bi bil tudi doslej na Danskem prepovedan prevzem priimkov tujcev. Na Danskem je sicer sprememba priimka tudi brez poroke občutnejše lažja kot v drugih evropskih državah, saj ima pri identifikaciji matične številka prednost pred imenom.

Ubijajoče sevanje

Izrael bo začel prebivalcem območij v bližini jedrskih elektrarn razdeljevati posebne tabletko, ki bi jih v primeru uhajanja radioaktivnih snovi lahko delno zavarovale pred sevanjem. Tabletko, ki temeljijo na jodu, bodo razdelili ljudem, ki živijo v bližini jedrske centrale Dimona na jugu puščave Negev in nuklearke Nahal Sorek jugozahodno od Jeruzalema. Izrael naj bi imel te

tabletko na zalogi že vrsto let, vendar so se oblasti zdaj odločile, da je boljše, če imajo prebivalci te tabletko pri sebi. Odločitev mora potrditi še vlada. Izrael ima že več desetletij visoko razvit jedrski program, vendar zavrača komentarje medijskih navedb, da ima tudi jedrsko orožje. Aprila letos je bil iz izraelskega zapora izpuščen izraelski jedrski znanstve-

nik Mordehai Vanunu, ki je bil leta 1986 obsojen zaradi izdaje jedrskih skrivnosti. Na podlagi podatkov, ki jih je pred aretacijo priskrbel medijem, je mogoče sklepati, da je imel Izrael v tistem času šesto največjo zalogo jedrskega orožja na svetu.

Kraljičin portret

Britanska kraljica Elizabeta II. se je na svoj najnovejši fotografski portret, kjer naj bi bila po lastnih navedbah videti kot stara ženska, ki se je izgubila v gozdu, odzvala s humorjem. Fotoportret kraljice je na otoku Jersey v Kanalskem zalivu slovesno odkril princ Charles. Eno-barvni posnetek s poudarjenim modrim odtenkom nosi naslov Spokojnost, naročil pa ga je otok Jersey, ki letos praznuje 800. obletnico pripadnosti angleški monarhiji. Kraljica je upodobljena na tridimenzionalnem posnetku z ogrinjalom iz hermeline, ogrlico iz biserov in diamantnim diademom. Ob opazovanju fotografije z ene strani kraljičinega obraza na drugo gledalca ves čas spremlja obraz kraljice, medtem ko ostanejo njene oči zazrte v eno smer. Kraljica je morala sedeti pri miru skupaj tri ure, da je svetlobni umetnik Chris Levin posnel 10.000 digitalnih fotogra-

fij, iz katerih je nato ustvaril portret.

Ubijalski virus

Tisoči izobražencev v srednjih letih, ki so v svojih študentskih letih eksperimentirali z mamili, so morda okuženi z nevarnim hepatitisom C. V Angliji za hepatitisom C vsako leto zdravijo okoli 2.000 ljudi, menijo pa, da je okuženih lahko od 240.000 do 600.000 ljudi, ne da bi to vedeli, saj je inkubacijska doba zelo dolga. Prenašalci virusa ne vedo za svojo bolezen, dokler jih ne začno boleti jetra. Zato bodo v Angliji septembra začeli z javno kampanjo, namenjeno vsem, ki so kadar koli uživali mamila, si jih vbrizgavali z iglami ali vdihavali s slamicami, pa tudi tiste, ki so dobili transfuzijo krvi pred letom 1991. Vsi bi morali na krvno preiskavo. Vladne službe sicer skrbijo, da bi povzročili paniko, vendar upajo, da do nje ne bo prišlo, če se bodo pri kampanji bolj osredotočili na zdravljenje in zdravlila, ki so na voljo, kot na posledice okužbe. Razširjeno je prepričanje, da imajo hepatitis C le odvsniki od mamil, toda v resnici je veliko tudi takih, ki so iglo uporabili le enkrat ali dvakrat.

Spomin v snu

V fazi globokega spanca človeški možgani utrjujejo v spominu vse informacije, ki so jih prejeli pred njim, čez dan. Nevroni v fazi globokega spanca proizvajajo dolge elektronske valove in milijoni možganskih celic se odzovejo na en sam takšen signal. Ugotovljeno je, da prav ti dolgi valovi igrajo ključno vlogo v procesu učenja. Švicarski znanstvenik je opazoval skupino 12 ljudi, ki se je morala naučiti enega povelja z računalniško miško, nato pa je izmeril aktivnost njihovih možganov med spancem. Najbolje so si ukaz z miško zapomnili tisti, ki so jim med spancem izmerili najdaljšo amplitudo nevronskega signala v možganih, in s tem dokazali, da so nevronski signali v fazi globokega sna povezani s pomnjenjem. To pojasnjuje tudi znano dejstvo, da si najbolj zapomnimo prav tisto snov, ki se je učimo pred spancem. Recept za učinkovito učenje potemtakem obsega tudi zadostno količino spanca. Prav škodljivo je torej, če se pred izpitom ne naspimo in odpočijemo dobro.

Leto Dalija

Salvador Dali je umrl v prepričanju, da je bil najgenialnejši in najizvirnejši slikar 20. stoletja, mojster, ki je postavil temelje sodobne umetnosti, in edini slikar, ki mu je uspelo doseči maksimalno ekspresijo v nadrealizmu in popartu. Njegovo življenje in ustvarjanje so vedno spremljale polemike tako zaradi konfliktov s kolegi kot zaradi njegovega menjavanja političnih prepričanj. Tako tudi letošnje leto, sto let po njegovem rojstvu, ni šlo brez polemike. V Španiji so razglasili Dalijevo leto, organizirali cel niz razstav in seminarjev, gledaliških predstav in izidov knjig v spomin na tega izjemnega umetnika. Toda Špancem ni bilo všeč, da se uradna retrospektivna in najbolj ambiciozna razstava Dalijevih del organizira v tujini. Videti jo bo mogoče v Benetkah od 12. septembra 2004 do 16. januarja 2005, nato pa jo bodo prenesli v Ameriko, v Philadelphijo, in je v Španiji torej ne bo.

Mesto Inkov

Machu Picchu, mesto Inkov, ki so ga odkrili pred sto leti v Andih v Peruiju, bo morda vključen na seznam ogroženih objektov pod varstvom Unesca. Po desetletjih nenadzorovane turizma znanstveniki opozarjajo, da utegne zlesti s pobočja in se porušiti, velika je namreč tudi nevarnost naravnih katastrof in plazov. Poleg tega se zaradi množičnega turizma bližnja naselja razvijajo zelo katično. Težavo tega starodavnega mesta, ki je bilo zgrajeno leta 1450, so obravnavali na Unescovi letni konferenci na Kitajskem. OZN je sporočila, da množični turizem ogroža inkovsko trdnjavo, ki so jo zavarovali leta 1983. Sicer pa Machu Picchu že sto let kot magnet privlači turiste; vsako leto razvaline obišče več kot milijon ljudi, vsak dan okoli 1.500. Pred kratkim so izdali nova pravila glede obiska tega spomenika, ki dovoljuje obisk le 500 turistom na dan. Toda ker je Machu Picchu največja perujska znamenitost in vsako leto prinese državi 6 milijonov dolarjev, vlada nasprotuje omejitvi števila turistov, ki ga lahko na dan obiščejo.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec **brezplačno!**

Plačilo s položnico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

pošiljati začnete dne: _____

datum rojstva: _____

datum: _____

ulica: _____

podpis naročnika: _____

kraj, poštna št.: _____

Davčni zavezanec: da ne

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate: upokojenec invalid brezposeln student ali dijak

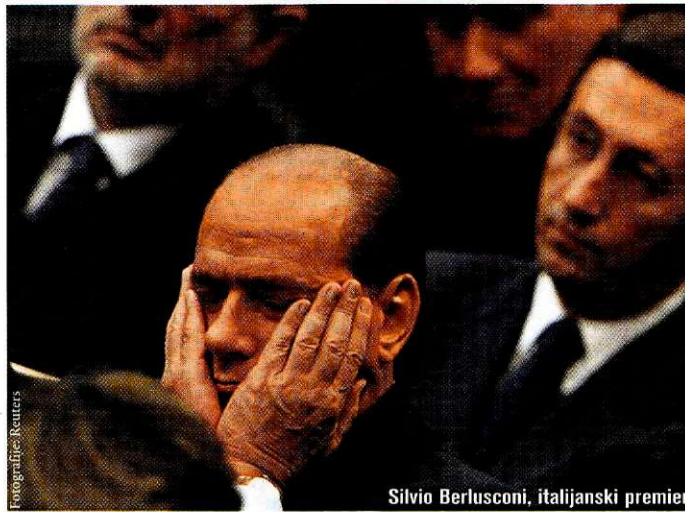
S to naročilnico se zavežemo, da bomo naročnik Demokracije najmanj eno leto!

cena: 550 SIT

Berlusconijska vlada je na oblasti že tri leta, kar je za italijanske razmere rekordno. Kljub temu pa je veliko vprašanje, ali ji bo uspelo to, kar je za Italijo že praktično nemogoče: ostati na oblasti ves mandat in se izogniti padcu ali predčasnim volitvam. Nesoglasja v koaliciji, težave s proračunom in volilni porazi za vladajočo koalicijo niso spodbudna znamenja.

Vlada premierja Silvia Berlusconijskega je v svojem mandatu iskala zamenjave za več svojih ključnih ministrov.

Silvio Berlusconi, italijanski premier

Berlusconijske težave

Pred časom je tako izgubila zunanjo in notranjo ministra. Prejšnji teden je zaradi aktualnih koalicijskih sporov glede gospodarske politike svoj odhod napovedal še Giulio Tremonti, katerega ministrstvo pokriva celotno področje gospodarstva in financ. Podobno kot pred tem v primeru odstopa zunanjega ministra naj bi njegovo delo začasno prevzel kar premier Berlusconi. Kljub vsemu koalicija za zdaj ostaja, ostajajo pa tudi glavni problemi, s katerimi se srečuje.

Proračunski primanjkljaj

Podobno kot se je pred njo zgodilo Nemčiji in Franciji, zdaj tudi Italiji grozi, da bo prekoračila najvišji dovoljeni proračunski primanjkljaj za države v evroobmočju – 3 odstotke bruto družbenega proizvoda. S predvidenega 3,2 odstotka proračunskega primanjkljaja lahko Italija, če česa ne stori, dobi prvo uradno opozorilo iz Bruslja. Temu lahko kasneje sledi denarna kazen – seveda pod pogojem, da ne bo tudi Italiji uspela enaka politična kupčija kot pred tem Franciji in Nemčiji, kar bi še dodatno omajalo kredibilnost evroobmočja in njegovih pravil.

Za zdaj se je italijanski vladajoči koaliciji uspelo dogovoriti o znižanju porabe za 5,5 milijard evrov, vendar to še ne bo dovolj. Poleg tega želje ko-

alicijskih partnerjev med seboj še zdaleč niso skladne. Silvio Berlusconi je volivcem obljubil znižanje davkov, kar bo težko združiti z zmanjševanjem proračunskega primanjkljaja.

Zahtevni koalicijski partnerji

Poleg tega zniževanju davkov nasprotuje Nacionalno zaveznštvo, druga največja stranka v vladi, pod vodstvom Gianfranca Finija. Ta stranka, ki se poskuša sčasoma otresti neofašistične dediščine in se približati politični sredini, dobiva velik del svoje podpore z revnejšega italijanskega juga. Finija razumljivo skrbi, da bi znižanje davkov koristilo predvsem bogatemu severu, dodatno pa bi prikrajšalo njegovo revnejšo volilno bazo.

Drugi Berlusconijski zaveznik Severna liga pa ima spet drugačne načrte, saj zavrača prerazporejanje sredstev s severa na jug, hkrati pa od ko-

alicijskih partnerjev med seboj še zdaleč niso skladne. Silvio Berlusconi je volivcem obljubil znižanje davkov, kar bo težko združiti z zmanjševanjem proračunskega primanjkljaja. ki je sicer član Berlusconijske stranke Naprej, Italija, je prav Fini, ki zahteva zase več besede pri vodenju gospodarske politike. Za zdaj se je Berlusconi odločil, da žrtvuje svojega ministra in poskuša tako rešiti koalicijo. Umik katere od strank iz koalicije, s katerim Berlusconijska glavna koalicijska partnerja, v zadnjem času predvsem Fini, izmenično grozita, bi namreč prav lahko pomenil padec vlade in predčasne volitve. Na teh pa se Berlusconijska stranka in vladajoča koalicija na splošno verjetno ne bi posebno dobro odrezala.

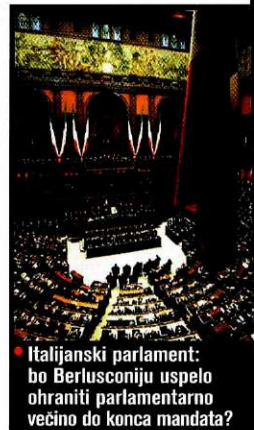
Berlusconijska osebna poraza

Tako kažejo izidi zadnjih evropskih in lokalnih volitev. Na obojih je svoj položaj izboljšala opozicijska leva sredina, v kateri igra osrednjo vlogo koalicija Oljka. Na evropskih volitvah je Berlusconijska Naprej, Italija

ke okreplil tudi s svojim imenom, čeprav seveda ni imel namena, da bi v resnici postal evropski poslanec. In pri tem je bil hudo poražen. Lilli Gruber, nekdanja priljubljena TV-voditeljica in dopisnica, Rdeča Lilli, kot ji pravijo zaradi rdečih las pa tudi političnega prepričanja, je dobila kot nestrankarska kandidatka na konkurenčni listi Oljke več kot dvakrat toliko glasov kot Berlusconi. Oseben poraz se je premierju zgodil tudi na lokalnih volitvah – z zmago opozicije v njegovem Milanu. Prav tam je Berlusconi

leta 1962 začel svoj poslovni vzpon z ustanovitvijo gradbenega podjetja Elinord. Tam je začel graditi tudi svoj medijski imperij in od tam seveda prihaja Berlusconijski slavni nogometni klub. Po geslu njegovih navijačev "Forza Italia!" je Berlusconi poimenoval svojo stranko. Tudi splošen izid lokalnih volitev za Berlusconijsko ni razveseljiv. Če so pred tem v večini pokrajin vladale stranke njegove koalicije, jih bo zdaj 14 od skupno 22 v rokah levosredinske opozicije.

K porazu so nekaj pripomogli koalicijski partnerji, saj je na primer Severna liga pred volitvami večkrat javno kritizirala Berlusconijsko. Po mnenju komentatorjev je nekaj pripomogel tudi sam Berlusconi, ker se je v tistih medijih, ki jih nadzoruje, tako intenzivno pojavljal, da so se ga volivci že naveličali. Zdi se torej, da se Berlusconijska doba v Italiji vsaj za zdaj postopoma izteka. Vendar ne zaradi kakšnih posebnih prednosti leve sredine, ki je razdrobljena in vsaj dokler se Prodi ne vrne iz Bruslja – brez primerne voditelja, ampak predvsem zaradi napak vladajočih strank. Tako se ponavlja zgodba, ki je za Italijane zelo značilna: znova bodo podprli opozicijo, vendar ne zato, ker bi jih ta prepričala, ampak ker jih je (tudi ta) oblast razočarala.

Italijanski parlament: bo Berlusconijsko uspelo ohraniti parlamentarno večino do konca mandata?

Giulio Tremonti, italijanski finančni in gospodarski minister, odstopa, da bi pomiril Berlusconijske partnerje. Gianfranco Fini, voditelj Nacionalnega zaveznštva, zahteva več vpliva na gospodarsko politiko.

alicijskih partnerjev zahteva ukrepe, ki bi Italijo iz centralizirane preoblikovali v federalno organizirano državo. Berlusconi in še posebno Fini pa nad tem nista posebno navdušena.

Glavni kritik ministra Tremonti-

sicer ostala največja posamična stranka, vendar je glede na prejšnje evropske volitve izgubila štiri odstotke. Vendar je bil za Berlusconijsko še bolj ponižujoč osebni poraz v Rimu. Tam je Berlusconi evropsko listo svoje stran-

Gjyle Vishaj

Slovesnost ob sprejemu novih članic v Dublinu maja letos: najopaznejša, ne pa tudi najtežja naloga irskega predsedstva

Fotografije: Reuters

Kako voditi Evropo?

Polletja, ko je Evropski zvezi predsedovala Irska, si ne bomo zapomnili le po zgodovinski širitvi z desetimi novimi članicami, ampak tudi po izjemnih sposobnostih irskega predsedstva pri iskanju soglasja med pogosto močno razdeljenimi članicami. Zdaj so si te soglasne v ugotovitvi, da se je irski premier Bertie Ahern v zadnjega pol leta resnično izkazal.

V nasprotju s prvotnim vtisom največja naloga irskega predsedovanja, katerega polletni mandat se je končal s 30. junijem, ni bila širitev. Proces širitve se je namreč pripravljal že v mesecih in letih pred tem in tudi zapletena pogajanja pred sklenitvijo pristopnih pogodb so bila že zdavnaj končana. Ko je šlo za dejansko širitev, je Irski ostal predvsem protokol ob slavnostnem sprejemu deseterice novih članic. To je izpeljala brezhibno, vendar pa še zdaleč ni šlo za najtežji del naloge.

Problem irskega premierja, ko je ta ob novem letu od Italije prevzel vodstvo EZ, niso bile nove članice, ampak stare in nove delitve med starimi članicami. V lanskem letu je EZ razdelil odnos do iraške vojne. Slabo je kazalo tudi glede ustavne pogodbe, kjer so znova prišle do izraza stare delitve: med britansko idejo ohlapne zveze in francosko-nemškemu federalizmu, med velikimi in malimi članicami, med različnimi nacionalnimi interesi. Lanskega decembra je kompromis propadel – nazadnje predvsem zaradi občutka srednje velikih držav, kot sta Španija in Poljska, da bodo z novo opredelitvijo odločanja s t. i. dvojno večino prikrajšane.

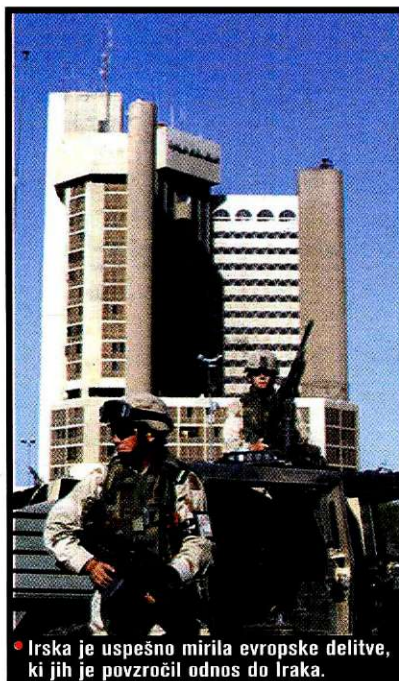
Prednosti pred Italijani

Vsaj ko je šlo za iskanje soglasja ob najtežjih vprašanjih, se italijansko

predsedstvo pod vodstvom premierja Berlusconi ni ravno izkazalo. To niti ni nenavadno, saj Berlusconi že sam po sebi velja za kontroverznega voditelja. Seveda sploh ni nujno, da je bil za vse kriv le sam Berlusconi. V določeni meri so bili krivi tudi predhodniki drugih do Berlusconi in Italijanov. Krivo je bilo tudi dejstvo, da je evropsko izvršilno oblast vodil prav Berlusconijev glavni domači nasprotnik Romano Prodi, kar je pomenilo, da je Italija svoje notranjepolitične spore prenesla v evropski prostor – kot

da v tem prostoru ne bi bilo že dovolj drugih sporov. Italijansko predsedovanje se je tako slabo začelo s tragikomičnim italijansko-nemškim sporom in italijanskim turističnim ministrom, ki je odganjal nemške turiste in dejansko uspešno odvrnil kanclerja Schröderja od dopusta v Italiji, in se podobno slabo končalo: s splošno pogajanjem o evropski ustavi.

Irski premier Bertie Ahern se je stvari lotil drugače. Imel je tudi nekaj vnaprejšnjih prednosti, ki jih je znal dobro izkoristiti. Irska v večino sporov lanskega leta, ki jih je v veliki meri zaznamoval Irak, ni bila neposredno vpletena, zato se tudi nikomur ni zamerila. Kot prednost se je izkazala tudi irska majhnost. Velike evropske države v njej tako niso videli nevarnega tekmeča, ki bi lahko ogrožal njihove interese, majhne pa so jo imele za naravno zaveznico. Tudi izkušnja s težkimi pogajanjmi je imel premier Ahern v svoji karieri precej. Pred vstopom v visoko politiko je bil sindikalni pogajalec. Leta 1998 je sodeloval pri mirovnem sporazumu za Severno Irsko. Glede delitev, povezanih s politiko do Iraka, je Ahern pripomogel k vsaj delni pomiritvi med sprtimi članicami EZ kot tudi k otoplitvi evropskih odnosov z ZDA. V zvezi s formalno izročitvijo

• Irska je uspešno mirila evropske delitve, ki jih je povzročil odnos do Iraka.

oblasti s strani zasedbenih sil Iračanom je bilo doseženo nujno potrebno evropsko in čezatlantsko soglasje.

Ustavni dogovor

Toda dolgoročno najpomembnejši dosežek "irskega" polletja je vsekakor dogovor o evropski ustavi, seveda pod pogojem, da jo bodo vse članice ratificirale. Ahern se je problema lotil zelo potrpežljivo. V prvi polovici

drugi kandidati so se izkazali za neprimerne ali pa – kot npr. luksemburški premier Juncker, predvsem zaradi obetavne domače kariere – niso bili pripravljeni sprejeti bruseljske službe.

Soglasje o Barrosu

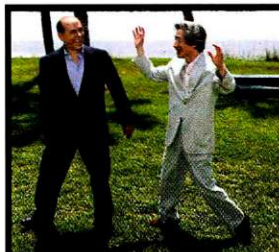
Namesto tega je Ahern ponudil kompromis iz države, ki je bila prej, ne le v geografskem smislu, bolj na evropskem obrobju. Portugalski premi-

pov za uravnoteženje portugalskega državnega proračuna. Ko so ankete kazale, da si tri četrtine Portugalcev želi umik svojih policistov iz Iraka, se je Barroso odločil, da bodo tam ostali. Ker se bo moral na svojem novem položaju soočiti z mnogimi pritiski, mu utegne njegova trma še prav priti.

Res je, da lahko evropsko ustavo še vedno zrušijo volivci na nacionalnih referendumih, Barrosovo ime-

zavljani, ki so ji z nizko udeležbo na zadnjih evropskih volitvah izrekli določeno nezaupnico. Ena najtežjih odločitev pa bo prišla v decembru, ko se bo treba izreči o morebitnem začetku pristopnih pogajanj s Turčijo, ki za EZ dejansko predstavlja večji in predvsem zahtevnejši zalogaj kot pa vsa nova desetnica članic skupaj.

Nizozemska je vključitvi Turčije načeloma naklonjena, vendar bo po

• Kontroverznost Silvia Berlusconi, italijanskega premierja, je pripomogla k neuspehu italijanskega predsedovanja.

• Jan Peter Balkenende, nizozemski premier in novi predsedujoči EZ, osebno ne nasprotuje vključevanju Turčije v EZ, vendar bo letos decembra sledil priporočilom evropske komisije.

• Duro Barroso, portugalski premier, je kot kandidat za novega predsednika evropske komisije dobil soglasno podporo evropskih vlad.

• Bertie Ahern, irski premier, se je v pol leta predsedovanja EZ izkazal kot odličen pogajalec. Evropski voditelji so v veliki meri po zaslugi Irske dosegli kompromis o ustavnih pogodbah.

svojega predsedovanja evropskemu svetu ni ponujal nobenih rešitev, ampak je samo skrbno poslušal stališča predstavnikov držav članic EZ. Šele nato je začel ponujati lastne kompromisne predloge, vendar je bil pri tem dovolj previden, da si ni ustvarjal nasprotnikov. Obiskal je vse države članice, tako da se je z vsakim dobil na terenu, ki je bil zanj domač. In do sredine junija je dosegel kompromis.

Tudi po sprejetju ustave ni mogel dopustiti, da bi še en ključni problem ostal nerešen: izbira novega predsednika evropske komisije. Francosko-nemški predlog za Guya Verhofstadta, belgijskega liberalnega premierja, ni imel niti zadostne podpore niti legitimnosti, ki bi omogočila njegovo izglasovanje v evropskem parlamentu. Tudi

er in nekdanji zunanji minister Durao Barroso v evropski politiki ni med najbolj znanimi, vendar je njegov profil očitno dovolj sprejemljiv, da so ga evropski voditelji vlad soglasno podprli. Ima bogate premierske izkušnje, kar je za vodenje evropske komisije vsekakor zelo pomembno. Med tujimi jeziki brezhibno govori francosko, angleško in špansko. Čeprav je kot gostitelj lanskega srečanja na Azorih podprl ameriški vojaški poseg v Iraku, je ohranil podporo Francozov in Nemcev. Velja za zagovornika močne in povezane Evrope in hkrati njenega tesnega zaveznika z ZDA.

Tudi njegova politična usmeritev ustreza izidom evropskih volitev. Njegovi študentski časi, ko ga je boj proti takratni diktaturi potisnil med skrajne maoistične levičarje, so že davna preteklost. Danes je desnosredinski socialdemokrat, pripadnik Evropske ljudske stranke in odločen zagovornik svobodnega trga. V uveljavljanju svoje politike je trmast, pri čemer se ne ozira posebej na razne pritiske, raziskave javnega mnenja in svojo osebno priljubljenost. Ni se bal na primer sprejeti nepriljubljenih ukre-

novanje pa še vedno lahko zavrne evropski parlament, kjer ga Stranka evropskih socialistov menda ne namerava podpreti, Evropska ljudska stranka pa ima samo relativno večino. Toda irski premier Ahern je vsekakor naredil, kar je bilo pač mogoče.

Naloge Nizozemcev

S 1. julijem je predsedovanje prevzela Nizozemska oziroma njen premier Jan Peter Balkenende. Čakajo jo manj zgodovinske in na prvi pogled tudi manj zahtevne naloge. Nove članice so vstopile, sporazum o ustavi je dosežen in novi predsednik evropske komisije izbran. Vendar vseeno ne bo preprosto. S predsedovanjem Nizozemske se bo začela dejanska integracija novih članic v EZ. Bistveno bo tudi popravljanje podo-be Evropske zveze med njenimi dr-

vesj verjetnosti prilagajala svoje stališče ugotovitvam evropske komisije in stališčem drugih držav članic. Sicer pa lahko pričakujemo, da bo za Nizozemsko, ki je največja netoplačnica v evropski proračun na prebivalca, značilno predvsem zavzemanje za več finančne discipline in evroobmočju in za zmanjševanje prispevkov (na primer za kmetijstvo) v evropski proračun. Med njenimi prioritetami bodo lahko našli tudi reševanje problemov ilegalnih migracij, ki veljajo tudi za eno od osrednjih nizozemskih notranjepolitičnih tem. Glede končne ocene irskega predsedovanja pa lahko rečemo, da ima Evropa, če bo ustavna pogodba resnično začela veljati, že odličnega kandidata za novega evropskega predsednika. Takrat bi se bilo dobro spomniti na Bertiea Aherna. **Gjyle Vishaj**

RADIO UNIVOX
107.5 MHz

RUMENE STRANI
SLOVENIJA TEL
www.rumenestrani.com

im
INTER MARKETING

intervju

Fotografiji: Dane Kostrič

Bil je med ustanovitelji *Nove revije in Slovenske demokratične zveze (SDZ). V prvi demokratično izvoljeni vladi – Demosovi – je bil zunanji minister, kjer je veliko truda vložil v mednarodno priznanje Slovenije. Po razkolu v SDZ je ustanovil Demokrate Slovenije, ki so podprli Drnovška in s tem povzročili padec Demosove vlade, ki jo je vodil Lojze Peterle. Po volitvah jeseni 1992 so se Demokrati Slovenije znašli v opoziciji. V začetku leta 1994 so se liberalni demokrati, ekozeleni, socialisti in demokrati združili v Liberalno demokracijo Slovenije pod vodstvom Janeza Drnovška. V naslednjih letih je bil Rupel župan Ljubljane in veleposlanik v Washingtonu. Od leta 2000 je – razen v času Bajukove vlade – slovenski zunanji minister. Odkar je LDS prevzel Anton Rop, je kritičen do nove usmeritve stranke, ki je po njegovem prepričanju preveč levičarska.*

Gospod minister (pogovor z Dimitrijem Ruplom je bil narejen v petek dopoldne, op. ur.), začela bova z mednarodno oziroma evropsko politiko. Ste zadovoljni s sprejeto ustavno pogodbo? Se vam zdi, da je to korak v pravo smer za Evropsko unijo?

No, ustavna pogodba je približno takšna, kakršno smo izdelali v konvenciji. Kakšnih večjih premikov od takrat ni bilo. Glede evropske komisije bi bil morda bolj kot s sedanjo zadovoljen z rešitvijo, kot jo je predlagala konvencija. Po sklepu medvladne konference naj bi se evropska komisija po letu 2014 skrčila tako, da bosta v nekem mandatu komisarje imeli dve tretjini držav, ena tretjina pa bo "počivala", vendar bo treba o tem še enkrat odločiti v svetu. Kot veste, smo si v Sloveniji in v "skupini enako mislečih držav" prizadevali, da bi imela vsaka država stalno po enega komisarja. Konvencija je predlagala komisijo, ki bi bila razdeljena v dve kategoriji komisarjev. Res bi bili nekateri občasno brez glasovalne pravice. Toda to bi bilo morda bolje kot ostati čisto brez, čeprav samo za enega od treh mandatov. Rešitev iz konvencije se mi je zdela boljša, ker je za posamezno

za komisarje. V principu je tako. Kakšne resorje bodo zasedle posamezne države oziroma posamezniki, pa je seveda drugo vprašanje. Za to se bo treba še boriti in videli bomo, kako bo.

Kako pa ste zadovoljni z glasovanjem oziroma odločanjem s kvalificirano večino?

Mislím, da je rezultat dober, da je celo boljši kot tisti, ki smo ga imeli zapisanega v konvenciji. Je pa še cela vrsta nekih detajlov, za katere se bo še sčasoma pokazalo, kako so pomembni. Tega zdaj še ni mogoče presoditi. Tisto, kar je bistveno, je, da smo prišli do evropske ustave, da evropska ustava obstaja. Imamo možnost, da se odnosi znotraj Evropske unije petindvajsetih članic uredijo na transparenten in enostaven način, kaj pa bo prinesel čas, tu mislim predvsem referendum in ratifikacije evropske ustave v posameznih državah, bomo še videli. Obstaja nevarnost, da bo v kakšni državi na referendumu ali pri ratifikaciji ustava padla. Potem bomo v velikih težavah in se bojim, da bomo spet tam, kjer smo bili pred sprejetjem ustave. Vendar ne bi rad vnaprej sejal nekih strahov. Bomo videli, kaj bo. Gotovo pa je še nekaj korakov, da pridemo do konca.

Za nekatere je Barroso sporen zaradi sodelovanja v t. i. Bushevi koaliciji voljnih. Za vas verjetno to ni problematično, saj ste zagovornik dobrih odnosov z ZDA. Se vam zdi, da lahko to izboljša odnose Evropske unije z ZDA?

Sedaj ste zadeli na neko vprašanje, ki je zelo pomembno in temeljno. Predsednik komisije seveda ne odloča sam in v najvažnejših zadevah odloča svet, kjer imajo veliko besedo, da ne rečem veto, nekatere velike države, kot so Nemčija, Francija, Velika Britanija, Španija in Italija. Sama oseba, predsednik komisije, ne bo pomenila spremembe politike. V Evropski uniji še vedno obstaja negotovost, neka napetost v zvezi s temi čezatlantskimi odnosi. To skratka še ni rešeno. Pričakoval sem, da bo to rešila zadnja resolucija varnostnega sveta glede Iraka, vendar še ni dokončno. Gotovo pa so ti odnosi boljši kot lani v času napada na Irak. Pred nami je še neko obdobje, vsaj do volitev v ZDA, saj se mi zdi, da je nekaterim trn v peti predvsem sedanja ameriška administracija.

Kako pa vidite prerekanje ameriškega predsednika Busha in francoskega predsednika Chiraca v Carigradu glede Busheve izjave, da mora Evropska unija jasno povedati, kdaj bo Turčija lahko postala njena članica, saj naj bi s tem dokazala, da Evropa ni ekskluziven klub, v katerem je zastopana le ena religija, in s tem ovrгла teorijo o spopadu civilizacij, ki je po Bushevem mnenju le mit.

Sedaj ne vem, ali vi mene sprašujete po mojem mnenju, ali pripada Turčiji mesto v Evropski uniji, ali me sprašujete ...

Oboje pravzaprav. Glede Turčije in glede prerekanja med Bushem in Chiracom. Nekako se mi zdi, da je Bush vrnil Evropi žogico, saj

Koalicija Demos ni nikogar izključevala

Pogovor z
dr. Dimitrijem
Ruplom

državo dobro, da ima pristnejši stik s komisijo. Sedaj bo pa pač tako, da bo ena tretjina držav počivala vsak tretji mandat. Morda je to tudi v redu glede na to, da je bilo spoštovano tisto temeljno načelo, ki je bilo zahtevano od skupine enako mislečih, da moramo imeti enakopravno rotacijo. Skratka, Slovenija je v enakem položaju kot Nemčija ali Francija, ko gre

Portugalski premier Durao Barroso je bil izbran za naslednika Romana Prodiya na čelu evropske komisije. Kaj to pomeni za Evropo in za Slovenijo?

Barroso je zanimiv politik. Poznam ga še iz časov, ko je bil zunanji minister. Upam, da bo ta kombinacija dobra. Slovenija glede njega nima nobenega zadržka. Po mojem občutku je izbira kar prava.

se Evropa vedno dela zelo odprto do drugih religij, hkrati pa očita Bushu marsikaj. Bush je tu nekatere evropske politike zbedel nazaj, predvsem Francijo, ki se ponaša z laičnostjo.

Vse evropske države so v bistvu laične, tu ni kakšne posebne razlike. V Franciji prav tako kot v nekaterih drugih državah obstaja apriorno nezaupanje do muslimanov, do islama in najbrž »

» če bi naredili referendum ali pa anketo, bi bila večina Evropejcev proti vstopu Turčije v Evropsko unijo. Pri tem je odgovornost na voditeljih – politikih. Mislim, da Turčija spada v Evropsko unijo, mislim, da je prav, da se podpre zmer-na politična usmeritev, ki vlada v Turčiji. Popolnoma se strinjam z Zbigniewom Brzezinskim, ki v svoji zadnji knjigi *The Choice* razmišlja na podoben način, da bi Turčija morala biti članica Evropske unije. V Ameriki te stvari laže razumejo kot v Evropi. Je pa res, da je Turčija država z zelo številnim prebivalstvom, z vključitvijo Turčije bi se meje Evropske unije razširile vse do Iraka in tako naprej. Skratka gre za vrsto novih elementov, ki jih bo treba šele prebaviti.

Verjetno je to povezano z enim temeljnih vprašanj, do kod naj se Evropska unija sploh širi?

Vi poznate pogovore o evropskih mejah. Nekateri menijo, da je meja Rusija, nekateri mislijo, da je meja še bolj vzhodno. Od nekega prijatelja sem dobil po elektronski pošti nekakšno prognozo prihodnosti razvoja Evropske unije, ki jo je pobral z interneta. Tam je pisalo, da v dvajsetih letih tega stoletja vodilno vlogo v Evropski uniji prevzame Albanija, zaradi česar jo zapustijo njene ustanovne članice, in tako naprej. Pred časom sem videl tudi neki šaljiv zemljevid "Evrope leta 2015". Slovenija obstaja s svojim sedanjim imenom. Zato pa so Francijo preimenovali v "Islamsko republiko Novo Alžirijo", Italijo v "Albansko federacijo", Nemčijo v "Novo Turčijo" in tako naprej.

Nekakšen črn scenarij razvoja Evropske unije ...

To so zabavne špekulacije. Vsekakor bo težko sprejeti odločitev proti Turčiji. Je pa treba računati, da bo Evropska unija v prihodnosti še bolj aktivna v Sredozemlju, na Bližnjem vzhodu in drugod. No, mislim, da se mora Evropa še širiti in Turčija je dobra kandidatka. So pa take verbalne iskre bolj ali manj znamenje zadrege, ki obstaja. Približuje se konec leta, ko bo treba sprejemati odločitve.

Pred dnevi je izšla avtobiografija nekdanjega ameriškega predsednika Billa Clintona *My Life*. Iz njegovega intervjuja v reviji *Time* je razvidno, da pri številnih zunanjepolitičnih temah Clinton razmišlja precej podobno kot Bush, sedanjega predsednika celo nekako razume. Vas to preseneča, saj s tem delno negirata tiste, ki pravijo, da je po Clintonu prišlo do velike spremembe v ameriški zunanji politiki?

Bil sem veleposlanik v ZDA v času Clintona. Moram reči, da je bilo v tem času na dnevnem redu enako število problemov, kot jih je danes; to so Bližnji vzhod, Iran, Irak ... Seveda ni bilo še 11. septembra, vendar so mnogi problemi obstajali že takrat. In če berete kakšne iz-

Mislim, da je bila Slovenija v času, ko sem vodil zunanje ministrstvo, na tem področju zelo uspešna in tega dejstva ne more nihče zanikati. Pri predlogu moje razrešitve gre za neki strankarski premislek, ki je po mojem kontraproduktiven. Kaj bodo posledice, pa težko presodim, saj to ni odvisno samo od mene.

povedi Clintonovih sodelavcev (npr. Richarda Clarkea), boste videli, da se je Clinton znotraj administracije ukvarjal z natančno istimi vprašanji, kot se danes ukvarja ameriška administracija, sploh kar zadeva terorizem. Razlika je v tem, da je bil Clinton uspešnejši povezovalc, da je bil uspešnejši pri ustvarjanju koalicij, medtem ko je Bush v nekem trenutku izgubil potrpljenje. Saj vemo, za kaj gre. Tudi Bushev oče je bil kot pred-

Tako je parlament izkoriščen oziroma izrabljen za razčiščevanje strankarskih zadev, kar spominja na pretekle čase.

sednik zelo temeljit pri iskanju zaveznikov, ko je šlo za zalivsko vojno. Tu se je nekaj pokvarilo, nekaj zataknilo, drugače pa politika, strategija ZDA ni kaj bistveno drugačna. Strateški interesi niso toliko odvisni od posamezne administracije, ampak so odvisni od strateških, gospodarskih interesov, ki jih imajo ZDA v Iraku, Savdski Arabiji in drugje. Pri tem se odloča tudi o prihodnosti Zahoda, to je jasno, kakor je jasno, da se strateški interesi ZDA niso spremenili.

No, če preideva k dogajanju, ki je neposredno povezano z vami. Predsednik vlade Anton Rop je podal predlog vaše zamenjave, kar kaže, da se vaše ministromanje nezadržno bliža koncu. V vladajoči koaliciji so to bolj ali manj pozdravili, v opozicijskih

vrstah pa so poudarili, da je nesprejemljivo, da se menja minister, ki je delal dobro. Kako ocenjujete svoje ministromanje?

Mislim, da je bila Slovenija v času, ko sem vodil zunanje ministrstvo, na tem področju zelo uspešna in tega dejstva ne more nihče zanikati. Pri predlogu moje razrešitve gre za neki strankarski premislek, ki je po moje kontraproduktiven. Kaj bodo posledice, težko presodim, saj to ni odvisno samo od mene. Vso stvar bi lahko sam sicer zelo poenostavil in bi lahko odstopil, ko mi je predsednik to predlagal, pa vendarle sodim, da nisem nič narobe naredil in nimam nobenega razloga, da odstopim. Ne najdem pravega razloga za odstop. Ne mislim, da sem ga kje polomil. Zaradi tega sem se podvrjel temu postopku, ki je malo neprijeten, moram reči.

Vas je Ropov predlog nekoliko presenetil zato, ker Zbora za republiko ne vidite kot nekakšnega strankarskega zborovanja, kot ga vidi Rop, ampak kot prostor konstruktivnega in neposrednega pogovora razumnikov, politikov in drugih državljanov o slovenski prihodnosti? Verjetno gre tu za različen pogled na eno in isto stvar.

Mislim, da ste to kar prav ocenili. Zbor za republiko je poskus, da se preseže polarizacija. Sam zbor je uspel in mislim, da si ljudje, ki so tja prišli, in tudi tisti, ki so na njem govorili, želijo sprostitve političnega življenja v Sloveniji, da bi ravnali bolj brez predsodkov, da ne bi bilo toliko predsodkov v politiki. Žal je morda čas pred volitvami tak, da predsodki delajo svoje, po drugi strani pa imamo opraviti s situacijo, ki je zelo specifična in zanimiva. Kaj se je zgodilo? Moja stranka je zelo slabo prišla čez evropske

volitve. In sam sem preveč povedal, ko sem dejal, da je sedaj čas za resen razmislek, ali je bila predvolilna orientacija slaba. Mislim, da je bila napačna. Vse skupaj mi ni prijetno, še slabše pa je za državo, če ne znamo trezno presoditi, kaj bi bilo zanjo najboljše. In zanjo bi bilo dobro, če bi skušali v politiki ustvariti razmere, odnose, ki bi bili primerni našemu novemu položaju v Evropski uniji, ne pa da se izogibamo temu. V Evropski uniji so komunikacije med strankami in različnimi političnimi protagonisti veliko bolj sproščene. Imate oblike ureditve, ki omogočajo sodelovanje med pozicijo in opozicijo, med eno in drugo stranko ali med vladno in opozicijsko stranko, če sta dve, na bolj preprost in neproblematičen način. Pri nas se je ta boj v zadnjem času začel zaostrovať,

ampak se vseeno upam, da še ni konec te zgodbe in da se bodo dale stvari popraviti.

V govoru, ki ste ga pripravili za Zbor za republiko, ste dobronamerno zapisali, da si želite, "da bi se slovenska LDS čim bolj približala evropskemu profilu in da bi bila na prihodnjih volitvah čim bolj uspešna, predvsem pa da ne bi izključila nobene koalicijske povezave. Ste takrat, ko ste to pisali, še upali, da boste nekakšen most med LDS in SDS, kot namigujejo nekateri?

Most je beseda, ki se je obrabila. Spomnite se, pred leti so jo uporabljali pri SLS. V resnici pričakujem, da bo po teh volitvah prišlo do rezultatov, ki bodo zelo otežili sestavljanje vlade na način, kot smo ga bili doslej vajeni. In zaradi tega ne bi bilo slabo, če bi se začeli že prej malo bolj prijazno gledati, kot pa da čakamo na tisti dan, ko bodo razglašeni volilni rezultati. Kot rečeno, je bil to poskus, ki je bil hkrati tudi načrt za odpiranje politične debate o vseh ključnih vprašanjih v tej družbi. Pogovorov o prihodnosti je pri nas premalo. Stopili smo v nov čas in nisimo še dobro razmislili, kako bi se organizirali, kako se pogovarjati in tako dalje. Odziv na Zbor za republiko je dokaz za to, da je bila ideja zrela oziroma da je ta ideja resnična, da je potreba po nekem prostoru za soočenja in pogovore.

Ampak tega vašega razmišljanja, teh vaših idej v liberalni demokraciji niso tolerirali, zato so podali predlog za vašo zamenjavo, kar ste ocenili kot partijsko kazen in partijsko izključitev in LDS primerjali z nekdanjo komunistično partijo.

To sem res rekel.

Ste po nekaj dneh ta svoja stališča omilili ali pri njih še vedno vztrajate?

Glejte, prvič v zgodovini samostojne Slovenije se dogaja, da predsednik vlade predlaga razrešitev ministra svoje vlade, ki je hkrati tudi član njegove stranke. Tako je parlament izkoriščen oziroma izrabljen za razčiščevanje strankarskih zadev, kar spominja na pretekle čase. To je tisto, kar sem hotel reči.

O Ropu ste dejali, da gre za človeka, ki ne razume, za kaj je šlo pred trinajstimi leti. Kako ga ocenjuje kot predsednika stranke in vlade?

Nisem to rekel. Sem rekel, da ne razume ...

Mislím, da ste tako rekli, da ste rekli, da gre za človeka, ki ne razume, za kaj je šlo trinajstimi leti.

Ne vem, ali sem ravno tako rekel. Mislím, da sem rekel, da njega ni bilo zraven. Sedaj se bom ponavljal. Smatram, da je treba pri prihodnosti Slovenije, pri tem, kar načrtujemo za na-

prej, vendarle izhajati iz trdnih temeljev. Ti trdni temelji so povezani z osamosvojitvijo, samostojnostjo Slovenije. Svojo prihodnost moramo navezati na te temelje, na te korenine. Prihodnosti ne moremo temeljiti na čem drugem. Nam se je zgodila država in to državo moramo zelo resno jemati, se do nje spoštljivo vesti. To državo moramo tudi varovati in upam, da ni narobe, če rečem, da je treba državo imeti malo tudi rad, se z njo identificirati in čim več narediti, da jo afirmiramo. Brez tega, da imamo res razvit odnos do države, da nam ni vseeno, kaj se z njo dogaja, brez tega ne moremo računati, da bomo uspešni v prihodnosti. Ta država je nastala na pred-

Zbor za republiko je ponudil odprta vrata tudi za LDS, vendar je ta vrata zaloputnila. Ne vem, ali se bo premislila.

postavkah sodelovanja med različnimi opcijami. Takrat smo začeli delati državo tako, da je Demos sklenil premirje s Partijo. Mi nismo nikogar izključevali, nismo imeli lustracije. Temelj te države je bil dejansko povezan vsaj z nekim začetkom sprave, s plemenitim sožitjem vseh. Sedaj pa imam občutek, kot da se na to pozablja. Ne smemo sektašiti. Glejte, na ministrstvo, ki je bilo takrat še v povojih, sem prišel leta 1990, takrat se je začela zgodba z osamosvajanjem in takrat sem povabil k sodelovanju vse jugoslovanske diplomate slovenskega rodu, tudi Vajgla. Vse smo vključili v diplomacijo in vsi so imeli možnost napredovati. Danes pa imam probleme, če hočem na neko funkcijo imenovati nekoga, ki ni iz vladajoče stranke. To je korak nazaj v primerjavi s tistimi časi, ko smo se o nekaterih stvareh le znali sporazumeti. Imam vtis, da se vračamo v čase pred osamosvojitvijo, in to me zelo skrbi.

Omenili ste Iva Vajgla, ki naj bi vas nasledil na mestu zunanjega ministra in je znan kot tiskovni predstavnik v Markovičevi vladi, ki je sprejela odločitev za napad na Slovenijo. Se vam zdi to sporno, saj naj bi bil prvi človek ministrstva vendarle nekdo, če tako rečem, z neomadeževano preteklostjo? Se pravi, na eni strani nastopate vi kot "osamosvojitelj", na drugi pa nekdo, ki je bil skoraj na drugi strani.

Skušal bom biti, kolikor se le da, korekten. Problem ni toliko, da so Vajglu tako kot drugim odprte vse možnosti, ampak gre za nesrečno kombinacijo. Celó žaljivo. Šlo je za zamenjavo na predvečer državnega praznika z osebo, ki je bila takrat precej daleč od projekta slovenskega osamosvajanja. Ne vem, ali se je Vajgl identificiral z njim ali se ni. Sam sem ga takrat povabil k sodelovanju in on je sposoben diplomat, nimam nobenega problema s tem. Ostaja pa velika politična in simbolična razlika.

Zadnje dneve se ob predpostavki, da vas bodo zamenjali, veliko ugiba, kaj boste počeli v prihodnje. Nekateri namigujejo, da se boste pridružili kakšni opozicijski stranki, morda SDS, nekateri govorijo, da boste morda ustanovili novo liberalno stranko.

Za zdaj nimam nobenega namena niti ustanovljati stranke niti se vključevati v kakšno drugo stranko. Videl bom, kako se bo debata v parlamentu iztekla, in bom presodil, kam se bom usmeril. Kot veste, imam sedež v parlamentu in se bom pač vrnil v parlament. Kaj bo na volitvah in po njih, pa bi ta čas težko kar koli rekel. Imam več možnosti na izbiro. Lahko se angaži-

ram, lahko se vrnem na ministrstvo za zunanje zadeve, kjer sem v rednem delovnem razmerju, odkar sem bil veleposlanik. Vse je odvisno od tega, kako se bodo stvari odvijale.

Se vam zdi, da v Sloveniji obstaja potreba po neki novi liberalni stranki? Dr. Peter Jambrek je pred leti o tem nekaj razmišljal, nekaj v tej smeri govori tudi dr. Tine Hribar, o tem namreč, da morajo desnosredinske stranke prirediti tudi sredinsko laično javnost.

Do sedaj sem verjel, da je taka liberalna stranka lahko LDS, sedaj pa bomo videli, kako se bodo stvari nadaljevale. Meni bo zelo žal, če se bodo stvari obrnile v negativno smer. Imamo precej naporen volilni sistem, nimamo večinskega, ampak imamo sistem proporcionalnega predstavnštva, ki ustvarja veliko število strank. Če bi nastala še ena liberalna stranka, bi bilo za druge manj prostora, hkrati pa bi dobili še eno majhno stranko. Ne vem. V tem trenutku mislim, da za novo stranko še pred tokratnimi volitvami ni veliko možnosti. Obstaja pa možnost sproščenejšega širšega prostora. Tu mislim Zbor za republiko, ki je ponudil odprta vrata tudi za liberalno demokracijo, vendar je ta vrata zaloputnila. Ne vem, ali se bo premislila. Spomnite se Zbora za ustavo leta 1989, takrat je bila zraven ZSMS, ki jo je vodil Jožef Školč, in takrat smo bili zelo odprti, kar je bilo položeno tudi v temelje slovenske državnosti.

Mislíte, da se sedaj v Liberalni demokraciji Slovenije uveljavlja načelo, ki ga omenja dr. Tine Hribar, da "kdor ni z nami, je proti nam"?

To očitno velja v zvezi z mano ...

Še za konec. Ima pri vaši zamenjavi kakšno vlogo nekdanji predsednik države Milan Kučan?

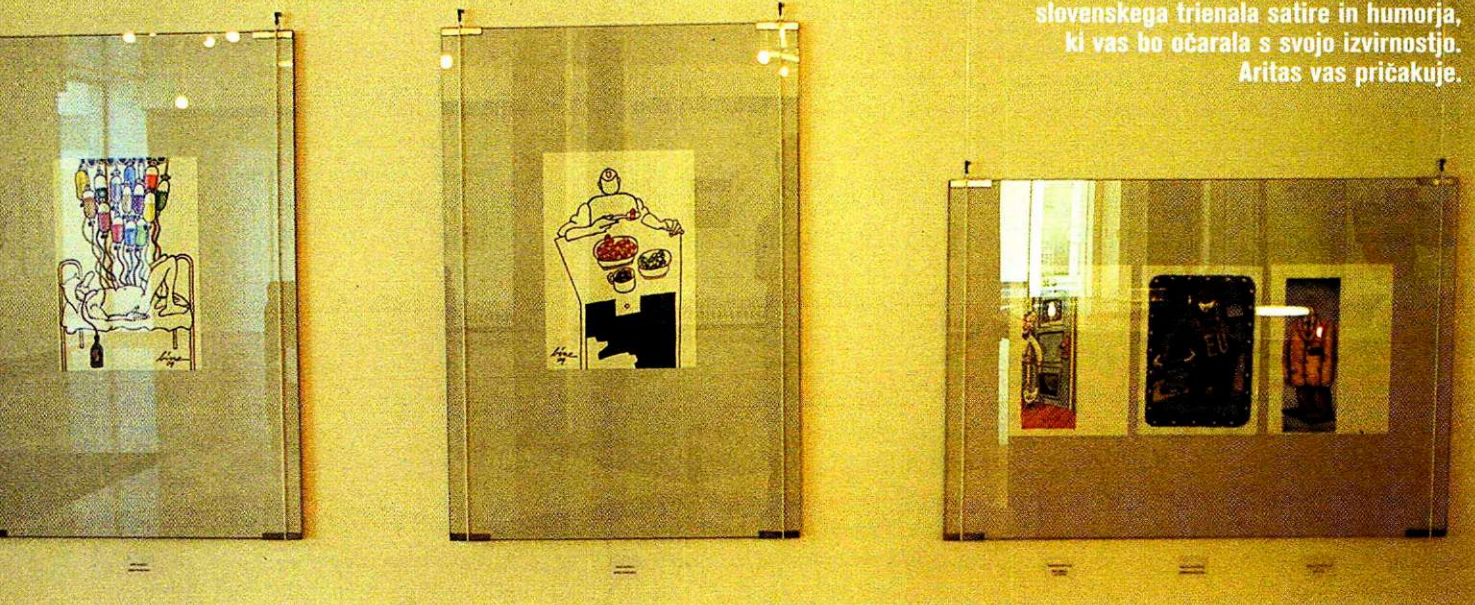
Bojim se, da ugibate v pravo smer.

Metod Berlec

Aritas-satirA

V Galeriji Krka na Dunajski cesti 65 so odprli novo razstavo v okviru 4. slovenskega trienala satire in humorja, ki vas bo očarala s svojo izvirnostjo. Aritas vas pričakuje.

Idejni oče trienala Aritas je akademski slikar in publicist Stane Jagodič. Njegova pobuda je padla na plodna tla v Šmarju pri Jelšah, kjer je skupina zanesenjakov pod vodstvom župana Jožeta Čakša izpeljala tri nagradne natečaje – v letih 1995, 1998 in 2001. Vsakokrat so izdali bogat katalog, strokovna žirija pa je podelila nagrade in priznanja. Razstave si je bilo mogoče ogledati v več krajih po Sloveniji.

Pozneje so organizatorjem nekako posle moči. Ker pa gre za edinstveno slovensko kulturno

prireditve, ki ima tudi mednarodne razsežnosti, se je v dogajanje aktivno vključila Krka iz Novega mesta. V okviru svoje 50-letnice je razpisala slovenski natečaj za likovno satiro in humor na temo svojega krovnega gesla: Živeti zdravo življenje. Odzvalo se je 42 avtorjev z 89 deli, strokovna žirija je izbrala dela za razstavo in katalog ter določila nagrade. Prispela dela zgovorno kažejo tipično razmerje med likovnimi zvrstmi, saj je med njimi največ karikatur in tokrat manj stripov, nekaj duhovitih satiričnih objektov, najmanj

pa slik in kipov, v skladu s spoznanjem torej, da je humorja v slikarstvu bolj malo, čeprav je mogoč.

Avtorji, ki razstavljajo

Strokovna žirija (v sestavi Milček Komelj, Nina Pirnat Spahić, Barbara Sterle Vurnik in Uroš Matanovič) je za razstavo izbrala dela naslednjih avtorjev: Berko, Anton Buzeti, Jože Ciuha, Peter Ciuha, Zvonko Čoh, Stane Jagodič, Samo Jenčič, Urška Jenčič, Enver Kaljanac, Marko Kociper, Marko Kočevar, Dunja Kofler, Leo Korlec, Božo Kos, Vladimir Makuc, Radko Oketič, Boštjan Plesničar, Aljana Primožič, Anton Repnik, Bine Rogelj, Andrej Štular, Emil Vega, Darja Vidic, A. Zorman Fojž in Bor Zupančič. Gosta razstave sta Jordan

Pop-Iliev in Tome Sekulovski, oba iz Makedonije.

Živeti zdravo življenje

Milček Komelj je v katalogu ob razstavi v Galeriji Krka zapisal, da je letošnji Aritas – ker poteka pod okriljem tovarne Krka – prvič doslej tematsko usmerjen z naslovnim okvirom Živeti zdravo življenje. Tema je lahko videti zelo resna, a je za pronicljiv pogled hkrati že sama po sebi tudi (tragi)komična, če pomislimo, da najbolj ustvarjalni ljudje izgorevajo, ne da bi se ozirali na zdravje, in da so s skrbmi za zdrav način življenja pogosto najbolj obsedeni egoistični, "zgoj fizični" ljudje, ki duhovno vegetirajo in gledajo celo nase samo tehnicistično kot na telesno gmotno mišic. Zato smo lahko ob tem, ko

Kaj pomeni Aritas?

Aritas je ime slovenskega trienala satire in humorja. Beseda aritas je nazaj prebrana beseda satira. Gre za besedno igro, ki se odvija od leve proti desni in obratno. Logotip Aritas-satirA je simetrično komponiran rebus, v katerem se beseda satira bere levo in desno navzven, beseda aritas pa levo in desno navznoter. Zraven spada tudi znak trienala – srce, izrisano s krepko linijo, ki se na spodnji strani preoblikuje v pero in svinčnik. Logotip in simbol v svoji igrivi celoti označujeta šaljivo, ironično, groteskno, posmehljivo razmišljanje in izpovedovanje. (S. Jagodič)

se zavedamo koristnosti ali vsaj tolažilnosti zdravil, do marsičesa tudi skeptični, celo do rekla o zdravem duhu v zdravem telesu. Iz tako različnega razumevanja zdravlja pa se lahko duhovitežem razvijejo satirični komentarji, hudo mušna opazovanja, kako si starčki nazdravljajo z zdravili, in še posebej črn humor, ki razpozna, da niti zdravo življenje ne odžene smrti, kot kaže ena od letošnjih Aritasovih karikatur; bolj pesniški duši pa se lahko tudi podoba zdravstva spremeni v sinjo sobo s poetičnim sneženjem pisanih tablet.

Vsebinski vidik umetnosti

Komelj je še zapisal, da je "udar na" moč takih del usmerjena v svojo vsebinsko ost mnogo bolj neposredno kot v drugih umetnostnih

zvrsteh, s čimer pa ni rečeno, da v znamenju humorja in satire ne morejo nastati tudi prvovrstne umetnine (o tem so ljubitelji humorja počile že dosedanje publikacije Aritasa, ki so se usmerile tudi na informativen pogled v zgodovino). Težišče njihove moči je lahko v domisljici, ki je ne more zanikati niti šibka risba, a lahko je tudi narobe in se zdi izvrstna risba komajda še humorna ali satirična. Idealna za pričakovanja Aritasa, kot ga je izobilkoval njegov pobudnik Stane Jagodič in kot se je doslej že lepo uveljavil, pa so dela, kjer se zdita obe razsežnosti nerazdružljivi in kjer izhaja komični oziroma satirični učinek že iz samih likovnih izrazil. V bistvu pa učinkovitost tudi tu temelji zlasti na sintezi, razvidni še posebno tam, kjer je karikaturni besedni

komentar sublimiran oziroma začet v likovnem prijemu, v katerem je zgoščena pomenljiva situacija in ne nujno tudi konkretna zgodba.

Za konec

Triennale Aritas nima samo humornega in zabavnega, temveč

tudi družbeno angažirano poslanstvo. Tudi dela na razstavi Aritas 4 opozarjajo, ozaveščajo in duhovno bogatijo. Po več tednih v Ljubljani bodo obiskala še Šmarje pri Jelsah, Novo mesto, Sezano in morda še kakšen kraj.

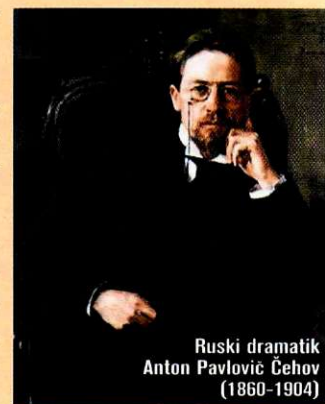
Barbara Kavtčnik

na kratko

Obletnica smrti Čehova

Osrednji stavčni refren drame *Tri sestre* Antona Pavloviča Čehova, s katero je pisatelj izražal tako življenjsko upanje kot tudi resignacijo, se glasi: v Moskvo! Ruskega glavnega mesta pisatelj sam ni nikoli več videl. Po dolgi bolezni pljuč je leta 1904 komaj 44-leten umrl v nemškem zdraviliškem mestu Badenweiler. Njegove drame poleg Shakespeareovih danes veljajo za najpogostejše uprizarjana gledališka dela. Stota obletnica smrti Čehova bo 15. julija.

Anton Pavlovič Čehov se je kot sin trgovca rodil 29. januarja leta 1860 v južnoruskem kraju Taganrog. V Moskvi je začel študirati medicino. Prva prozna dela je objavil leta 1883, ko je bil še študent. Diplomiral je leto pozneje. Takrat so se že pojavili prvi znaki tuberkuloznega obolenja, ki ga je Čehov skušal pozdraviti v zdraviliščih na jugu Rusije in drugod v Evropi. Leta 1888 sta nastali pripoved *Stepa* in drama *Medved*. Istega leta je Čehov prejel Puškinovo nagrado. Po daljšem premoru je napisal slovite drame *Utva* (1896), *Striček Vanja* (1897) in *Tri sestre* (1901). V njih je razvil novo vrsto impresionistične drame, v kateri se je odpovedal zunanjim dramatičnim dejanjem in se osredotočil na prepletanje in medsebojno vplivanje razpoložen in duhovnih stanj. Njegova dela, ki se uvrščajo med kritični realizem in literarni impresionizem, so tesno povezana z igralcem in režiserjem Konstantinom Stanislavskim, ki je vodil Moskovski umetniški teater. Po poroki z igralko Olgo Knipper (1901) je zaradi njune s poklicem pogojene ločenosti nastala bogata korespondenca, ki se je ohranila do danes. Češnjev vrt, zadnje veliko delo Čehova, je nastal leta 1904, tik pred njegovo smrtjo. V njem so vse značilnosti tematike in mojstrstva tega ruskega dramatika, ki je 15. julija leta 1904 po več srčnih infarktih umrl v Badenweilerju v Schwarzwaldju.

Ruski dramatik
Anton Pavlovič Čehov
(1860-1904)

10 let Radia Ognjišče

Radio Ognjišče, Trg Brolo 11, Koper

24. srečanje Prijatelj Radia Ognjišče

Dolenjske Toplice, 18. julij

Ob 11h bo sv. maša, po njej prijateljsko srečanje na "JASI" z ansamblom Storžič.

Srečajmo se!

<http://radio.ognjisce.si>

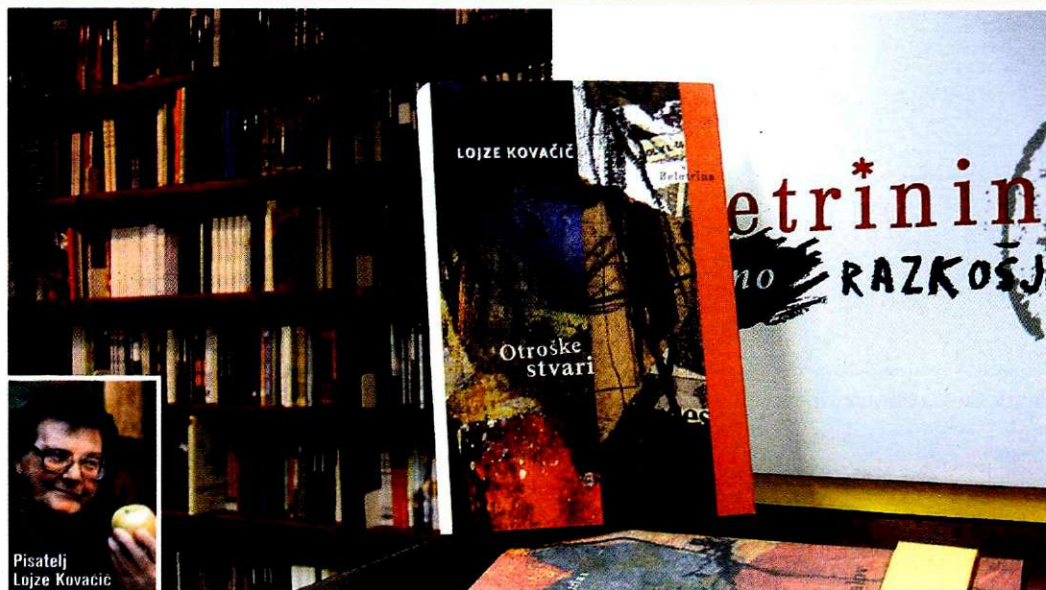

Na ljubljanskem gradu so 23. junija, na kresno noč, nekaj pred polnočjo razglasili dobitnika kresnika za najboljši roman minulega leta. Ugledno domačo literarno nagrado si je za roman *Otroške stvari* posmrtno prislužil Lojze Kovačič.

Protokol za nagrado kresnik že dolga leta teče po ustaljenem vrstnem redu: poprejšnje nominacije, zaklepanje žirije v osamo vse do razglasitve in obrednega zmagovalčevega prizigjanja kresnega plamena. Tokrat je

Pisatelj Lojze Kovačič

Otroške stvari

žirija pet finalistov izbrala med šestdesetimi romanesknimi deli z letnico 2003. V boju za kresnika so bili še Nedeljka Pirjevec z avtobiografskim romanom *Saga o kovčku* (Nova revija), Florjan Lipuš z romanom *Boštjanov let* (Litera), Feri Lainšček z romanom *Ločil bom peno od valov* (Študentska založba) in Dušan Merc z *Jakobovo molitvijo* (Literatura).

Medtem ko je žirija za nagrado kresnik (v sestavi dr. Matevž Kos, predsednik, Vanesa Matajč, Sandra Baumgartner, Jaroslav Skrušny in

Matej Bogataj) pozno zvečer se zadnjič zasedala v sobani ljubljanskega gradu, so obiskovalci prireditve spremljali predstavo *Ime rože* v izvedbi Slovenskega mladinskega gledališča. Kresnika je v imenu Lojzeta Kovačiča prevzela njegova vdova Biba Kovačič.

Zmagovalec

Lojze Kovačič se je rodil leta 1928 v Baslu v Švici in umrl letos. Je eden najboljših slovenskih pisateljev 20. stoletja, ki pa se je posvečal tudi delu z mladimi v Pionirskem domu,

lutkarstvu in književnemu mentorstvu ter se uveljavil še kot mladinski pisatelj. Kot pisec je izšel iz socialnega realizma, a vanj že na začetku vnesel

teleskem izražanju. Kovačič je bil prvi, ki je leta 1991 prejel nagrado kresnik za delo *Kristalni čas*, nominiran pa je bil tudi 1993 za roman *Vzem-*

Prvič leta 1991

Nagrado kresnik za najboljši roman leta so prvič podelili leta 1991. Nagradi je dal ime pisatelj Vlado Žabot. Kresnika si je izposodil pri poganskem mitološkem bitju, ki se je najraje pokazalo tedaj, ko je imelo sonce največjo moč, to pa je ob kresu.

nekaj novosti: opisoval je usodo malega človeka iz na pol proletarskega okolja skozi optiko njegove psihološko-biološko opredeljene notranjosti in ne skozi družbene konflikte; z vse večjim ponotranjanjem svojih likov se je pozneje približal modernistični prozi psihologizma in absurda. Njegove pripovedi so v veliki meri avtobiografske, zlasti mladostne izkušnje so mu bile neizčrpen vir nuje po pisa-

ljohod. Njegova najpomembnejša dela so *Deček in smrt* (1968), *Sporočila v spanju* – *Resničnost* (1972), *Pet fragmentov* (1981), *Prišleki I–III* (1984–85) in seveda *Otroške stvari* (2003). *Otroške stvari* so literarno okrutno ostra igra s "stvarmi spomina", nov poskus odstranjanja skrivnosti koordinat nekega življenja in govorjenja oziroma pisanja o svetu, času in ljudeh, predvsem in najbolj pa o sebi. B. K.

10 let Radia Ognjišče

Radio Ognjišče, Trig Broljo 11, Koper

24. srečanje

Prijatelj Radia Ognjišče

Dolenjske Toplice, 18. julij

Ob 11h bo sv. maša, po njej prijateljsko srečanje na "JASI" z ansamblom Storžič.

Srečajmo se!

<http://radio.ognjisce.si>

www.radiovelenje.com

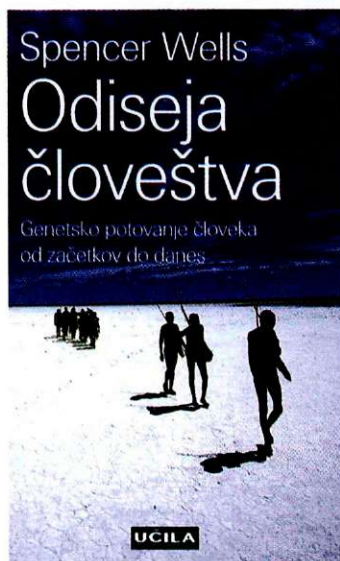
Naš čas, d.o.o. Kidričeva 2a, Velenje
tel. 03/ 897 50 03, fax 03/ 5869 263

Odiseja človeštva

Založba Učila

Pred okoli 60.000 leti je človek, v vseh pogledih enak nam, hodil po afriški savani. Vsak današnji prebivalec Zemlje je njegov potomec. Kako je postal oče vseh nas – resnični "Adam"? Kaj se je zgodilo potomcem drugih "Adamov"? In od kod silna raznolikost velikosti, oblik, tipov in ras, če imamo vsi enega samega prednika? **Spencer Wells** v knjigi *Odiseja človeštva* prikaže razvoj naših prednikov, ki se skriva v genskem kodu, in razkriva,

kako je skokovit razvoj populacijske genetike omogočil zgraditi družinsko drevo človeštva in poiskati odgovor na vprašanje, kje so živeli naši predniki. S pomočjo moškega kromosoma Y je mogoče slediti širjenju človeštva iz Afrike v Evrazijo. Gorske verige razcepijo populacije na polovico in ustvarijo različne rasne značilnosti. Vsa genska raznovrstnost Indijancev izhaja le iz desetih posameznikov ...

Ekскурzije po Sloveniji

Založba ZRC

V knjigi *Slovenija*, izšla je v zbirki *Vodniki Ljubljanskega geografskega društva*, zbrani prispevki v sliki in besedi podajajo bistvene prostorske značilnosti nekaterih pokrajin, ki so jih obiskali udeleženci strokovnih ekskurzij Ljubljanskega geografskega društva. Zaradi specifičnih tematik je poudarek na alpskih območjih (Triglavski ledenik, planina Konjščica, Log pod Mangartom), zastopane pa so tu-

di dinarske in panonske pokrajine (Snežnik, Poljanska in Žirovska kotlina, Mirnska dolina in Kozjansko).

Književne študije

Založba Gyrus

V prvem, obsežnejšem delu knjige *Književne študije* je zbranih 23 literarnozgodovinskih razprav in esejev o slovenski književnosti od njenih začetkov do naše sodobnosti, ki jih je napisal in v različnih revijah in zbornikih objavil literarni zgodovinar **dr. Boris Paternu**. Med njimi so: *Geneza slovenske književnosti, Francoska revolucija in slovenska literatura, Sonet in konstituiranje slovenske poezije, Črtomirova spreobrnitev, Prvi slovenski roman, Kersnikove kmetske slike in Jara gospoda, Ivan Cankar in slovenska literarna tradicija, Cerkev in poezija, Problem smrti v sodobni slovenski književnosti, Vprašanje Kocbekove vere v jezik, Kavčičev roman o minevanju*. V drugem, krajšem delu

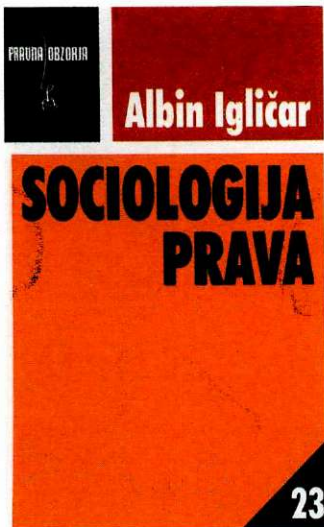

pa so štirje prispevki, ki sodijo na področje literarne teorije in zadevajo temeljna vprašanja literarne vede.

Sociologija prava

Cankarjeva založba

Sociologija prava kot znanstvena disciplina preučuje družbene izvore in družbene učinke pravnih norm. Zato je na to problemsko polje usmerjena tudi knjiga *Sociologija prava*, ki jo je napisal **Albin Igličar**, izšla pa je v zbirki *Pravna obzorja* in je pravzaprav prvo sistematično delo s tega področja v slovenskem pros-

toru. V njej je prikazan najprej predmet te znanosti, v nadaljevanju pa so pojasnjeni njen nastanek, razvoj in glavni metodični pristopi. Sledi analitičen oris temeljnih spoznanj klasičnikov sociologije prava (Ehrlich, Weber, Gurvitch, Luhmann) s poudarkom na njihovem pomenu za sedanjno dobo. V nadaljevanju je izpostavljeno razmerje med gospodarstvom in pravno sfero. Z zornega kota odnosa med družbo in pravom so razčlenjeni še vplivi politike in interesov na pravni sistem, prav tako pa je velika pozornost namenjena delovanju pravnih ustanov in njihovi demokratizaciji. V zadnji del knjige so uvrščena poglavja o soodvisnosti družbene in pravne dinamike ter spoznanja o pravni kulturi in pravni socializaciji.

Taizéjski spevi

Mohorjeva družba Celje

Radujte se je po *Pridi, Luč* že druga zgoščenka taizéjskih spevov. Na njej je 17 pesmi meditative glasbe, znane kot taizéjska oblika péte molitve. Med mladimi zelo priljubljeno središče Taizé v Franciji je leta 1940 ustanovil brat Roger. Konec 50. let se je v Taizé začelo odpravljati čedalje več mladih, že kmalu tudi Slovenci. Tam se udeležujejo molitev bratske skupnosti, skupaj iščejo izvire vere in se pripravljajo, da si bodo prizadevali za mir in spravo v domačih okoljih. V Taizéju so razvili péto molitev, ki je danes razširjena po vsem svetu. Taizéjski spevi se v številnih slovenskih župnijah vključujejo v liturgijo, ustvarjajo primerno okolje za poglobljenost duhovnih vaj, mladi jih prepevajo na različnih srečanjih. Zgoščenki je dodana 166 strani obsegajoča publika-

cija *Spevi in molitve iz Taizéja*, ki pri naša izčrpno informacijo.

Povest o Ötzi

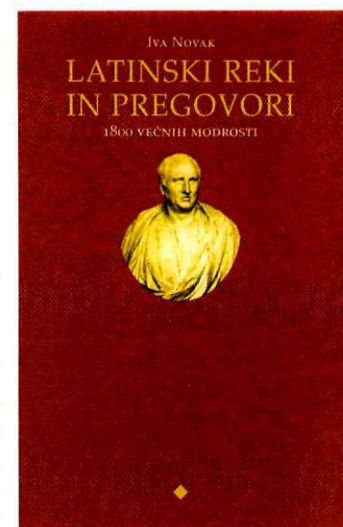
Založništvo Jutro

Ko so leta 1991 na tirolskem ledeniku odkrili truplo moža izpred 5300 let, je to bila prvovrstna senzacija. Takoj je po kraju najdbe dobil ljubkolvalno ime Ötzi. Medtem so najdbo temeljito raziskali, saj kot le malokateri druga najdba omogoča vpogled v našo daljno preteklost. Ötzi je navdušil tudi ljubitelje venetske teorije. Petr Jandáček in Jožica Marn Gerden, prvi živi v ZDA, druga v Avstraliji, sta o "ledenem" možu napisala povest za mlade bralce Potovanje skozi čas.

Latinski reki

Mladinska knjiga Založba

Knjiga *Latinski reki in pregovori* je namenjena vsem ljubiteljem antičnih in srednjeveških modrosti, rekov in pregovorov. 1.800 jih je po abecednem redu najprej navedenih v latinskem izvorniku, temu sledi izgovor, nato pa še prevod in razlaga morebitnega smiselnega oziroma prenesenega pomena. Zato bodo izreki

zanimivi in uporabni tudi za tiste, ki se latinščine niso učili ali pa je njihovo znanje tega jezika že nekoliko zarjavelo. Knjiga je namenjena predvsem razumevanju rekov, na katere pogosto naletimo v izvorniku, tematsko slovensko kazalo, ki je pridano na koncu, pa omogoča hitro iskanje latinskega izreka, ki ga potrebujemo v nekem kontekstu ali situaciji. I. Ž.

V četrtem nadstropju današnje Name, pred šestdesetimi leti Batove palače, je bila javka DOS – Jugoslavanske vojske v domovini (zadnja štiri okna desno) in tam so gestapovci aretirali njene pripadnike. Izdal jih je agent Ozne, vrinjen v četrti oddelek gestapa za Ljubljano, Marjan Dolinšek.

Pred tedni je svet praznoval 60. obletnico izkrcanja v Normandiji. Toliko svetovnih voditeljev se tam ne bo več zbralo. Tudi prva navzočnost ruskega predsednika in nemškega kanclerja sta dala slovesnosti drugačen prizvok, kot ga je imela 50. obletnica tega zgodovinskega dogodka.

Foto: Gregor Pohleven

Prezrta obletnica

Največ je o tem poročala država gostiteljica. Francozi so seveda tudi poudarili svoj razmeroma mali delež, ki ga je imelo odporniško gibanje pri izkrcanju. V mesecih pričakovanj je šlo za delovanje "nizke intenzivnosti", ki je obsegalo predvsem obveščevalno dejavnost. Na različne načine, mnogokrat nad vse izvirno, so civilisti popisovali premike enot, vrste obrambnih priprav in vse podrobnosti, ki bi ob morebitnem izkrcanju bili pomembni podatki za zaveznike. Ob samem izkrcanju pa je nastopil čas za sabotaže.

Državna obveščevalna služba

Pri nas je s podobnimi nalogami delovala Državna obveščevalna služba (DOS) Jugoslavanske vojske v domovini. Že jeseni 1941 je nameščil Dušan Pleničar, imenovan Bratko, dobil nalogo, da ustanovi obveščevalno službo slovenske komande Jugoslavanske vojske v domovini. Zveza, ki jo je ta kmalu vzpostavila z angleško obveščevalno službo (Intelligence Service), je potekala prek inž. Janka Mačkoviška v Ljubljani do Valentina Misleja v Bernu. Idejna voditelja tega gibanja sta bila prof. Anton Krošelj, redni profesor na Trgovski

akademiji v Ljubljani, in prof. Anton Oven, ki je poučeval na bežigrjski gimnaziji. Organizacija je bila konspirativno in piramidno sestavljena; posameznik je poznal le nekaj članov, navadno še te le po ilegalnem imenu. Pri delu je šlo v glavnem za zbiranje informacij o sovražnih enotah, njihovih premikih, številčnosti, oborožitvi kakor tudi za propagan-

dno delo, tisk in njegovo razpečevanje. V Ljubljani sta namreč delovali dve ilegalni tiskarni. Kakor so Francozi pričakovali izkrcanje v svoji okupirani državi, tako so člani DOS upali na prihod zaveznikov v Istro. Toda edini prihod zahodnih zaveznikov so bili piloti sestreljenih letal. Za vsaj enega je potrjeno, da so ga Bratkovi sodelavci s ponarejenimi

dokumenti spravili na varno. Nemci so po kapitulaciji Italije varnostno-polijske naloge razdelili med več referatov. Gestapo je predstavljal IV. oddelek. Ta je imel posebne pododdelke; eden izmed njih se je ukvarjal z OF, eden z "nacionalističnim gibanjem upora", kamor je spadala tudi DOS. Zavezniško izkrcanje se je zgodilo daleč od Slovenije, tako da obveščevalna dejavnost DOS ni mogla plodovito unovčiti zbranih podatkov. Morda je prav zaradi izkrcanja okupator sklenil, da pobere sad uspešnega protiobveščevalnega spremljanja DOS. Danes znani dokumenti pričajo, da je bil morda ključna oseba izdajec sodelavec OF, ki je delal tudi za gestapo. Taka poteza je bila v skladu s celotnim delovanjem OF; že septembra 1941 je tretje zasedanje plenuma OF objavilo, da bo vsak, ki bo organiziral ali deloval pri katerikoli organizaciji zunaj OF, veljal za izdajalca in bo kaznovan s smrtjo.

Janko Mačkovišek je pripadal predvojni liberalni stranki (JNS). V času okupacije je skrbel za stike z anglo-ameriško obveščevalno službo. Julija 1944 ga je aretirala gestapo. v začetku leta 1945 je umrl v Dachau.

Anton Oven je bil idejni vodja nacionalne mladine, imenovane Mrtva straža. Leta 1941 se je pred gestapom umaknil v Belo krajino, kjer ga je Vos po nalogu Zdenke Kidrič poleti 1942 na grozovit način likvidirala.

Aretirani na Vidov dan 1944

Črn dan za DOS je postal Vidov dan, 28. junij 1944. Tega dne so se najvidnejši člani zbrali v stanovanju v Batovi palači (poslopje današnje Name v središču Ljubljane), kjer so

jih že čakali Nemci. Prihajali so posamično in padali drug za drugim v roke gestapa. Namesto da bi bili slišali nekaj spodbudnih besed majorja Glušica in Vujoševića, ki sta ob prazniku Kraljevine Jugoslavije želela govoriti o pomembnosti organizacije in dati zagon novim podvigom, je 22 domoljubov z omenjenima vred bilo zvečer že v zaporu gestapa. Nekaj drugih članov, ki niso bili povabljeni v Batovo palačo, pa so aretirali še ponoči ali v zgodnjih jutranjih urah na njihovih domovih.

Zapornikov niso vseh fizično mučili. Nikakor pa nihče ni privolil v sodelovanje in s tem izpustitev iz zapore, čeprav ne moremo trditvi, da ni nihče ničesar povedal zasliševalcem. Pri tem so imeli pravzaprav srečo. Iz celice sta dva zapornika videla čez Miklošičevo cesto znane osebe v sobi ob oknu sosednje stavbe. Skričanjem sta jih opozorila, kje sta. Sodelavci v poslopju na drugi strani ceste so se umaknili v notranjost sobe in z rokami so jima signalizirali, da je Bratko na svobodi, arhiv pa rešen. Nemudoma sta prek stene zapore to sporočila drugim v sosednjo celico. Bil je pravo olajšanje, saj so se vsi lahko izgovarjali (predvsem major Glušič), da je najpomembnejše stvari vedel le Bratko.

Po treh mesecih zapore so jih odpeljali v taborišča Auschwitz, Dachau in Ravesbrück. Tedaj je Nem-

čija že zelo potrebovala dodatno delovno silo, zato je bila večina na prisilnem delu v industrijskih obratih ob teh taboriščih. Stalno pa je nad njimi visela grožnja, da bodo prestavljeni v uničevalni del taborišča ali ustreljeni zaradi večjega prekrška.

Januar 1945 je zaradi bližanja Rusov za nekatere prinesel premestitev. Zelo spretna je bila pri tem skupina Slovencev v Auschwitzu, ki si je ponaredila potni nalog in sama sebe poslala z vlakom na Jesenice. Nekateri so se po pobegu sami prebili proti domu, druge je doletela smrt ob selitvi ali v samem taborišču.

Po "osvoboditvi" znova zaprti

Skupina, ki je prispela na Jesenice, je bila spet ujeta in tokrat poslana na prisilno delo k lokalnim "arijskim" družinam za hišno pomoč. Svoboda, ki je maja 1945 načela po skoraj šestih letih evropske morije, pa jim je prinesla novo ujetništvo. Proti okupatorju se niso bojevali na pravi strani, zato so nekateri odsedeli od pol leta do treh let še po vojni. Usoda se je tako poigrala, da so nekateri prišli celo v iste celice, kjer jih je imel prej zaprte gestapo.

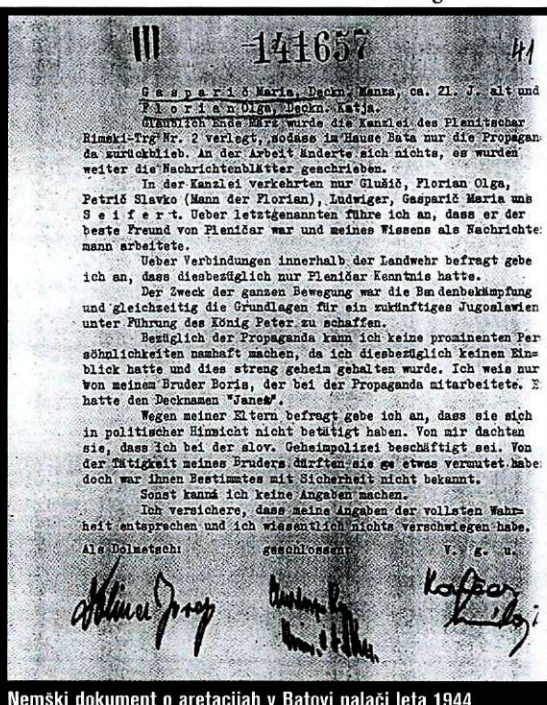
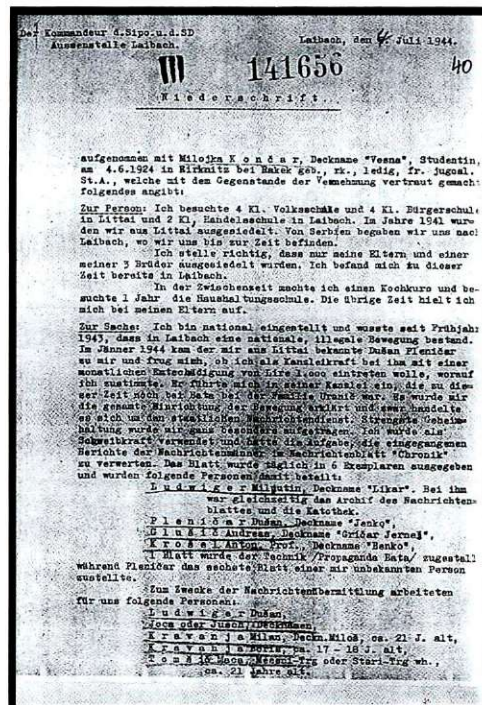
Člani DOS so dosegli le polovično priznanje. Taboriščna leta jim država Slovenija priznava, njihov patriotizem pa v nasprotju s francoskimi vrstniki ni vreden počenega groša.

Toda tudi prvo ni šlo brez zapletov. Tako je še leta 2000 upravni organ s temi besedami odgovoril eni izmed članic, ki je po aretaciji na Vidov dan pol leta prežvela tudi v taborišču. Njena vloga za pridobitev statusa je dobila naslednji odgovor: "Obveščevalna služba plave garde, ki je posredno delala tudi za Britance, se je imenovala Državna obveščevalna služba. Nemške oblasti so leta 1944 več njenih pripadnikov zaprle... Na podlagi izjav stranke same in izjav prič je mogoče sklepati, da so bili imenovani vključeni v idejno nasprotujočo formacijo, ki se je borila za doseglo drugačnih političnih ciljev in zahtevanega obdobja, prebitega v zaporu in taborišču, ni mogoče šteti kot podlage za priznanje statusa žrtve vojnega nasilja v smislu 2. čl. zakona o žrtvah vojnega nasilja." Na vnovično zahtevano nekdanje taboriščnice, ki se je v pritožbi dobesedno vprašala, ali je bila v taborišče poslana na počitnice, ji je država navsezadnje priznala status.

Še vedno prezrti

Tako do danes ostaja upor proti okupatorju zunaj OF prezrt. Redki udeleženci, kolikor jih še živi, pa so že skoraj vsi dopolnili 80 let. Ne bi se prvič zgodilo, da bi oblast posmrtno delila priznanja prepozno spoznanim rodoljubom, kar so člani DOS nedvomno bili.

Mag. Tine Golež

Nemski dokument o aretacijah v Batovi palači leta 1944

“Psom pasjo smrt”

6. del

“Posebno važnost posvetite koncentričnim napadom na belo gardo. Tej svojati je potrebno dati na znanje, da partizani uničujoče bijejo. Treba jim je uliti strah pred partizani. To je osnovno. Zato stremite za tem, da udarjate koncentrično v večini primerov. Udarec po beli gardi je sedaj prva in najvažnejša naša naloga. Kolikor je trenutno mogoče izvrševati ločene napade na belo gardo, ne da bi istočasno prišli v spopad z Italijani, potem je takim napadom na belo gardo treba dati prednost pred Italijani.”

9. septembra 1942 je Kardelj s skupino sodelavcev in s spremstvom prispel na Podlipoglav. Nastanil se je v podzemnem bunkerju v gozdu pod Češnjicami. 14. septembra sta Kardelj in Leskošek, prvi v imenu političnega komisarja, drugi kot komandant partizanske vojske, poslala navodila z naslovom Vsem komandirjem, komandantom in politikomisarjem slovenskih partizanskih čet: “Rovarjenje belogardistično-mihailovičevskih banditov se je sicer pod zaščito okupatorskega orožja okrepilo, vendar njihov teror vsepovsod izziva sovražno reakcijo slovenskega ljudstva /seveda gre za pretiravanje in demagogijo, da bi spodbudila sovraštvo pri partizanih, op. I. Ž./ . Potrebni so samo prvi udarci naših partizanskih čet in belogardistično drhal bo kmalu minila volja terorizirati slovensko ljudstvo. /.../ bela garda je danes bolj izolirana od slovenskih ljudskih množic in bolj razkrinkana,

kakor je bila kdaj koli poprej. /Uničiti bo treba okupatorje/, a z njimi vred tudi vso tisto domačo belogardistično drhal, ki nosi glavno odgovornost za divjanje okupatorjev na naših tleh. /.../ Psom pasjo smrt.

Dolžnost ubijanja

Neusmiljen boj beli gardi! Potrebno je takoj pristopiti k oboroženi likvidaciji vseh oboroženih belogardističnih taborišč in gnezd. Vsi komandirji in komandanti ter politikomisarji imajo pravico in dolžnost s smrtno kaznijo kaznovati vse tiste belogardiste, ki bi na prvi poziv ne oddali orožja, zlasti pa tiste, ki bi dajali oborožen odpor partizanski vojski. V kali je treba zadušiti tudi denunciantstvo in belogardistično stražarjenje po vaseh z italijanskim orožjem. Vendar pa je treba paziti, da se glede tega v nobenem primeru ne pretirava, zlasti tam, kjer gre za zaslepljene ljudi, ki

dajejo garancije, da v bodoče ne bodo več postali orodje bele garde.”

14. septembra sta Kardelj in Leskošek pisala CK KPS oziroma Borisu Kidriču in Ivanu Mačku. V pismu napovedujeta: “Jutri bomo napisali nekaj dokumentov IOOF: 1. proglas na slovenski narod, 2. dekret o najstrožjih kaznih za belogardiste in njihove pomočnike. /.../ To se nam zdi potrebno, da udarimo v silno gonjo, ki jo belogardistični pisuni sedaj delajo po vsem legalnem in ‘ilegalnem’ časopisju in letakih. /.../ Naša ljubljanska Varnostna je likvidirala ljubljanskega komandanta bele garde Fortunata Majdiča, upravitelja Rokodelskega doma /25. avgusta 1942, op. I. Ž./.”

17. septembra 1942 je Kardelj pisal Zdenki Kidrič: “Sedaj je glavno: razbijati belo gardo tako politično, kakor ‘fizično’. Likvidirajte, kjerkoli in kakorkoli morete vse tiste, za katere lahko pred javnostjo pokažete,

da so izzivači državljanske vojne v korist Italijanov. Na to formulacijo te opozarjam! Danes naziv 'belogardist' ni več tisto, kar je bil nekdanj, ko si že s samim tem imenom človeka likvidiral. Treba je dokazati, da bela garda izziva državljansko vojno **v korist okupatorja** (in to danes ni težko) in kot take likvidirati posamezne pripadnike te tolpe."

"Partizani uničujejo baje"

18. septembra 1942 sta Kardelj in Leskošek v imenu glavnega partizanskega štaba pisala štabu III. grupe odredov: "Posebno važnost posvetite koncentričnim napadom na belo gardo. Tej svojati je potrebno dati na znanje, da partizani uničujejo baje. Treba jim je uliti strah pred partizani. To je osnovno. Zato stremite za tem, da udarjate koncentrično v večini primerov. Udarci po beli gardi je sedaj prva in najvažnejša naša naloga. Kolikor je trenutno mogoče izvrševati ločene napade na belo gardo, ne da bi istočasno prišli v spopad z Italijani, potem je takim napadom na belo gardo treba dati prednost pred Italijani. Važno je za nas to iz več razlogov: 1. da v kali zadušimo razvoj državljanske vojne, 2. da relativno zlahka pridemo do orožja, 3. da v bodoče preprečimo Italijanom, da bi oboroževali našo belo gardo, kar bodo prav gotovo prenehali, kakor hitro bodo prišli do spoznanja, da belogardistično orožje prihaja v naše roke. Posebno vprašanje je taktika v razbijanju bele garde. Če jo hočemo res temeljito razbiti, je treba kombinirati največjo ostrost s primernim popuščanjem tam, kjer lahko to politično koristi. Treba je viliti beli gardi strah, zaslepljenecem in tistim, ki so iz strahopetnosti vzeli orožje v roke, pa je treba pokazati, da znamo mi tudi popuščati, če se pravočasno vdajo in pokesajo. Treba je vselej gledati po njihovi socialni pripadnosti. Kulake postreljajte brez vseh vprašanj. Če je dokazana belogardistična delavnost. Majhnim kmetom pokažite na to, kakšno vlogo vrše, in potem postopati z njimi pač po utisu in jih tudi izpuščati. Ni treba v nobenem primeru, da bi zapeljani kmet mogel priti do prepriča-

nja, da partizani vse pobijejo, ker se bo šele zakrknil. Partizanska oblast naj ne izgleda kot nekaka strahovlada. Postopajte torej z največjo gibkostjo. Zlasti pa preprečite požiganje vasi in hiš. Mi ne smemo uporabljati istih metod kot okupatorji, kajti mi — ko požigamo — požigamo svojo lastno ljudsko imovino. Treba je zapleniti vse, kar se da. Požgati pa samo v najtežjih primerih, tedaj, ko je to potrebno zaradi zastrašujočega primera. Vendar, kakor smo dejali, treba je po možnosti čim bolj izbegavati take primere. Zlasti pa to velja za požige celih vasi, kakor je bil n. pr. požig Št. Jošta s strani Dolomitskega odreda, Bokalc, Lesnega Brda itd. Vsi ti požigi so popolnoma napačni in je treba štab DO/Dolomitskega odreda/ pošteno prijeti za te škodljive nepravilnosti. Izgleda, da je tam glavni krivec namestnik politkomisarja, ki uganja tam vsemogoče svinjarije. Treba je raziskati in ga — če se pokaže, da je vse to njegova iniciativa — nemudoma odstaviti. Belogardistične vasi po pravilu za nas ne smejo obstajati. Če je neka vas belogardistična, potem je to dokaz pomanjkljivega našega političnega dela. /.../ Izredno pazite na odnos partizanov do ljudstva. Eksemplarično kaznujte vsako nasilje s strani partizanov. Opozarjamo vas na naslednja 2 primera: 1. dobili smo pritožbe z več strani na sektorju, kjer se nahajamo, da

sem prihajajo v patrolo trije bratje, partizani 3. č. II. bat. Krim./skega/ o. /dreda/, Arti, Matiček in Stane, ki tu izsiljujejo denar, zlate ure, groze terenskim delavcem, ki protestirajo, da jih bodo ubili, češ, da je Arti že nekega terenskega ubil itd. Terenski prosijo, da se te patrole ne pošilja sem. Mi stvar raziskujemo, material vam bomo poslali. To trojico pa takoj primerne zastražite in ne pošiljajte jo okrog. 2. Neki Janželj, partizan I. č. I. bat. Krim. o., je tudi na tukajšnjem sektorju ob priliki neke preiskave zaplenil nekaj metrov blaga in ga kratko malo poslal svoji ženi. Ko je terenski protestiral, mu je grozil, da ga bo ubil. Raziščite ta primer. Ljudi je treba primerne kaznovati, v težjih primerih (prvi trije) tudi s smrtjo, a sodbo objaviti partizanom pred zborom."

"Tolčemo povsod"

Iz tega in še iz nekaterih drugih primerov bomo videli, da je Kardelj opozarjal na "napake" le tedaj, če je bil v neposredni bližini (kot v zadnjih dveh primerih) ali če je zanje po naključju slišal zaradi protestov (primer Tomanove sestre in svaka). Prav tako je opozarjal na nasilno ravnanje partizanov le v tistih primerih, ko bi jim to lahko škodovalo. Kljub opozorilom so z zločini nadaljevali. Poleg tega sta Kardelj in Leskošek v tem pismu dajala partizanskemu vodstvu navodila, naj dajo boju proti beli gardi prednost pred spopadi z Italijani.

Edvard Kardelj je bil najtesnejši sodelavec Josipa Broza Tita. Drvar 1944

19. septembra sta Kidrič in Maček v imenu glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet poslala komandirjem, komandantom in politkomisarjem naredbo, v kateri sta med drugim zapisala: "Borbo proti beli gardi je treba vršiti tako, da belo gardo tolčemo povsod, kjer se pojavlja, hkrati pa organiziramo in izvedemo zlasti intenzivne napade na njena strateško in politično važna središča."

20. septembra 1942 je Kardelj kot član politbiroja CK KPJ pisal Vladimirju Popoviću, članu CK KPJ: "Uničenje bele garde smo sedaj določili kot osnovno nalogo. Že prehajamo v napad. Na nekoliko mestih je b. g. že razbita in je zaplenjenega nekaj njenega orožja. Te dni je treba izvesti napad na enega izmed njihovih glavnih centrov. Nimam še podatkov, kako ta akcija poteka, vendar upam, da bo slo z ozirom na to, da do sedaj b. g. nikjer ni mogla zadati našim večjih izgub, ki so se pokazale samo tam, kjer so šli skupaj z Italijani, ali v lovu na posamezne partizane in patrolje. Kot vojska ne veljajo veliko. Če bomo uspeli razbiti dva do tri njihove glavne centre, tedaj bo položaj v Sloveniji dokončno rešen v našo korist. Prebitek je tudi v tem, da smo mi ves čas predvidevali takšen razmah bele garde."

Komunisti so bili takrat povsem obsedeni z "belo gardo", kar se vidi tudi iz naslednjega primera. Edvard Kardelj je v pismu Josipu Brozu Titu 20. septembra 1942 med drugim zapisal: "Za sedaj smo postavili uničenje bele garde za osnovno vojaško nalogo. Vemo, da je ne moremo popolnoma uničiti in je ne bomo, vendar je važno, da sedaj hitro zadamo tej bandi nekaj tako krepkih udarcev, da bo prenehala biti nevarna za ljudske množice."

Uničujte jih do zadnjega

22. 9. 1942 je Kardelj (kot član politbiroja CK KPJ) pisal partizanskemu vodstvu oziroma Kidriču in Mačku: "Bela garda je izredno šibka, tako po svojem številu, še bolj pa po svojih pozicijah v masah. Razbiti jo je mogoče z relativno majhnimi naporji. Treba je samo pohiteti. Forsirajte akcije partizanov tako proti beli gardi kakor proti Italijanom." >>

Isti dan sta Kardelj in Leskošek v imenu glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet poslala Bojanu Polaku oziroma štabu III. grupe odredov slovenskih partizanskih čet obsirna navodila za boj proti protirevolucionarnim vaškim stražam: "Smatramo, da je vaša akcija na belo gardo v osnovi uspešna, vendar ne taka, kakršne moramo mi v sedanjem trenutku vršiti. V primeru z rezultatom so naše izgube izredno velike. Res je sicer, da bodo v borbi z belo gardo najbrže naše izgube spocetka znatne, vendar je treba gledati, da je rezultat naših akcij popolen. V bodoče je treba gledati predvsem na naslednje strani: 1. Napad izvršiti po predhodnih natančnih izsledovanjih položajev in stanju bele garde. Pri tem se morate zavedati, da je v boju z belo gardo naš glavni cilj: dobiti orožje in uničiti vodje. Število padlih belogardistov brez pridobljenega orožja je skoro brez posebne važnosti, kolikor ne gre za kolovodje. /.../ Treba je dostavljati v po beli gardi zaražene vasi čim več propagandistične literature. Sporočite kmetom, da jih bodo partizani pustili pri miru, če bodo pustili na cedilu svoje belogardistične voditelje. 3. Ustanavljajte posebne bombaske oddelke za napade na belogardistične bunkerje in jih poskušajte vselej pred napadom predhodno utihotapiti v vasi. Bodite si na jasnem, da belogardisti ne bodo v stanju vzdržati vse noči isto intenzivno stražo in da se je čim bolj treba posluževati zvijače. Kolikor prihajate do prepričanja, da je mogoč frontalni napad na vas, potem se informirajte o voditeljih in jih počakajte na poljih itd. 4. Nepopoljšljive vasi obdajte z zasedami in polovite vse, ki prihajajo in odhajajo v vas, ter jih zaslišite in poskušajte pridobiti, a obenem onemogočite b. g. /belogardističnim/ voditeljem zunanje kontakte. 5. Postavljajte zasede b. g. patrolam in jih uničujte do zadnjega, kolikor se ne predajo. 6. B. g. voditeljem zaplenite na poljih vse, kar se da, pa tudi ob napadih na vasi. Onemogočite jim obdelovanje polja. 7. Stremite za tem, da bodo vaši udarci uničujoči. 8. Zapeljane kmete izpuščajte, toda pri tem pazite, da se vam ne izmuznejo organizatorji. Zlasti pazite v tem ozi-

ru pri prisilno mobiliziranih kmetih. Po naših informacijah iz Ljubljane so b./elo/ g./ardistični/ voditelji silno nezadovoljni z uspehom svoje mobilizacije, zato bodo pristopali nujno k prisilni mobilizaciji. Taka mobilizacija, ob pravilni naši politični akciji, lahko razbije celo akcijo b./ele/ g./arde/, ako bodo naši politični delavci pravilno delali in ako bodo naši politk dovolj intenzivno delali na razširjanju naše propagande. To je pot za pridobivanje orožja. Samo glejte, da bodo akcije izvedene z dovolj močnimi silami. Bijte belo gardo sektor za sektorjem, kajti njena največja slabost je pač v tem, da ne more združiti vseh kmetov v enotno vojsko, ki bi frontalno nastopala proti nam. Vsaj za enkrat ne! Če torej mi na posameznih sektorjih lahko realiziramo lokalno premoč, bomo lahko relativno hitro uničili njihove glavne centre. /.../

Kakor smo informirani, nastopajo nekateri ljudje iz Dol./omitskega/ o./dreda/ silno sektaško, posebno nasproti ljudem krščansko socialne smeri. Udarite po njih krepko. Zdi se mi nujno, da odpokličete namestnika politkomisarja, ki je baje najhujši sektaš, a po ostalih članih štaba je treba krepko udariti." Tri dni pred tem (19. septembra) je namreč Lidija Šentjunc pisala Kardelju: "Kot vse izgleda, naši strahovito sektašijo proti kristjanom. Posebno Dolomitski o./dred/."

Italijani le "gledavci"

Svoje hujskaško pismo Polaku sta Kardelj in Leskošek končala: "Rekvirirajte in zaplenite belogardistom vse, do zadnjega lonca v hiši. (Resničnim belogardistom namreč, ne zapeljanim kmetom!!)."

Josip Broz Tito in Edvard Kardelj: lepo oblečena in nasmejana revolucionarja

Prav tako 22. septembra je Kardelj pisal pismo slovenskim internirancem v Gonarsu, v katerem je med drugim zapisal: "Naši partizani pa krepko uničujejo belo gardo. V zadnjih bojih so razorožili že precej vasi in zaplenili mnogo orožja ter pobili znatno število belogardističnih kolovodij. Sedaj divja pri nas prava državljanska vojna, kjer sodelujejo Italijani le kot napol aktivni gledavci. /.../ Od izida tega boja in teh dni je odvisna vsa bodočnost slovenskega naroda."

23. septembra 1942 sta Kardelj in Leskošek v imenu partizanskega glavnega štaba pisala štabu Gubčeve brigade: "Pospešite kar se da v največji meri akcije proti beli gardi. /.../ če bomo sedaj v najkrajšem času likvidirali osnovne centre bele

garde /.../. Pošljite nam v najkrajšem času poročilo o stanju na vašem sektorju, zlasti v pogledu akcije proti beli gardi."

"Sovražnik je bil trd"

Politbiro 4. bataljona Krimskega odreda je 23. septembra napisal poročilo "o akciji proti belogardističnim vaškim stražam v okolici Begunj". Tam med drugim piše: "Tovariš Komandant poroča o napadu na /belogardiste v/ begunjskem okrožju. Napad na tem okrožju se je izvršil istočasno na pet vasi, in sicer: Dobec, Bezuljak, Begunje, Topol in Selšek. V borbi je /bil/ udeležen celotni Krimski odred in en bataljon Dolomitskega odreda, skupno preko 750 mož. 4. bataljon je potrošil preko deset tisoč nabojev. Plena v vojaškem materialu ni bilo, pač pa je bilo zaplenjeno nekaj živil. Smrtnih žrtev ni bilo nobenih, eden je bil teže ranjen. Nastop v akciji se je izvršil pravilno. Akcija se je izvršila primerno duhu in sposobnosti moštva. Borba je traja-

la od enajste zvečer do četrte ure zjutraj/na 19. september/. Odstop od akcije se je izvršil v delnem neredu.

Belogardistična akcija se je v Begunjah in okoliških vaseh razvila do take mere, da je ni bilo mogoče likvidirati na miren političen način, temveč je bila potrebna vojaška akcija v večjem obsegu. Sovražnik je bil trd in zagrižen. Nikjer ni hotel položiti orožja brez boja. Že to dejstvo samo dokazuje, da so se belogardisti v tem okolišju močno razvili. /.../ Naša akcija ni uspela tako kakor je bilo potrebno, ker pač nismo imeli za tako akcijo primerne orožja. Potrebno bi bilo tudi težko orožje, imeli pa smo samo puške in mitraljeze ter nekaj ročnih bomb. Poleg teh tehničnih nedostakov pa je manjkala moštvo tudi vsaka strokovna izobrazba za poulično borbo. Vendar lahko pričakujemo, da se bo moštvo tekom večkratnih nastopov toliko izvežbalo, da bo tudi te vrste borba postala učinkovito sredstvo v boju proti beli gardi."

Nadaljevanje prihodnjic
Ivo Zajdela

Želite postati naročnik tednika
DEMOKRACIJA
Pokličite nas na telefon 01/434-54-63

Usodna misel

V zbirki *Claritas* je Študentska založba izdala knjigo **Jožeta Hlebša Usodna misel**.

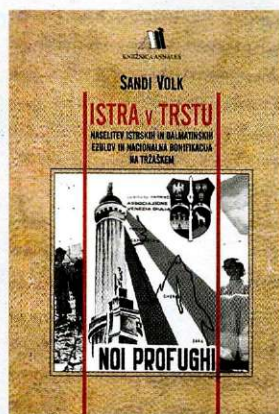
Usodna misel je misel Nietzscheja in Heideggerja, ki ju Hlebš kritizira s stališča krščanskega realizma. Slovenski avtorji so bili obema slavnima možema, o katerih so doslej pisali na podlagi temeljitega študija njunih besedil, bolj ali manj naklonjeni: od nedvomne sodbe, da je Heidegger največji ali najverodostojnejši mislec 20. stoletja (Hribar, Urbanič, Komel), do piscev krščanskega izvora, ki so bili do Heideggerjeve misli sicer kritični, vendar so v njej v celoti gledano videli vendarle pozitiven filozofski fenomen in so poskušali iz nje v svoje mišljenje vsrkati tisto, kar je dobro (Stres, Kocijančič, Klun). Prav gotovo pa nihče od njih ni te misli tako radikalno zavračal kot avtor pričujoče knjige. S tem smo zadeli na morda najpomembnejšo značilnost *Usodne misli*: To je prva knjiga v slovenščini, katere pisec je s skrbnostjo in celostno preučil opus avtorja *Zaratustre* in pisca *Biti in časa* in ki misel obeh, njegova pozornost je v največji meri namenjena Heideggerju, korenito zavrača. Delo prinaša mnogo podatkov in celo podrobnosti, ki bi jih v nenemških besedilih zaman iskali. Pisana je urejeno, vendar pa iz nje diha osebnost avtorja, tako da njeno branje ohranja bralca v vznemirjenosti, ki se proti koncu knjige stopnjuje, gotovo pa tudi zaradi tematike.

Istra v Trstu

Znanstvenoraziskovalno središče iz **Kopra** je v zbirki *Annales* izdalo knjigo zgodovinarja **Sandija Volk** *Istra v Trstu*.

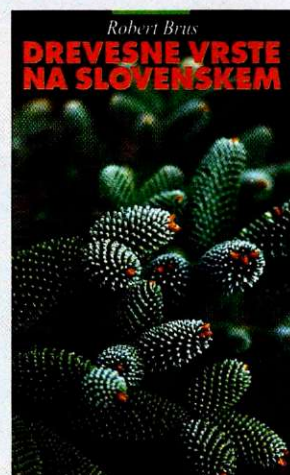
Delo, ki nosi podnaslov *Naselitev istrskih in dalmatinskih ezulov in nacionalna bonifikacija na Tržaškem 1945—1966*, je avtorjevo že drugo večje delo, s katerim posega v tematiko t. i. eksodusa iz Istre po drugi svetovni vojni. To dogajanje je eno tistih, ki še vedno obremenjujejo odnose med Slovenci in Italijani. Z območja, ki ga je Sloveniji prisodil Londonski memorandum, se je v povojnem obdobju odselilo 27.810 oseb, med njimi vsaj 3.000 Slovencev. Problematika ezulov zato bolj sodi v okvir hrvaško-italijanskih odnosov, saj se je z ozemlja današnje Hrvaške po vojni izselilo med 150.000 in 200.000 ljudi. Ti preseljenci so se večinoma naselili na območju med Trstom in Tržičem. Avtor je zato v tej obsežni zgodovinski študiji ugotovil, da z begunci niso le "nacionalno meliorirali" tržaške okolice in vseh slovenskih vasi ob prometnih zvezah med Trstom in Tržičem, z njimi so tudi "okrepili italijanstvo" v nevarnih slovensko-delavsko označenih četrtih in mestnih obrobjih. Slovenci so tako postali manjšina tudi tam, kjer so bili prej ogromna večina. Za postavitvijo begunskih naselij pa so "prispevali" veliko svoje zemlje—edinega kapitala, ki jim ga fašizem ni mogel odvzeti. Demokratični Italiji je torej uspelo to, kar ni uspelo fašistični: "nacionalno meliorirati" Trst in okolico. Končna rešitev je bil "normaliziranje" Italiji nikoli preveč naklonjenega mesta.

Drevesne vrste na Slovenskem

V knjigi *Drevesne vrste na Slovenskem* je **Robert Brus** s samostojnimi monografijami izčrpno in celovito predstavil 186 drevesnih vrst (s krajšimi opisi pa je predstavljenih več kot 200 redkejših drevesnih vrst).

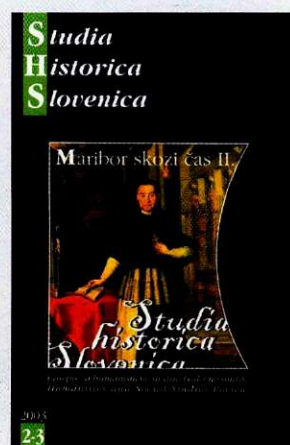
Med njimi je poleg vseh naših 71 samoniklih drevesnih vrst, ki so večinoma sestavni del gozdnih združb, tudi 115 tujih, od drugod prinesenih drevesnih vrst, ki jih v Sloveniji najpogosteje srečujemo bodisi v gozdnih nasadih ali po divjane v naravnem okolju. Nekatere med njimi so pri nas že zelo dolgo, da so se že povsem udomačile, druge so k nam prinesli šele pred desetletji, tako da jih še vedno lahko štejemo med redkosti. Za popolnejši pregled so v knjigi predstavljene tudi vse pomembnejše sadne drevesne vrste, na katere v dendrološki literaturi sicer pogosto pozabimo. Drevesne vrste so predstavljene z natančnimi morfološkimi opisi in podrobnejšimi podatki o cvetenju, razmnoževanju, razširjenosti, ekofizioloških lastnostih, uporabnosti, izjemnih primerkih in sistematski pripadnosti drevesnih vrst. Poleg opisov in splošnih predstavitev je pri vsaki vrsti upoštevano tudi najnovije znanje o njeni razširjenosti v Sloveniji, prav tako je predstavljena vloga vrste v okolju in potencialni negativni vplivi ob njenem nenadzorovanem vnašanju v naravno okolje. V pomoč pri prepoznavanju drevesnih vrst je več kot 550 barvnih fotografij, dodanih je tudi 144 zemljevidov naravne razširjenosti drevesnih vrst.

Maribor skozi čas II.

Studia historica Slovenica, izdaja **jo Zgodovinsko društvo dr. Franca Kovačiča v Mariboru**, tudi v tretjem letniku prinaša bogato bero.

V številki 1 je objavljenih osem prispevkov, vendar so vsi v nemškem ali angleškem jeziku z žal le kratkimi slovenskimi povzetki. Številka 2-3 je posvečena Mariboru in prinaša deset prispevkov: *Prispevek k zgodovinopisju na slovenskem Štajerskem do 1941* (Viktor Vrbnjak), *Maribor, mesto prvih ustvarjalnih začetkov Huga Wolfa* (Manica Špendal), *Mariborčan Marijan Pittreich, opat cistercijskega samostana Rein pri Gradcu (1745—1771)* avtorja Jožeta Mlinariča, *Narodnopolitične razmere v Mariboru v času marčne revolucije in neabsolutizma* Janeza Cvirna, *Moška kaznilnica v Mariboru od ustanovitve 1886 do osvoboditve* Franceta Filipiča, *Patografija Huga Wolfa* Viljema Brumca, *Mariborski stenograf Anton Rudolf Legat* Mateje Matjašič Friš, *Športno življenje v Mariboru do 1. svetovne vojne* Roberta Obrula, *Oris zgodovine Maribora v prvem desetletju po drugi svetovni vojni* Boža Repeta, *Športna društva v Mariboru od konca druge svetovne vojne do leta 1991* Aleša Tihca. I. Ž.

Dekleta zgoraj (brez) 2

Trem prijateljicam, Inken, Lucy in Leni, je postalo jasno, da brez trisobnega stanovanja ne bo šlo. Iskanje se začenja ...

Inken, igra jo Diana Amft, se je morala odseliti od doma, ker je očetova nova prijateljica v njeni sobi začela organizirati tečaje vnovičnega rojstva. Mati Lucy (Jasmin Great) je zaslavela s knjigo Ko deklice odrastejo, zato si ne more dovoliti, da bi njena hčerka še naprej stanovala doma. Lena, igra jo Karoline Herfurth, sicer ima streho nad glavo, vendar pa ne zdrži več s svojim fantom Lukasom (Florian David Fitz), ki je doživel ustvarjalno blokado. Iz stanovanja se

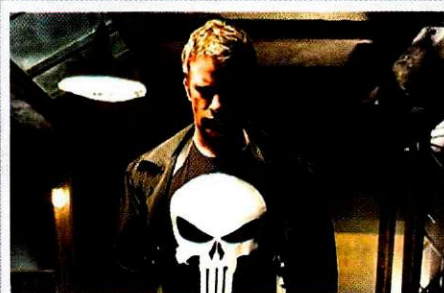
bo izselil, šele ko bo napisal novo skladbo ... Stanovanja v Münchnu pa so tako redka kot drevesa v puščavi. Ko se dekleta zaradi neuspešnih obiskov pri posrednikih že skoraj sprijaznijo z "bivalnim straniščem" s kuhinjsko nišo, dobi Lucy od nekega najemodajalca koristen podatek. Sebastian Bernstein, sin nepremičninskega posrednika z več kot 2.000 stanovanji, je njen študijski kolega. Očiten namig usode!

Usoda pa bo morala pohiteti. Dekleta so namreč izvedela, da se je Lucyjin bratranec razšel s svojo punco in se hoče vseliti v svoje staro stanovanje, v katerega so se začasno naselila dekleta. In to še isti večer! Treba se bo znajti. Kot že velikokrat prej se je Inkenin prijatelj Flin izkazal za

MÄDCHEN, MÄDCHEN 2 - LOFT ODER LIEBE	
Režija:	Peter Gersina
Producenta:	Lawrence Bender, Sarah Green
Scenaristka:	Maggie Peren
Igrajo:	Diana Amft, Karoline Herfurth, Jasmin Gerat, Max Riemelt
Premiera:	8. 7. 2004
Distribucija:	Ljubljanski kinematografi

pravega angela. Dekleta se z vso svojo šaro nemudoma preselijo v nekoliko prijetno 11 m² veliko študentsko sobo. Lena mora kmalu spet stipendirati svojega zdaj že nekdanjega fanta Lukasa. Bodoča logopedinja Inken pa se brez usmiljenja spravi na Flinovo nesramno vitko in vsiljivo francosko sostanovalko in jo muči z izgovorjavo ter prisilnim uživanjem sladkarij.

Lucy se nevede zelo približa svoji "žrtvi" Sebastianu, ki se izdaja za nekoga drugega. Na univerzi se namreč dobesedno zaleti vanj. Na njeno vprašanje, ali pozna Sebastiana Bernsteina, ta odgovori da ga. Lucy mu celo da svojo telefonsko številko in se dogovori z njim za ogled filma. Prišel naj bi tudi njegov "najboljši prijatelj". Študentka stomato-

Borec za pravico

Marvelov neustavljivi borec za pravico Punisher bo eksplodiral na velikem platnu v novem akcijskem trilerju, ki nam predstavlja stripovskega junaka, kakršnega še ni bilo.

Frank Castle, igra ga Tom Jane, je mož, ki je v življenju prevečkrat zrl smrti v oči; najprej kot pripadnik Delta Force in kasneje kot posebni agent FBI. Končno je tik pred tem, da izpreže in zaživi normalno življenje z ženo Mario (Samantha Mathis)

in sinkom Willom (Marcus Johns). Na svoji zadnji nalogi Castle do popolnosti odigra vlogo agenta pod krinko, a operacija se ponesreči in mladi Bobby Saint (James Carpinello) mora umreti. Zaradi tega se FBI zameri poslovnežu Howardu Sain-

tu (John Travolta) in njegovi glamurozni ženi Liviji (Laura Harring). Za bleščavo podobo floridskega para iz visoke družbe se skrivajo nasilna preteklost, vezi s podzemljem in bogastvo, pridobljeno na nezakonit način. Spodobna pa sta tudi srhljivo krutih

logije Lena pa se mora lotiti svojega prvega pacienta. Iz zagate ji pomaga asistent Johan Röderer in jo še isti večer povabi na zabavo. Nekaj ur pozneje se prijateljicam le nasmehne sreča. Posrednik jim ponudi borno trisobno luknjo za 480 evrov. Dekleta privolijo v najem. Inken je bolj kot stanovanje všeč čeden voznik porscheja Paul, ki naj bi se vselil v razkošno stanovanje zraven njihovega. Sreča pa, kot nam je znano, nikoli ne traja dolgo. Kmalu si dekleta skočijo v lase zaradi različnih pogledov na kupljivost, pokvarjenost in razumevanje "prave ljubezni". Prepričani se konča v solzah.

Inken odhiti k prijatelju Flinu in se mu zjoka na ramenu, Sebastian pa Lucy pred kinom pričaka brez "svojega prijatelja" Sebastiana. Odnosi med prijateljicami kmalu postanejo zelo napeti. Lena konča na neki grozno dolgočasni zabavi. Po koncu zabave se Johan ponudi, da jo bo peljal domov. Vožnja se konča s strastnim poljubom pred Lenino hišo, priča pa mu je Lukas. Lukas se dokončno razide z Leno. Zdaj tudi Lena priveka k Flinu in zmoti njegov prijetni večer z Inken. Na koncu pride še Lucy. Le kako bodo štirje prespali na dveh vzmetnicah? Dekleta se na-

posled odločijo, da bodo zbrala denar za kavcijo s prodajo na boljšem trgu, s skrajno neprijetnimi opravili in smrtno nevarnimi preizkusi alkoholiziranosti. A vse to je zaman, Lucyin jeep bo moral od hiše. Končno se vselijo v svojo "luknjo", ki se po temeljitem čiščenju in popraviljanju le spremeni v približno sprejemljivo stanovanje. To pa ni edina sprememba, ki čaka Inken, Lucy in Leno. Čakajo jih še neizogibna spoznanja o dejstvih, navideznih stvareh in "pravi ljubezni"...

dejanj. Zaradi sinove smrti sta pripravljena postaviti na kocko vse in se podata na krvavo maščevalno misijo. Castlova najhujša nočna mora se uresniči, ko se Howard Saint s svojimi priložniki na družinskem srečanju peklensko maščuje Castlu in njegovi družini. A Castle preživi, s čimer se ne more sprijazniti do konca življenja. Do tega trenutka se je do zadnje pikice držal zakona. Vendar so ga izkušnje naučile, da za-

kon ne more ustrezno kaznovati ljudi, ki so pomorili njegovo družino. Na podlagi dvajsetletnih izkušenj skuje načrt za kaznovanje morilcev. **Monika Maljevič**

THE PUNISHER

Režija:	Jonathan Hensleigh
Scenarista:	Jonathan Hensleigh, Michael France
Igrajo:	Thomas Jane, John Travolta, Rebecca Romijn-Stamos, Roy Scheider
Premiera:	15. 7. 2004
Distribucija:	Continental film

na kratko

Hollywoodski igralki **Nicole Kidman** so nedavno ponudili 60 milijonov funtov za vlogo v filmu, v katerem se ji ne bi bilo treba niti pojaviti. Igralka, dobitnica oskarja za najboljšo žensko vlogo, razmišlja, da bi posodila svoj glas liku Bele čarovnice v Disneyjevi različici serije otroških klasičnih zgodb L. C. Lewisa o izmišljeni deželi Narniji. Kidmanova pa ne hiti preveč, da bi prevzela to vlogo, saj bi morala po pogodbi posneti vseh sedem filmov, ki temeljijo na omenjenih zgodbah. Prvi film iz te nanizanke *Lev, čarovnica in omara* bi si ameriški gledalci lahko ogledali že med letošnjimi božičnimi prazniki.

Po šestih tednih prikazovanja je epskemu spektaklu **Troja** v Ljubljani pred podaljšanim koncem tedna uspelo nabrati že rekordnih 75.849 obiskovalcev. S predvidenim končnim rezultatom v višini 85.000 obiskovalcev bo krepko presegel uspehe dozdajšnje Kolosejeve zmagovalne trojice. To so filmi *Gospodar prstanov – Bratovščina prstana* (81.058 gledalcev), *Harry Potter in kamen modrosti* (80.759) ter *Kajmak in marmelada* (79.468). *Troja* je na 42. dan prikazovanja v ljubljanskem Koloseju nabrala – tudi s pomočjo nekaj šolskih predstav – skupno 818 gledalcev. Boljši rezultat je na takšen dan v zadnjih 15 letih uspelo doseči le filmu *Titanik* s 1.273 obiskovalci. Seveda pa bo morala *Troja* za uvrstitev na lestvico najuspešnejših vseh časov izbojevati še precej bitk, saj je v zgodovini ljubljanske kinematografije kar štirim filmom uspelo preseči mejo 100.000 obiskovalcev. To so *Titanik*, *Top Gun*, *To so gadje* in *Amadeus*, so sporočili iz Koloseja.

Dobitnik letošnje zlate palme na filmskem festivalu v Cannesu **Michael Moore** neznansko uživa ob kritikah republikancev na račun svojega filma *Fahrenheit 9/11*, saj so pomagale k temu, da je na prvi dan predvajanj v manj kot 900 ameriških kinodvoranah zaslužil skoraj 8,5 milijona dolarjev, s čimer je spet potolkel vse rekorde za dokumentarni film. Obisk je bil več kot odličen drugi dan, saj so se na primer pred newyorskimi kinodvoranami že za jutranje predstave vile dolge vrste ljudi, podobno kot pred tedni za risano uspešnico *Shrek* ali morda za Gibsonov Kristusov pasijon. Vrh Bele hiše je uslužbenec prepovedal ogled filma, ki je močno kritičen do predsednika Georgea Busha, nekdanji predsednik George Bush starejši pa je o Mooreu izrekel nekaj besed, ki niso za objavo. Republikanci se skušajo organizirati in pišejo knjige ter snemajo dokumentarce proti Mooreu, ki ga obtožujejo največjega greha ameriškega novinarstva, to je enostranskosti. Vendar Moore nikoli ni skrival, da ga uravnoveženost ne zanima, saj gre za njegov pogled na dogodke po 11. septembru 2001.

Jessica Alba (Honey) se je pridružila igralski ekipi priredbe grafičnega romana Franka Millerja *Sin City* v režiji Roberta Rodrigueza. Film združuje tri od sedmih grafičnih romanov, ki jih je Miller lastno-ročno napisal in ilustriral. Zgodbe o maščevanju in odrešitvi so vzete iz stripov *Sin City*, *That Yellow Bastard* in *The Big Fat Kill*. Miller z Rodrigueзом sodeluje tako tesno, da je režiser vztrajal pri tem, da dobi naziv so-režiserja. Film, v katerem igrajo Bruce Willis, Mickey Rourke, Jaime King, Brittany Murphy, Elijah Wood in Carla Gugino, so konec marca začeli snemati v Rodriguezevem studiu v Teksasu.

Radio Krka
106.6 MHz

PETEK,

9.7.2004

Slovenija 1

7.20	TEDENSKI IZBOR
7.20	KULTURA
7.30	ODMEVI OTROŠKA NANIZANKA, 10/45
8.20	PETA HIŠA NA LEVI: DRUŽINSKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 10/16
8.45	SKIP IN SKIT, RISANA NANIZANKA, 1/26
9.00	IGRAJMO SE V TURČIJI, DOKUMENTARNA NANIZANKA, 1/13
9.10	RISANKA
9.20	ALICE IN KAJETAN ČOP: VESELA HIŠICA - RAZVALJANA PRAVLJICA, LUTKOVNA NANIZANKA, 2/23
9.45	BRATOVŠČINA SINJEGA GALEBA, MLADINSKA NADALJEVANKA, 2/8
10.10	NA LINIJI: ALYA, ODDAJA ZA MLADE
10.45	JASNO IN GLASNO: KAKO ADAM VIDI EVO?, KONTAKTNA ODDAJA
11.25	55 LET FOLKLORNE SKUPINE TINE ROŽANC, 1. DEL
11.55	HUMANISTIKA: DINOZAVRI ISTRE IN KRASA
12.25	FRASIER, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 15/24
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.25	OSMI DAN, PONOVITEV
13.55	ŽELJKO KOZINC: DEČEK Z MIŠKAMI, TV FILM (VPS 13.55)
15.00	VSAKANJIK IN PRAZNIK, PONOVITEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	VRNITEV SREBRNE SENCE, AVSTRALSKA NANIZANKA, 1/13 (VPS 16.50)
17.10	IZ POPOTNE TORBE: RIŽ (VPS 17.10)
17.35	NATIONAL GEOGRAPHIC, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 15/18 (VPS 17.35)
18.30	ŽREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	SAGA O FORSYTH, ANGLEŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 1/10 (VPS 20.00)
21.15	SLAČENJE, NOVOZELANDSKA NADALJEVANKA, 10/20 (VPS 21.15)
22.05	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.05)
23.00	POLNOČNI KLUB (VPS 22.55)
0.15	NOČNI IZBOR
0.15	DNEVNIK, ŠPORT
1.05	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.05)
1.25	NATIONAL GEOGRAPHIC, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 15/18
2.20	PRENAGLUJENO DEJANJE, JUŽNOAFRIŠKI KOPRODUKCIJSKI FILM (VPS 02.20)
4.10	POLNOČNI KLUB
5.20	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	VIDEOSPOTNICE: VROČE
9.35	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLJSOK
10.05	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 118/158
10.30	INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
16.30	TV PRODAJA
17.00	VIDEOSPOTNICE: VROČE, PONOVITEV
17.30	SKOZI ČAS (VPS 17)
8.00	TELEBAJSKI, 30)
17.45	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 119/158 (VPS 17.45)
18.15	SHACKLETON, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 1/2, PONOVITEV (VPS 18.10)
20.00	TUTANKAMON: UGANKA O UMORU, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/2 (VPS 20.05)
20.55	CITY FOLK, LJUDJE EVROPSKIH MEST: DUNAJ, PONOVITEV (VPS 21.00)
21.20	SOUTH PARK, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NAN., 17., ZADNJA EPIZODA (VPS 21.25)
21.50	HAWKINS, ANGLEŠKI FILM (VPS 21.55)
23.20	SLOVENSKA JAZZ SCENA: 20 LET ZBORA PERPETUUM JAZZILE, 2. DEL (VPS 23.25)
0.30	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Odvetnik z ulice, 2. sezona, ponovitev 1. dela ameriške nanizanke
10.10	Dosjeji X, 9. sezona, ponovitev 16. dela ameriške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Odvetnik z ulice, 2. sezona, 2. del ameriške nanizanke
13.50	Mladi in nemiri, 3. sezona, 184. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 79. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Dosjeji X, 9. sezona, 17. del ameriške nanizanke
16.55	Hal: Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
17.25	Moj srček, 2. sezona, 5. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Da, draga?, 2. sezona, 16. del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Romantični film: Starec in deček, ameriški film
21.35	Midve z mamo, 2. sezona, 7. del ameriške nanizanke
22.30	Obletnica mature, ameriški film

Pop TV

7.05	Dragonball Z, risana serija
7.30	Beyblade, risana serija
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Masčevanje ljubezni, ponovitev 119. dela španske nadaljevanke
9.40	Klon, ponovitev 63. dela brazilске nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Moja Sofija, ponovitev 58. dela španske nadaljevanke
11.50	Družinske vezi, ponovitev 141. dela brazilске nadaljevanke
12.45	Na kraju zločina: Miami, 1. sezona, ponovitev 23. dela ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 142. del brazilске nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 59. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 64. del brazilске nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Masčevanje ljubezni, 120. del španske nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Akcija: Rop stoletja, ameriški film
21.55	Teksaški mož postave, 6. sezona, 19. del ameriške nanizanke
22.45	XXL premiere
22.50	Temni angel, ameriški film
0.30	24UR, ponovitev
1.30	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Odbojka na mivki, Maribor - Lent, pon
10.30	Pod židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, pon
12.00	A TO JE TO!?, nagradno zrebanje - Argeta, pon
12.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
13.00	Glasbeni mozaik
16.30	Sanjska poroka, finalna oddaja, pon
18.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
19.00	Zadnji problem človeške vrste, dokumentarna oddaja 4
19.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, 1 del, pon
20.00	Pesem za ljubezen, Davor Radolfi in Ritmo Loco
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Štiri tačke, oddaja o hisnih ljubljencih, pon
23.00	Festival Lent 2004
00.00	Trenja, POP TV, prvič
01.30	Glasbeni mozaik

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija

07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Automobile
08.50	TV prodaja
09.10	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
09.40	TV prodaja
10.00	Prenos seje DZ RS
18.00	Ilirika - turistična TV prodaja
18.15	Sto izlozb, sto strasti, 225. del italijanske telenovele
18.40	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
19.10	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Zabavnoglasbeni festival "Sunčane skale", prenos iz Herceg Novega
23.00	Žuzki v glavi, jugoslovanska socialna drama, 1970
00.15	Popotovanja z Janinom, ponovitev
00.45	TV prodaja
01.15	Videostrani

SOBOTA,

10.7.2004

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	KULTURA
7.00	ODMEVI
7.30	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
8.00	RISANKA
8.10	POD KLOBUKOM
8.45	KINO KEKEC: JAKOB NA KVADRAT, AMERIŠKO-KANADSKI FILM (VPS 08.50)
10.20	TEDENSKI IZBOR
10.20	DIVJI SVET PRIHODNOSTI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 3/13
10.45	POLNOČNI KLUB
11.55	TEDNIK
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.10	NEKAJ MINUT ZA POPULARNO GLASBO
13.45	RAD IMAM LUCY, AMERIŠKA ČB NANIZANKA, 171. EPIZODA, PONOVITEV (VPS 13.35)
14.10	Z NEČAKI NA SMUČANJU, DANSKI FILM (VPS 14.00)
15.30	O ŽIVALIH IN LJUDEH, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 15.30)
15.55	SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARŠKE TV (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 16.50)
17.15	OZARE (VPS 17.15)
17.20	ZAKLADI SVETA, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/21 (VPS 17.20)
17.50	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE (VPS 17.50)
18.20	COFKO COF, RISANA NAN., 18/26 (VPS 18.20)
18.45	RISANKA (VPS 18.45)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	ŠPORT
19.35	UTRIP
19.50	VREME
20.00	DVOJNE POČITNICE, MLADINSKA NADALJEVANKA, 3., ZADNJI DEL (VPS 20.00)
20.35	ČEZ PLANKE: FINSKA (VPS 20.35)
21.40	TV SMO LJUDJE: MASKA, KOSTUMOGRAFIJA, SCENOGRAFIJA (VPS 21.40)
22.05	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.05)
22.40	UJETNIK, ANG. NAN., 5/17 (VPS 22.35)
23.30	NOČNI IZBOR
23.30	DNEVNIK, ŠPORT
0.10	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.10)
0.30	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR
0.55	ZAKLADI SVETA, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/21
1.25	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE
1.55	VOJSKA TEME, AMERIŠKI FILM (VPS 01.55)
3.30	TV SMO LJUDJE: MASKA, KOSTUMOGRAFIJA, SCENOGRAFIJA
3.50	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.35	MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
10.05	INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	INFOKANAL
12.40	TV PRODAJA
13.10	CICIBAN POJE IN PLEŠE, ODDAJA TV MARIBOR, 2. DEL (VPS 13.00)

14.10	BRANKO MIKLAČ - TUGO ŠTIGLIC: MOJ PREMALO SLAVNI ŠTRIC, IZVIRNA TV IGRA, PONOVITEV (VPS 14.20)
15.10	EUROPEAN FOLK ORCHESTRA, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 15.20)
16.25	ZADETEK, ANGLEŠKI FILM, PON. (VPS 16.25)
18.20	SKOZI ČAS (VPS 18.20)
18.30	PRIMITIVE TATU, NORVEŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 18.30)
20.00	HELMUT NEWTON - OKVIRI Z ROBA, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV (VPS 20.05)
21.00	THIBAUTLOVI, FRANCOŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 2/8 (VPS 20.55)
21.50	VELIKI SEN, AMERIŠKI FILM (VPS 21.50)
23.25	POLETNA SOBOTNA NOČ (VPS 23.25)
1.00	INFOKANAL

Kanal A

9.20	TV prodaja
9.50	Vsi moji otroci, ponovitev 75. dela am. nad.
10.40	Vsi moji otroci, ponovitev 76. dela am. nad.
11.30	Vsi moji otroci, ponovitev 77. dela am. nad.
12.20	Vsi moji otroci, ponovitev 78. dela am. nad.
13.10	Vsi moji otroci, ponovitev 79. dela am. nad.
14.00	Dannyjeve zvezde
15.00	Dr. Phil, pogovorna oddaja
15.50	Oprah Show, pogovorna oddaja
16.40	Guinnessova knjiga rekordov, angleška dokumentarna serija
17.35	Simpatije Dawson's Creek, 6. sezona, zadnji del ameriške nanizanke
18.30	Non Stop Music
20.00	Kriminalka: Jill Rips, ameriški film
21.40	Sodnik, ameriška nadaljevanka, 2/4
22.25	Nemoravno obnašanje 3, ameriški film
0.10	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Naš mali svet, sinhronizirana risana serija
8.05	Mala Kitty, sinhronizirana risana serija
8.15	Doktor Oto, sinhronizirana risana serija
8.25	Bučke, sinhronizirana risana serija
8.35	Hikarian, sinhronizirana risana serija
9.00	Katka in Orbi
9.10	Katie and Orbie, sinhronizirana risana serija
9.10	Obuti maček Puss'n' Boots, sinhronizirana risana serija
9.35	Aladin, sinhronizirani risani film
10.25	Beyblade, risana serija
10.55	Zenki, sinhronizirana risana serija
11.25	Lepo je biti milijonar, ponovitev
12.35	Čakajoča, ameriški film
14.00	Nedolzne zrtve, ameriška nadaljevanka, 1/4
15.00	Formula 1, prenos treninga
16.10	Diagnoza: umor, 6. sezona, 3. del ameriške nanizanke
17.15	24UR - vreme
17.20	Dana beseda, ameriški film
19.00	24UR
20.00	Filmski hit: Pravda za vsako ceno, am. film
22.05	Tako je ljubka, ameriški film
23.50	Izpovedi taksistu 10, dokumentarna oddaja
0.45	24UR, ponovitev
1.45	Nočna panorama

TevePika

09.30	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
10.00	Zrela leta z Melanijo Šter, oddaja za tretje življenjsko obdobje, pon
10.30	Pesem za ljubezen, Davor Radolfi in Ritmo Loco
12.00	V harmoniji z naravo, pon
12.30	A TO JE TO!?, nagradno zrebanje - Argeta, pon
13.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
13.30	Pod židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, pon
15.00	Odbojka na mivki, Maribor - Lent, pon
15.30	Glasbeni mozaik
17.45	Z glavo na zabavo
18.00	BODI IDOL 2004, zabavno glasbena oddaja, vodi: Rebeka Dremelj, pon
19.30	Sanjska poroka, finalna oddaja
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Festival Lent 2004
23.30	Ekstra magazin, Kanal A, pon
00.30	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
01.30	Glasbeni mozaik

Kanal III

07.00	Videostrani
08.00	TV prodaja
09.00	Sto izložb, sto strasti, ponovitev 221. dela
09.25	Sto izložb, sto strasti, ponovitev 222. dela
09.50	Sto izložb, sto strasti, ponovitev 223. dela
10.10	Sto izložb, sto strasti, ponovitev 224. dela
10.35	Sto izložb, sto strasti, ponovitev 225. dela
11.00	Risanke
11.30	Za vas in mesto, ponovitev
12.30	Štiri tačke
13.00	TV prodaja
13.30	Zabavnoglasbeni festival "Suncane skale", posnetek
16.30	Blazeni papež Janez XXIII, 1. del italijanske miniserije
17.30	Ilirika - turistična TV prodaja
18.00	Risanke
18.30	Automobile
18.45	Risanke
19.15	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Zabavnoglasbeni festival "Suncane skale", prenos iz Herceg Novoga
23.00	Maščevanje marincev, ameriški akcijski film, 2001
00.50	TV prodaja
01.20	Videostrani

NEDELJA,

11.7.2004

Slovenija 1

7.30	ŽIV ŽAV: METKA IN ZVERINKO ZVER, RISANA NANIZANKA, 12/26; MARCELINO KRUIH IN VINO, RISANA NANIZANKA, 19/26; PIKA NOGAVIČKA, RISANA NANIZANKA, 17/26 (VPS 07.30)
9.25	O ŽIVALIH IN LJUDEH, ODDAJA TV MARIBOR, PONOVIITEV
9.50	IZVIR(NJ), ODDAJA O LJUBITELJSKI KULTURI (VPS 09.55)
10.20	DELAVSKA GODBA TRBOVLJE (VPS 10.25)
10.50	SVET DINJIH ŽIVALI, ANGLEŠKA POLJUDNOZNAŠTVENA SERIJA, 7/10 (VPS 10.55)
11.25	OZARE, PONOVIITEV
11.30	OBZORJA DUHA (VPS 11.30)
12.00	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.00)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.25	POLJE, KDO BO TEBE LJUBIL 2004, 2. DEL, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 13.20)
14.25	ČARI ZAČIMB: ŠKOLJKE NA RUKOLI (VPS 14.20)
14.50	TINKARA KOVAČ, KONCERT (VPS 14.50)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	AVTOPORTRET: POLONA JUH (VPS 16.50)
17.40	VSAKDANJIK IN PRAZNIK (VPS 17.40)
18.30	ŽREBANJE LOTA (VPS 18.30)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	ŠPORT
19.35	ZRCALO TEDNA
19.50	VREME
20.00	FOYLOVA VOJNA, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 1/8 (VPS 20.00)
21.40	INTERVJU: BORIS PAHOR (VPS 21.35)
22.40	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.35)
23.15	DNEVI SLAVE, AMERIŠKI ČB FILM (VPS 23.10)
0.40	NOČNI IZBOR
0.40	DNEVNIK, ŠPORT
1.20	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.15)
1.45	POLJE, KDO BO TEBE LJUBIL 2004, 2. DEL, ODDAJA TV MARIBOR
2.45	ČARI ZAČIMB: ŠKOLJKE NA RUKOLI
3.10	TINKARA KOVAČ, KONCERT
4.45	AVTOPORTRET: POLONA JUH
5.40	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.30	TV PRODAJA
11.00	INFOKANAL
12.00	TV PRODAJA
12.30	55 LET FOLKLORNE SKUPINE TINE ROŽANČ, 4. DEL (VPS 12.30)

13.00	TONE PARTLIČ: O TEŽAVAH S KALMANOVIM TRUPLUM IN NEPRIMERNI LJUBEZNI MED FRANČEKOM IN GELO, IZVIRNA TV IGRA, PONOVIITEV (VPS 13.00)
13.50	ZGODBA DVEH MEST - DVEH GORIC, PONOVIITEV (VPS 13.50)
14.40	SARAJEVSKI ATENTAT, NEMŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVIITEV
15.25	INFOKANAL
15.55	SKOZI ČAS (VPS 18.50)
16.05	ETIENNE GRANDJEAN, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 16.20)
17.30	POLNOČNI KLUB: JUTRI NEHAM!, PONOVIITEV (VPS 17.35)
18.45	FRAN ŽIZEK: IPAVCI - FRANC, TV NADALJEVANKA, 1/5 (VPS 19.00)
20.00	POTOVANJA NA KONEC SVETA, AVSTRALSKA DOKUMENTARNA SERIJA, 7/13 (VPS 20.05)
20.55	NAŠE SKRIVNO ŽIVLJENJE, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 19/22 (VPS 21.00)
21.45	IZ BALETNEGA ARHIVA
21.45	U.KODER-E.FRITZ-H.NEUBAUER: SLUČAJNO STA SE SREČALA ROMEO IN JULIJA, TV BALETNI FILM (VPS 21.55)
22.15	M.VOGELNIK-L.ŽERDIN-J.MEGLIČ: BAJKA O STALAKTITIH IN STALAGMITIH, TV BALETNI FILM (VPS 22.25)
22.45	SOUTH PARK, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 17., ZADNJA EPIZODA, PONOVIITEV (VPS 22.55)
23.10	INFOKANAL

Kanal A

9.20	TV prodaja
9.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 180. dela ameriške nadaljevanke
10.40	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 181. dela ameriške nadaljevanke
11.30	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 182. dela ameriške nadaljevanke
12.20	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 183. dela ameriške nadaljevanke
13.10	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 184. dela ameriške nadaljevanke
14.00	Dannyjeve zvezde
15.00	Dr. Phil, pogovorna oddaja
15.50	Oprah Show, pogovorna oddaja
16.40	Guinnessova knjiga rekordov, angleška dokumentarna serija
17.35	Felicity, 4. sezona, 10. del ameriške nanizanke
18.30	Planet 10
19.00	Non Stop Music
20.00	Družinski film: Rezervat panda medvedkov, ameriški film
21.35	Tihi zločin, 1. sezona, zadnji del am. nan.
22.30	Obremenjeni dokaz, ameriški film
00.10	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Naš mali svet, sinhronizirana risana serija
8.05	Mala Kitty, sinhronizirana risana serija
8.15	Doktor Oto, sinhronizirana risana serija
8.25	Bucke, sinhronizirana risana serija
8.35	Hikarian, sinhronizirana risana serija
9.00	Katka in Orbi
	Katie and Orbie, sinhronizirana risana serija
9.10	Obuti maček, sinhronizirana risana serija
9.35	Heidi, sinhronizirani risani film
10.30	Beyblade, risana serija
11.00	Zenki, sinhronizirana risana serija
11.30	Lepo je biti milijonar, ponovitev
13.00	Resnični svet, dokumentarna oddaja
13.30	Formula 1, prenos za VN Velike Britanije
16.00	Oh, ta osemdeseta, ameriška hum. nan.
16.35	Diagnoza: umor, 6. sezona, 4. del am. nan.
17.35	24UR - vreme
17.40	Skrivna priča, ameriški film
19.00	24UR
20.00	Nedeljski film: Gozdni požar, ameriški film
21.45	Formula 1, povzetek
22.00	Prava stvar, ameriški film
23.45	Bellevue, dokumentarna oddaja
1.15	24UR, ponovitev
2.15	Nočna panorama

TevePika

9.20	Knjiga na muhi, oddaja o knjigi, pon
9.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon

10.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
10.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
11.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
11.30	Sanjaška poroka, finalna oddaja, pon
13.30	V harmoniji z naravo, pon
14.00	Pod židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, pon
15.30	Tam kjer je veselje doma, narodno zabavni program z turističnimi informacijami
17.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, 1 del, pon
17.30	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
18.30	The Kwashen Retashy, glasbeni show, prvič
20.00	Festival Lent 2004
21.00	A TO JE TO!?, nagradno žrebanje - Argeta, pon
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Zadnji problem človeške vrste, dokumentarna oddaja 4/4
23.00	Preverjeno, POP TV, pon
00.00	Z glavo na zabavo
00.15	Glasbeni mozaik

Kanal III

07.00	Videostrani
08.00	TV prodaja
09.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
11.00	Risanke
11.30	Za vas in mesto, oddaja o kmetijstvu in turizmu
12.30	Risanke
13.00	TV prodaja
13.15	Automobile
13.30	TV prodaja
14.00	Zabavnoglasbeni festival "Suncane skale", posnetek
17.00	Sijaj, ponovitev
17.30	Ilirika - turistična TV prodaja
18.00	Ekskluzivni magazin
18.30	Naš vrt
19.00	Popotovanja z Janinom
19.30	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Sedem let pozneje, ameriška drama, 1999
21.50	Reporter X
22.20	KI, športni program
23.20	Odbojka na mikvi Siemens Mobile Masters 2004, reportaža
23.50	Resnična gospa McCartney, dokumentarni film
00.40	TV prodaja
01.10	Videostrani

PONEDELJEK,

12.7.2004

Slovenija 1

7.30	TEDENSKI IZBOR
7.30	UTRIP
7.45	ZRCALO TEDNA
8.00	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 11/45
8.25	PETA HIŠA NA LEVI: KDO DOBI PETJINO SOBO, DRUŽINSKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 11/16
8.55	IZ POPOTNE TORBE: RIŽ
9.15	AFNA FRIKI, MLADINSKA ODDAJA, 4/12
9.40	DVOJNE POČITNICE, MLADINSKA NADALJEVANKA, 3., ZADNJI DEL VRNITEV SREBRNE SENCE, AVSTRALSKA NANIZANKA, 1/13
10.10	PRIJATELJI, OSTANIMO PRIJATELJI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
11.15	NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO
11.35	WALK ON BY: ZGODBA O POPULARNI GLASBI, ANGLEŠKA GLASBENO-DOKUMENTARNA SERIJA, 2.DEL
12.25	TV SMO LJUDJE: MASKA, KOSTUMOGRAFIJA, SCENOGRAFIJA
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	OBZORJA DUHA
13.45	NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO
14.10	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR
15.05	VSAKDANJIK IN PRAZNIK, PONOVIITEV
15.55	DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	RADOVEDNI TAČEK: KONEC (VPS 16.50)
16.55	RISANKA

17.05	OTOK ŽIVALI, RISANA NANIZANKA, 3/13 (VPS 17.05)
17.35	ČLOVEK JAGUAR, NEMŠKA POLJUDNOZNAŠTVENA ODDAJA (VPS 17.35)
18.25	ŽREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.25)
18.35	ŽREBANJE ASTRA (VPS 18.35)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	KLINIKA POD PALMAMI, NEMŠKA NADALJEVANKA, 5/10 (VPS 20.00)
20.50	DUŠNI PASTIRJI, ANGLEŠKA NANIZANKA, 2/10 (VPS 20.55)
21.20	PODOBA PODOBE (VPS 21.25)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	BELI UNO, ITALIJANSKA NADALJEVANKA, 2., ZADNJI DEL (VPS 22.50)
0.30	NOČNI IZBOR
0.30	DNEVNIK, ŠPORT (VPS 00.30)
1.20	DNEVNIK ZAMEJSKE TV
1.45	ČLOVEK JAGUAR, NEMŠKA POLJUDNOZNAŠTVENA ODDAJA
2.35	PODOBA PODOBE
3.00	VELIKI SEN, AMERIŠKI FILM (VPS 03.00)
4.40	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.05	PRIMORSKI MOZAIK, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	SLOVENSKI UTRINKI, ODD. MADŽARSKE TV
10.00	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 119/158
10.25	INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
13.35	TV PRODAJA
14.05	TEDENSKI IZBOR
14.05	POLJE, KDO BO TEBE LJUBIL 2004, 2. DEL, ODDAJA TV MARIBOR
15.05	ČARI ZAČIMB: ŠKOLJKE NA RUKOLI
15.30	TINKARA KOVAČ, KONCERT
17.05	AVTOPORTRET: POLONA JUH
18.00	SKOZI ČAS (VPS 17.45)
18.15	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 120/158 (VPS 18.00)
18.40	TAT TRUPEL, AMERIŠKI ČB FILM, PONOVIITEV (VPS 18.30)
20.00	KONČNICA (VPS 20.05)
21.00	STUDIO CITY (VPS 21.00)
21.55	OLIMPIJSKI DUH, KOPRODUKCIJSKI MAGAZIN, 2/5 (VPS 22.00)
22.25	VIDEOSPOTNICE (VPS 22.30)
22.55	RANE RONČEL IZZA ODRA (VPS 23.00)
0.30	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Odvetnik z ulice, 2. sezona, ponovitev 2. dela ameriške nanizanke
10.10	Dosjeji X, 9. sezona, ponovitev 17. dela ameriške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Odvetnik z ulice, 2. sezona, 3. del ameriške nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 185. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 80. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Dosjeji X, 9. sezona, 18. del ameriške nanizanke
16.55	Hal: Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
17.25	Moj srček, 2. sezona, 6. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Da, draga?, 2. sezona, 17. del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Super film: Okvara, ameriški film
21.40	Mikser: Raymonda imajo vsi radi, 5. sezona, 21. del ameriške humoristične nanizanke
22.10	Radjska postaja, 22. del ameriške humoristične nanizanke
22.40	Osbournovi, 1. sezona, 10. del dokumentarne serije
23.10	Moške zadeve, 1. sezona, 15. del ameriške nanizanke

Pop TV

7.05	Dragonball Z, risana serija
7.30	Beyblade, risana serija
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Maščevanje ljubezni, ponovitev 120. dela španske nadaljevanke
9.40	Klon, ponovitev 64. dela brazilске nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Moja Sofija, ponovitev 59. dela španske nadaljevanke
11.50	Družinske vezi, ponovitev 142. dela brazilске nadaljevanke
12.45	Diagnoza: umor, 6. sezona, ponovitev 4. del ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 143. del brazilске nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 60. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 65. del brazilске nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maščevanje ljubezni, 121. del španske nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	XXL komedija: Nenavaden par, ameriški film
21.45	Naša sodnica, 3. sezona, 22. del ameriške nanizanke
22.40	XXL premiere
22.45	Urgenca, 8. sezona, 17. del ameriške nan.
23.40	Seks v mestu, 4. sezona, 11. del ameriške nanizanke
0.20	24UR, ponovitev
1.20	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	The Kwashen Retashy, glasbeni show, pon
11.00	A TO JE TO!?, nagradno zrebanje - Argeta, pon
11.30	Avto šok, oddaja o avtomobilizmu, pon
12.00	Zadnji problem cloveške vrste, dokumentarna oddaja 4/4
12.30	Ziveti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
13.00	Razgledovanja, potpisna reportaža, pon
13.30	Trenja, POP TV, pon
15.00	Glasbeni mozaik
17.00	Zrela leta z Melanijo Šter, oddaja za tretje življensko obdobje, pon
17.30	Klepet z jasnovidko Maručo, živo
18.00	Štiri tacke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, 1 del, pon
19.30	Avto šok, oddaja o avtomobilizmu, pon
20.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, slovenska kuhinja takšna in drugačna
21.00	A to je to!?, poučno-zabavna oddaja, masažni salon Sabai, vodi: Alenka Strnad - Reza, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Pazi kamera, POP TV
23.30	Sanjska poroka, finalna oddaja, pon
1.30	Glasbeni mozaik

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Automobile
09.25	Sto izložb, sto strasti, ponovitev
10.00	Prenos seje DZ RS
18.00	Ilirika - turistična TV prodaja
18.20	Sto izložb, sto strasti, 226. del italijanske telenovele
18.45	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
19.15	Videalisti, glasbene lestvice
19.30	Obisk festivala ali dobra knjiga?, reportaža
20.00	Blaženi papež Janez XXIII, 2. del italijanske miniserije
21.00	Baza, ameriški akcijski film, 1999
22.50	K1, športni program
23.50	TV prodaja
00.20	Videostrani

TOREK,

13.7.2004

Slovenija 1

7.20	TEDENSKI IZBOR
7.20	KULTURA
7.30	ODMEVI
8.00	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 12/45
8.25	PETA HIŠA NA LEVI: VALPURGINA NOČ
8.55	EN A ČIST NORMALNA FAMILIJA, DRUŽINSKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, /16
9.00	RISANKA
9.10	RADOVEDNI TAČEK: KONEC
9.30	OTOK ŽIVALI, RISANA NANIZANKA, 3/13
9.35	MARSUPILAMI, RISANA NANIZANKA, 24/26
10.00	SPREHODI V NARAVO: GOZDNE ZDRUŽBE
10.20	ČLOVEK JAGUAR, NEMŠKA POLJUDNOZANSTVENA ODĐAJA
11.10	ČEZ PLANKE: FINSKA
12.20	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	PODOBA PODOBE
13.40	INTERVJU: BORIS PAHOR
14.40	DUŠNI PASTIRJI, ANG. NANIZANKA, 2/10
15.10	KLINIKA POD PALMAMI, NEMŠKA NADALJEVANKA, 5/10, PONOVITEV
15.55	DOBER DAN, EVROPA: USTANOVE EU, ODĐAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	MARCELINO KRUIH IN VINO, RISANA NANIZANKA, 3/26 (VPS 16.50)
17.10	ZLATKO ZAKLADKO: JUHA POD BOKO (VPS 17.10)
17.30	SONČNICA NA RAMI: ODPETE PESMI OTONA ŽUPANČIČA (VPS 17.30)
17.40	GLADIUS: MEČ - MIT IN STVRNOST SREDNJEGA VEKA, DOKUMENTARNA ODĐAJA, 1/2 (VPS 17.40)
18.10	PRISLUHNIIMO TIŠINI: ŽIVLJENJE S POLŽEVIM VSADKOM (VPS 18.10)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	MEDNARODNA OBZORJA: HRVAŠKA - ISKANJE IZGUBLJENEGA ČASA, PONOVITEV (VPS 20.00)
20.55	POD ŽAROMETOM (VPS 21.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	NAPAČNA DIAGNOZA SMRTI, AMERIŠKA DOKUMENTARNA ODĐAJA (VPS 22.50)
23.40	POLETNI DEŽ, ANGLEŠKA DRAMA (VPS 23.45)
1.15	NOČNI IZBOR
1.15	DNEVNIK, ŠPORT
2.05	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.10)
2.25	GLADIUS: MEČ - MIT IN STVRNOST SREDNJEGA VEKA, DOKUMENTARNA ODĐAJA, 1/2
2.55	PRISLUHNIIMO TIŠINI: ŽIVLJENJE S POLŽEVIM VSADKOM
3.25	MEDNARODNA OBZORJA: HRVAŠKA - ISKANJE IZGUBLJENEGA ČASA
4.15	POD ŽAROMETOM
5.10	POLETNI DEŽ, ANGLEŠKA DRAMA
6.45	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.35	VIDEOSPOTNICE, PONOVITEV
9.05	GLASNIK, ODĐAJA TV MARIBOR (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	DOBER DAN, KOROŠKA
10.05	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 120/158
10.25	INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
16.00	TV PRODAJA
16.30	TEDENSKI IZBOR
16.30	OLIMPIJSKI DUH, KOPRODUKCIJSKI
16.30	MAGAZIN, 2/5
17.00	STUDIO CITY
18.00	VIDEOSPOTNICE, PONOVITEV
18.30	SKOZI ČAS (VPS 18.15)
18.45	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 121/158 (VPS 18.30)
19.10	THIBAUTTOVI, FRANCOŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 2/8, PON. (VPS 19.00)

20.00	FRASIER, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 16/24 (VPS 20.05)
20.20	ZADNJA ZMAGA, FINSKA DRAMA, PONOVITEV (VPS 20.25)
21.40	ATLANTIC CITY, KANADSKI KOPRODUKCIJSKI FILM (VPS 21.45)
23.25	VIDEOSPOTNICE: MONO (VPS 23.25)
23.55	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Odvetnik z ulice, 2. sezona, ponovitev 3. dela ameriške nanizanke
10.10	Dosjeji X, 9. sezona, ponovitev 18. dela ameriške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU
12.30	TV prodaja
13.00	Odvetnik z ulice, 2. sezona, 4. del ameriške nanizanke
13.50	Mladi in nemiri, 3. sezona, 186. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 81. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Dosjeji X, 9. sezona, 19. del ameriške nanizanke
16.55	Ha! Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
17.25	Moj srček, 2. sezona, 7. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Da, draga?, 2. sezona, 18. del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Akcija: Mladi revolveraši 2, ameriški film
21.50	Mikser: Raymonda imajo vsi radi, 5. sezona, 22. del ameriške humoristične nanizanke
22.20	Radljska postaja, 23. del ameriške humoristične nanizanke
22.50	Osbornovi, 2. sezona, 1. del dokumentarne serije
23.20	Moške zadeve, 1. sezona, 16. del ameriške nanizanke

Pop TV

7.05	Dragonball Z, risana serija
7.30	Beyblade, risana serija
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Maščevanje ljubezni, ponovitev 121. dela španske nadaljevanke
9.40	Klon, ponovitev 65. dela brazilске nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Moja Sofija, ponovitev 60. dela španske nadaljevanke
11.50	Družinske vezi, ponovitev 143. dela brazilске nadaljevanke
12.45	Naša sodnica, 3. sezona, ponovitev 22. dela ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 144. del brazilске nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 61. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 66. del brazilске nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maščevanje ljubezni, 122. del španske nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Preverjeno
20.45	Življenska zgodba: Njegovi dve ženi, ameriški film
22.25	XXL premiere
22.30	Urgenca, 8. sezona, 18. del ameriške nanizanke
23.25	Seks v mestu, 4. sezona, 12. del ameriške nanizanke
0.05	24UR, ponovitev
1.05	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, 1 del, pon
10.00	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klarica, prvič
10.30	The Kwashen Retashy, glasbeni show, pon
12.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
13.00	Pazi kamera, POP TV
13.30	Glasbeni mozaik
16.30	Knjiga na muhi, oddaja o knjigi
16:45	Drom pot, romska oddaja, prvič

17.00	BODI IDOL 2004, zabavno glasbena oddaja, vodi: Reberka Dremelj
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, slovenska kuhinja takšna in drugačna, pon
20.00	Sanjska poroka, 1 del
20.30	V harmoniji z naravo, prvič
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, 2 del
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Pesem za ljubeze, Davor Radolfi in Ritmo Loco
00.30	Glasbeni mozaik

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Sto izložb, sto strasti, ponovitev
09.40	TV prodaja
10.00	Prenos seje DZ RS
18.00	Ilirika - turistična TV prodaja
18.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
19.00	Ekskluzivni magazin, ponovitev
19.30	Naš vrt, ponovitev
20.00	Nova vrsta kriminala, ameriški akcijski film, 1999
21.40	Miss, jugoslovska komedija, 1986
23.30	Automobile
23.45	TV prodaja
00.15	Videostrani

SREDA,

14.7.2004

Slovenija 1

7.20	TEDENSKI IZBOR
7.20	KULTURA
7.30	ODMEVI
8.00	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 13/45
8.25	PETA HIŠA NA LEVI: DENAR SVETA VLADAR, DRUŽINSKA HUMORISTIČNA NAN., 13/16
8.55	RISANKA
9.00	PIPSI, RISANA NANIZANKA, 22/26
9.25	SMER VESOLJE, RISANA NANIZANKA, 21/26
9.50	ZLATKO ZAKLADKO: JUHA POD BOKO S. PREGL: ODPRAVA ZELENEGA ZMAJA, MLADINSKA TV NADALJEVANKA, 3/6
10.10	SONČNICA NA RAMI: ODPETE PESMI OTONA ŽUPANČIČA
10.50	GLADIUS: MEČ - MIT IN STVRNOST SREDNJEGA VEKA, DOKUMENTARNA ODĐAJA, 1/2
11.20	PRISLUHNIIMO TIŠINI: ŽIVLJENJE S POLŽEVIM VSADKOM
11.45	IZVIR(N), ODĐAJA O LJUBITELJSKI KULTURI
12.15	DELAVSKA GODBA TRBOVLJE
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	NA VRTU, ODĐAJA TV MARIBOR
13.40	ZAKLADI SVETA, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/21
14.10	MEDNARODNA OBZORJA: HRVAŠKA - ISKANJE IZGUBLJENEGA ČASA
15.05	POD ŽAROMETOM, PONOVITEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK: MOJ GOST, MOJA GOSTIJA. - VEND...GEM... (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	MALE SIVE CELICE, KVIZ, PON. (VPS 16.50)
17.50	(G)RAJSKI LJUDJE, DOKUMENTARNA ODĐAJA (VPS 17.45)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	SEDMI PEČAT: ENODNEVNE KRALJICE, FRANCOŠKI FILM (VPS 20.00)
21.30	UBIJAJSKI SKORNJI, ŠVEDSKA DOKUMENTARNA ODĐAJA (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.55	TIBET - STREHA SVETA, DOKUMENTARNA ODĐAJA (VPS 22.55)
23.50	NOČNI IZBOR

23.50	DNEVNIK ŠPORT
0.40	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.40)
1.00	(G)RAJSKI LJUDJE, DOKUMENTARNA ODDAJA
1.55	RAZPOLOŽENA ZA LJUBEZEN, HONGKONSKI FILM (VPS 01.55)
3.30	TIBET - STREHA SVETA, DOKUMENTARNA ODDAJA
4.25	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.35	TEDENSKI IZBOR
8.35	VIDEOSPOTNICE: MONO
9.05	CITY FOLK, LJUDJE EVROPSKIH MEST: DUNAJ
9.30	DOBER DAN, EVROPA: USTANOVE EU, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
10.00	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 121/158
10.25	INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
16.20	TV PRODAJA
17.00	TUTANKAMON: UGANKA O UMORU, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/2, PONOVITEV
17.50	VIDEOSPOTNICE: MONO, PONOVITEV
18.20	SKOZI ČAS (VPS 18.15)
18.35	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 122/158 (VPS 18.30)
19.05	KONČNICA, PONOVITEV
20.00	VIKTOR PARMA: CARICINE AMAZONKE, KONCERTNA IZVEDBA OPERETE (VPS 20.00)
21.55	HOWARD HODGKIN: PORTRET SLIKARJA, ANG. DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 21.30)
22.50	VIDEOSPOTNICE: STEREO (VPS 22.20)
23.20	BRANE RONČEL IZZA ODRA, PONOVITEV (VPS 22.50)
0.50	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Odvetnik z ulice, 2. sezona, ponovitev 4. dela ameriške nanizanke
10.10	Dosjeji X, 9. sezona, ponovitev 19. dela ameriške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Odvetnik z ulice, 2. sezona, 5. del am. nan.
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 187. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 82. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Dosjeji X, 9. sezona, zadnji del ameriške nan.
16.55	Ha!: Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
17.25	Moj srček, 2. sezona, 8. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Da, draga?, 2. sezona, 19. del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Otroci in živali, zabavna oddaja
20.55	Najboljše reklame, ki jih nikoli niste videli, zabavna oddaja
21.45	Mikser: Raymonda imajo vsi radi, 5. sezona, 23. del ameriške humoristične nanizanke
22.15	Radjska postaja, 24. del ameriške humoristične nanizanke
22.45	Osbournovi, 2. sezona, 2. del dokumentarne serije
23.15	Moške zadeve, 1. sezona, 17. del ameriške nanizanke

Pop TV

7.05	Dragonball Z, risana serija
7.30	Beyblade, risana serija
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Maševanje ljubezni, ponovitev 122. dela španske nadaljevanke
9.40	Klon, ponovitev 66. dela brazilске nad.
10.30	TV prodaja
11.00	Moja Sofija, ponovitev 61. dela španske nad.
11.50	Družinske vezi, ponovitev 144. dela brazilске nadaljevanke
12.45	Preverjeno, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 145. del brazilске nad.
15.55	Moja Sofija, 62. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 67. del brazilске nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maševanje ljubezni, 123. del španske nad.

19.00	24UR
20.00	TV kriminalka: Točka izginotja, ameriški film
21.40	Na kraju zločina, 3. sezona, ameriška nan.
22.35	XXL premiere
22.40	Urgenca, 8. sezona, 19. del ameriške nan.
23.35	Seks v mestu, 4. sezona, 13. del ameriške nanizanke
0.15	24UR, ponovitev
1.15	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Zadnji problem človeške vrste, dokumentarna oddaja 4, pon
10.00	Štiri tačke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
10.30	Pod Židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, pon
12.00	A to je tol?, poučno-zabavna oddaja, masažni salon Sabai, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
12.30	Knjiga na muhi, oddaja o knjigi
12.45	Drom pot, romska oddaja
13.00	Avto sok, oddaja o avtomobilizmu, pon
13.30	NSM KANAL A
15.00	Glasbeni mozaik
17.30	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
18.00	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Peter Gregor
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, prvič
19.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, 2 del
20.00	Computer line, oddaja o računalništvu, prvič
20.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapez
21.00	Bodi IDOL 2004, polfinale, prenos iz Portoroža
23.00	24 UR, informativna oddaja
00.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
0.30	Preverjeno, POP TV, prvič
1.30	Glasbeni mozaik

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Ekskluzivni magazin, ponovitev
08.50	TV prodaja
09.10	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
09.40	TV prodaja
10.00	Prenos seje DZ RS
18.00	Ilirika - turistična TV prodaja
18.20	Sto izlozb, sto strasti, 227. del italijanske telenovele
18.45	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
19.15	Videalisti, glasbene lestvice
19.30	Odbojka na mikvi Siemens Mobile Masters 2004, reportaža
20.00	Vroci veter, 2. del jugoslovanske serije
21.00	Sijaj
21.30	Reporter X
22.00	Dvoboj za južno progo, jugoslovanska vojna akcija, 1978
23.55	Dokumentarni film
00.30	TV prodaja
01.00	Videostrani

ČETRTEK,

15.7.2004

Slovenija 1

7.20	TEDENSKI IZB
7.30	ODMEVI
8.00	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 14/45
8.25	PETA HIŠA NA LEVI: LETI, LETI DRAGA TAŠČA, DRUŽINSKA HUMORISTIČNA NAN., 14/16
8.55	RISANKA
9.00	ASLIHAN - TELEVIZIJSKA ZVEZDA, KRATKI DOKUMENTARNI FILM
9.15	MALE SIVE CELICE, KVIZ
10.05	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.40	(G)RAJSKI LJUDJE, DOKUMENTARNA ODDAJA
11.30	SVET DIVJIH ŽIVALI, ANGLEŠKA POLJUDNOZNAJSTVENA SERIJA, 7/10
12.00	SESTRA V OGLEDALU,
	PORTRET LENČE FERENČAK

13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	ZABAVNI INFOKANAL
13.30	SEDMI ZVITEK, KOPRODUKCIJSKI FILM, 1/3, PONOVITEV
15.00	NAPACNA DIAGNOZA SMRTI, AMERIŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLŠOK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	ENAJŠTA ŠOLA: BOKS, ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE, PONOVITEV (VPS 16.50)
17.30	ŠTAFETA MLADOSTI (VPS 17.30)
18.10	ZENIT: NOVA ZDRAVILA (VPS 18.10)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	TEDNIK (VPS 20.00)
21.00	OSMI DAN (VPS 21.00)
21.30	KNJIGA MENE BRIGA - FERNANDO PESSOA: ZADNJA ČAROVNIJA, PONOVITEV (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	GLASBENI VEČER
22.50	SIMFONIČNI ORKESTER AKADEMIJE ZA GLASBO IN REN... GULIKERS - P. I. ČAJKOVSKI: SIMFONIJA ŠT. 5 V E-MOLU (VPS 22.50)
23.35	GLASBENI JULIJ NA OBALI 2003, OTVORITVENI KONCERT, 1. DEL (VPS 23.30)
0.10	NOČNI IZBOR
0.10	DNEVNIK, ŠPORT
1.00	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.50)
1.20	ŠTAFETA MLADOSTI
2.00	ZENIT: NOVA ZDRAVILA
2.25	TEDNIK
3.20	OSMI DAN
3.50	PRIJATELJI, OSTANIMO PRIJATELJI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
4.30	THE LUCKY CUPIDS, KONCERT SLOVENSKE ROCKABILLY SKUPINE
5.40	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.35	VIDEOSPOTNICE: STEREO, PONOVITEV
9.05	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	MOSTOVI - HIDAK: MOJ GOST, MOJA GOSTIJA... - VEND...GEM...
10.05	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 122/158
10.25	INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
15.30	TV PRODAJA
16.00	POTOVANJA NA KONEC SVETA, AVSTRALSKA DOKUMENTARNA SERIJA, 7/13, PONOVITEV
16.55	VIDEOSPOTNICE: STEREO, PONOVITEV
17.25	SKOZI ČAS (VPS 17.25)
17.40	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 123/158 (VPS 17.40)
18.05	POBEGLA NEVESTA, AMERIŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 18.05)
20.00	OPERNO POLETJE: ANGELA GEORGHU IN SIMFONIKI RTVS, POSNETEK S POLETNEGA FESTIVALA V LJUBLJANI (VPS 20.05)
22.00	POSEBEN POGLED: V RITMU SRCA, NEMŠKI ČB FILM (VPS 22.10)
23.25	VIDEOSPOTNICE: VROČE (VPS 23.30)
23.55	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Odvetnik z ulice2. sezona, ponovitev 5. dela ameriške nanizanke
10.10	Dosjeji X, 9. sezona, ponovitev zadnjega dela ameriške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Odvetnik z ulice2. sezona, 6. del ameriške nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 188. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 83. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Tajni, 1. sezona, 1. del angleške nanizanke
16.55	Ha!: Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
17.25	Moj srček, 2. sezona, 9. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Da, draga?, 2. sezona, 20. del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Krimi: Usodno razmerje, ameriški film

21.40	Uganke inspektorja Lynleya, angleška nadaljevanka, 2/3
22.40	Samo bedaki in konji, 4. sezona, 2. del angleške humoristične nanizanke
23.20	Moške zadeve, 1. sezona, 18. del ameriške nanizanke

Pop TV

7.05	Dragonball Z, risana serija
7.30	Beyblade, risana serija
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Maševanje ljubezni, ponovitev 123. dela španske nadaljevanke
9.40	Klon, ponovitev 67. dela brazilске nad.
10.30	TV prodaja
11.00	Moja Sofija, ponovitev 62. dela španske nadaljevanke
11.50	Družinske vezi, ponovitev 145. dela brazilске nadaljevanke
12.45	Na kraju zločina, 3. sezona, ponovitev ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 146. del brazilске nad.
15.55	Moja Sofija, 63. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 68. del brazilске nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maševanje ljubezni, 124. del španske nad.
19.00	24UR
20.00	Jack in Sarah, angleški film
22.00	Na kraju zločina: Miami, 1. sezona, zadnji del ameriške nanizanke
22.55	Pravi seks v pravem mestu, 2. del ameriške dokumentarne serije
23.50	XXL premiere
23.55	Seks v mestu, 4. sezona, 14. del ameriške nanizanke
0.35	24UR, ponovitev
1.35	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Computer line, oddaja o računalništvu, pon
10.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, slovenska kuhinja takšna in drugačna, pon
11.00	Koncert ansambla Magazin
11.45	Koncert Tereze Kesovije
12.30	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, pon
13.00	Z glavo na zabavo, pon
13.15	Knjiga na muhi, oddaja o knjigi
13.30	Preverjeno, POP TV, pon
14.30	Glasbeni mozaik
16.30	Pod Židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, prvič
18.00	Naš vrt, svetovalna oddaja za vrtničarje, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Peter Gregor
19.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapez, pon
20.00	Iskanje korenin, prvič
21.00	Melodije morja in sonca, polfinale, živo
23.00	24 UR, informativna oddaja
00.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
00.30	Ekstra magazin, Kanal A, prvič
01.30	Glasbeni mozaik

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
09.40	TV prodaja
10.00	Prenos seje DZ RS
18.00	Ilirika - turistična TV prodaja
18.20	Sto izlozb, sto strasti, 228. del italijanske telenovele
18.45	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
19.15	Videalisti, glasbene lestvice
19.30	Potovanja z Janinom
20.00	Igra usode, ameriška romantična komedija, 2001
21.40	Originali, 2. del jugoslovanske serije
22.50	Rokovnjak, jugoslovanska drama, 1980
00.30	Automobile
00.45	TV prodaja
01.15	Videostrani

PETEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Knjizne minute (presoje)
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar tedna
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
17.00	Ob petkih pospravljamo podstrešje
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	2. in 4. Skriti zaklad
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Iz Mohorjeve skrinje
21.15	Ponovitev Komentarja tedna
21.30	Mozaik dneva
22.00	Klasična glasba
	Ponovitev:
23.00	Doživetja gora in narave
24.00	Srečno na poti
04.40	Radio Vatikan

SOBOTA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Naravoslovne zanimivosti
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Sobotna iskrica
10.30	Poročila, Vaša pesem
11.00	Za življenje, danes in jutri: 1. Besede mičevo 2. Zakonci 3. Svet oblikuje mlade 4. Betanija
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Glasbena voščila

15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
16.00	Mali oglasi
17.00	Slovenec Slovenca vabi
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Naš gost
19.30	Poročila
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Radijska molitev
21.00	Škofov govor pred nedeljo
21.15	1. Gospod kliče 2.-4. Vodnik po Sv. pismu 3. Jezus živi
	Ponovitev:
22.00	Za življenje
23.00	Obala neznanega
24.00	Slovenec Slovenca vabi
04.40	Radio Vatikan

NEDELJA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Škofov govor za nedeljo (ponov.)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Prenos sv. maše
10.00	Oznanila
10.15	Graditelji slovenskega doma
11.00	Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15	Kmetijska oddaja
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
17.00	Slovenec po svetu in domovini
18.30	Sakralna glasba
19.30	Za otroke
19.45	Škofov govor za nedeljo
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izzivi vere
21.30	Radijski roman
	Ponovitev:
22.00	Naš gost
23.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
23.30	Sobota ob 21.15
00.30	Graditelji
04.40	Radio Vatikan

PONEDELJEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Iz založbe TDO
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi

13.30	Stare, ma lepe
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
17.00	1. Zdravstvena 2. O šolstvu 3. Pravne zagate 4. Za streho nad glavo
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Glasovanje za Vašo pesem
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Prijatelji radia Ognjišče
21.30	Mozaik dneva
22.00	1. Zanimivosti nočnega neba
	Ponovitev:
23.00	Sakralna glasba
24.00	Slovenec po svetu in domovini
04.40	Radio Vatikan

TOREK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
16.00	Glasbena voščila
17.00	Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	1. Luc v temi, 3. Vstani in hodi 2. 4. in 5. Juretov večer
21.30	Mozaik dneva
22.00	1. in 3. Sončna pesem, 2. 4. in 5. Svetloba in senca
	Ponovitev:
23.00	Ponedeljek ob 17.00
24.00	Prijatelji radia Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

SREDA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)

07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Srečno na poti
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Zlati zvoki
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
16.00	Mali oglasi
17.00	Pogovor o
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Aktualna tema
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Sveta vera bodi vam luc (radijska kateheza)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Glasba z znakmo
	Ponovitev:
23.00	Šport na Radiju Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

ČETRTEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
09.30	Založba Družina
10.00	Poročila
10.15	Doživetja gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
16.00	Glasbena voščila
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	1.-3. Dijska oddaja 2.-4. Skavtski potev
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
	Ponovitev:
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luc
04.40	Radio Vatikan

Esad Babačić

Upanje majhnih

Evropsko prvenstvo na Portugalskem se je končalo tako, kot se je začelo: z velikim presenečenjem, ki je bilo na koncu razglašeno za čudež. Največji čudež v zgodovini nogometa! Zakaj? Zato, ker nihče ni opazil, da se je nogometni zemljevid Evrope vmes malce spremenil. Za zdaj kajpada le v reprezentančnem pogledu.

Najmočnejši klubi namreč še drzijo primat. A tudi tam lahko kmalu pričakujemo kakšne male Grke, ki bodo topli velike institucije. Prav Grki, ki so veljali za največje avtsajderje prvenstva, so bili odlični že v kvalifikacijah, pa tega ni nihče upošteval. Tudi zato, ker smo bili vsi navajeni, da na koncu zmagujejo močni in bogati. Nogomet je upanje majhnih. Priložnost za tiste, ki jih tlačijo bogatejši. Grki so nas še enkrat spomnili – čudeži obstajajo, samo priboriti si jih je treba. Recept je preprost: nemška disciplina in grška fanatičnost. Otto in njegova vojska. Seveda brez podcenjevanja velikih, ki so se globoko v sebi smejali svojemu neukemu nasprotniku, ni šlo. Škoda, ker si je večina želela njihovega poraza. Menda zaradi antipropagande nogometa, izključno defenzivne igre, ki temelji na rušenju nasprotnikove igre. Res je, da Otto ni postavil napadalne formacije, toda iz enega preprostega razloga: ker je ni imel s kom. Če imaš počasne igralce, ne moreš igrati hitro. In obratno. Čehi so morali igrati tako, kot so, ker so bili napadalno orientirani. Dejstvo je, da ne bi bili sposobni igrati takšne obrambe kot Grki. In če smo že pri Čehih: kje so bili v prvem podaljšku polfinala in kdo je bil tisti, ki jih je napadal, vse dokler niso kapitulirali? Grki seveda. Sicer pa je "bunker" stvar preteklosti. S tem se strinjajo vsi, ki se količkaj spoznajo na

nogomet. Vsi, ki mislijo napredno. Kar pomeni, da obramba ni več tako donosna kot nekoč. To so na svoji koži začutili Italijani, Španci in tudi Angleži. Vsi trije so se v nekem trenutku umaknili in bili kaznovani. Italijani proti Švedom, Španci proti Portugalski, enako Angleži. Vsak od njih bi lahko prišel do konca, če ne bi bilo teh padcev koncentracije. Po drugi strani je očitno konec privilegijev velikih, ki so se vedno nekako privlekli v drugi krog, kar velja predvsem za Italijane, ki so imeli tudi tokrat klasičnih pet točk, a jim to ni bilo dovolj. Španci so padli prav zaradi obrambe, ki se je preveč povlekla in dobila poceni gol proti Portugalski. Vse to govori v prid tezi, da dobre obrambe ni tako

proti velesilam brez prejetega zadetka. Podatek, ki jemlje dih. Seveda se da razpravljati tudi o utrujenosti največjih zvezdnikov, ki so vsi po vrsti padli pod streli spočitih rezervistov Otta Rehhagla. Drži, da imajo Figo, Zidane in drugi v nogah čez sedemdeset sezonskih tekem, nikakor pa ne moremo trditi, da Dellas in drugi Grki, zato ker so rezerve, skozi sezono niso odigrali svoje porcije. Vsi, ki igrajo za relativno velike klube, imajo v nogah vsaj trideset tekem. Je pa res, da je to ravno dovolj za ohranitev tekmovalne svežine, česar ne bi mogli trditi za največje zvezdnike. Najboljši primer izčrpanosti so bili gotovo Francozi, ki morajo zdaj razmisliti o pomladitvi. Seveda pa je vse

Čudeži obstajajo, samo priboriti si jih je treba. Recept je preprost: nemška disciplina in grška fanatičnost. Otto in njegova vojska. Seveda brez podcenjevanja velikih, ki so se globoko v sebi smejali svojemu neukemu nasprotniku, ni šlo.

lahko organizirati. Prehitro se vam zgodi, da se preveč umaknete in jo skupite. Grki so nam pripravili lekcijo iz organizirane obrambe, za nameček pa so bili izjemno nevarni tudi v napadu. Samo dejstvo, da je bilo v trenutku, ko so zadeli proti Francozom, kar pet Grkov v petercu, pove skoraj vse. Grki so seveda napadali, in to zelo konkretno, a so se tudi bliskovito vračali. Nasprotniki pač niso mogli dohajati takšne hude transformacije in so se vsi po vrsti izgubili. Tri zmage

to stvar krovne nogometne organizacije, ki mora najti ravnovesje med klubskimi in reprezentančnimi obvezami. Kakšnih terminskih sprememb kljub obupu velikih ni pričakovati, saj gre za izjemno konservativno organizacijo. Kar je v tem trenutku tudi razumljivo: navsezadnje je nogomet popolnoma zasenčil olimpijske igre, ki so prišle celo pod vprašaj. Težko si namreč zamislimo evforične Grke, kako pod polno koncentracijo gradijo manjkajoče olimpijske objekte.

Nekoč je legendarni angleški golgeter Gary Lineker dejal, da je nogomet športna igra, v kateri se spopadeta dve enajsterici, končna zmaga pa vselej pripade Nemcem. In tudi na pravkar minulem 12. evropskem prvenstvu na Portugalskem je bilo tako, le z manjšim kozmetičnim popravkom.

Odvzeli so jim igro

Tokrat je zmagal en sam Nemeč – Otto Rehhagel, selektor Grčije. Zmaga Grkov je prvovrstna senzacija, ki je močno odjeknila. Marsikdo še danes ne more verjeti, da je nogometni palček z 225.000 registriranimi igralci dosegel do evropskega nogometnega trona. Še pred osemnajsto uro (po srednjeevropskem času) 12. junija oziroma uradnim začetkom Eura 2004 je Grčija na stavnica kotirala pravzaprav najnižje. Stava na njihovo morebitno zmagoslavje bi navrgla kar osemdesetkratni vložek (80:1). Tedaj pa je prvič (in ne zadnjič) počilo ...

Uvodna tekma

Uvodna tekma med domačimi ljubljenci in popolnim avtsajderjem Grčijo. Kraj dogajanja: Porto – Zmajev stadion (Estadio Dragao, ki sicer prinaša nesrečo evropskim Brazilcem); okoli 50.000 razgretih grl, med katerimi pa je le peščica grških navijačev; sodi Collina. Zdelo se je, da so gostitelji že pred uvodnim sodnikovim žvižgom predčasno vknjižili prvo zmago. A je njihovo pretirano samozavest in prepričanost vase kaj hitro (že v 7. minuti) razblinil in prizemljal Georgios Karagounis. Portugalci so sicer prikazali svojo tipično igro kratkih podaj, vendar je bila ta za sila borbene Grke vse preveč jalova. Kmalu po začetku drugega polčasa so Grki uprizorili še enega izmed svojih vse-

lej nevarnih protinapadov, ki pa je bil slednjič na nedovoljen način ustavljen šele v kazenskem prostoru. Angelos Bassinas je zanesljivo izvedel enajstmetrovko in zapečatil usodo favoriziranih Portugalcev. Tik pred koncem, v sodnikovem podaljšku, je mladi Cristiano Ronaldo le ublažil nenadejani poraz 1:2. Ves nogometni svet se je nemudoma razgovoril o fantastičnem presenečenju Grkov. Nekateri so razpredali o muhi, ki bo plesala le en dan, medtem ko so drugi daljnovidno zrlji v zmožnosti zelo disciplinirane in taktično dovršene Rehhaglove čete.

Scolari

Brazilc Luíz Felipe Scolari (Big Phil), selektor portugalske nogometne reprezentance, je naposled konsolidiral vrste in igro ter zaslutil, da bi lahko šel tako kot s svojo Brazilijo na SP 2002 tudi s Portugalsko do konca. S tem bi postal prvi tuji selektor zmagovite evropske ekipe, hkrati

pa bi ponovil izjemen podvig Nemca Helmuta Schöna, ki je leta 1972 postal evropski, dve leti pozneje pa še svetovni prvak. Vse je kazalo na tovrsten razplet, saj je zapovrstjo do polfinala nanizal zmage nad Rusijo, Španijo in v četrtfinalu po loteriji kazenskih strelav tudi Anglijo. Igra sicer ni bila vseskozi optimalna, a je bilo vseeno zaznati prepoznaven Scolarijev prispevek: portugalski virtuozji so namreč disciplinirano izvrševali tudi obrambne naloge. Sami igri je sicer ton dajal poker ključnih igralcev letošnjega evropskega klubskega prvaka Porta: Nuno Valente, Carvalho, Costinha, Maniche in "playmaker" Deco. Postopoma je konkretna igra izvrgla na plan tudi temperamentnega vratarja Ricarda, izjemnega desnega bočnega igralca Míguela in zanesljivega branilca Andradeja. Sklepni pečat igri pa sta izrisala Figo in Ronaldo, ki sta z nestrnimi menjavami strani nenehno vna-

šala nemir v nasprotnikovo obrambno linijo. Čeprav je Figo na trenutke deloval utrujeno (po naporni in nervozni klubski sezoni pri kraljevskem Realu – v 7 do 8 mesecih je odigral približno 70 tekem na najvišji ravni), vendar je več kot očitno dodatne moči in energijo prihranil za polfinalni obračun z Nizozemsko. V tej tekmi ni skoparil z individualnimi bravurami in ne s kolektivno igro, ki je Portugalski vendarle prinesla tako dolgo pričakovani finale. Do tedaj so namreč dvakrat (1980 in 2000) v polfinalu neslavno pokleknili pred Francozi.

Incidentna igra

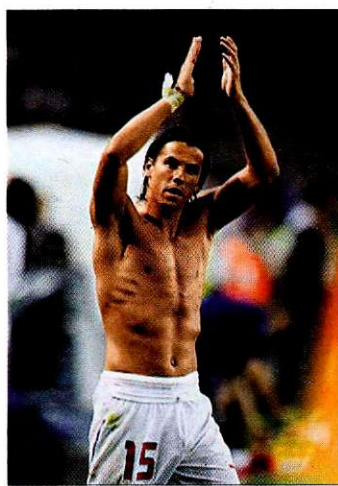
Na drugi strani razpredelnice pa se je pisala morda še zanimivejša pravljica. Spisal jo je "Kaiser Otto". Otto Rehhagel (prvak z Werderjem in Kaiserslauternom, ki v nemški nogometni stroki velja za arogantneža in provincialnega trenerja, medtem ko ga je nemška javnost z 80 odstotki že izbrala za naslednjega nemškega selektorja) je namreč tri leta gradil reprezentančni kult in ekipo, v katero je le malokdo (za)upal. Na prvi reprezentančni turneji je ob dveh zjutraj zalotil nekaj igralcev, ki so se brezskrbno "sproščali" na hotelski terasi. Nemudoma je še ostreje zategnil pas in dobil vzdevek "diktator". A to je bila očitno najprimernejša etična drža za streznitev vihravega balkanskega značaja. Čeprav je

Moštvo All Stars - UEFA EURO 2004

Vratarja: Petr Čech (Česka), Antonios Nikopolidis (Grčija). **Branilci:** Sol Campbell, Ashley Cole (oba Anglija), Traianos Dellas, Giorgios Seitaridis (oba Grčija), Olof Mellberg (Švedska), Ricardo Carvalho (Portugalska), Gianluca Zambrotta (Italija). **Vezisti:** Michael Ballack (Nemčija), Luis Figo, Maniche (oba Portugalska), Frank Lampard (Anglija), Pavel Nedved (Česka), Theodoros Zagorakis (Grčija), Zinedine Zidane (Francija). **Napadalci:** Milan Baroš (Česka), Angelos Charisteas (Grčija), Henrik Larsson (Švedska), Cristiano Ronaldo (Manchester United), Wayne Rooney (Anglija), Jon Dahl Tomasson (Danska), Ruud van Nistelrooy (Nizozemska).

Grčija izgubila uvodni tekmi v kvalifikacijah (Španija, Ukrajina), je nato nanizala šest zaporednih zmag brez prejetega zadetka in presenetljivo osvojila prvo mesto v skupini. Grške igre skoraj ne moremo uokviriti v neke taktične sheme. Tudi na Euru 2004 je šlo za preverjen Rehaglov manifest: odlična telesna pripravljenost, neprebojna obramba, prilagodljiv in smrtonosno učinkovit napad, konstitucijsko najustrežnejše selekcionirana ekipa (visoki, atletski igralci), najpreprostejša taktična rešitev. Čeprav so po portugalskem in španskem skalpu v četrtfinalu zabodli nož še v brezkrvno francosko moštvo, s svojo igro vseeno niso navdušili nogometnih sladokuscev, želnih golov in preigravanj. Grki so namreč igrali po svojih zmoglostih, z igro, ki je makiavelistično težila k zanje pozitivnemu izidu. Igra zagotovo ni bila "bunker", saj so njihovi siloviti prehodi v napadalno polovico potekali tudi s po petimi igralci, zagotovo pa je bila incidentna. Le-ta je na igrišču vzpostavila kaotične razmere, ki so (ob uveljavljanju številnih ukan) Grkom v športu nasploh pisane na kožo. Vsi so bili do skrajnosti podrejeni fantastični in tudi fanatični obrambni igri, s katero so v polfinalu ugnali tudi Čehe (v 105. minuti je zadel Dellas), ki so bili že pred tem abonirani za finale. Namesto njih so se v finale (z le dvema zmagama, ki sta bili do tedaj tudi edi-

Milan Baroš: "Maradona iz Ostrave" se je pridružil najboljšim evropskim strelcem vseh časov.

ni na velikih tekmovanjih) na vesplošno presenečenje uvrstili Grki.

Reprezentanca klub

Rehagel je uvedel in nakazal nov morebitni razvoj (sistem) reprezentančnega nogometa v prihodnje, ki bo vzbudil obilo upanja predvsem manjšim reprezentancam. Reprezentanco je namreč izenačil s klubom, v delo selektorja pa vpeljal delo klubskega trenerja. Le na tak način je lah-

Prizor s finalne tekme na Portugalskem.

Theodoros Zagorakis je bil za izjemno požrtvovalno igro nagrajen dvojno. Z Grčijo je postal evropski prvak, sam pa je bil razglašen za najboljšega igralca 12. evropskega prvenstva.

ko prišlo do ustrezne selekcije, ki je bila sestavljena iz novovalovskega igralskega kadra, ki je vzklik in prvič zablestel že na EP 1998 do 21. leta, kjer so Grki šele v finalu izgubili proti Španiji. Tri leta je Rehagel bedel nad ekipo, jo dopolnjeval in slednjič dogradil v fantastičen obrambni blok, ki je tako motiviran, da je lahko tudi na Euru 2004 uprizoril vrhunski "presing" (do vrhunca ga je navadno mogoče prignati le v klubih). Do

skrajnosti požrtvovalna igra, brez vsakršnega spoštovanja nasprotnika, prepolna podvajanj in doslednega izpolnjevanja taktičnih obveznosti je Grčijo slednjič pripeljala v delirij zmagoslavja.

Finale

Finale je bil torej ponovitev uvodne tekme. Kraj do-

gajanja: Lizbona, Stadion luči (Estádio de Luz); približno 65.000 gledalcev – več kot četrtina jih je odeta v grške barve; sodi Markus Merk. Grki so se postavili v znano formacijo 4-4-2, ki pa je popolnoma razpadla že ob sodnikovem začetnem pisku. Seitaridis in Fyssas sta se namreč kot obliza prilepila na Figa in RONALDA in se do konca tekme nista več odlepila. Večkrat sta jima na pomoč priskočila tudi Bassinas in najboljši igralec prvenstva kapetan Theodoros Zagorakis, Katsouranis pa se je prilepil na Deca. Nekoliko poškodovani, a zato toliko bolj neprebojni Kapsis pa povrh vsega nikakor ni dopustil napadalcu Pauleti, da bi se razigral. Če je po ključju prišlo do sicer zelo redke napakice, je v zasedi kot sokol v ozadju prežal izjemni prosti branilec Rome Traianos Dellas. Igra je potekala v dveh planih (A, B): vzdržati začetni nalet in oditi na odmor brez zadetka v lastni mreži oziroma v nadaljevanju izkoristiti odlično telesno pripravljenost in nasprotnikovo nervozno.

Finale bi potemtakem ilustrativno lahko označili kot igro obličev na neobglenih virtuozih, ki jim je bila odvzeta pravica do igre, igranja. Za piko na i oziroma zadetek pa je poskrbel Angelos Charisteas, ki ga je pred tem zadel že Špancem in Francozom. Tudi on tako kot Dellas za Romo ali pa Karagounis za Inter predvsem greje Werderjevo klop za rezervne igralce. **Lovro Kastelic**

na kratko

VRNITEV STAREGA MAČKA

Nekdanji svetovni boksarski prvak v teški kategoriji Mike Tyson je pretekli teden potrdil, da se bo po 17 mesecih premora spet vrnil v ring. Prvi dvoboj bo že 30. julija, na njem pa se bo 38-letni Tyson v Kentuckyju pomeril z Britancem Dannyjem Williamsom.

Tyson si želi vrniti dolgove.

Vrnitev v ring je del strategije njegovih odvetnikov, s katero naj bi se globoko zadolženi boksar izkopal iz dolgov in povrnil večji del dolga, ki po nekaterih ocenah znaša že 38 milijonov ameriških dolarjev. "Naredil bom vse, kar je v moji moči, da se izkopljem iz dolgov," je v Louisvillu zbranim novinarjem sporočil Tyson: "Res je, da me dolgo ni bilo na sceni, kar mi ni preveč koristilo. Vendar sem se zdaj odločil in komaj že čakam, da se vrnem v ring. Strinjam se, da sem ena izmed najbolj neumnih oseb, kar jih poznam. Vendar bom svoje sanje o vrnitvi le uresničil." Tyson se je zadnjič

spopadel v ringu februarja leta 2003, ko je po vsega 49 sekundah dvoboja že v prvi rundi nokavtiral rojaka Clifforda Etienna.

ZA IVANIŠEVIĆEM ŠE MAJOLIJEVA

Potem ko se je pred kratkim od teniskih igrišč poslovil Goran Ivanišević, je svojo slovo od tenisa napovedala še njegova rojakinja Iva Majoli. Majolijeva je svojo odločitev medijem sporočila pretekli teden, kot razlog za odhod pa je navedla preslabo formo in preveč treninga, ki bi ga potrebovala, če bi se želela znova prebiti na vrh. Majolijeva je svoj največji uspeh dosegla leta 1997, ko je zmagala

Za Ivaniševićem zdaj odhaja še Iva Majoli.

la na pariškem Roland Garrosu, poleg omenjenega pa je v svoji karieri osvojila še sedem turnirjev WTA. Njeno najvišje mesto na teniški lestvici WTA je bilo četrto mesto.

Koncert ob 500. oddaji prijateljev Radia Ognjišče

Fotografija: Ljodor Seck

Deset in petintrideset

V poletnem gledališču Studenec pri Domžalah se je v ponedeljek, 28. junija, zbralo več kot tisoč gledalcev in poslušalcev, ki so navdušeno spremljali koncert ob 500. oddaji Prijatelji Radia Ognjišče.

Na odru sta se povezala dva jubilaranta, Radio Ognjišče, ki letos praznuje 10-letnico delovanja, in Ansambel Franca Miheliča, ki je vstopil v praznovanje 35-letnice. Slednji že več kot 20 let ni imel samostojnega koncerta, zato ni nenavadno, da je bilo z laskoto napolniti gledališče na Studencu. Z uspešnicami, kot so Ostal je le spomin, Kjer lastovke gnezdi, Vsi na ples, Moravska dolina, Veseli Ribn'čan, so sprožili kar nekaj spontanih aplavzov celo med izvajanjem. Vrhunec večera pa je bi-

la pesem Moja ljubljena dežela, ki je dvignila na noge prav vse, od prvega do zadnjega. Ansambel Mihelič je s seboj pripeljal tudi žensko vokalno skupino Oda, katere pesem Moravska dolina je prav pretekli teden kraljevala na valovih Radia Ognjišče kot pesem tedna.

Da radi prisluhnejo narodnozabavni glasbi in izbrani besedi, ki so jo med pesmimi posredovali priljubljeni radijski voditelji Ida Baš, Danica Godec, Nataša Ličen, Erna Urbanc, Franci Trstenjak (glavni urednik radia), Jure Sešek in Matjaž Merljak, so pokazali tudi nekateri desnosredinski politiki. T. P.

Praznovanje Radia Ognjišče so združili z jubilejem Ansambla Franca Miheliča.

MALARIJA

V Afriki malarija vsakih 30 sekund vzame enega otroka. Pri takem tempu bi vse naše muččke pobrala v petih šestnajstih dneh. Si predstavljate?

Pošljite SMS UNICEF na 1919
in podarite 230 SIT za nakup zaščitnih mrež!

V karikaturi skupaj UNICEF in radia Ognjišče so nastali Miki in Miki's družina.

Če ste informacije želeli, obiščite naš spletni portal: www.unicef.si ali nas pokličite na: 01 583 8080. Vseva vstopnina zahteva posredovanje denarja. Posredovanje denarja na račun: info@unicef.si

unicef

DEMOKRACIJA

K sodelovanju vabimo inovativne zunanje sodelavce za samostojno

TRŽENJE OGLASNEGA PROSTORA

in

PRIDOBIVANJE NOVIH NAROČNIKOV

za revijo **Demokracija**.

Ponujamo stimulatívno nagrajevanje.

Podrobnejše informacije na tel.: 01/43 45 463 ali na elektronskem naslovu obzorja.direktor@siol.net.

Robbieja Williamsa je strah samote

Znano je, da veliki zvezdnik Robbie Williams ni srečen v svojem življenju, in na dan je prišlo tudi to, da

je očitno prestrašen, kadar mora biti sam. Slava zvezdnikom ne prinaša vedno samo blišča in bogastva, pač pa mnogokrat tudi depresivna stanja, strah pred oboževalci, ki so razlog, da zvezdniki prevečkrat posegajo po prepovedanih substancah.

Tako kot mnogi zvezdniki tudi Robbie Williams kljub bogastvu in slavi ni srečen. Odkar je nehal popivati in se drogirati, ga je neznansko strah samote, zato mora poleg njega na zofi spati tudi njegov telesni stražar.

Dolgo časa je popzvezdnik živel s prijateljem Jonathanom Wilkesom, sedaj pa je prijateljeva poroka in selitev zelo poslabšala njegovo depresivno stanje. Čedalje več časa namreč preživi v Los Angelesu, kjer ga ljudje manj poznajo, saj mu oboževalke doma gredo preveč na živce.

Najboljša filmska skladba vseh časov

Po ameriških filmskih raziskavah je bila skladba male Dorothy iz filma Čarovnik iz Oza z naslovom Over the Rainbow izbrana za naj-

boljšo filmsko pesem vseh časov. Sledi ji pesem As Time Goes By iz Casablance, šele za njo pa je Singing in the Rain. Za zmagovalno skladbo v izvedbi Judy Garland je glasovala večina vprašanih igralcev, režiserjev, scenaristov in kritikov.

Brezplačno objavo so omogočili: DEMOKRACIJA

PUBLICIS-STUDIO PET

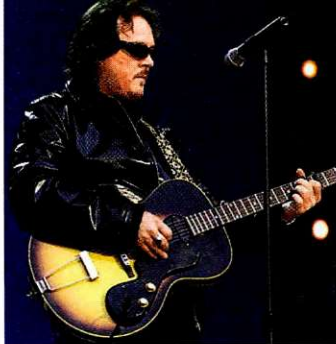

idejo oška ordinacija dušana grobovska

Zucchero v Ljubljani

Sredi meseca maja je izšel nov album legendarnega italijanskega izvajalca bluzja Adelmia Fornaciarija, znanega pod imenom Zucchero. Slednjega zelo dobro poznajo tudi slovenski ljubitelji glasbe, ki mu bodo lahko v živo prisluhnili 13. julija v ljubljanskih Križankah. Zucchero je v svet glasbe vstopil v sedemdesetih letih in se prek različnih glasbenih skupin uveljavljal na italijanskem glasbenem trgu. Prvi vidnejši uspehi so prišli s skupino Taxi v začetku osemdesetih. Z njo je Zucchero na festivalih opozoril na svoj talent. S pesmijo Donne je leta 1985 osvojil drugo mesto na sanremskem festivalu in se zavihtel na vrh italijanskih lestvic. Leta 1991 je s pevcem in prijateljem Paulom Youngom predstavil pesem Senza una donna/Wit-

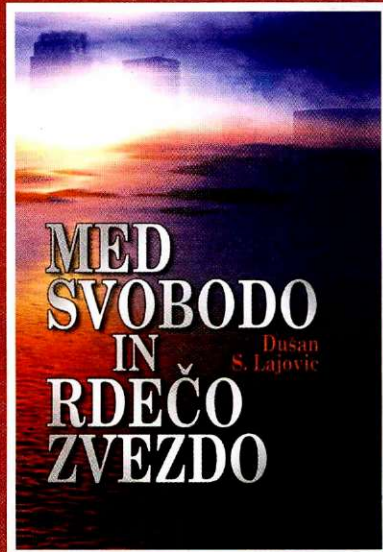

hout the Woman, ki je postala svetovni hit. V Zuccherovi karieri se je zgodil preobrat in uveljavil se je tudi na mednarodnem prizorišču. Leta 1992 je sledil nastop na megakoncertu Tribute to Freddy Mercury in turneja z Ericom Claptonom in Eltonom Johnom ter nastop na priznanem spektaklu Pavarotti International. Naj nastejemo še nekaj velikih imen, s katerimi je Zucchero sodeloval: Sting, Nina Hagen, Bono, Shined o'Connor, Tom Jones ...

Na koncertu v ljubljanskih Križankah bo z novim albumom z naslovom ZU & CO (kot zanimivost naj povemo, da so gostje na novi plošči še Sheryl Crow, Sting, John Lee Hooker, Tom Jones, Cheb Mami, Poul Young in BB King) prav gotovo navdušil svoje poslušalce.

Napeta avtobiografska pripoved Dušana Lajovca, v kateri je slednji doživel na stotine nevarnih in zanimivih dogodkov. V knjigi je zajet čas med obema svetovnima vojnama, druga svetovna vojna in nastop komunističnega režima. Čas, ko je bil avtor ilegalec Kraljeve vojske v domovini, obveščevalec za potrebe zaveznikov in še marsikaj. Knjigi je dodan seznam sodelavcev Udbe.

Dušan S. Lajovic **MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO**

KNJIGA, KI OBSEGA 347 STRANI, STANE 6.200 TOLARJEV (V CENO NI VKLJUČENA POŠTNINA).

Naročite jo na številki 01/434 54 63 ali prek elektronske pošte: obzorja.narocnine@siol.net.

horoskop

Rak (22. junij - 21. julij)

Zdelo se vam bo, da ste zašli na minske polje, toliko se bo dogajalo okoli vas. Na srečo se vse hujše katastrofe ne bodo dotikale vas. Nekaj težav boste imeli le s sodelavci in prijatelji, pa boste kmalu ugotovili, da niso toliko vredni, da bi se zaradi njih do konca izčrpali.

Lev (22. julij - 21. avgust)

Poiščite romantične možnosti znotraj tega, kar vam pač ponuja ta teden. Ne bodite pretirano zahtevni, prepričajte pa se, da vse gre po načrtu, ki ste si ga zastavili. Bolje bo, se ta trenutek ne prepirate s sosedi.

Devica (22. avgust - 21. september)

Ste hoteli kaj povedati, pa vam ne gre in ne gre z jezika? Bodite prepričani, da bo veliko lažje, ko boste končno spregovorili. Zdelo se vam bo, da slabše, kot je, res ne more biti, vendar se bo izkazalo, da so strahovi le plod vaše domišljije.

Tehtnica (22. september - 22. oktober)

Nenavadno veliko skrbi imate glede materialnih dobrin. Morda zato, ker se vam zdi, da bi morali imeti veliko več, kot imate. V petek se boste spomnili starega problema, ki ste se ga že trudili pozabiti. Bodite pogumni.

Škorpion (23. oktober - 21. november)

Ker boste ves teden zasanjani, kot že dolgo ne, se vas bo morda prijel novo ime. Če vam nekdo zaupa, to se ne pomeni, da je že popolnoma vaš. Zaupanje si je treba prislužiti vsak dan znova. Sobota bo dan za praznovanje.

Strelec (22. november - 20. december)

Nekam nenavadne volje boste. Ne bo popolnoma jasno, ali ste dobre ali slabe, verjetno pa bo držalo, da zagotovo niste zadovoljni s seboj in s svojim življenjem. Delite svoje mnenje še s kom, preden ga poveste čisto vsem.

Kozorog (21. december - 19. januar)

Pobrskaite globoko po svojih predalih in omarah ter si dobro organizirajte ves teden. Nekaj napetosti sredi tedna vam bo morda celo koristilo, da se boste lahko zelo lepo sprostiti za konec tedna. Pomislite o poti na morje.

Vodnar (20. januar - 18. februar)

Zdelo se vam bo, da vas ponedeljki prav načrtno morijo. Verjetno je že čas, da bi si vzeli kakšen teden dopusta in se malo odpčili. Delo je še vedno počakalo. Kljub vročemu vremenu skušajte ohraniti hladno kri.

Ribi (19. februar - 20. marec)

Izogibajte se vsakršnim sporom, saj vam ne bo koristilo, če se boste razburjali. Konec tedna si vzemite samo zase, potrudite se, da boste imeli zares izklopljene telefone. Če boste šli kam v družbo, vam res ne bo slabo.

Oven (21. marec - 20. april)

Po vznemirljivem začetku se bo teden nadaljeval kot običajno. Nekaj malega vas bo razburilo v ponedeljek ali torek, vendar vas ne bo morilo predolgo. Sredi tedna se utegnute gibati zunaj svojih običajnih socialnih krogov.

Bik (21. april - 21. maj)

Ta teden se boste morali soočiti z dilemo: poskrbeti zase in biti prilično sebični ali pa se zapustiti in biti svetnik. Sredi tedna se boste sprostiti in imeli dovolj energije, da boste naredili vse potrebno. V petek se boste morali malo umiriti in se pripraviti za naprej.

Dvojčka (22. maj - 21. junij)

Vzemite si nekaj časa zase in se ne pustite potegniti v kakšne neprijetne posle. Mislite s svojo glavo, pa jo boste bolje odnesli. Nedelja je narejena za počitek, zato naj vam ne pride na misel, da bi kar koli delali. Raje uživajte s prijatelji.

10. spominski tabor dr. Henrika Tume

Poletni tabor SDS – LEPENA 2004

24. julij – 8. avgust

Poletni tabor, ki ga v Slovenski demokratični stranki v sodelovanju z Gornjskim klubom Skala organiziramo vsako leto v poletnih mesecih, bo letos potekal že desetič, in sicer **od sobote, 24. julija, do nedelje, 8. avgusta**. Še vedno si lahko rezervirate prostor za šotor oziroma prikolico ali sobo

v Penzionu Kamp Klin v Lepeni,
telefonska številka 05/ 388-95-13.

Za člane SDS bo cena za postavitev šotora nekoliko nižja, in sicer 1.600 SIT/dan za odrasle in 750 SIT/dan za otroke od 7 do 12 let. Prenočevati je mogoče tudi v sobah, za rezervacijo pokličite v Kamp Klin.

Slovensko Posočje ponuja številne možnosti za nabiranje telesnih moči, zabavne dogodivščine, spoznavanje novega in ne nazadnje za miren oddih, ki si ga v poletnih mesecih gotovo želi vsakdo izmed nas. Program tabora je pripravljen tako, da se nam lahko pridružite za več dni ali samo za en dan, se z nami odpravite na izlet, preživite večer v dobri družbi in na zanimivem predavanju. Vse gorniške ture bodo vodili izurjeni gorski vodniki, v taboru pa bo za dobro razpoloženje in nemoten potek programa skrbel dežurni tabora. Ko boste natančno preučili program letošnjega tabora, boste ugotovili, da je v njem za vsakogar nekaj – za tiste, ki so dobro kondicijsko pripravljene, kot tudi za tiste, ki jih upeha že malo strmejši klanec.

Prepričani smo, da boste v programu, ki smo ga pripravili tudi v sodelovanju z dosedanjimi udeleženci poletnih taborov SDS, našli nekaj zase in za svoje najbližje. Za dodatne informacije lahko pokličete na telefonsko številko 01 434 5 450.

Pridružite se nam, ne bo vam žal!

Datum	Dejavnost	Primernost
So., 24. 7.	Pohod po Abramovi poti Iz letnega programa GK Gornjesoške doline <i>Ureditev tabora in večer ob tabornem ognju</i> Zapojmo skupaj!	Za izkušene gornike z dobro kondicijo! Za vse
Ne., 25. 7.	Tura na Ozebnik (2083 m) Za ljubitelje nezahtevnih brezpotij <i>Družabne igre v Kampu Klin</i> Hladno pivo in postrv z žara	Za popotnike in gornike Za vse
Po., 26. 7.	Rafting po Soči Pridite, veselo bo!	Za vse, ki znajo plavati
To., 27. 7.	Tura na Matajur (1642 m) iz vasi Livek Razglednik nad Slovensko Benečijo	Za popotnike in gornike
Sr., 28. 7.	Ogled botaničnega vrta Alpinum Juliana Za vse iskalce Kugyjeve rože scabiose Trente <i>Popoldan v organizaciji Kluba seniorik in seniorjev - Predstavitve Društva seniorjev Slovenije</i>	Za vse Za vse

Datum	Dejavnost	Primernost
Če., 29. 7.	Tura na Veliko Babo (2016 m) Hišna gora Doma pri Krnskkih jezerih	Za popotnike in gornike
Pe., 30. 7.	S kolesom do Doma dr. Klementa Juga v Lepeni – za ene dopoldne, za druge popoldne Za ljubitelje vrtenja pedalov SDM v Lepeni <i>Večer Goriške regije</i> Za ljubitelje dobrega vina in pršuta o lepotah Goriške	Za vse Za vse, posebej pa za mlade Za vse
So., 31. 7.	Piknik na Kopicah (864 m) pod gozdnim rezervatom Lemovje – srečanje odborov SDS iz vse Slovenije Piknik z dobrotami iz nahrbtnika SDM v Lepeni Družaben popoldan v organizaciji SDM Slovesno praznovanje 10-letnice Poletnega tabora SDS in pogovor o vrednotah skalstva – Gorništvu ima svojo zgodovinsko, kulturno in filozofsko podlago	Za vse, dobro uro gor, slabo dol Za vse Za vse
Ne., 1. 8.	Tura na Škrlatico (2740 m) iz Vrat – odhod izpred Aljaževega doma ob 5. uri Kraljica med slovenskimi gorami	Za izkušene gornike z dobro kondicijo!
Po., 2. 8.	Sprehod do skritih tolmunov v Lepeni Počitek za telo in duha Plezalna šola	Za vse Za vse
To., 3. 8.	Bela peč (2146 m) s kopanjem v Rabeljskem jezeru Imenitni razglednik Zahodnih Julijskih Alp	Za vse
Sr., 4. 8.	Ogled zasebne muzejske zbirke "Batognice" ali/in Kobariškega muzeja 1. svetovne vojne Da bi se iz zgodovine kaj naučili Plezalna šola	Za vse Za vse
Če., 5. 8.	Tura na Lipnik (1761 m) Po vojaških poteh in kavernah prve svetovne vojne	Za popotnike in gornike z dobro kondicijo!
Pe., 6. 8.	Plezanje na balvanih pri Plajerju Kolesarski izlet in sprehod ali telovadba v vznožju vršacev Plezalna šola 6. tradicionalni pohod po vsej Aljaževi poti od doma do doma Iz letnega programa GK Jakoba Aljaža	Za gledalce, za tiste, ki bi radi poskusili, in alpiniste Za vse Za vse
So., 7. 8.	Tura na Triglav (2864 m) iz različnih smeri v spremstvu gorskih vodnikov SDS na vrhu	Za vse, ki imate radi Slovenijo!
Ne., 8. 8.		

KNJIŽNI KLUB SAMOROG

Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana

**ČLANSTVO V KLUBU SAMOROG
VAS NE OBVEZUJE K NAKUPU**

**CENEJŠE VSTOPNICE V GLEDALIŠČIH
IN DRUGIH KULTURNIH USTANOVAH**

**POPUSTI PRI NAKUPU KNJIG
IN CD PLOŠČ OD 10 - 50%**

telefon: 01 433 40 74, e-mail: info@samorog.com, www: samorog.com

SESTAVIL: MIRAN ERCEG	ELASTIČEN POLITIK	GESLO	OTOK V MALIH SUNDSKIH OTOKIH	PODAJANJE ZGODBE Z GIBI, MIMOS	DEL STAVBE MED DVEMA STROPOMA	PTIČ DROZG
EDAMSKI SIR						
ROMAN VLADIMIRJA NABOKOVA						
KATALONSKI LITERAT (GABRIEL)						
PLANINSKA UJEDA (BRKATI)				ZADNJA IN I. ČRKA		
TONI NIEMINEN				REKA AARE (KRAJŠE)		
ŠTEFAN SEME				POKRAJINA V VIETNAMU	PEVKA RUPLOVA	

DEMOKRACIJA	PLAČILO ZA STANOVANJE	ENOCELIČNI MIGETALKAR	MORSKI DEZEVNIK	TURISTIČNI DEL UMAGA	DEMOKRACIJA	INDU- STRIJSKA RAŠTLINA	SRB. REŽISER (SLOBODAN) IGRALKA AIMEJEVA	AMERIŠKI FILMSKI REŽISER	DEMOKRACIJA
PRAVLJIČNO BITJE SPACENEGA VIDEZA					PRIJAZNO RAVNANJE S KOM OCET				SPRETNOST V PRERE- KANJU
OTOK OB BORNEU (IZ ČRK NATAKAR)							SEVERIN SALI	LEVI PRITOK LABE	
ITALIJANSKI PISATELJ (PIETRO)							SAMSONOVA LJUBICA	TEGA MESECA MOČNO RAZSTRELIVO	IRIDIJ PRIPRAVA ZA RISANJE
PLANOTA NA VIPAVSKEM						HITER, SILOVIT VOJAŠKI NAPAD		ITALIJANSKA RADIO- TELEVIZIJA	
NOGOMETAS KARIČ					REKA V ŠVICI IN FRANCIJI, RHONE	PRITOK VOLGE DEREK BARTON		NEZNANKA V MATE- MATIKI	
NAJBOLJŠI ŠPORTNI DOSEŽEK						KRAJ NA NOTRA- NJSKEM ZDRAVILO		SUPEK VOŠČENIH CELIC V PANJU	
VZDEVEK ISMETA VOLJEVICE				ZAOBLJEN DEL ČESA IVO JAN				BOGOVI V GERMANSKI MITOLOGIJ SPLIT	
RUSKI PISEC (PAVEL)					KNJIŽEVNICA PEROCIJEVA			VZPENJAVA ZELIKA	
DOMOVINA ČAROVNICE KIRKE					CIMA, POGANJEK			UTEŽNA ENOTA	

rešitev prejšnje križanke

DANILO, OPARIN, LETINA,
ELEGAN, NEGA, JS, TAR,
PASTIRICA, ORO,
STRASNOST, RAK, ILETA,
TRTA, KAČA, DINARIDI,
ANE, VM, ROZIN, TLO,
OAZA, LODI, PIONIR,
AVRELIJ, ODVOD,
AMALTEJA, TA, NO, ČAS, NA

nagrajenci 26. številke

- 1. nagrada: LJERKA PRIVŠEK,**
Dobriška vas 2/a,
3301 Petrovče
  - 2. nagrada: MILENA BARTOL,**
Opekarska 3, 1310 Ribnica
  - 3. nagrada: PETER FILIPIČ,**
Preglov trg 3, 1000 Ljubljana
- Dobitnikom čestitamo in jih hkrati prosimo,
da nam pošljejo svojo davčno številko.

nagrade

- 1. nagrada:** bon v vrednosti 7.000,00 tolarjev za nakup knjige iz knjižnega kluba Samorog
- 2. nagrada:** bon v vrednosti 5.000,00 tolarjev za nakup knjige iz knjižnega kluba Samorog
- 3. nagrada:** bon v vrednosti 3.000,00 tolarjev za nakup knjige iz knjižnega kluba Samorog

Nagradno križanko izrežite in najpozneje do
15. 7. 2004 pošljite na naš naslov:
Demokracija, p.p. 4315, 1001 Ljubljana,
s pripisom "Nagradna križanka".

- **5. 7. 1889** se je rodil francoski pesnik, romanosiscer, dramatik in filmski režiser Jean Cocteau. V njegovem delu imata posebno mesto smrt in realnost. Tako slovi tudi po delu z značilnim naslovom Smrt me ne bo dobila živega.
- **5. 7. 1895** je grof Adinolfo Leopoldo Lucchessi-Pali prodal prvo tovarno papirja v Sladkem Vrhu vojvodi Robertu Parmskem. Tovarno so postavili na Muri blizu naselja Sladki Vrh že leta 1873.
- **6. 7. 1845** se je v Zavrhu pod Šmarno goro rodil slovenski planinski organizator in glasbenik župnik Jakob Aljaž.
- **6. 7. 1935** se je rodil 14. tibetanski verski in posvetni voditelj dalajlama Tenzin Gyatso.
- **6. 7. 1971** je umrl ameriški džezovski trobentač Louis Armstrong.
- **7. 7. 1868** so se na pobudo Frana Levstika na posvetu v Mariboru zbrali štajerski slovenski voditelji in razpravljali o pripravah slovenskih taborov po takratnem češkem zgledu.
- **7. 7. 1907** se je v Divači rodila prva slovenska filmska igralka Ida Kravanja z umetniškim imenom Ita Rina.
- **8. 7. 1836** se je rodil britanski državnik James Chamberlain. Ko ga je znanec vprašal, kaj je vzrok njegovega železnega zdravja, je pojasnil in svetoval: "Nikoli ne pojedite peš, kadar se lahko peljete, med dvema cigarama pa izberite debelejšo."
- **8. 7. 1883** se je rodil voditelj gibanja za agrarno reformo v Mehiki Emiliano Zapata.
- **9. 7. 1879** se je rodil italijanski skladatelj Ottorino Respighi. Nekoč je naletel na obupanega prijatelja in ta mu je potožil, da ga bo konec od skrbi, ker ne more plačati dolgov upnikom. Respighi mu je dejal: "Ne bodi neumen. Prepusti skrb upnikom."
- **9. 7. 1901** se je rodila angleška pisateljica Barbara Cartland, najbolj prodajana pisateljica na svetu. Napisala je 723 knjig, ki so bile prevedene v 36 jezikov in izšle v skupni nakladi okrog milijarde izvodov.
- **10. 7. 1856** se je rodil srbski znanstvenik in izumitelj Nikola Tesla.
- **10. 7. 1871** se je rodil francoski književnik Marcel Proust. Rekel je: "Muhe in komarji niso nič manj značilnosti poletja kot vrtnice in zvezdno nebo."
- **11. 7. 1810** so v Ljubljani odprli botanični vrt.
- **11. 7. 1859** se je v Žalcu rodil slovenski skladatelj Risto Savin – Friderik Širca. Kot topniški častnik je dosegel čin generalmajorja.
- **11. 7. 1995** je vojska bosenskih Srbov zavzela s strani ZN varovano enklavo Srebrenico. Pobili so okoli 7.000 ljudi. Enote ZN niso reagirale oziroma so se umaknile.

Novice

Če ne bi bila reklama pomembna, ne bi imel ljubi Bog toliko zvonov, je že dolgo znan rek. Ob neprijaznem odnosu medijev se tega zaveda tudi sedanja slovenska opozicija, da to drži, pa je vedel tudi dr. Janez Bleiweis, ko je začel **5. julija 1843** izdajati Kmetijske in rokodelske novice, ki so pomenile nov pomemben korak v političnem boju slovenskega naroda.

Med marčno revolucijo so se leta 1848 Novice spremenile iz poučnega v politični list. Zagovarjale so legitimizem, obsojale nasilno odpravo fevdalnih obveznosti in se zavzemale za mirno uveljavljanje kmetovih pravic. Rešitev problemov so pričakovale od cesarja, ki naj bi to storil "po postavi in pravici".

Novice so se izognile črkarski in jezikovni pravdi, vendar so počasi uvajale gajico in se zavzemale za enoten knjižni jezik, ki je ilirske in panslavistične načrte odrinil na obrobje kulturnega dogajanja. Z ustanovitvijo časopisov Slovenski narod in Slovenec so izgubile svojo vodilno vlogo. Izhajale so do leta 1902. Bile so prvi slovenski množični list, ki je veliko pripomogel k razvoju slovenske narodne zavesti in močno kulturno in politično razgibal javnost.

Samodržstvo in razvrat

Sodobni zagovorniki komunizma kažejo izredno nestrpnost do kritičnih pogledov na čas, ko so si komunisti za nekaj desetletij z nasiljem podredili slovenski narod. Da gre pri analitiki za resnico, kažejo tudi zapisi, ki so jih komunistični oblastniki celo dovolili v času svoje diktature, na primer o konferenci vojaških in civilnih aktivistov slovenskih komunistov, ki se je začela **5. julija 1942** v Kočevskem rogu. Konferenca se je dotaknila tudi negativnih pojavov na osvobojenem ozemlju. Del partizanskega vodstva je ugotavljal napake in zločine, ki so jih partizanske enote počenjale na terenu. Šlo je za sektaštvo, zlasti pri komunistih, brezdušen odnos poveljnikov do moštva in civilnega prebivalstva, samodržstvo in celo razvrat, samovoljne aretacije ljudi, njihovo mučenje pri zasliševanju, neupravičene in krute usmrtnice ...

Na krutost in resnost položaja kažejo ukrepi, ki pa so bili premalo odločni in zato manj učinkoviti. Mali diktatorji v enotah so imeli očitno podporo v najvišjem vodstvu. Kljub temu je zapisano, da je prišlo v posameznih primerih do degradacije posameznikov in odvzema pravice nižjim enotam za izrekanje smrtnih obsodb. Ti pojavi pri parti-

zanih so precej pripomogli k širjenju vaških straž na Dolenjskem in Notranjskem.

Atlantida

Ameriški potapljači so **6. julija 1973** našli v morju 16 morskih milj od andaluzijske atlantske obale okoli 25 metrov dolg kamnit blok, kose amfor in polkrožne ostanke zidovja. Takoj so objavili, da so našli ostanke Atlantide. Kamniti blok naj bi bil del ceste, ploščad, ki so jo odkrili, pa naj bi nastala pred 6 do 7 tisoč leti. Atlantida naj bi bila izginula celina z visoko razvito kulturo. Do druge svetovne vojne so zgodovinarji in arheologi trdili, da gre za legendo, ki v zgodovini nima opore.

Časopisje vsako leto objavi vsaj nekaj prispevkov o Atlantidi, legendarni celini, ki naj bi se bila pred davnimi leti potopila na oceansko dno. Človeštvo je o njej do nedavnega vedelo samo to, kar je napisal o njej Platon pred 2.500 leti. Njegov zapis o izginuli celini je bil zelo dolg, vendar se je večji del

izgubil. Dežela Atlantov naj bi bila ležala okraj Herkulovih stebrov, to je Gibraltarja, in se potopila na morsko dno. Iz ohranjenega je mogoče razbrati, da je 9.500 let pred Platonovim pisanjem Atlantido uničila naravna katastrofa. To, da ne gre za izmišljijo, sedaj potrjujejo odkritja potapljačev.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridruzuje pravico do krajsanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

Nič jim ni svetega, niti mrtvi ne (1)

Pogovor v Demokraciji z dr. Tinom Hribarjem me je navdušil, pa čeprav dolgo časa nisem verjel, da misli resno. Zakonca Hribar sta namreč v zadnjih dveh desetletjih močno posegala v dogajanje pri nas. Prav gotovo sta pripomogla tudi k temu, da je razpadel DEMOS. Sedaj priznava, da sta imela pokojna prijatelja dr. Jože Pučnik in Rudi Šeligo prav, ko sta ga opozarjala, da od obstoječe oblasti glede Zločina ni pričakovati nič drugega kot prevare in stare laži.

Akademik Hribar danes verjetno razume nezaupanje Bajukove vlade. Njegova soproga je nekoč ustavljala desnico, levica pa sta se "lotila" z veliko zamudo. Še lani ob odprtju razstave Kljukasti križ in rdeča zvezda je bila krivična do nosilcev priznanega mednarodnega projekta. A sedaj upam, da gre za več kot le za postrevolucionarne travme slovenskega naroda. Gre za našo demokratično prihodnost in pogovori pri predsedniku države bi morali že prav kmalu dati prve rezultate. Ker smo na začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja zamudili v postavljanju temeljev družbe, je sedaj najboljša priložnost, da na novo formiramo izhodišča. Družba postaja nestrpna, ker se nepravilnosti in težave kopirajo, hkrati pa postaja zrejša, kar so pokazale tudi evropske volitve. Dobro temelje družbe pa lahko postavimo le s tem, da razčistimo s preteklostjo. Vendar nihče ne more pričakovati od opozicije, da bo še enkrat prevzela stara breme-

na družbe. Nasprotnikom bi to bilo dobrodošlo, saj bodo lahko rekli, da le oni delajo za našo prihodnost.

Za spremembe v učinkovitejšo, pravno in demokratično družbo pa je treba priznati tudi napake, ki so bile narejene v zadnjih petnajstih letih. Dr. Hribar je že nekajkrat priznal svojo napako, ker ni dovolj verjel dr. Pučniku. Dr. Drnovšek, kot predsednik vseh Slovencev, bi moral priznati svoje napake, ki jih je naredil kot predsednik vlade. Seveda je to težko pričakovati, a za najusodnejšo napako, ko je leta 1994 odstavil Janeza Janšo, bi se moral vsaj opravičiti. Sedaj je popolnoma jasno, da je bil zaveden od sil iz ozadja. Veliko krivico je Janez Janša dobro prebral, a negativne posledice za Slovenijo so ostale. Vodilna politika in vsi podsistemi so dobili prosto pot, da so nadaljevali z dvojnimi merili. Polarizacija je prešla v monopolizacijo, zato je skrajni čas za resne spremembe. Čas za evolucijo sistema in vrednot se hitro izteka. Prepričan sem, da so intelektualci to spoznali. Politiki morajo dodati svoje, a ne intelektualci ne politiki ne smejo ostati na pol poti kot v prvih letih samostojne države.

Ernest Pušnik, Hrušica

Nič jim ni svetega, niti mrtvi ne (2)

O tako imenovanem osvobodilnem boju je bilo že veliko napisanega. V medijih, na raznih proslavah, obletnicah itd. izgovorjenega in hvaljenega, Na-

pisane so bile gore knjig z zgodovinsko vsebino, gledano skozi oči prekaljenega komunista. Kot nam

je vsem znano, se 50 let ni smelo govoriti ali pisati drugega kot hvalospevi revoluciji in tako imenovanemu boju komunistov, pravičnikov. Do neke mere razumem, da je vladala diktatura, ki je z drugače mislečimi ravnala brezkompromisno, tudi za ceno življenja. Ljudem je pognala strah v kosti, tako da nekateri še danes nosijo v sebi to bojazen in kar ne morejo dometi, da je po demokratični zakonodaji dovoljeno povedati svoje mnenje. Spoštovati pa moramo moralo in etiko.

K pisanju tega članka me je spodbudil pogovor glavnega urednika Demokracije g. Metoda Berleca s spoštovanim filozofom dr. Tinom Hribarjem 24. junija 2004. Veliko odgovorov na urednikova vprašanja je zelo verodostojnih in identičnih. Toda v delu, ko je navedel mnenje pokojnega dr. Jožeta Pučnika – očitno je tudi g. Hribar podobnega mnenja –, to namreč, da je treba SPOŠTOVATI NARODNOOSVOBODILNI BOJ "kot tak", je to dvoumno. Za narodno svobodo, za narodovo dobro, to da. Vendar je treba vedeti, kaj je ta boj narodu in Slovincem prinesel. Kdor piše in govori o tem boju dobro, verjamem, da je užival dobrote za storjene usluge: nekateri še danes niso pozabljeni. Zavedati pa se moramo, da ima vsaka stvar dve plati - sončno in senčno.

Občutek imam, da se za mnoge izmed njih piše zgodovina po koncu

2. svetovne vojne, morda od leta 1941 dalje. Le nekaj vprašanj! Ali so slovenski fantje romali v Španijo leta 1937 preganjanj italijanskega okupatorja, ki je Slovenijo okupiral leta 1941? Ne, tja jih je vodil revolucionarni duh komunizma. Dobro se spominjam tistega časa med obema svetovnjima vojnama, v kakšnem strahu je Evropa trepetala pred novo svetovno katastrofo. Avstrijski vojaki slovenskih korenin, ki so bili zajeti na ruski fronti v 1. svetovni vojni in tam iz kakršnih koli vzrokov, so sodelovali v oktobrski revoluciji in nekateri od njih so se vrnili že kot prekaljeni revolucionarji. Po vrnitvi domov so tu organizirali ilegalno za čas, ki bo najprimernejši za prevzem revolucionarne oblasti. Zato jim je okupator odlično pomagal. Za slovenski narod je bila to dvojna katastrofa; na eni strani okupator, na drugi revolucionarno pobijanje lastnega naroda. Sam sem slišal najstarejšega revolucionarja v našem kraju, ki je sodeloval tudi v "oktobru", ko je ob nesreči, ki je zadela naš narod enainštiridesetega, s srečnim izrazom na obrazu dejal: "Vidiš, sedaj je prišla pa naša ura!" Nas torej, ki smo doživeli in preživeli ta čas, krvavi čas štirih let 2. svetovne vojne, ne more nihče prepričati, da je bil NOB – narodnoosvobodilni boj! To je bil NUB – narodnouncičevalni boj. Takoj po zasedbi od 6. aprila pa tja do junija 1942 Italijani niso delali skoraj nobenih težav ne v mestu ne na podeželju. Tako imenovani NOB pa je v tem času pobil okoli 1.200 slovenskih mož, žena in otrok. Na tem mestu bi poudaril, da se dela na splošno velika napaka, ko se poudarjajo poveljni zunajsondni poboji domobrancev. To je bil resnično velik zločin. Toda ti prvi zločini, ki so jih zagrešili enobejčci, so posledično povzročili vse drugo zlo in žalost. Še danes je spor znotraj naroda in vprašajmo se, koliko časa še.

Osmega septembra 1943, ko je Italija kapitulirala, niso enobejčci nobenemu bežečemu Italijanu skrivili la- >>

» su. Mirno so jim pustili oditi domov, proti zahodu, oficirjem in generalom pa so ponudili hiter prevoz v naročje njihove domovine. Kako pa so ravnali z našimi fanti, s svojimi brati, ki so bili na nasprotni strani? Ime Turjak pove vse! Ob tem naj dodam, da je bilo tako na strani partizanov kot na strani domobrancev 90 odstotkov mobilizirancev, torej prisiljenih prijeti za orožje. To se imenuje nedolžna raja. V večini primerov niso bili krivi za to, kam jih je odnesel vihar krvave rihte!

Tudi predsednika države dr. Janeza Drnovška sem na 13. obletnici naše državnosti slišal govoriti o spoštovanju tako imenovanega NOB. On je tudi avtor knjige z naslovom MOJA RESNICA! Smešno. Mene ne zanima ne vaša ne moja resnica, resnica je lahko samo ena, identična z resničnimi dogodki. Ni pa prikrojena za korist enega ali drugega. To je greh proti narodu. Dražgoše, Frankolovo in še sto in sto podobnih primerov po Sloveniji, posebno Dolenjska in Notranjska, so bili največje žrtve tega početja. Okupator je bil v veliko pomoč pri tem krvavem delu. Narod je krvavel in trpel, pa ni vedel ZAKAJ. Voditelji NOB so vedeli, kaj hočejo. Razdelili so narod, kar ga je ostalo pri življenju. Takrat smo rekli: SAMO MILIJON NAS JE!

Že kmalu po demokratičnih spremembah smo ugotovili, da je najslabša zapuščina komunističnega sistema vzgoja dveh generacij. Danes pa ugotavljamo, da se tudi tretja generacija uči lažno zgodovino.

Domobranstvo, kolaboracija, moške, fantje so imeli vso pravico 1941, 1942 braniti svojce, sosede, prijatelje, ko je NOB začela množično pobijati nedolžne ljudi. Okupator ni bil sposoben zagotoviti varnosti Slovencev in Slovencev. Najbolj je trpelo podeželje. Niso se bojevali za ideje fa-

Trg osvobodilne 5, 2230 Loranč, tel: 02/729 02 20, 720 73 24, fax: 02/720 73 22
ELEKTRONSKA POŠTA: radio@radio-sg.si, INTERNET STRAN: www.radio-sg.si

šizma ali nacizma. Niso nosili kljukastih križev. Na kapah so imeli slovensko zastavo! Moramo pa seveda obsoditi tudi njihove poboje, kar je bila njihova največja napaka. Ne smemo pozabiti, da se je to dogajalo posledično, z začetkom dela NOB. Dovolj težav bi imeli, če bi obstajal le okupator, z NOB pa so se te težave in žrtve vrtoglavo povečale. Trdim, da bi bilo za 80 ali 90 odstotkov manj žrtev, če NOB ne bi bilo!

Še eno vprašanje vojnim strategom in filozofom: kaj bi bilo s slovenskim narodom, če bi se osamosvajal v 70. ali 80. letih prejšnjega stoletja ali celo prej? Vse ob pravem času!

Tretjič, navaja g. Hribar, obsoditi revolucijo in četrtič odpor proti komunizmu. Tu smo si povsem edini. In kaj so bile vaše straže in pozneje domobranca kot uporniki proti revoluciji in komunizmu? Na koncu napišemo zgodovino identično z resničnimi dogodki za učenje naslednjih generacij. To smo dolžni! Delajmo za narodov blagor in bodimo prijatelji, čeprav se lahko v idejah razhajamo!

Martin Snoj, Ljubljana

Nič jim ni svetega, niti mrtvi ne (3)

Zbor za republiko je dobra zamisel in korak, toda brez samozancev, ki bi nas zavedli od upravičenih teženj k njihovemu nasprotju. To, kar dr. Tine Hribar v intervjuju 26. številke Demokracije postavlja kot pogoj

t. i. desnici, je politična past in samomor oz. forum frontovstva. Z drugimi besedami je to ozivljanje "zlahtne" SLS na parah ali pa kar zlahtne LDS, v katero bi stlačil koalicijo Slovenija in še Cerkev povrhu. Koraki v megli: eden nazaj, da bi naredil dva naprej, frontovstvo, samoupravljanje, sestopanje z oblasti, da so jo spet popolnoma prevzeli ... Ne hvala, že videno!

Hribar spet posoja svojo berglo odvisnosti. Bomo poslušali njega ali tistega, ki je rekel: Odpuščeni so ti grehi, vzemi svojo posteljo in pojdi domov!

Miran Mihelič, Bovec

Volilci si zapomnijo ...

Naše prve evropske volitve so za nami. O poraženi in zmagovalcih je vse znano, še vedno pa se krešejo mnenja o vzrokih za slabo volilno udeležbo (28-odstotna), ki je značilna tudi za druge pristopne države, ki izhajajo iz komunizma. Še slabša od naše je bila udeležba na Poljskem (21 odstotkov) in Slovaškem (17 odstotkov), povsod tam torej, kjer se ukvarjajo s koruptivno transformacijo starih elit v nove. Res pa je, da v teh državah v prejšnjem režimu ni smelo biti volilne abstinence oziroma je za vse veljal le "komunistični refleks", ko je šlo le za dober vtis v javnosti in ne za resnico.

Vzroke za politično in s tem volilno apatijo pa moramo iskati tudi drugje. Po mnenju večine je za to kriva tudi ignoranca minulih referen-

dumov. Spoštovanje ljudske volje je v svetu krona demokracije! Spomnimo se na norčevanje iz naših volilcev: sprememba volilnega sistema, zavlačevanje oziroma še vedno nepovrtnjen denar za preveč plačane telefonske priključke na podeželju, manipulacija z referendumsko odločitvijo o nedeljskem delu v trgovinah, ignoriranje referendumske odločitve o tehničnem zakonu o izbrisanih ...

Med državljani pa je slišati tudi vrsto drugih pomislekov o neudeležbi na volitvah, na primer tistega o "inerciji", ki so ga izluščili zmagovalci, češ da je zanj kriv pretekli "vladni zgled", skupaj s sugestijo Forumu 21, ki ju je bilo razumeti kot poziv k bojkotu referenduma o izbrisanih. Zanimiva je tudi izjava poražene strani, češ da je "predsednik države pozabil na poslednji klic državljanov", kot je to počel nekdanji predsednik ob tovrstnih dogodkih, da pa tega niso "pozabili" storiti slovenski škofje. Nekateri v ta fenomen vpletajo "teorijo naveličanosti", češ da je že tako preveč referendumov. Sam pa se sprašujem, koliko je za preveč referendumov kriva ideološka sestava sodnikov našega ustavnega sodišča, ki jih je v svojem desetletnem mandatu skrbno izbral nekdanji predsednik države in jih nato potrdil volilni stroj državnega zbora. Dodajam še dve spoznanji, in sicer da so volišča najmanj obiskana (pod 25 odstotkov) v Prekmurju, Slovenskih goricah, Halozah in na Kozjanskem, najbolj (nad 30 odstotkov) pa na Gorenjskem, Kranjskem in seveda na območju Ljubljane. Druga ugotovitev pa je, da smo tokrat imeli še več neveljavnih glasovnic kot pri volitvah pred štirimi leti. Takrat jih je bilo 3,4 odstotka, tokrat pa kar 5,9 ali 25.897 glasovnic. To pa je za naše razmere velika številka.

Udeležba na evropskih volitvah je torej odsev razporeženja naših državljanov. Iz že znanih nauk o

oblasti in volitvah si vsekakor velja zapomniti, da volilnih obljub oblast ne sme pozabiti in da mora tenkočutno slediti svojim volilcem ves čas svojega mandata. Volilci si namreč vse zapomnijo in se na naslednjih volitvah primerno odzovejo. Še vedno velja, da je po bitki lahko biti general in po volitvah jasnovidec!

Rajko Topolovec, Ptuj

Negospodarno pri obrambnem tolarju (1)

Dne 24. 6. 2004 je bil v reviji Demokracija št. 26/2004 objavljen članek z naslovom Negospodarno pri obrambnem tolarju. Ker je novinarka Vida Kocjan v delu članka – "revizorji niso pregledali vsega" – povzela samo del besedila revizijskega poročila o pravilnosti zagotavljanja in porabe sredstev za realizacijo Temeljnih razvojnih programov obrambnih sil Republike Slovenije v obdobju od uveljavitve zakona do 26. 9. 2003 in dodala svoj sklep, želimo, da se zaradi objektivne obveščeniosti bralcev objavi besedilo, ki ga je Računsko sodišče RS med drugim zapisalo v revizijskem poročilu.

Porabo sredstev za Temeljne razvojne programe obrambnih sil RS je računsko sodišče med drugim preverilo tudi na ministrstvu za obrambo, kjer se opravljajo upravne in strokovne naloge, ki se nanašajo na obrambni načrt države, razvoj, organizacijo, opremljanje, delovanje in vodenje obrambnih sil itn. Računsko sodišče je z revizijo preizkusilo, ali ministrstvo s poslovanjem zagotavlja pravilnost uporabe sredstev za realizacijo temeljnih razvojnih programov skladno z letnimi načrti, in pravilnost poročanja. Z revizijskimi postopki je računsko sodišče preverilo:

- načrte uresničevanja temeljnih razvojnih programov za posamezno

leto v obdobju od 1994 do 2003; k načrtom je pridobilo sklepe vlade, s katerimi je vlada potrdila obveznosti plačil po že podpisanih pogodbah za nakup oborožitve in vojaške opreme ter predvideno dinamiko plačil za nove pogodbe;

- postopke opremljanja z namenško investicijsko opremo glede na organiziranost ministrstva v različnih časovnih obdobjih;

- postopke knjigovodskega evidentiranja pogodb za nakup oborožitve in vojaške opreme;

- pogodbe o nakupu oborožitve in vojaške opreme, ki se nanašajo na končane dobave, pa tudi tiste pogodbe, ki se še izvajajo;

- postopke knjigovodskega evidentiranja ter prevzema materialnih sredstev in storitev;

- postopke priprave programov za protidobave in izvajanje protidobav;

- poročila, v katerih MORS enkrat letno poroča vladi o uresničevanju temeljnih razvojnih programov; vlada v izvajanju ZZSR poroča Državnemu zboru Republike Slovenije.

Menimo, da je glede na razlago revizije, zapisane v revizijskem poročilu, mogoče ugotoviti, da je računsko sodišče med drugim preverilo, ali ministrstvo za obrambo s poslovanjem zagotavlja pravilnost uporabe denarja za temeljne razvojne programe.

Tudi iz mnenja, ki ga je podalo računsko sodišče, je razvidno, da je Vlada Republike Slovenije, Ministrstvo za finance in Ministrstvo za obrambo, razen pri vodenju materialnih evidenc ministrstva za obrambo (za katere pa je ministrstvo že med revizijo sprejelo ustrezne popravilne ukrepe) skladno s predpisi v vseh pomembnih pogledih zagotavljala in porabila sredstva za realizacijo Temeljnih razvojnih programov obrambnih sil Republike Slovenije v obdobju 1994 do 26. 9. 2003.

Mag. Zvonko Kremljak,
Direktorat za logistiko pri ministrstvu za obrambo

**RADIO
ZELENI VAL**
93.1 & 97.0 Mhz

ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

Eldeesov geto

Prvi mož LDS in premier Anton Rop ni razočaral provladnih medijev. Še preden je 24. junija 2004 v popoldanskih urah poslal v parlament razrešnico za zunanjega ministra Dimitrija Rupla, so dobro obveščeni mediji o tem že pisali v svojih prvih jutranjih izdajah. Prav take so bile tudi televizijske "vestičke". Geto je prostor, kjer se poskuša manjšina ali pa v tem primeru opozicija osamiti od druge družbe. To so očitne kršitve temeljnih pravic svobodnih državljanov. Poskus prepovedi svobodnega gibanja in svobodne besede. Sicer se to dogaja že zelo dolgo, lahko rečemo že ves čas eldeesove vladavine. Ošabna aroganca, ki je že kar smešna, saj ne zbira okrog sebe le poslušnih ministrov, kar je razumljivo, temveč kar "sluge pokorne"! Ne samo že zelo dolgo usklajena in intenzivna kritika zunanjega ministra, prav tako že vnaprej dogovorjeno glasovanje na sejah parlamenta je dokaz, da ta vladna koalicija ne kani prisluhniti nikomur, ki ni njihov. So mar res tako prepričani v svojo nezmotljivost, da ne poslušajo nikogar? Kot da se je vse znanje zgrnilo v Eldeesu in ZL. To je vračanje v čase totalitarizma, ko so zapirali ljudi, ki so si upali drugače misliti in govoriti, ko so vohunili za njimi in ko so zasegali tisk, ki ni pisal po njihovih pravilih. To navezi LDS-ZL uspeva zato, ker imajo v vseh medijih svoje "hlapce", ki poročajo tako, kot jim je naročeno. Zato imamo poročevalce, kot je Matej Šurc iz ZDA, in televizijske komentatorje, kot je Uroš Lipušček. Kdor jih posluša, je informacijsko osiromašen. Pridružimo jim lahko kolumniste Miha Kovača, Vlada Miheljaka, Mileta Šetinca, upok. Mitja Meršola, Darka Štrajna, Borisa Ježa, Meto Dragolič in dobimo nonet brez političnega posluha oz. uglašen samo na eno melodijo. Premier A. Rop je na sprejem v Vatikan odpeljal Aleksandra Lucuja, v London pa Mitja Meršola, dva "objektivna" razlagalca svetovne politike. Pa da ne bo zamere, večina televizijcev je na isti "as-tenični" ravni, a k sreči je tam nekaj izjem. Zato kljub številčnosti na Zboru za republiko navzočih poročevalcev 23. junija 2004 ni bilo pričakovati objektivnih poročil. Kolumne so napisali tisti, ki jih tam ni bilo. Vseeno je, kaj se je tam govorilo in razpravljalo, že vnaprej je bilo obsojeno. Večina snemalcev je čakala samo prihod Dimitrija Rupla, to je bila senzacija dneva. Po njegovem prihodu pa so odšli in v svoje redakcije odnesli naročene posnetke, poročali pa tisto, kar so dojeli, tega pa je bore malo. Že samo dejstvo, kako se je odzvala večina medijev, je dokaz, da so v Sloveniji potrebne politične spremembe oz. uravnoteženost na vseh ravneh. Odstraniti in kaznovati vse, ki so na račun prebivalstva obogateli, ki so osiromašili naše narodno bogastvo, ki nekaznovano kršijo zakone, in tiste, ki zase in za somišljenike izkoriščajo temeljni, najvišji državni zakon, to je ustavo. Sodelovati pa s tistimi, ki jim je za blagor domovine, pa naj bodo z desne, leve ali sredine. Tako se je na zboru tudi govorilo, vendar je bilo hote preslišano. Dimitrij Rupel v funkciji zunanjega ministra ni prvič presenetil. Spomnimo se, da je še kot Demosov zunanji minister večkrat ubiral svoja pota. Razlika je v tem, da ga takratna "konservativna" vlada ni razrešila, liberalna, ki bi po temeljni definiciji liberalizma, ki le delno priznava absolutno oblast Države, morala varovati in spoštovati avtonomnost posameznika, pa ga je nemudoma odslovila. V svojih medijih pa je sprožila gonjo ne le proti Ruplu, temveč še bolj proti Zboru za republiko. Kje je torej slovenski liberalizem, ki bi moral biti strpen do drugače mislečih? Kdo je potemtakem nestrpen?

Marija Vodišek

Vodstvo v Dolomitih

13. del

Kot partijski sekretar v zunanjem ljubljanskem okrožju sem v Dolomite pogosto odhajal takoj po prihodu političnega in vojaškega vodstva. Ker je bilo treba CK, IO OF, GŠ in številne partizane preskrbeti s hrano, obleko, živežem in orožjem, so se odbori OF iz bližnjih okrožij v to delo zelo dejavno vključili. Nanje je padla velika odgovornost, kajti od njihove podpore in aktivnosti sta bila odvisna preživetje in razvoj partizanskega gibanja. Iz zunanega ljubljanskega okrožja smo veliko stvari, predvsem obleke, pripeljali

bilo popolnoma partizansko. Poleg podpore pri gmotni preskrbi partizanov in političnega vodstva sem moral poročati sekretarju CK Francu Leskošku o političnem stanju v okrožju in se pri delu ravnati po njegovih navodilih. Ker sem bil Leskošku osebno odgovoren, sem bil z njim v zelo pogostih stikih. Na hitro sva nekje našla primeren prostor, kjer sva se lahko pogovorila. Po vsaki vrnitvi iz okrožja sem mu poročal o delu z odbori OF, od njega pa sem prejemal nove naloge, s katerimi me je vsako-

cej drugačne, za politično delo z odbori OF pa po padcu bunkerja pri Petaču skoraj nemogoče. Čeprav nisem imel posebnih šol, sem postal politično dejaven in razgiban. Imel sem smisel za organizacijo. To mi je ležalo, v tem sem se odlikoval in to me je pozneje vodilo naprej vse do Mačka. Kavčič je bil drugačen in njegovo govorjenje je bilo že takrat vzvišeno.

Središče političnega dogajanja v Dolomitih je bilo na območju Hruševega in Dobrove. V Dolomitih sem spoznal veliko partizanskih koman-

jim v marsičem nisem bil dorasel. Imeli so posebnega kuharja in najboljšo hrano z mesom. Za nas, ki nismo sodili v vodstvo, ni bilo prostora med njimi. Z Olgo in s Pokovcem iz zunanega ljubljanskega okrožja ter z nekim aktivistom iz Črnuč, z nemškega okupacijskega ozemlja, ki so bili kompromitirani in so tukaj čakali na razporeditev na nove politične naloge, smo se morali znajti po svoje. V neki kašči, kjer je bila peč za sušenje sadja, smo spali in tam smo si tudi kuhali kašo. Tukaj sem prvič zvedel, kakšne naloge je imel Pokovec v okrožju, kjer sem bil partijski sekretar.

Prihajal sem tudi v hišo, kjer se je zadrževal CK. Bila je dolga kmečka hiša, v kateri so bile pisarne in kuhinja, kjer sem včasih dobil hrano. Zraven so bile tudi čevljarica in krojaška delavnica ter intendanca. CK je imel svojega intendanta Povha, ki je veljal za najsposobnejšega intendanta v partizanih. Kar so mu rekli, vse je dobil. Če je bilo treba jajc, piščancev, klobas ali kaj drugega, je že nekje staknil. Če ni šlo drugače, je izsilil od kmetov. Povh je skrbel, da so v CK dobro jedli. Poleg kuhinje je skrbel tudi za delavnice, da so lahko vsi člani CK in IO OF imeli škornje in uniforme. Za člane CK in IO OF je bilo v vsakem pogledu dobro poskrbljeno. Za varnost so imeli v hišah in domačijah, kjer so živeli, bunkerje. Brez posebnih skrbi so lahko živeli in razpravljali. Čez dan so imeli dobro postrežbo in dobro hrano, ponoči pa so šli na varno v bunkerje. Če bi do česa prišlo, jim ne bi bilo treba niti bežati, temveč bi se lahko hitro poskrili. Vsi funkcionarji so imeli bunkerje. Po kleteh in pod domačijami so bile skrite sobe. Vhodi so bili dobro maskirani. Ponekod je bila v bunkerjih vlaga, ampak drugače so bili dobro opremljeni. V njih so imeli celo elektriko, vedno pa je bilo na voljo tudi dovolj hrane.

Kakšno herojstvo in kakšno vodstvo je to pravzaprav bilo? Vodstvo je bila posebna kasta, ki je izkoristila rajo, da se je bojevala, pa še sama ni vedela zakaj. Proti fašizmu? Kako? Zakaj so potem zapirali kmete in jemali njihovo premoženje? V Dolomitih se je razrasla že prava boljševiska republika.

Albert Svetina

P. S. Odlomek je iz knjige spominov Alberta Svetine. Knjiga bo konec poletja izšla pri založbi Nova Obzorja, ki izdaja revijo Demokracija. V naslednjih številkah bomo objavili še nekaj zanimivih odlomkov.

Sekretar Centralnega komiteja Komunistične partije Slovenije Franc Leskovšek – Luka (stoji na sredi s pištolo za pasom) med partizani.

kar neposredno iz Vidmarjeve tovarne. Navadno sva s šoferjem Evgenom pri Podutiku prestopila zadnjo italijansko nadzorno točko. Ker sva imela tovarniško dovoljenje za prehod, ni bilo nobenih zapletov. V Polhov Gradec sva s tovornim avtomobilom vozila predvsem hrano, kajti med partizani je hrane najbolj primanjkovalo. Ko sva prišla na osvobojeno ozemlje, naju na poti ni nihče več oviral. Ob poti sva na vozovih s konjsko vprego srečevala predvsem partizane. Ozemlje je

krat poslal na pot. Ker je Leskovšek iz okrožij navadno v CK vabil hkrati po dva partijska sekretarja, sem bil pri njem pogosto s Stanetom Kavčičem, ki je bil sekretar vrhniškega okrožja. Večkrat se je pritožil zaradi razmer, ki so jih v okrožju predvsem zaradi rekvizicij povzročali partizani in z njimi ljudi odvrčali od OF. Vrhniško okrožje je bilo v glavnem partizansko ozemlje in Kavčič je v njem lahko politično delal. V zunanem ljubljanskem okrožju so bile razmere pre-

dantov in politično vodstvo partije in OF. Pogosto sem prihajal k njim in se med njimi, predvsem pa ob njih – zlasti po padcu Petačevega bunkerja – zadrževal. Največkrat sem bil na Dobrovi, kjer je bil glavni štab. Člani glavnega štaba so bili podnevi po hišah, zvečer pa v bunkerjih. Med njimi je bil tudi Leskovšek. Gmotno so bili zelo dobro preskrbljeni in jim ničesar ni manjkalo. Čeprav sem bil partijski sekretar in sem bil v njihovi neposredni bližini,

OD OSVOBODILNEGA BOJA DO BANDITIZMA - PRIČEVANJE ALBERTA SVETINE

Albert Svetina-Erno, roj. 1915 v Dolnjih Ležečah pri Divači, je danes po vsem, kar je doživel, izpovedal in ne nazadnje tudi zapisal, predvsem živa priča slovenske polpretekle zgodovine. Je priča dogodkov in časa, ko se je hrepenenje po svobodi in pravičnosti utopilo v poplavi laži, prevar in nasilja.

Knjiga bo predvidoma izšla konec poletja 2004.

Priloženo naročilnico skupaj s kopijo potrdila o plačilu pošljite na naslov: Nova Obzorja, d. o. o., Komenskega 11, 1000 Ljubljana. Številka TRR: 24200-9004125033.

Knjigo lahko naročite tudi na telefonski številki: 01-434-54-63 ali na elektronskem naslovu: obzorja.narocnine@siol.net

ali plačate v tajništvo založbe na Komenskega 11 v Ljubljani.

... Ko sem sredi maja 1945 iz Postojne prišel v Slavijo, me je takoj poklical Maček in mi dejal: "Ti si tu živel in poznaš Ljubljano. Vidiš, ljudje so bos in nagi, brez stanovanja, brez vsega. Treba jih je obleči, nahraniti in jim preskrbeti stanovanja. Pojdi in nabavi vse!" Nato me je ostreje pogledal in dodal: "Poslušaj, ampak račun, računov ni. Glej, da jih ne dobim. Ničesar ne bom podpisal. S tem ti bom plačal," in prijel za pištolo. To je bil ukaz, naj začnem z brezobzirnim ropanjem povsod tam, kjer je bilo mogoče kaj vzeti ...

■ ■ ■ Odraščal je na Primorskem, prežet z antifašizmom in krivicami, ki jih je občutil na sebi in jih s seboj prinesel v predvojno Ljubljano. Od primorskega emigranta, ki je v težkih razmerah prišel do poklica in si našel službo, do aktivista v odporu proti italijanski okupaciji med vojno ni bilo daleč. Od delovanja v odborih OF do partije je bila pot še krajša. Hitro je postal partijski sekretar, nato inštruktor CK KPS, obiskoval partijsko šolo CK KPS in od tod prišel v Ozno, kjer je bil najprej začasno Mačkov namestnik, nato pa kot partijski sekretar njegov pomočnik do prihoda v Ljubljano. Tukaj je prevzel ekonomske naloge oz. ropanje za Ozno in med drugim prevzel "čiščenje" Brezarjevega brezna v Podutiku. Kot načelnik Ozne za Primorsko je nadaljeval oznovsko prakso s podtalno dejavnostjo na meji z zavezniško vojaško cono, nato pa v ljubljanski Ozni nadzoroval pošto. Po izključitvi iz Ozne se je vpisal na srednjo tehniško šolo, nato pa je po "čudnih naključjih" postal poverjenik v ljubljanskem mestnem ljudskem odboru. Po preiskavi stanovanja je konec februarja 1949 pobegnil na Madžarsko, kjer je najprej deloval v politični emigraciji, nato pa so ga Madžari, ker mu kot nekdanjemu pripadniku Ozne niso več zaupali, obsodili in zaprli.

Albert Svetina je po letu 1990 ena redkih prič, ki je spregovorila. Tisto, česar se njegovi nekdanji sodelavci ne spominjajo več, mu je še vedno živo pred očmi. Zdaj priča tudi za tiste in o tistih, ki so bili zraven, pa molčijo in se nočejo, ne smejo ali ne morejo spominjati. Prav tako priča za tiste, ki jih takrat še ni bilo in tega krutega časa niso doživeli in ne vedo ali pa nočejo vedeti ali verjeti. Za odkrito besedo, ki jo je najprej zastavil ob odkrivanju resnice o Brezarjevem breznu, so mu nenadoma zastali vsi postopki v zvezi z urejanjem njegovega statusa v novi, svobodni Sloveniji. Kratenje njegovih pravic zato posredno govori o naravi sistema in oblasti v sedanji Sloveniji. Obremenjenost s polpreteklo zgodovino in strah pred resnico o polpreteklosti sta zelo močna. Svetina torej ne govori samo o preteklosti, ampak tudi o sedanjosti.

Nekaj odlomkov iz spominov Alberta Svetine, ki bodo kmalu izšli pri založbi Nova obzorja, v nadaljevanjih objavljamo tudi na straneh Demokracije.

Po posebni prednaročniški ceni 5.100 SIT nepreklicno naročam knjigo

OD OSVOBODILNEGA BOJA DO BANDITIZMA - PRIČEVANJE ALBERTA SVETINE

ime in priimek: _____ datum: _____

ulica: _____

kraj, poštna št.: _____ podpis naročnika: _____

Knjiga bo predvidoma izšla konec poletja 2004. • V ceni je vstet DDV, ni pa vsteta poštnina.

Kako hitro je življenje?

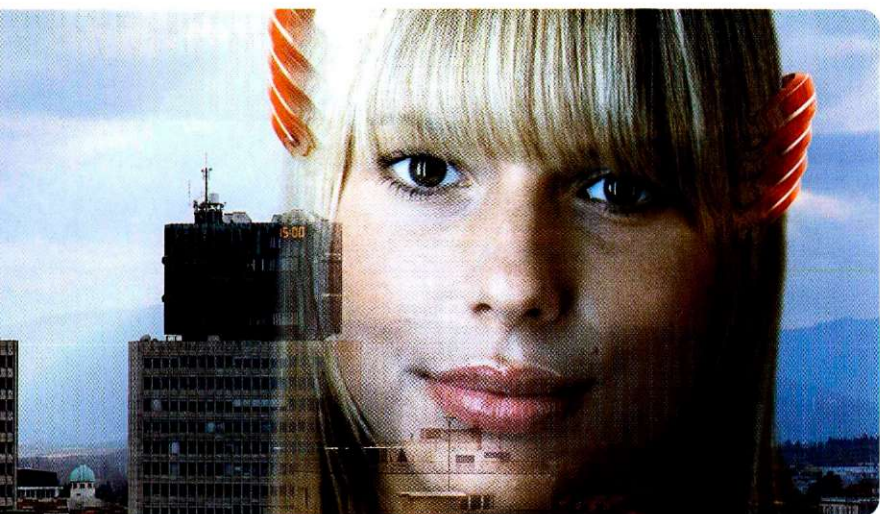

Med prvimi operaterji na svetu in kot edini slovenski smo uvedli UMTS (univerzalni Mobilni telekomunikacijski sistem), tretjo generacijo mobilnih telekomunikacij.

Zaradi izpopolnjenega prenosa podatkov (do 384 kb/s) zagotavlja UMTS uporabo vsebinsko bogatih avdio in video storitev ter pošiljanje in sprejemanje multimedijskih vsebin nekajkrat hitreje kot sistem GSM. S tem omogočamo bolj kakovostno uporabo že znanih in razvoj novih storitev. **Mobilnik je tako postal prenosni multimedijski pripomoček**, ki združuje lastnosti telefona, fotoaparata, kamere, interneta, televizije in radia.

Začenjamo novo štetje na področju slovenskih mobilnih telekomunikacij.

Agenija 41, design: LIMS Studio, foto: T. Gregorič, J. Pukšič Mobitel d.d., 1537 Ljubljana

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunicacij

